Τό σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 53 (5)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

ΟΙ ΠΑΙΛΑΙΟΙ...

Ἡ Μυγδαλιὰ

Α

Τ' ἄσπρο της φόρεμα μὲ χάρη
κουνεῖ σὲ ἥλιου ἀγκαλιά,
ἡ μονοκόρη τοῦ Φλεβάρη
ἡ ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά.

Ἡ φύσης ὅλη φοβισμένη
ἀπὸ τὸ κρύο τὸ πολὺ
θαρρεῖς τὴ μυγδαλιὰ προσμένει
γιὰ ν' ἀναζήση ἡ δειλή!

Λευκὴ σημαία τὴν εἰρήνη
Μέσα στὸν πόλεμο μηνᾶ
Κι' ἡ μυγδαλιὰ τὴν καλωσύνη
στὰ χιονισμένα μας βουνά.

Β

Γιὰ ὅλα τ' ἄνθη ἡ λαλιά μου
ἔχει τραγοῦδι χαρωπό,
μὰ πιὸ πολὺ τὴν μυγδαλιά μου
ἀγάπησα καὶ ἀγαπῶ...

Γλυκειά της ἄνοιξης παρθένα,
Νεράϊδα ὅλη εὐωδιὰ
μὲ τ' ἄνθη σου τὰ μαδημένα
στεφάνωσέ μου τὴν καρδιά.

Ἐσὺ ποὺ μὲ τὰ ἄνθη μόνα
Φέρνεις καλὸ καιρό, λευκὴ
Διῶξε τὸν ἄγριο χειμῶνα
Καὶ φέρε ἄνοιξη κι' ἐκεῖ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ
Φεβρουάριος 1882.

Τριανταφυλλιὰ καὶ Κισσὸς

Τοῦ περιβολιοῦ τὰ δέντρα
δέρνει μιὰ ψιλὴ βροχή.
Κάπου μία τριανταφυλλίτσα
στέκει μοναχή.

Τὸ μικρὸ τ' ἀνάστημα της
ἀπ' τοῦ τοίχου τὰ ψηλὰ
πράσινος κισσὸς κοιτάζει
καὶ περιγελᾷ.

Κι' ἡ τριανταφυλλιὰ γυρίζει
μουσκεμένη καὶ μιλῆ.
Νὰ εἶχα στήριγμα τὸν τοῖχο
θάμουν πιὸ ψηλή!

Σὺ ὅμως φίλε μου ἂν δὲν εἶχες
τέτοιον τοῖχο ν' ἀνεβῇς
δίχως ἄλλο θὰ σερνόσουν
τώρα κατὰ γῆς.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Ὅσα ψευδώνυμα τοῦ 1951 δὲν στάλθηκαν πρὸς ἀνανέωση μέχρι τέλους Ἰανουαρίου 1952 εἶναι στὴ διάθεση τοῦ πρώτου ποὺ θὰ τὰ ζητήση. Οἱ ψευδωνυμοῦχοι δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα νὰ τὰ διεκδικήσουν. Τοὺς δίδονται φυσικά, ἐὰν στὸ μεταξὺ δὲν ἔχουν ζητηθῆ ἀπὸ ἄλλον.

Παρακαλῶ ὅσους μοῦ στέλνουν ψευδώνυμα πρὸς ἀνανέωση ἢ ἔγκριση νὰ γράφουν σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ τὸ ψευδώνυμό τους πρῶτο πρῶτο μὲ κεφαλαῖα γράμματα. Ἀπὸ κάτω: Ὄνομα πατρώνυμο καὶ ἐπώνυμο. Ἰδιότης (μαθητής, τεχνίτης, στρατιώτης, ἀγρότης κλπ.). Τὸ χρόνο ποὺ γεννήθηκε, σχολεῖο καὶ τάξη ποὺ φοιτᾷ. Διεύθυνση. Χωριὸ Ἐπαρχία Νομὸ ἢ προκειμένου γιὰ πόλη ὁδὸ καὶ ἀριθμό.

Αἴτηση ἀνανεώσεως ἢ ἐγκρίσεως ψευδωνύμου ποὺ δὲν συνοδεύεται ἀπὸ 2.000 δραχμὲς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη.

⁂

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰ προσέχουν ὅταν μοῦ γράφουν: Νὰ γράφουν σὲ χωριστὸ χαρτὶ τὸ γράμμα τους, σὲ χωριστὸ τὶς συνεργασίες, σὲ χωριστὸ τὶς ἀγγελίες, σὲ χωριστὸ χαρτὶ κάθε θέμα. Ἔτσι διευκολύνουν καὶ τὸν ἀρχισυντάκτη καὶ τὸν ἑαυτό τους. Γιατὶ ἡ δουλειά τους θὰ διεκπεραιωθῆ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα.

⁂

Ὅποιος στέλνει λεπτὰ πρέπει, εἴτε στὸ ἀπόκομμα τῆς ἐπιταγῆς, εἴτε στὸ γράμμα του νὰ σημειώνη λεπτομερῶς γιατὶ μᾶς τὰ στέλνει. Μᾶς βοηθεῖ στὴ δουλειά μας καὶ ἐξυπηρετεῖ καὶ τὸν ἑαυτό του. Γιατὶ ἔτσι ἡ ὑπόθεσή του θὰ διεκπεραιωθῆ πιὸ γρήγορα.

Οἱ συνδρομὲς εἶναι προπληρωτέες. Κανένας συνδρομητὴς δὲν γράφεται ἂν δὲν καταβάλη τὴ συνδρομή του.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΜΑΝΑΒΙΚΟ!...

Ὁ διδάσκαλος: Πρόσεχε Νῖκο, ἂν σοῦ δώσω 30 μῆλα, 20 κυδώνια, 10 πεπόνια, 40 ροδάκινα καὶ 50 ἀχλάδια, τί θὰ ἔχῃς;

Ὁ Νῖκος: Ὤ, ὤ... Μὲ ὅλα αὐτά, κύριε, θὰ ἔχω... μανάβικο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝΤΖΟΣ
Δρυμῶν - Τριχωνίδος

... ΟΙ ΝΕΟΙ

«Πληγὲς καὶ ὕμνοι»

«Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεό· ἐπικροῶντο δὲ αὐτῶν δέσμιοι».

«Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς»
Πραξ. ιστ' 25

Ὁ Παῦλος πάει ἐμπρὸς φεγγόβολος,
κι' ἀκολουθᾶ πιὸ πίσω ὁ Σίλας·
δεξιά, ζερβά, τ' ἀνθρωποκύματα,
βοῆς, ὀργῆς, πνιχτῆς μαυρίλας.

⁂

Ξεσκίζουν τοὺς φτωχοὺς χιτῶνες τους,
γύρω οἱ ραβδοῦχοι τοὺς κυκλώνουν,
καὶ κυνηγοί, σὰν στὸ κυνήγι τους,
τοὺς δύο ἀθώους, μαστιγώνουν!

⁂

Οὔτε κραυγὴ τοῦ πόνου ἀκούγεται·
καρτερικὸ πάντα τὸ βλέμμα,
γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη στέκονται,
ποτίζοντας, τὴν γῆ μας, μ' αἷμα.

⁂

Σὲ σκοτεινὸ κελὶ τοὺς κλείνουνε,
μ' ἄλλους πολλοὺς ἐκεῖ φονιάδες·
μονάχα θρῆνοι, γύρω χύνονται,
φωνές, κακό, βουεροὶ καυγάδες.

⁂

— Γιατί γαλήνη ξάφνου ἁπλώθηκε;
Γιατὶ ψαλμοὶ γλυκαντηχήσαν;
κι' ὅλοι οἱ φονιάδες ἐδακρύσανε,
καὶ βουβαθῆκαν σὰν νὰ σβῦσαν;...

⁂

Χειροδεμένοι οἱ δυὸ Ἀπόστολοι,
πνίγοντας στὴν καρδιὰ τοὺς θρήνους,
ὀρθοί, καὶ μ' ἀηδονίσια στόματα
μὲς στὸ «κελὶ» ρυθμοῦσαν ὕμνους!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΡΑΣ (Νάξος)

«Μετάνοιας δάκρυ»

Ἤτανε ἐχτὲς συννεφιασμένα,
τῶν οὐρανῶν τὰ χρυσοπλάτια,
καὶ ξεχυνόταν θεριεμένα,
τῶν ἀστραπῶν πύρινα ἄτια...

⁂

Σήμερα νᾶτα νοτισμένα,
λὲς κι' ἔχουν δάκρυα στὰ μάτια
προβαίνουν σὰν μετανοιωμένα,
πορφυρογέννητα παλάτια!...

⁂

Χύσε κι' ἐσὺ καριὰ ἕνα δάκρυ,
μετάνοιας γιὰ τὰ κρίματά σου·
τὸν νοῦ σου φτέρωσε σ' αἰθέρια μάκρη·
. . . .

Λεύκανε τὴν παλιὰ θωριά σου·
«Γλυκειὰ ἡ ἀνάσταση ἐδῶ κάτου,
νικῶντας τὰ φτερὰ τοῦ θανάτου!»...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΡΑΣ (Νάξος)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Η ΕΚΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ἡ Τασία εἶχε μιὰ μεγάλη ἀπορία σήμερα! Ἄκουσε πῶς αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ γινόταν ἔκλειψη τοῦ ἡλίου καὶ ἤθελε νὰ μάθη τί ἀκριβῶς ἦταν αὐτὸ τὸ οὐράνιο φαινόμενο...

—Ἔτσι ὅταν τὰ τρία παιδιά, βρέθηκαν κοντὰ στὸν παππού ἡ μικρὴ φίλη μας εἶπε τὴν ἀπορία της.

Ὁ Γιῶργος προθυμοποιήθηκε νὰ δώση τὴν ἀπάντηση...

— Μὰ εἶναι πολὺ ἁπλὸ αὐτὸ ποὺ ρωτᾶς. Ἀνάμεσα στὸν ἥλιο καὶ τὴ γῆ μπαίνει τὸ φεγγάρι καὶ κρύβει ἀπὸ μᾶς εἴτε ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν ἥλιο εἴτε καὶ ὁλόκληρο. Ὅταν κρύβη τὸ φεγγάρι ὁλόκληρο τὸν ἥλιο, λέμε πὼς ἡ ἔκλειψη τοῦ ἡλίου εἶναι ὁλική. Ἂν κρύβη ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν ἥλιο λέμε πὼς ἡ ἔκλειψη εἶναι μερική.

— Καὶ γίνονται τακτικὰ ὁλικὲς ἐκλείψεις στὴν Ἑλλάδα; ρώτησε ὁ Κωστάκης...

— Μὰ νομίζω ναί, ἀπάντησε διστακτικὰ ὁ Γιῶργος...

Μὰ τώρα ὁ παππούς, ποὺ ἄκουγε τὸν Γιῶργο μὲ κάποια ἱκανοποίηση μπῆκε στὴ μέση:

— Τὰ πῆγες πολὺ καλά, Γιῶργο ἀλλὰ στὸ τέλος τὰ θαλάσσωσες. Ὄχι. Ὁλικὲς ἐκλείψεις στὴν Ἑλλάδα δὲν γίνονται καθόλου τακτικά. Κάθε 360 χρόνια ἔχουμε στὴν Ἑλλάδα ὁλικὴ ἔκλειψη. Μὰ κάθε δυὸ χρόνια ἔχουμε ὁλικὲς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου σὲ διάφορα μέρη τῆς γῆς. Ἡ τελευταία στὴν Ἑλλάδα ἦταν στὶς 19 Ἰουνίου 1936.

— Καὶ τὸ φεγγάρι παππού; ρώτησε τώρα ἡ Τασία. Δὲν ἔχει κι' αὐτὸ τὶς ἐκλείψεις του;

— Καὶ βέβαια ἔχει εἶπε ὁ παππούς! Καὶ τὴ λέμε ἔκλειψη τῆς σελήνης. Στὴν περίπτωση αὐτὴ ἡ γῆ μπαίνει ἀνάμεσα στὸν ἥλιο καὶ τὸ φεγγάρι. Κι' ἔτσι ὁ ἴσκιος τῆς γῆς πέφτει ἀπάνω στὸ φεγγάρι καὶ τὸ φεγγάρι ὅλο ἢ μέρος του παύει νὰ φωτίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιο!

— Καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ ἂν ὑπάρχη ζωὴ στὸ φεγγάρι, οἱ ἄνθρωποι τοῦ φεγγαριοῦ ἔχουν ἔκλειψη ἡλίου παρατήρησε ὁ Γιῶργος.

—Ἀκριβῶς! εἶπε ὁ παππούς! Γιατὶ ἡ γῆ κρύβει ἀπὸ τὸ φεγγάρι τὸν ἥλιο... Καὶ τὰ μέρη τοῦ φεγγαριοῦ ποὺ δὲν φωτίζονται δὲν βλέπουν καθόλου τὸν ἥλιο.

Οἱ ἀστρονόμοι μας μάλιστα, ξέρουν πολὺ καλὰ καὶ τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥρα, μὲ τὴν ἀκρίβεια δευτερολέπτου, ποὺ θὰ γίνη κάθε ἔκλειψη, ἡλίου ἢ φεγγαριοῦ.

— Οἱ παλαιότεροι τὰ γνώριζαν;

— Δυστυχῶς καὶ στοὺς χριστιανικοὺς χρόνους ἐπικρατοῦσε μεγάλη ἀμάθεια γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ γενικὰ τὰ οὐράνια φαινόμενα. Καὶ ὑπάρχουν καὶ μερικὰ σπαρταριστὰ ἀνέκδοτα.

Ἐπὶ Λουδοβίκου 15ου στὴ Γαλλία ἕνας αὐλικὸς παρακάλεσε, λέει, κάποτε τὸν Κασσίνι — ἕνα περίφημο ἀστρονόμο τῆς ἐποχῆς — νὰ ξαναρχίση τὴν ἔκλειψη... τοῦ ἡλίου χάριν τῶν κυριῶν, ποὺ ἔφθασαν στὸ ἀστεροσκοπεῖο ὅταν πιὰ εἶχε τελειώσει τὸ φαινόμενο.

Ἕνας ἄλλος αὐλικὸς εἶχε διατάξει τὸν Κασσίνι, νὰ μὴν ἀρχίση τὴν... ἔκλειψη, προτοῦ ἔλθη ὁ Βασιλέας...

— Λὲς καὶ ὁ Κασσίνι εἶχε στὴν κυριαρχία του τὸν οὐρανὸ καὶ μποροῦσε νὰ σταματήση τὴ γῆ στὸ ἀκατάπαυστο τρέξιμό της καὶ τὸ στυφογύρισμά της μέσα στὸ ἄπειρο! εἶπε κοροϊδευτικὰ ὁ Γιῶργος.... γιὰ τὴν ἀμάθεια τῶν παλαιῶν...

—Ἂς μὴ κορδωνόμαστε Γιῶργο γιὰ τὴ σημερινὴ σοφία μας εἶπε ὁ παππούς. Τὶς γνώσεις μας τὶς ὀφείλουμε σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς παλιοὺς ποὺ ἐργάστηκαν χρόνια καὶ χρόνια γιὰ νὰ ἀνακαλύψουν διάφορες φυσικὲς ἀλήθειες, ποὺ σήμερα ἐμεῖς τὶς ἔχουμε ἄκοπα κτῆμα μας.

Ἂς εἶναι, πρόσθεσε ὁ παππούς. Γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο ὑπάρχουν χίλιοι δυὸ μῦθοι.

Οἱ ἀρχαῖοι πίστευαν πὼς ὁ Ἥλιος ἦταν ἕνα εἶδος Ἀνθρώπου - Θεοῦ. Ἡ δουλειά του ἦταν νὰ τριγυρίζη τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ φωτίζη τὸν κόσμο μὲ τὶς λαμπρότατες ἀκτῖνες του. Καθόταν σὲ χρυσὴ ἅμαξα ποὺ εἶχε φτιαστῆ ἀπὸ τὸν Ἥφαιστο καὶ ποὺ ἦταν κοσμημένη μὲ πολύτιμα

καὶ λαμπερὰ πετράδια. Τὸ ἅρμα αὐτὸ τοῦ ἡλίου τὸ ἔσερναν τέσσερα ἄλογα... ὁ Ἐῷος, ὁ Αἴθων, ὁ Πυρόεις καὶ ὁ Φλέγων. Τὰ ἄλογα αὐτὰ ποὺ εἶχαν καὶ ἄλλα ὀνόματα, πετοῦσαν φωτιὲς ἀπὸ τὸ στόμα τους.

Ὁ ἥλιος τὴν νύκτα ἐκοιμόταν μέσα στὴ θάλασσα, στὰ παλάτια τῆς Θέτιδας κι' ἐπάνω σὲ ὁλόχρυσο «Ἡφαιστότευκτον» κρεββάτι.

— Τί θὰ πῆ παππού «Ἡφαιστότευκτο»;

— Πῶς ἦταν φτιασμένο ἀπὸ τὸν Ἥφαιστο. Ἡ Θέτιδα ὑποδεχόταν στὰ ὑποβρύχια παλάτια της τὸν Ἥλιο καὶ τοῦ ἔκανε χίλιες δυὸ περιποιήσεις.

Οἱ νεράϊδες ὅλη τὴν νύκτα περιποιόντουσαν τὰ ἄλογα τοῦ Ἡλίου καὶ τὰ ἔτρεφαν μὲ ἀμβροσία.

— Οἱ νεώτεροι δὲν ἔχουν μύθους; ρώτησε ὁ Γιῶργος, γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο;

— Καὶ βέβαια ἔχουν: Θὰ σᾶς διηγηθῶ ἕναν...

Ὁ Ἥλιος, ποὺ λέτε, παντρεύτηκε κάποτε τὴ Σελήνη... Τὴν πῆρε γυναίκα του καὶ τὴν ἀγαποῦσε πολὺ - πολύ! Μὰ ἦταν πολὺ ἄγριος ὁ ἥλιος, τόσο πολὺ ποὺ τὴ ζωὴ τῆς σελήνης τὴν εἶχε κάμει ἀφόρητη. Γιὰ τοῦτο ὅσο ὁ ἥλιος ἦταν στὸν οὐρανό, τὸ φεγγάρι ἦταν κλεισμένο στὸ σπίτι του. Μόλις ὁ ἥλιος πέρναγε πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, καὶ δὲν ἀκούγονταν τὰ βήματά του ἔβγαινε ἡ σελήνη, στὴν ἀρχὴ μπαμπουλωμένη μέχρι τὰ μάτια, κι' ὕστερα ξέσκεπη γιὰ νὰ τρέξη κι' αὐτὴ στὸν οὐρανὸ γελαστὴ καὶ χαρούμενη.

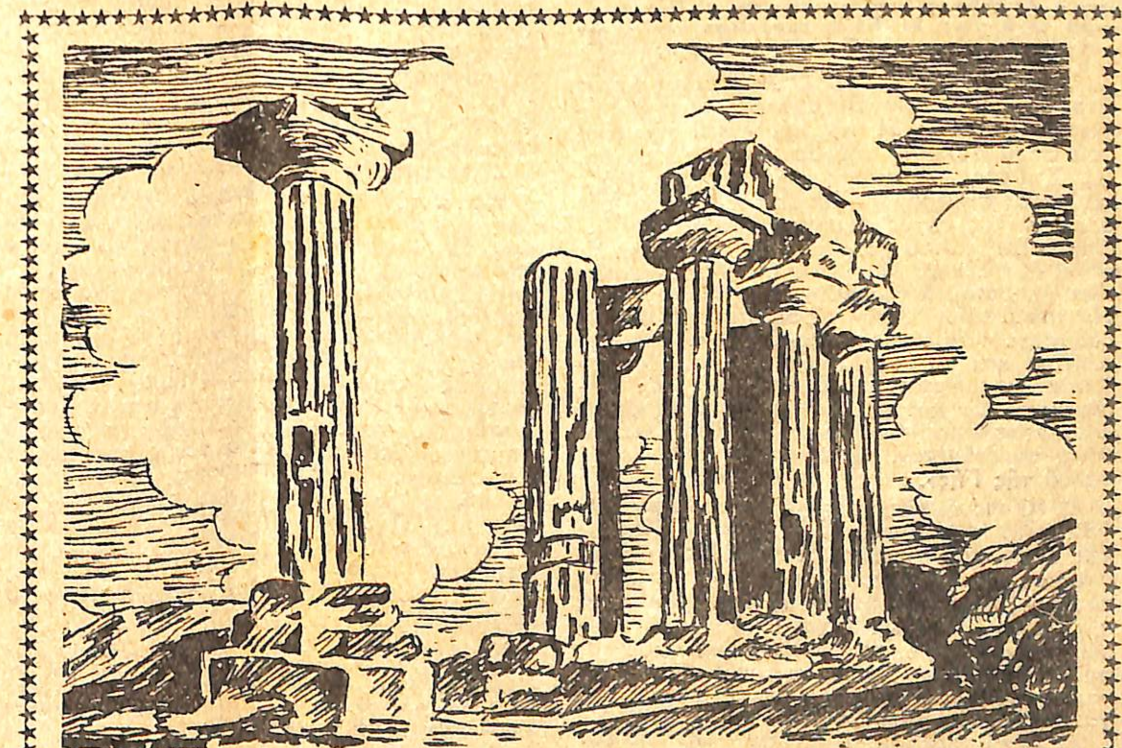
Μὰ κάποτε τὴν ἔπαθαινε.. Δυὸ τρεῖς φορὲς βρισκόταν χωρὶς κι' αὐτὴ νὰ τὸ καταλάβη δίπλα στὸν ἥλιο... Κι' αὐτὸς θύμωνε καὶ γινόταν ἔξω φρενῶν. Ἀπὸ τὸ κακό του θάμπωνε, καὶ στὴ γῆ χυνόταν μιὰ τρομαχτικὴ σκοτεινιά... Τὰ ζῶα μούγκριζαν, ἀπὸ τὸ φόβο τους γιὰ τὴν ὀργὴ τοῦ ἥλιου... Μὰ σὲ λίγο καλωσύνευε ὁ ἥλιος, καὶ οἱ ἀχτῖνες του ξανάδιναν τὸ φῶς στὴ γῆ... Καὶ τότε τὸ φεγγάρι ἔφευγε σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ τὸν ἥλιο γιὰ νὰ συνεχίση ὁ καθένας τὸ δρόμο του.

— Προσπάθησαν, δηλαδή, παππού, εἶπε ὁ Γιῶργος, νὰ ἐξηγήσουν τὴν ἔκλειψη τοῦ ἡλίου οἱ ἄνθρωποι μὲ τὸ μύθο αὐτό...

Καλὰ τὸ κατάλαβες ἀπάντησε ὁ παππούς. Ὅλα τὰ φαινόμενα οἱ πρόγονοί μας καὶ οἱ πιὸ παλιοὶ καὶ οἱ νεώτεροι προσπαθοῦσαν μ' ἕνα μῦθο νὰ ἐξηγήσουν τ' ἀνεξήγητα...

Καὶ ὅμως οἱ ἀρχαῖοι σοφοί, πόσο ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς ἀστρονομίας δὲν τὰ εἶχαν ἐξηγήσει...

Α.Κ.Μ.

ΠΑΛΑΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΣ — ΝΑΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

(Τοῦ Μιχ. Παντελιδάκι)

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ Πυθαγόρας ὁ Ἀγράμματος μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ὕαλος, ποῦ βρίσκεται καὶ ποιὰ εἶναι ἡ ἀρχική της μορφή;

Ἀ π ά ν τ η σ η. Ἡ ἐρώτηση, βέβαια, δὲν διατυπώνεται σωστά. Ἀλλὰ ἐνῶ ἡ πρώτη λέξη τοῦ ψευδώνυμου δὲν ἐπιτρέπει τέτοιες διατυπώσεις, ἔρχεται ἡ δεύτερη πού... δικαιολογεῖ τὸν τρόπο τῆς διατυπώσεως.

Ὕαλος λοιπὸν εἶναι σῶμα στερεό, διαφανές, σκληρὸ καὶ σπάζει εὔκολα. Κατασκευάζεται μὲ τὴν «σύντηξη» — σύγχρονο λειώσιμο — ἄμμου καὶ διοξειδίων τοῦ καλλίου καὶ τοῦ νατρίου καὶ μαρμάρου. Ὅταν τὸ ρευστὸ αὐτὸ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸ λειώσιμο τῆς ἄμμου καὶ τοῦ νατρίου κρυώσει σιγὰ - σιγὰ (ψύχεται βραδέως) κρυσταλλώνεται καὶ μεταβάλλεται σὲ γυαλί. Ἂν κρυώση ἀπότομα σπάει. Τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς ὑάλου εἶναι 2,5. Ἔχει ἐλαχίστη ἀγωγιμότητα θερμικὴ καὶ ἠλεκτρική.

Ὁ Δημήτριος Ἀγγελίδης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ὑπῆρχε ὁ Ταρζάν; 2) Ποιὸς ἔφτιασε τὸ πρῶτο σταυρόλεξο; 3) Ὑπῆρχαν λυκάνθρωποι;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Ὄχι. Ὁ Ταρζὰν εἶναι καθαρὰ μυθιστορηματικὸ πρόσωπο.

2) Τὸ σταυρόλεξο ἔγινε δημοφιλὲς ἰδίως μετὰ τὸν Α΄ παγκόσμιο πόλεμο στὴν Ἀμερικὴ καὶ στὴν Εὐρώπη. Δὲν εἶναι γνωστὸ ποιὸς τὸ ἔφτιασε πρῶτος. Πάντως ἡ ἀρχή του ἦταν τὰ διάφορα κυβόλεξα κλπ. ποὺ ἦταν τῆς μόδας πρὸ πολλῶν ἐτῶν στὰ περιοδικά.

3) Λυκάνθρωποι δὲν ὑπῆρξαν ποτέ. Στὴ λαογραφία πολλῶν λαῶν ὑπάρχουν μῦθοι γύρω ἀπὸ τοὺς λυκανθρώπους. Ἀλλὰ λυκάνθρωποι δὲν ὑπῆρξαν ποτέ. Στὴν ψυχιατρικὴ ὅμως ὑπάρχει ἡ νόσος ἡ λεγομένη λυκανθρωπία. Ὁ ἄρρωστος πιστεύει πὼς ἔχει μεταβληθῆ σὲ σκύλο ἢ λύκο ἢ καὶ ἄλλο ἄγριο ζῶο καὶ βγαίνει τὴ νύχτα — κατὰ κανόνα τὸ μῆνα Φεβρουάριο — καὶ μιμεῖται τοὺς λύκους.

Ὁ Παναγιώτης Τσούσης μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ποίαν σημασίαν ἔχει ὁ δικέφαλος ἀετός; 2) Τί ἀνεκάλυψεν ὁ Λουδοβῖκος Παστὲρ καὶ ποιὰ τὰ σπουδαιότερα ἔργα του; 3) Ποῖος ἀνακάλυψε τὸν φάρον καὶ ποῦ ἐκτίσθη φάρος διὰ πρώτην φοράν;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Ὁ Δικέφαλος ἀετὸς ἦτο ἔμβλημα τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, συμβολίζει δὲ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἄσκησιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. Ὁ Σπῦρος Λάμπρος γράφει σχετικά: «Δύναται σήμερον νὰ θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ὁ δικέφαλος ἀετὸς ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς ἔμβλημα ἀπ' αὐτοῦ ἤδη τοῦ 9ου αἰῶνος μ. Χ. παρὰ δὲ τὰ περὶ ἀντιθέτου ὑποστηριχθέντα, εἶναι κληρονομία τῆς ἑλλην. ἀρχαιότητος καὶ δὲν περιέλαβον αὐτὸν οἱ Βυζαντινοί, ἐξ οἱουδήποτε ἀσιατικοῦ λαοῦ. Καὶ εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὰς Μυκήνας καὶ εἰς τὴν Σπάρτην εὑρίσκομεν τὸ ἔμβλημα τῶν Διδύμων ἀετῶν ἐπὶ χρυσῶν κοσμημάτων, ἐπὶ ἐλεφαντίνων πορπῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς Δελφούς, συνδεόμενον, μὲ τὸν μῦθον περὶ «ὀμφαλοῦ τῆς Γῆς».

2) Ὁ Λουδοβῖκος Παστέρ, γεννήθηκε στὸ 1822 καὶ πέθανε στὰ 1895. Ἦταν Γάλλος καὶ σπούδασε χημεία. Εἶναι ὁ ἱδρυτὴς τῆς στερεοχημείας καὶ τῆς μικροβιολογίας. Αὐτὸς ἀνακάλυψε τὰ μικρόβια καὶ βρῆκε πὼς ἡ καταπολέμηση ὡρισμένων ἀπὸ αὐτὰ μπορεῖ νὰ γίνη μὲ προφυλακτικοὺς ἐμβολιασμούς. Βρῆκε τὴ θεραπεία τῆς λύσσας. Ἔκαμε σπουδαῖες ἐπίσης ἐργασίες γιὰ τὴ γαλακτικὴ καὶ οἰνοπνευματικὴ ζύμωση.

3) Δὲν ὑπῆρξε ποτὲ «ἀνακάλυψη» τοῦ φάρου. Ὁ φάρος ἐπινοήθηκε στὴν ἀρχαιότητα. Τὸ ἀρχαιότερο καὶ σπουδαιότερο οἰκοδόμημα πάνω στὸ ὁποῖο τοποθετήθηκε φάρος, κατασκευάσθηκε μὲ πρωτοβουλία τοῦ Πτολεμαίου Φιλαδέλφου, γύρω στὰ 300 π. Χ. καὶ κτίσθηκε ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα Σώστρατο. Ὁ φάρος αὐτὸς γίνηκε πάνω σὲ βραχώδη νησίδα ποὺ βρίσκεται σὲ ἀπόσταση μιλίου ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Ἀλεξάνδρειας. Τὸ νησὶ αὐτὸ λέγεται Φάρος καὶ ἀπὸ αὐτὸ προῆλθε ἡ ὀνομασία ὅλων τῶν φάρων. Ὁ φάρος αὐτὸς τῆς Ἀλεξάνδρειας θεωρεῖται σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου.

Ὁ Κεραυνὸς μὲ ἐρωτᾶ: 1) Τί εἶναι πόνος; 2) Ἀπὸ ποιόν, πότε καὶ γιατὶ δόθηκε ἡ σημερινὴ ὀνομασία τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος καὶ τῶν μηνῶν;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ πόνος λέγεται ἄλγος καὶ ἀλγηδών. Γιατὶ κατὰ τὸν ὁρισμὸ τῶν ἐγκυκλοπαιδειῶν ἄλγος εἶναι ὁ μὴ εἰδικός, ὁριζόμενος σωματικὸς ἢ ψυχικὸς παροδικὸς πόνος. Ἀλγηδὼν εἶναι κυρίως ὁ σωματικὸς πόνος. Πιστεύεται ὅτι ὁ πόνος προκαλεῖται ἀπὸ ἰσχυρὸ ἐρεθισμὸ τῶν κεντρομόλων νεύρων καὶ ὁ ἐρεθισμὸς αὐτὸς προκαλεῖται ἀπο διάφορες αἰτίες. Κτύπημα, μικροβιακὴ ἐπεξεργασία κλπ.

2) Ἡ διαίρεση τοῦ χρόνου σὲ ἑβδομάδες συναντᾶται εἰς τοὺς Βαβυλωνίους καὶ τοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους. Τὴν ἑβδομάδα εἶχαν καὶ οἱ Ἑβραῖοι οἱ ὁποῖοι συνέδεον τὰς 7 ἡμέρας μὲ τὴν ἱστορία περὶ δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ τὸν θρησκευτικό τους βίο. Οἱ Ἑβραῖοι ἔλεγον τὴν 7η ἡμέρα Σάββατα. Ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους πήραμε καὶ ἐμεῖς τὴν ὀνομασία. Ἀλλὰ τὴν ἑβδομάδα τὴν πήραμε ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους. Τώρα ἡ Κυριακὴ θεωρεῖται σὰν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος καὶ ἀφιερώθηκε ἀπὸ τοὺς πρώτους χριστιανοὺς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἡ Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη καὶ Πέμπτη ὠνομάσθησαν ἀπὸ τότε ἔτσι. Ἡ Παρασκευὴ ἐπίσης προῆλθε ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Καὶ ὠνομάσθη ἔτσι διότι οἱ Ἑβραῖοι «παρεσκευάζοντο» διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Σαββάτου.

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος μὲ τὸ διάταγμά του τοῦ 321 μ. Χ. καθιέρωσε τὴν Κυριακὴ ὡς ἡμέρα ἀναπαύσεως πρὸς τιμὴν τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν ἰδικούς τους μῆνες. Καὶ αὐτοὶ ἦσαν: Γαμηλιὼν (21 Ἰανουαρίου - 19 Φεβρουαρίου), Ἀνθεστηριών, (20 Φεβρουαρίου - 20 Μαρτίου), Ἐλαφηβολιὼν (12 Μαρτίου - 19 Ἀπριλίου), Μουνιχιὼν (20 Ἀπριλίου - 16 Μαΐου), Θαργηλιὼν (19 Μαΐου - 17 Ἰουνίου), Σκιροφοριὼν (18 Ἰουνίου - 16 Ἰουλίου) Ἑκατομβαιὼν (17 Ἰουλίου - 15 Αὐγούστου), Μεταγειτνιὼν (16 Αὐγούστου - 14 Σεπτεμβρίου), Βοηδρομιὼν (15 Σεπτεμβρίου - 13 Ὀκτωβρίου), Πυανομιὼν (14 Ὀκτωβρίου - 12 Νοεμβρίου), Μαιμακτηριὼν (13 Νοεμβρίου - 11 Δεκεμβρίου) καὶ Ποσειδιὼν (12 Δεκεμβρίου - 20 Ἰανουαρίου).

Κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα, οἱ Ἕλληνες καθὼς καὶ ὅλοι οἱ χριστιανικοὶ λαοί, ἐδέχθησαν τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον ἦτο καθαρῶς ρωμαϊκόν. Εἶχε δὲ μῆνας ἐπίσης Ρωμαϊκούς. Ἔτσι ὁ Μάρτιος ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν Ἄρην (ars), ὁ Ἀπρίλιος ἀπὸ τὸ Aprilis ἐπωνυμίαν τῆς Ἀφροδίτης, Μάϊος ἀπὸ τὴν Μαίαν μητέρα τοῦ Ἑρμοῦ, Ἰούνιος ἀπὸ τὸ Juno (Ἥρα), Ἰούλιος πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (ὠνομάσθη ἔτσι στὰ 44 π. Χ.), Αὔγουστος ποὺ σημαίνει Σεβαστὸς ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ὀκταβιανό. Τὰ Σεπτέμβριος, Ὀκτώβριος, Νοέμβριος καὶ Δεκέμβριος σημαίνουν Ἕβδομος, Ὄγδοος, Ἔνατος καὶ Δέκατος ὁ Ἰανουάριος ὠνομάσθηκε ἀπὸ τὸ θεὸ τῶν Ρωμαίων Ἰανὸ καὶ Φεβρουάριος ἀπὸ τὰς καθαρτηρίους ἑορτὰς ποὺ λατινικὰ ἐλέγοντο Februa.

Ὁ Ἀναστάσιος Ἐμμανουὴλ μὲ ἐρωτᾶ: 1) Δημοτικὸ καὶ λαϊκὸ τραγοῦδι τὸ ἴδιο εἶναι καὶ ἂν διαφέρουν ποιὲς οἱ διαφορες τους; 2) Ὁ Τάκης Πλούμας, ποὺ ἀναφέρει ὁ Μαλακάσης, εἶναι πραγματικὰ ἥρως τοῦ Μεσολογγιοῦ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Καὶ βέβαια ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ λαϊκοῦ τραγουδιοῦ. Δημοτικὸ τραγοῦδι λέμε τὰ τραγούδια ἐκεῖνα ποὺ ὁ λαὸς τραγούδησε στὴν ἐποχὴ τῆς δουλείας, ποὺ εἶναι ἄγνωστος ὁ «ποιητὴς» καὶ ὁ συνθέτης καὶ ποὺ διασώθηκαν στὸ στόμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά. Λαϊκὰ τραγούδια λέμε τὰ σύγχρονα τραγούδια ἐλαφρᾶς μουσικῆς ποὺ τραγουδιῶνται ἀπὸ τὸ λαό. Π. χ. ὁ Γέρω Δῆμος εἶναι δημοτικὸ τραγοῦδι. Ἡ «Ριρίκα» εἶναι λαϊκό.

2) Φαίνεται πὼς κάποιος Τάκης Πλούμας ὑπῆρξε κάποτε σὸν ὄνομα. Ἦταν ἴσως καὶ παλληκάρι. Μὰ ὁ Τάκης Πλούμας «σὰν ξάδερφος» τοῦ Μαλακάση «καὶ σὰν λεβέντης τοῦ Μεσολογγίου» εἶναι ἐντελῶς φανταστικὸ πρόσωπο.

Ὁ Λεωνίδας Τζαμτζόγλου μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ποιοὶ θεωροῦνται οἱ μεγαλείτεροι βοτανολόγοι τῆς γῆς; 2) Πότε καὶ πῶς κατεσκευάσθησαν αἱ πρῶται οἰκίαι;

Ἀ π ά ν τ η σ η : 1) Οἱ πρῶτες ἄξιες προσοχῆς μελέτες ἐπάνω στὰ ζητήματα τῶν φυτῶν ἔγιναν ἀπὸ τῶν Ἀριστοτέλη. Ὁ μαθητής του Θεόφραστος ἔγραψε δυὸ βοτανικὰ συγγράμματα εἰς τὰ ὁποῖα περιγράφει μὲ πολλὴ ἀκρίβεια 500 εἴδη φυτῶν μὲ ἐνδιαφέρουσες λεπτομέρειες γιὰ τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά. Στὴν Εὐρώπη ἡ βοτανικὴ διαδόθηκε ἐπὶ Καρόλου τοῦ Μεγάλου μὲ τὰ ἔργα τοῦ Ἀβικέννα. Ἀλλὰ μόλις κατὰ τὰ μέσα τοῦ ΣΤ' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα ἀρχίζει ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα. Ὁ Λιναῖος ἦταν ἐκεῖνος — ὅπως ἔχει ξαναγράψεις στὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» — ποὺ κατέγραψε τὰ βότανα καὶ γι' αὐτὸ ὠνομάσθηκε καὶ πατέρας τῆς νεωτέρας βοτανικῆς.

2) Αἱ πρῶται κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων ἦταν σπήλαια, καλύβες ἀπὸ χόρτα κλπ. Βραδύτερα, πολλοὺς αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ, ἄρχισε ἡ χρησιμοποίηση τοῦ λίθου (3.000 χρόνια π. Χριστοῦ).

Ὁ Φώτης Αἰγιαλίτης μὲ ἐρωτᾶ: «Εἶναι ὑποστηρίξιμος ἡ Δαρβίνειος θεωρία περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν πίθηκο;».

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὑπῆρξε θεωρία ποὺ συνεζητήθη. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως δὲν κατέληξε σὲ σαφῆ συμπεράσματα. Δὲν φαίνεται μάλιστα ἡ θεωρία αὐτὴ νὰ ὑποστηρίζεται ἀπὸ τοὺς σύγχρονους ἐπιστήμονες.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Βιζυηνὸς καὶ ὅταν ἦτο ψυχοπαθὴς ἔγραφε ὡραῖα ποιήματα;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἔγραφε ποιήματα καὶ ὅταν ἦτο στὸ φρενοκομεῖο. Ἀλλά, δυστυχῶς ἡ λογοτεχνική του παραγωγὴ σταμάτησε ἀφ' ὅτου

«ἔσβυσε ἐντός μου
ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου...».

Ἡ Ἀγγελικὴ Θεοδ. Ἐμμανουὴλ μὲ ἐρωτᾶ: 1) Ὁ Σωκράτης ἦταν πράγματι τόσο σοφός, ὡς τὸν θεωροῦμεν ἡμεῖς σήμερον ἢ μήπως ὁ Πλάτων μὲ τὰ συγγράμματά του τὸν κατέστησε σοβαρόν; 2) Ποῖος ἀνεκάλυψε πρῶτος τὸν κινηματογράφον;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία καὶ εἶναι ἱστορικῶς παραδεδεγμένον ὅτι ὁ Σωκράτης ἦταν ἕνας ἐκ τῶν σοφοτέρων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος.

2) Στὰ 1832 ὁ Βέλγος φυσικὸς Ἰωσὴφ Πλατώ, κατεσκεύασε μαζὶ μὲ τὸ συνεργάτη του Χόερνερ τὸ κυκλικὸ «φενακιστοσκόπιον» ποὺ ἀνέλυε μιὰ κίνηση μὲ διάφορα σχέδια χαραγμένα εἰς ἕνα δίσκο! Τὸ 1870 ἐτελειοποίησε αὐτὸ τὸ μηχάνημα καὶ τὸ ἐπλούτισε μὲ φωτογραφίες. Στὰ 1882 ὁ Γάλλος Ἐτιὲν Μαρὲ κατεσκεύασε τὸ «φωτογραφικὸ τουφέκι» ποὺ ἔπαιρνε 12 ἀλλεπάλληλες εἰκόνες μέσα σὲ ἕνα δευτερόλεπτο. Αὐτὸ τὸ τουφέκι ἦταν ὁ πρόδρομος τοῦ σημερινοῦ κινηματογραφικοῦ μηχανήματος λήψεως. Ὁ Γεώργιος Ντεμενὺ καὶ Ἐμὶλ Ραινὼ ἐτελειοποίησαν τὰ μηχανήματα. Ἀλλὰ οἱ πραγματικοὶ ἐφευρέται τοῦ κινηματογράφου εἶναι ὁ Ἔδισσον στὴν Ἀμερικὴ καὶ ὁ Λυμιὲρ στὴ Γαλλία. Στὶς 13 Φεβρουαρίου 1895 ὁ Λουΐ Λυμιὲρ κατέθεσε ἐπίσημα τὸ καταπληκτικό του μηχάνημα τὸν κινηματογράφο. Καὶ στὶς 25 Μαρτίου 1895 πραγματοποιήθηκε ἡ πρώτη κινηματογραφικὴ προβολὴ μὲ ταινία ποὺ εἶχε τὸν τίτλο «ἡ ἔξοδος τῶν ἐργατῶν ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο Λυμιέρ».

Ἐπίσης ὁ Γεώργιος Μελλιὲ (1861 - 1938) εἶναι ὁ πρῶτος συνειδητὸς κινηματογραφικὸς σκηνοθέτης.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Οἱ κίνδυνοι τῆς συντροφιᾶς

Στὸ περασμένο σημείωμα πήραμε πάλι ἀφορμὴ ἀπὸ μιὰ ἐρώτηση, γιὰ νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ ζήτημα τῆς συντροφιᾶς. Τὸ ἐρώτημα ἦταν, ὅπως θὰ τὸ θυμόσαστε, τοῦτο: «Ἀποφεύγοντας τὶς κακὲς παρέες, δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ θεωροῦμε ὅλους τοὺς ἄλλους κακοὺς καὶ τὸν ἑαυτό μας καλὸν καὶ νὰ γίνωμε ἔτσι ἐγωϊσταί;» Ὡς ἀπάντηση φέραμε τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας, ποὺ ἔκανε πολλὴ παρέα μὲ τοὺς κακοὺς καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς. Εἴπαμε ὅμως, τελειώνοντας τὸ σημείωμα, πὼς γιὰ μᾶς ὑπάρχουν κίνδυνοι καὶ πὼς θὰ τοὺς ἐξετάζαμε σήμερα.

Πρέπει λοιπόν, νὰ κάνουμε παρέα καὶ μὲ κακούς, ἀφοῦ αὐτὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας. Προσοχὴ ὅμως! Προσοχή! Θὰ πρέπει νὰ προσέξουμε, πῶς θὰ τοὺς πλησιάσουμε. Ὅταν πλησιάζουμε τὴ φωτιά, τί κάνουμε; Παίρνουμε ὅσες προφυλάξεις μποροῦμε, γιὰ νὰ μὴ καοῦμε. Γιατί; Γιατὶ ξέρομε πὼς εἴμαστε φτιαγμένοι ἀπὸ ὑλικὰ ποὺ παίρνουν φωτιὰ καὶ καίονται. Ἔτσι καὶ ὅταν θὰ πρόκειται νὰ πλησιάζουμε παιδιά, ποὺ δὲν εἶναι καλά. Θὰ πρέπει νὰ σκεπτόμαστε τὴν ἀδυναμία τὴ δική μας. Θὰ πρέπει νὰ λέμε στὸν ἑαυτό μας: Πρόσεξε τώρα καλά. Πηγαίνεις νὰ κάνης παρέα μ' αὐτὰ τὰ παιδιά, ποὺ δὲν εἶναι καλά. Πρέπει νὰ πᾶς, γιατὶ ἔχεις χρέος νὰ τὰ βοηθήσης νὰ γίνουν κι' αὐτὰ καλά. Πρέπει νὰ προσπαθήσης νὰ δώσης κι' ἐσὺ σ'αὐτά, ἐκεῖνα ποὺ χάρισε ὁ Θεὸς σὲ σένα. Ἀλλὰ ἔχε τὸ νοῦ σου! Γιατί, ἐσὺ δὲν εἶσαι σὰν τὸν Κύριό μας. Ἐσὺ εἶσαι ἕνας ἄνθρωπος ἀδύνατος. Μπορεῖ, ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή, νὰ παρασυρθῆς καὶ νὰ πάθης τὰ ἴδια. Πλησιάζεις τὴ φωτιά, κι' ἂν δὲν λάβης τὰ μέτρα σου, θὰ καῆς κι' ἐσὺ ὁ ἴδιος. Ἀντὶ νὰ σώσης τοὺς ἄλλους θὰ καῆς κι' ἐσὺ ἀπ' τὴ φωτιά.

Νά, λοιπόν, ἡ πρώτη σκέψη, ἀπ' ὅπου πρέπει νὰ ξεκινήσουμε. Ἡ ἀδυναμία μας, ἡ ἀτέλειά μας. Ἀφοῦ τὸ κάνουμε αὐτό, πρέπει νὰ ἐξετάσουμε πιὸ κοντὰ τὸν ἑαυτό μας καὶ νὰ ἰδοῦμε μήπως ἡ ἀδυναμία μας εἶναι πολὺ πιὸ προχωρημένη, ἀπ' ὅ,τι νομίζουμε. Πρέπει, δηλαδή, νὰ ἰδοῦμε εἰλικρινὰ καὶ τίμια, γιὰ ποιὸν πραγματικὰ λόγον, ἐπιθυμοῦμε νὰ κάνουμε παρέα τοὺς κακούς, ὅπως τοὺς λέμε. Εἶναι πράγματι ἀπὸ ἀγάπη καὶ μόνο ἀπὸ ἀγάπη; Ἢ ἀνακαλύπτομε, ὅτι μᾶς ἀρέσει λιγάκι ἡ παρέα τους; Μᾶς ἑλκύουν τὰ ἀστεῖα τους, μᾶς ἐνδιαφέρουν τὰ παιγνίδια τους, μᾶς τραβᾶ γενικὰ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τους; Ἔ, τότε πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε στὸν ἑαυτό μας, πὼς ὁ λόγος ποὺ μᾶς κάνει νὰ θέλουμε τὴν παρέα αὐτῶν τῶν παιδιῶν, δὲν εἶναι πραγματικὰ γιὰ νὰ τὰ διορθώσουμε. Ὁ λόγος εἶναι πὼς μᾶς ἀρέσει ἡ παρέα τους.

Ἂν ὅμως ἀνακαλύψουμε πὼς μᾶς ἀρέσει ἡ παρέα αὐτῶν τῶν παιδιῶν, τότε πρέπει νὰ κρατηθοῦμε μακρυά. Οὔτε νὰ τὰ πλησιάσουμε δὲν πρέπει. Ὁ κίνδυνος γιὰ μᾶς εἶναι μεγάλος. Ἂν πᾶμε κοντά τους, δὲν πρόκειται νὰ ἐπιδράσουμε ἐμεῖς ἐπάνω τους καὶ θὰ γίνουν ἐκεῖνα καλὰ παιδιά. Ἐκεῖνα θὰ ἐπιδράσουν ἐπάνω μας καὶ θὰ γίνουμε κι' ἐμεῖς σὰν ἐκεῖνα. Εἶναι σχεδὸν ἑκατὸ στὰ ἑκατὸ βέβαιο.

Κι' ἔτσι ἐρχόμαστε στὴν ἀπορία, ποὺ εἶχε στὸ τέλος ἡ ἐρώτηση: Ἔλεγε ἂν ὑπάρχη φόβος νὰ γίνουμε ἐγωϊστές, ἐπειδὴ θὰ ἀποφεύγουμε τὴν παρέα ἐκείνων, ποὺ θὰ θεωροῦμε κακούς. Τί λέτε μ' αὐτὸ τὸν τρόπον ὑπάρχει φόβος γι' αὐτό; Νομίζω, πὼς ἔτσι σὰν δύσκολο θὰ εἶναι νὰ τὸ πάρουμε ἐπάνω μας, πὼς τάχα ἐμεῖς εἴμαστε καλοί. Ὅταν ἔχουμε στὸ μυαλό μας ἀπ' τὸ ἕνα μέρος τὴ δική μας ἀδυναμία γενικὰ καὶ ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος ὅτι κι' ἐμεῖς ἔχουμε ἀρχίσει νὰ παίρνουμε αὐτὸ τὸν κατήφορο, ἀφοῦ μᾶς ἀρέσουν κάπως αὐτὰ ποὺ κάνουν οἱ ἄλλοι, τότε πολὺ δύσκολα θὰ μποροῦσε νὰ γίνουμε ἐγωϊστές. Θὰ ἀποφεύγουμε τὴν παρέα τῶν ἄλλων, ὄχι γιατὶ οἱ ἄλλοι εἶναι κακοί, ἀλλὰ γιατὶ ἐμεῖς δὲν αἰσθανόμαστε ἀρκετὰ καλοί, ἀρκετὰ ὡπλισμένοι, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ὠφελήσουμε καὶ τοὺς ἄλλους, χωρὶς νὰ βλαβοῦμε κι' ἐμεῖς. Ταπείνωση, λοιπόν, θὰ μᾶς δίνη αὐτὴ ἡ ἀφορμὴ καὶ ὄχι ὑπερηφάνεια ἢ ἐγωϊσμό. Τὸ ἀντίθετο θὰ ἦταν ἐγωϊσμός. Ἄν, δηλαδή, ἔχοντας ὑπερβολικὴ ἐμπιστοσύνη στὶς δικές μας δυνάμεις, στὴ δική μας καλωσύνη, σπεύδαμε νὰ κάναμε κακὲς παρέες, τάχα γιὰ νὰ ὠφελήσουμε τοὺς ἄλλους. Ἀλλὰ τότε θὰ ὑπῆρχε κίνδυνος κι' ἐμεῖς νὰ χαθοῦμε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μὴ ὠφελήσουμε.

Τί λέτε, τὸ καταλάβαμε καλά;

Ὁ πάτερ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Πλαστὰ γραμματόσημα

Ὅπως ἐγράψαμε καὶ εἰς προηγούμενον τεῦχος μας, μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν γραμματοσήμων μας, ἀκόμη ὅμως περισσότερο μεταξὺ τῶν γραμματοσήμων πολλῶν ξένων κρατῶν ὑπάρχουν γραμματόσημα ποὺ ἀξίζουν πολλὰ ἑκατομμύρια δραχμές. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἑνὸς δὲν λείπουν οἱ ἀπατεῶνες καὶ ἀφ' ἑτέρου πολλοὶ κυνηγοῦν τὸ εὔκολο κέρδος, ἤδη ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πλέον εὑρέθησαν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἐτύπωσαν, πλαστὰ γραμματόσημα, ἀκριβῶς ὅπως ἄλλοι τυπώνουν πλαστὰ χαρτονομίσματα ἢ κατασκευάζουν ψεύτικες χρυσὲς λίρες ἢ ἀρχαία χρυσὰ νομίσματα. Διὰ νὰ μπορέσουν νὰ τὰ πουλήσουν τὰ προσέφεραν πάντοτε σὲ εὐθηνὲς τιμὲς μὲ ψευδεῖς δικαιολογίες ὅτι ἔχουν ἀνάγκην χρημάτων, ἢ ὅτι θὰ ταξιδεύσουν ἢ ὅτι πουλοῦν τὴ συλλογή τους. Ἐπε.δὴ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνο οἱ περισσότεροι συλλέκται δὲν εἶχαν τὶς ἀπαιτούμενες γνώσεις γιὰ νὰ διακρίνουν τὰ ψεύτικα ἀπὸ τὰ γνήσια γραμματόσημα, τὰ ἀγόραζαν, ἢ τὰ ἀνταλλάσσουν μὲ ἄλλα καλὰ καὶ γνήσια δικά τους καὶ ἔτσι τὴν ἐπάθαιναν.

Καὶ σήμερα ἀκόμη κυκλοφοροῦν πλαστὰ γραμματόσημα, ἀλλὰ μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι τώρα ὑπάρχουν οἱ λεγόμενοι πραγματογνώμονες δηλ. αὐτοὶ ποὺ τὰ ἐξετάζουν καὶ σᾶς λέγουν ἂν εἶναι ψεύτικα ἢ γνήσια. Αὐτοὶ συνήθως πληρώνονται γιὰ τὸν κόπο τους. Ἐπὶ πλέον ὅμως σήμερον ὑπάρχουν καὶ ἄλλα τεχνικὰ μηχανικὰ μέσα, δηλ. φακοὶ ποὺ μεγαλώνουν τὴν εἰκόνα τῶν γραμματοσήμων, μικροσκόπια γιὰ τὴν ἐξέταση τῆς ποιότητος καὶ τοῦ χρώματος τοῦ χαρτιοῦ, τῆς μελάνης, ὡς καὶ ὑπεριώδεις ἀκτίνες ποὺ εἶναι τὸ τελειώτερο ὄργανο γιὰ αὐτὴ τὴ δουλειά. Καὶ ἔτσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὔκολα ἀνευρίσκονται καὶ διακρίνονται τὰ ψεύτικα γραμματόσημα καὶ προστατεύονται οἱ συλλέκτες ἀπ' τοὺς ἀπατεῶνες.

Τώρα ἂς ἔλθωμε καὶ στὸ ἄλλο κεφάλαιο, τὴν περιγραφὴ τῶν Ἑλληνικῶν γραμματοσήμων. Στὶς 15 Ἰουνίου τὰ Ἑλληνικὰ Ταχυδρομεῖα ἐκυκλοφόρησαν μιὰ σειρὰ ποὺ τὴν ὀνόμασαν σειρὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, γιατὶ κυκλοφόρησε εἰς ἀνάμνηση τῶν 1900 χρόνων ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὴν κάθοδό του στὴν Ἀθήνα. Ὡς γνωστὸν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὶν ἀκολουθήση τὸν Χριστὸ καὶ γίνη ἕνας ἐκ τῶν μαθητῶν του, ἦταν ἑβραῖος καὶ εἶχε γεννηθῆ στὴν Ταρσὸ τῆς Κιλικίας. Ὅταν λοιπὸν διδάσκων τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ πέρασε ἀπὸ διάφορες χῶρες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Μακεδονίας, ἦλθε τὸ 51 μ. Χ. στὴν Ἀθήνα καὶ βρῆκε ἕνα βωμὸ ἀφιερωμένον ΤΩ ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωσε ἀφορμὴ γιὰ νὰ κάνη τὸ πρῶτο του κήρυγμα ἀπὸ τὸν Ἄρειο Πάγο.

Ἡ σειρὰ λοιπὸν αὐτὴ ἀπαρτίζεται ἀπὸ 4 μόνον γραμματόσημα ὅλα ἀφιερωμένα στὸν Ἀπόστολο Παῦλο.

Δρχ. 800, χρώματος ἰόχρου. Αὐτὸ παριστάνει στὸ κέντρο τοῦ γραμματοσήμου ἕνα βωμὸ μὲ τὶς λέξεις ΤΩ ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ σὲ τρεῖς γραμμὲς στὴ μιὰ πλευρὰ καὶ τὶς ἡμερομηνίες 51 1951 σὲ δυὸ γραμμὲς στὴν ἄλλη πλευρά. Ἐπάνω ἀπὸ τὸν βωμὸ ὑπάρχει ἕνα ξίφος ποὺ ἡ λαβή του ρίχνει ἐπὶ τῶν λέξεων Τῷ Ἀγνώστῳ Θεῷ, τὴν σκιά του ποὺ φαίνεται πλέον σὰν σταυρός, καὶ συμβολίζει τὴν ἀλλαγὴ τοῦ πρώην ἑβραίου σὲ χριστιανὸ ὁ ὁποῖος κηρύσσει τὸ Εὐαγγέλιο, δηλ. τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

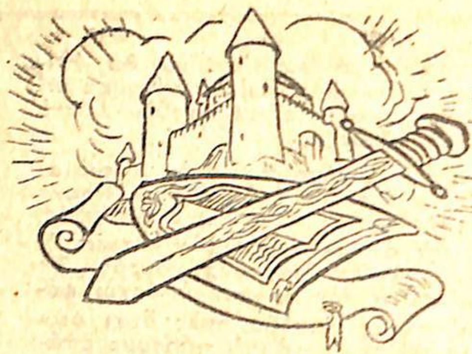
Δρχ. 1600, χρώματος οὐρανοκυάνου. Εἶναι ἕνα στενόμακρο γραμματόσημο καὶ παριστάνει τὸν Ἀπόστολο Παῦλο πρὸ τῆς Ἁγίας Πύλης, μὲ ἕνα φωτοστέφανο γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι του, τὸ Εὐαγγέλιο ἀνοικτὸ στὰ χέρια του καὶ ἱερουργῶν. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἐλήφθη ἀπὸ τοιχογραφία τοῦ Βροντοχίου τῆς παλαιᾶς μεσαιωνικῆς πόλεως τοῦ Μυστρᾶ ποὺ εἶχε ἀκμάσει ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας.

Δρχ. 2600, χρώματος καστανοχρόου ἀνοικτοῦ. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἐλήφθη ἀπὸ τὸν περίφημο πίνακα τοῦ Κρητὸς ζωγράφου Θεοτοκοπούλου ποὺ ἐμεγαλούργησε στὴν Ἱσπανία μὲ τὸ ὄνομα El Greco (ὁ Ἕλλην). Ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος φαίνεται σὰν νὰ εἶναι ἀπορροφημένος ἀπὸ κάποια σκέψη, τὸ δὲ βλέμμα του τὸ τόσο ἐκφραστικό, ἡ στάση ἢ μᾶλλον ἐλαφρὰ κλίση τῆς κεφαλῆς του πιστοποιεῖ τὴ βαθειά του αὐτὴ φροντίδα.

Δρχ. 10.000, χρώματος ἐρυθροκαστανόχρου. Ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μὲ τὴν ἐνδυμασία τῶν ἀρχαίων τῆς ἐποχῆς του φαίνεται διδάσκων, ἐμπρὸς σὲ ἀρχαῖο ναὸ τοῦ ὁποίου διακρίνονται μόνο μερικὲς κολῶνες καὶ ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶναι μαζεμένοι οἱ Ἀθηναῖοι τῆς ἐποχῆς του. Βρίσκεται σὲ μιὰ στάση ὅπου τὴν ὥρα ποὺ κηρύσσει τὸ Εὐαγγέλιο, ὑψώνει τὸ δεξί του χέρι πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ μὲ τὸ δείχτη δείχνει τὸν μόνον Θεό.

Ἡ σειρὰ αὐτὴ ἐκυκλοφόρησε ἐπὶ πέντε μῆνες καὶ ἀπεσύρθη τῆς κυκλοφορίας στὶς 15 Νοεμβρίου 1951, λέγεται δὲ ἀναμνηστικὴ σειρὰ Ἀποστόλου Παύλου, ὅλες δὲ οἱ ἀναμνηστικὲς σειρὲς συνήθως κυκλοφοροῦν ὀλίγους μῆνες.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ

Πελώρια, μεγαλόπρεπα, μ' ἄγριες κορφὲς σταχτιὲς μουντὲς συννεφιασμένες, δασωμένα στὰ πλάγια, φάνταζαν τὰ μεγάλα βουνὰ ποὺ ἔζωναν τὴν πεδιάδα. Μιὰ πεδιάδα ἀπέραντη, μὲ πλούσιο χῶμα πολὺ λιπασμένο, ἀπὸ τὰ κοπάδια ποὺ ἔβοσκαν, ἐδῶ καὶ χρόνια τώρα, σὲ τούτη τὴ γῆ.

Γι' αὐτὸ καὶ θέριεβε τὸ στάρι, τὸ καλαμπόκι, τὸ κριθάρι. Ψήλωνε, μέστωνε, κι' ἔφτανε ὣς ἕνα μπόϊ. Ἐκεῖ, δίπλα στὰ χωράφια, βρίσκονταν κάτι καλύβες, βρώμικες, χτισμένες ἀπὸ ξέθωρο ἄχυρο καὶ λάσπη, στηριγμένες μὲ κάτι ψηλοὺς σάπιους πασσάλους. Ἄχρωμοι ἦταν κι' οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ. Οἱ χωριάτες, οἱ δοῦλοι. Δούλευαν τὴν ξένη γῆ κι' ἔβοσκαν τὰ ξένα ζωντανά, γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί.

Ἀπ' ἔξω ἀπ' τὶς καλύβες βροχονέρια ἀνακατεύονταν μὲ τὸ ἀφράτο χῶμα, σχηματίζοντας μιὰ παχειὰ κοκκινωπὴ λάσπη. Ἐκεῖ γουρούνια κυλιόντουσαν καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ καὶ κάτι μυξιάρικα ἀδύνατα παιδιά, ποὔχωναν ἡδονικὰ τὶς χοῦφτες τους στὶς λάσπες...

Πέρα, στοὺς ἀγρούς, δούλευαν οἱ μεγάλοι. Ἄρχιζαν τὴ δουλειὰ μὲ τὸ χάραμα μέχρι τὴ νύχτα.

Δούλευαν ἀδιάκοπα, χωρὶς ἀγάπη στὴ γῆ. Μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, ἔσκαβαν, θέριζαν, ὄργωναν. Τὰ μάτια τους ἦταν μουντά, σκοτεινά, χωρὶς ἔκφραση, καὶ τὸ πετσί τους ξεραμένο δίχως χυμό.

⁂

Μόνο ὁ Λάγγιο δούλευε καὶ τραγουδοῦσε.

Γιατὶ ὁ Λάγγιο δὲν ἦταν σὰν τοὺς ἄλλους. Ἦταν παλαβός. Ἔτσι τουλάχιστο τὸν θεωροῦσαν. Παλαβὸ καὶ ξυπασμένο.

Σὰν ἦταν μικρὸς δὲν ἔπαιζε μὲ τ' ἄλλα παιδιά, μήτε κυλιόταν στὶς λάσπες.

Ἔδενε ἕνα ξύλο στὴ μέση του, ἔπαιρνε ἕνα ραβδὶ στὸ χέρι καὶ καβαλίκευε τὰ βόδια παρασταίνοντας τόν... Ἱππότη!

Τώρα ποὺ μεγάλωσε τοῦ ἄρεσε νὰ ὀνειροπολῆ καὶ νὰ τραγουδάη. Τὰ καλοκαιριάτικα βράδυα, ὧρες καθόταν ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα του καὶ μιλοῦσε γιὰ τὰ κατορθώματα τῶν ἱπποτῶν, γιὰ τὶς παλληκαριές τους!

Κουζουλός, ξυπασμένος, παλαβός! Καὶ χρωματισμένος. Γιατὶ ὁ Λάγγιο εἶχε γαλανὰ φωτεινὰ μάτια, κοκκινοκάστανα μαλλιὰ κυματιστὰ καὶ μπρούτζινο κορμί! Ψηλός, μὲ πλάτες ἴσες καὶ μέτωπο πλατὺ περήφανο. Δὲν εἶχε γεννηθῆ δοῦλος. Αὐτὸς ἔπρεπε νἆναι γιὸς ἄρχοντα, νὰ γινόταν ἱππότης. Καὶ τότε κανεὶς δὲ θὰ τὸν ἔβαζε κάτω μήτε στὸ σπαθί, μήτε στὸ κοντάρι, μήτε στὸ κυνήγι ἢ στὴ μάχη.

⁂

Πολλὲς φορὲς ἔφευγε καὶ πήγαινε στὴν πολιτεία. Τοῦ ἄρεσε ἐκεῖ. Γινόταν τόση φασαρία, ὑπῆρχε τόση ζωή. Κι' ἔβλεπε τοὺς στρατιῶτες, καὶ τοὺς εὐγενεῖς πάνω στ' ἄλογα. Καὶ καμμιὰ φορὰ τύχαινε καὶ στοὺς ἱπποτικοὺς ἀγῶνες. Πίσω ἀπ' τοὺς τοίχους τοῦ σταδίου ἄκουγε τὰ κονταροχτυπήματα καὶ τὶς φωνὲς κι' ἡ ψυχή του πέταγε στὰ οὐράνια.

Πιὸ μικρὸς ξεγλύστραγε καμμιὰ φορὰ κι' ἔμπαινε μέσα στὸ στάδιο ἀνακατεμένος μὲ τοὺς εὐγενεῖς. Κι' ἔπειτα τρύπωνε κάπου. Μὰ τώρα εἶχε μεγαλώσει καὶ δὲ μποροῦσε πουθενὰ νὰ κρυφτῆ χωρὶς νὰ τὸν πάρουν μυρουδιὰ οἱ στρατιῶτες.

Σήμερα ὁ Λάγγιο ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του μόνο. Κι' ἔκανε μιὰ ἀνυπόφορη ζέστη. Κι' ἤθελε νὰ κοιμηθῆ μὰ οἱ μύγες τὸν παίδευαν. Κολλοῦσαν τὴν προβοσκίδα τους πάνω στοὺς πόρους τοῦ κορμιοῦ του καὶ ζητοῦσαν χυμὸ γιὰ νὰ ρουφήξουν. Κι' ἔτσι δὲν τὸν ἄφηναν νὰ ἡσυχάση. Κι' ἦταν τόση ἡ μοναξιά... Φίλους δὲν εἶχε, οὔτε καὶ ὄρεξη γιὰ νὰ τραγουδήση. Τί νἄκανε; Σηκώθηκε καὶ τράβηξε γιὰ τὴν πολιτεία. Ἐκεῖ ποὺ ἦταν οἱ πύργοι μὲ τοὺς εὐγενικοὺς ἱππότες καὶ τὶς ὄμορφες πριγκιπέσσες, ἐκεῖ ποὺ ἦταν τὸ στάδιο κι' οἱ μεγαλόπρεπες ἐκκλησιές.

Πῆρε τὸ στενὸ δρόμο μὲ τὰ μυτερὰ χαλίκια καὶ τὰ πουρνάρια στὸ πλάϊ.

Ἡ ζέστη ἦταν μεγάλη, καὶ τὸ φαρδὺ μέτωπο τοῦ Λάγγιο ἵδρωνε. Μὰ τὸ κέφι του εἶχε ξανάρθει. Καὶ τραγουδοῦσε κι' ἔλεγε μέσα στὸ τραγοῦδι του ἱστορίες γιὰ ἱππότες καὶ φανταζόταν τὸν ἑαυτό του ὄμορφο τροβαδοῦρο.

⁂

Πελώριος ψηλότερος ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα χτίσματα ξεχώριζε ὁ πύργος τοῦ δυνατοῦ ἄρχοντα τοῦ Γούντεμπαγκ.

Φαινόταν ἀπὸ παντοῦ, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, πέρα ἀπ' τὶς καλύβες καὶ τὰ χωράφια κι' ἀκόμα πάρα πέρα ἐκεῖ ποὺ ἡ πεδιάδα ἦταν ἄσπαρτη.

Ὁ πύργος ἦταν ἀναστατωμένος σήμερα.

Πάνω - κάτω ἀνέβαιναν οἱ δοῦλες κι' οἱ δοῦλοι, διορθώνοντας τὸ κάθε τὶ μέσα στὶς μεγάλες ἀπέραντες κάμαρες, γυαλίζοντας τὰ σπαθιὰ ποὺ ἦταν κρεμασμένα στοὺς ὑγροὺς τοίχους.

Στὸ μαγεριὸ μαδοῦσαν πουλιά, ἔγδερναν παχιὰ σφαχτά, κι' ἄναβαν μεγάλες φωτιές.

Μακριὰ ἀπ' ὅλη αὐτὴ τὴν κίνηση, ψηλὰ στὸ δωμάτιό του, ὁ Ρικάρδο στεκόταν σιωπηλός. Εἶχε σταθῆ μπροστὰ στὸ σιδερόφραχτο παραθύρι κοιτάζοντας πέρα τὶς μυτερὲς στέγες τῶν σπιτιῶν καὶ τὰ ψηλὰ καμπαναριά.

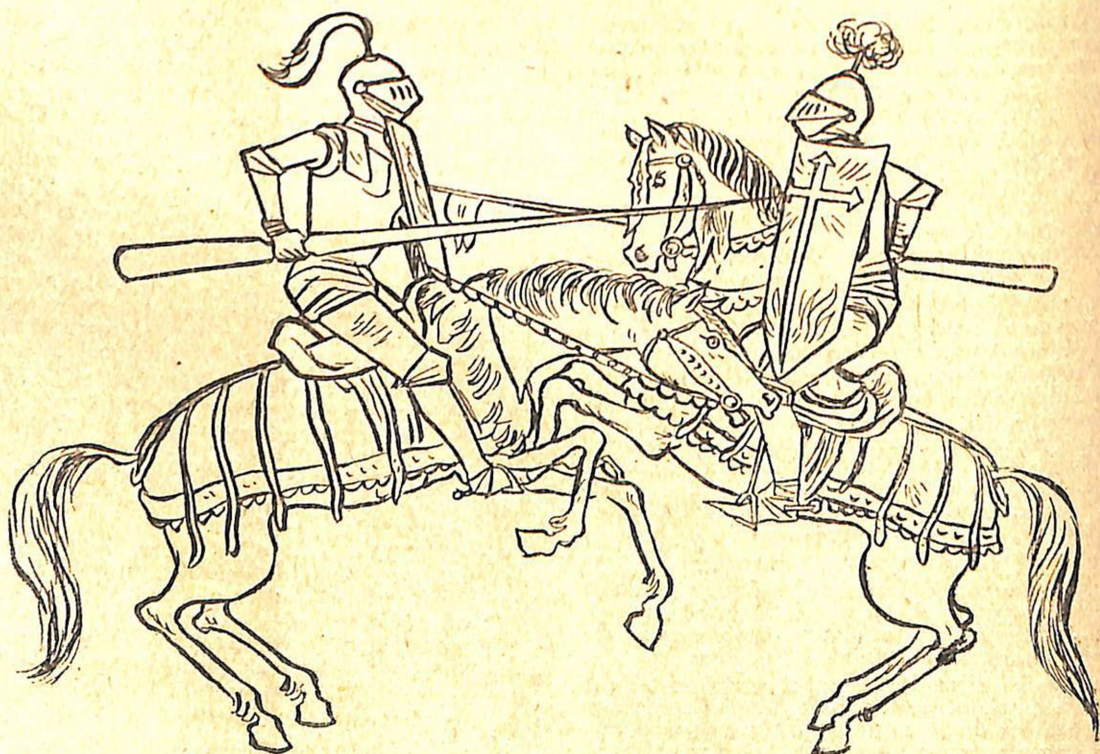
Ὁλόκληρη ἡ πόλη βοοῦσε. Καὶ τὸ βουητὸ ἐρχόταν μέχρι πάνω. Ἕνας συγκεχυμένος θόρυβος, ἀνάκατος ἀπ' ἀνθρώπινες φωνές, βελάσματα ζώων, καὶ κρότους σὰν κι' αὐτοὺς ποὺ κάνει τὸ σφυρὶ πάνω στ' ἀμόνι.

Μὰ ὁ Ρικάρδο μήτε ἔβλεπε μήτε ἄκουγε. Κυττοῦσε τὴν πολιτεία, τὰ βουνά, τὴν ἀπέραντη πεδιάδα, τὸ στριφτὸ πουρναρόδρομο. Μὰ δὲ τἄβλεπε. Μόνο σκεπτόταν. Πολλὰ πράγματα τοὔρχονταν στὸ νοῦ. Κι' ἡ μέρα αὐτὴ δὲν ἦταν σὰν τὶς ἄλλες. Σήμερα ἔνοιωθε πιὸ ὥριμος, πιὸ ἄντρας. Σὰν αὔριο, πρὶν 21 χρόνια, εἶχε γεννηθῆ. Ἦταν ὁ πρῶτος γιὸς τοῦ πατέρα του κι' ὁ διάδοχος. Λοιπὸν αὔριο μαζὶ μὲ τὴν ἐνηλικίωσή του θὰ γινόταν μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους ἱππότης, ἕνας πραγματικὸς ἱππότης. Ὅπως ταίριαζε στὴν εὐγενική του καταγωγὴ καὶ στ' ἀρχοντικὸ γαλάζιο αἷμα ποὺ κυλοῦσε μέσα στὶς φλέβες του. Χρόνια, μικρὸ ἀγόρι ἀκόμη, ὀνειροπολοῦσε αὐτὴ τὴ μέρα. Σὰν ἔβλεπε τὸν πατέρα του μὲ τὴν σιδερένια του στολὴ νὰ φεύγη γιὰ τὸν πόλεμο, ἢ νὰ τρέχη σ' ἄλογο καβάλλα στοὺς ἀγῶνες καὶ στὸ κυνήγι, ζήλευε κι' ἤθελε κι' αὐτὸς νὰ πάη μαζί.

Μὰ τότε τοὔλεγε ἡ μάνα του, πὼς ἡ ὥρα αὐτὴ δὲν ἦρθε ἀκόμη κι' ὅτι ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια θὰ ντυνόταν κι' αὐτὸς σὰν τὸ πατέρα καὶ θἄχε τὰ ἴδια δικαιώματα. Μὰ ἔπρεπε νὰ περάσουν λίγα χρόνια γιὰ νὰ γίνη ἄντρας σωστὸς καὶ νὰ δέση τὸ κορμί του, ἔτσι ποὺ κανένα νὰ μὴ φοβᾶται καὶ νἆναι ἄξιος γιὰ τὸν τίτλο τοῦ ἱππότη.

Ὅταν, λοιπόν, γίνηκε γερὸ ἀγόρι κι' ἕνα πρωΐ ὁ πατέρας του τὸν πῆρε μαζί του στὸ κυνήγι, θυμᾶται πὼς ἐκείνη τὴ μέρα δὲ χτύπησε τίποτα καὶ τὸ χειρότερο, ἔπεσε ἀπ' τ' ἄλογο καὶ τσακίστηκε. Θυμᾶται πόσο ντροπιάστηκε. Κι' ἤθελε τόσο πολὺ νὰ κλάψη. Μὰ ἀπὸ τότε τὸ ἔβαλε πεῖσμα. Κι' ἔμαθε νὰ καβαλλικεύη καὶ τὰ πιὸ ἀτίθασσα ἄτια. Νὰ σημαδεύη στὸ φτερὸ καὶ νὰ πετυχαίνη. Ἔτσι ἀνδρώθηκε, ἔκανε φαρδιὲς πλάτες, ψηλὸ κορμὶ καὶ γερὰ χέρια καὶ πόδια. Καὶ προετοιμάστηκε γιὰ τὴ θέση ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρη κάποια μέρα.

Νὰ γίνη ἕνας γερὸς κι' ἀτρόμητος ἱππό-

Καὶ τὸ κονταροχτύπημα ἄρχιζε...

της, προστάτης τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων.

Καὶ νά ποὺ κάποτε ἡ μέρα ἦρθε. Κι' ἦταν μιὰ μέρα λαμπρή, καλοκαιριάτικη. Χαρὰ Θεοῦ.

Τοῦ Ρικάρδο τὰ αἰσθήματα ἦταν ἀνακατεμένα. Αἰσθανόταν χαρὰ καὶ περηφάνεια. Μιὰ ταραχὴ μεγάλη ἔκανε τὴν καρδιά του νὰ χτυπάη:

— Πότε θὰ τέλειωνε πιὰ αὐτὴ ἡ μέρα νἄρθη ἡ αὐριανή!

— Ἄραγε ὁ Θεὸς θὰ τοὔκανε καλὸ καιρὸ ἢ θ' ἀναγκάζονταν ν' ἀναβάλουν τὴ γιορτή; Θεέ μου, μουρμούρισε, δῶσε μου δύναμη νὰ βγῶ ἀσπροπρόσωπος, νὰ δοξάσω κι' ἐγὼ τ' ὄνομα τῆς γενιᾶς μου!

Θὰ πήγαινε νὰ κάνη τὸ λουτρό του. Γιὰ νὰ πάη μετὰ στὸ παρεκκλήσι τοῦ πύργου. Ἐκεῖ θὰ περνοῦσε ἄγρυπνος καὶ θὰ προσευχόταν γονατιστὸς ὅλη τὴ νύχτα. Θὰ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τοῦ δώση δύναμη, ψυχή, καρδιά. Θὰ προσευχόταν νὰ τὸν κάνη ἄξιο ἱππότη, ἀνδρεῖο ἄφοβο. Κι' ἔπειτα ἐκεῖ στὸ παρεκκλήσι θὰ ὑποσχόταν «Νάναι πιστὸς στὴν ἐκκλησία, στὸν ἄρχοντά του, νὰ σέβεται τὶς γυναῖκες, τὶς χῆρες καὶ τοὺς ἀδύνατους». Καὶ τότε πιὰ θἄταν ἕτοιμος γιὰ τὴν τελετὴ τοῦ ἐξοπλισμοῦ του.

⁂

Ὁ Λάγγιο μπῆκε στὴν πολιτεία. Τραγουδοῦσε καὶ χαιρόταν τὸν ἥλιο. Αὐτὸς δὲν εἶχε πολλὰ πράμματα νὰ σκεφτῆ. Ἔμοιαζε λιγάκι στὴ ψυχὴ μὲ τὸν σπουργίτη. Ἀμέσως ἀντελήφθηκε τὴ φασαρία ποὺ γινόταν καὶ εἶδε τὸν κόσμο ποὺ περνοδιάβαινε μέσα στὰ στενὰ βρώμικα δρομάκια.

Πραμματευτάδες πουλοῦσαν μεταξωτὰ ὑφάσματα, γυαλιστερὰ χτένια καὶ κάθε λογῆς παρδαλὸ στολίδι γιὰ τὶς πλούσιες ἀρχόντισσες.

Ἦταν καὶ χωριάτες ποὺ πουλοῦσαν δέρματα, φροῦτα, στάρι, καλαμπόκι, κριθάρι καὶ ζωντανά. Ὅλοι φώναζαν μαζὶ καὶ μίλαγαν. Ὁ ἕνας διαλαλοῦσε τὸ ἐμπόρευμά του δίνοντας χίλια δυὸ κοσμητικὰ ἐπίθετα γιὰ τὴ φτήνια του καὶ τὴ καλὴ του ποιότητα. Ὁ ἄλλος παζάρευε δυνατὰ μὲ τὶς στρουμπουλὲς νοικοκυρές, ποὺ ἦταν γλωσσοῦδες καὶ παστρικές.

Ἐδῶ ὁ κόσμος ζοῦσε. Ἢ μᾶλλον ἐδῶ καταλάβαινες πὼς ὑπάρχει ζωή.

Ὁ Λάγγιο ἔφυγε ἀπὸ κεῖ καὶ τράβηξε σ' ἕνα δρομάκο στενότερο μὰ μὲ λιγότερους ἀνθρώπους καὶ φασαρία.

Ἐκεῖ, στὸ στρίψιμο φάνηκαν κάτι στρατιῶτες. Πέρασαν ἐπίσημα μέσα στὰ πλούσια ροῦχα τους, γυαλιστεροὶ κάτω ἀπ' τὸ πολὺ σιδερικὸ ποὺ φέρναν ἀπάνω τους.

Περπατοῦσαν ἴσια, σιγά, καὶ κουδουνοῦσε τὸ σπαθί τους στὸ πλάϊ.

Τοῦ Λάγγιο τοῦ ἄρεσαν, γιατὶ δὲν ἦταν ταπεινοί, σκυφτοί. Γι' αὐτὸ προσπαθοῦσε ὅσο μποροῦσε νὰ ἰσιώνη λεβέντικα τὶς πλάτες του καὶ νὰ μὴ σκύβη ταπεινά, σὰν τοὺς ἄλλους, πέρα στὶς καλύβες.

Χάζεψε τοὺς στρατιῶτες καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του. Ποῦ νὰ πήγαινε ὅμως, ποὺ ἔκανε τέτοια ζέστη, καὶ εἶχε μιὰ νύστα καὶ μιὰ πεῖνα... Ὅλα τὰ κακὰ μαζὶ τοὔχαν' ἔρθει. Πιὸ κεῖ ἦταν τὸ σιδεράδικο τοῦ Χέρμπο τοῦ κοψοδάκτυλου ποὺ ἦταν καλὸ παιδὶ καὶ φίλος του. Καὶ εἶχε ἀξία, ἄ! ὁ Λάγγιο πολὺ τὸν ἐκτιμοῦσε. Εἶχε τὸ μεγαλείτερο σιδεράδικο μέσα στὸ Γούντερμπαγκ. Αὐτὸς ἔφτιανε τὶς πανοπλίες τῶν ἱπποτῶν, αὐτὸς τὶς σπάθες καὶ τὰ τόξα. Κι' ἤξερε τὸν κάθε εὐγενῆ τοῦ τόπου ἀπὸ κοντὰ καὶ ὅλες τὶς ἱστορίες ποὺ λεγόνταν γιὰ τὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς χωριστά.

Ὁ Χέρμπο, λοιπόν, ὁ κοψοδάκτυλος, ἦταν φίλος τοῦ Λάγγιο. Τὸν ἔλεγαν κοψοδάχτυλο, ἐπειδὴ κάποτε ἀπὸ ἀπροσεξία χτύπησε μὲ τὸ σφυρὶ τὸ χοντρὸ δάχτυλο τοῦ ἀριστεροῦ του χεριοῦ καὶ τὸ τσάκισε πάνω στ' ἀμόνι. Κι' ἀπὸ τότε ὅλοι τὸν ἤξεραν ἔτσι καὶ ἀλλοιῶς δὲ μποροῦσες νὰ τὸν βρῆς.

Στὸ Χέρμπο, λοιπόν, θὰ πήγαινε. Δὲν ἦταν καὶ μακριά. Νά, στὸ παρακάτω στενό.

Ἀπ' τὴ γωνιὰ ἀκούγονταν οἱ χτύποι τοῦ σίδερου πάνω στ' ἄλλο σίδερο.

Ὁ Λάγγιο στάθηκε στὴν πόρτα.

— Γειά σου Χέρμπο!

— Καλῶς τὸν Λάγγιο.

Ἱδρωμένος, καπνισμένος σφυρηλατοῦσε τ' ἀτσάλι δίχως νὰ στέκεται λεπτὸ μήτε ἀνάσα νὰ πάρη.

— Τί νέα; Γιατὶ δὲ φάνηκες τόσο καιρὸ στὴν πόλη. Τραγούδησέ μου λίγο, γειά σου.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένη ἀπάντηση συνέχισε.

— Πολλὴ δουλειὰ καὶ δύσκολοι καιροί! Κι' αὐτὴ ἡ ζέστη κοντεύει νὰ μᾶς πνίξη. Σκληρὴ δουλειά. Μμμ, δὲ τἄμαθες; Λοιπὸν Λάγγιο ἀπόψε θὰ κοιμηθῆς ἐδῶ. Κάπου θὰ σὲ βολέψω. Ξέρεις, αὔριο γίνεται

Τὸν χτύπησε ἐλαφρὰ μὲ τὸ ξίφος του στὸν ὦμο.

ἱππότης ὁ γυιὸς τοῦ μεγάλου ἄρχοντα, ὁ Ρικάρδο. Καλὸ παιδί, παλληκάρι. Καὶ θὰ γίνη Λάγγιο μεγάλη τελετὴ κάτω στὸ στάδιο. Κάπου θὰ σὲ τρυπώσω καὶ σένα.

⁂

Χάθηκε ὁ αὐγερινὸς κι' ἡ αὐγὴ ἦρθε καὶ ρόδισε τὰ σταχτιὰ βουνά. Μετὰ κατέβηκε κάτω στὴν πεδιάδα, πέρασε ἀπ' τὴ πολιτεία ὀμόρφηνε τὶς στέγες της καὶ ἔπειτα πῆγε πέρα στὶς καλύβες, στὰ χωράφια. Ζέστανε τὴν πλάση ποὺ ριγοῦσε ἀπ' τὴ πρωϊνὴ δροσιά.

Ὁ Ρικάρδο ξαγρυπνισμένος ὕστερα ἀπ' τὴν ὁλονύχτια προσευχή του καὶ τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε, ἑτοιμάστηκε γιὰ τὴ μεγάλη τελετὴ τοῦ ἐξοπλισμοῦ του.

Τὸ μεγάλο στάδιο εἶχε γεμίσει σημαῖες πολύχρωμες μετὰ σημεῖα τοῦ σταυροῦ καὶ τῶν διαφόρων ἱπποτικῶν ταγμάτων ἀπάνω τους.

Ἀπὸ τὴν εἴσοδο εἶχαν παραταχθῆ στρατιῶτες μὲ ἐπίσημες στολὲς ἀνεβασμένοι πάνω σὲ περήφανα ἄλογα μὲ λαμπερὰ σπαθιὰ ζωσμένα στὴ μέση. Ἕνα μεγάλο χαλὶ ἦταν στρωμένο, μπροστὰ στὰ καθήσματα τῶν ἀρχόντων, στὸ μέρος ποὺ θὰ γινόταν ἡ τελετή. Ὁ κόσμος εἶχε ἀρχίσει νὰ μαζεύεται.

Πάνω στ' ἄλογα ἔρχονταν, οἱ ἱππότες καὶ πίσω τὰ μικρὰ ἁμάξια μὲ τὶς ὄμορφες ἀρχόντισσες.

Ὁ λαὸς ἐρχόταν πεζὸς γιὰ νὰ δῆ τὸν καινούργιο ἱππότη ποὺ σήμερα θἄβγαινε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν κοινωνία. Ὁ ἥλιος εἶχε ψηλώσει ὅταν οἱ σάλπιγγες ἤχησαν τρεῖς φορές.

Τότε ὁ Ρικάρδο συγκινημένος, μὲ τὰ μάτια κόκκινα ἀπ' τὴν ἀγρύπνια, ἦρθε καὶ γονάτισε στὴ μέση τοῦ χαλιοῦ. Ἀπὸ πίσω του στάθηκε ὀρθὸς ὁ ἄρχοντας Ἐρρῖκος ποὺ ἦταν θεῖος του καὶ ἀνάδοχός του.

Ἔνοιωθε ὅλα τὰ μάτια νἄναι καρφωμένα ἀπάνω του. Ὁ Λάγκιο ἀπὸ μιὰ γωνιὰ τὸν κύτταζε μὲ συμπάθεια καὶ αἰσθανόταν τέτοια συγκίνηση, σὰν νὰ γινόταν γι' αὐτὸν ἡ τελετὴ καὶ σὰν νἄταν ὁ ἴδιος ποὺ θὰ γινόταν ἱππότης. Ὁ ἄρχοντας πλησίασε τὸ Ρικάρδο. Τοῦ φόρεσε τὸν δεξὶ πτερνιστῆρα, καὶ τὸν ἔζωσε μὲ τὸν τελαμῶνα, καὶ μετὰ τοῦ ἔδωσε τὸ ξίφος. Τὸν χτύπησε ἐλαφρὰ μὲ τὸ ξίφος του στὸν ὦμο καὶ τὸν φίλησε λέγοντας ἐπίσημα:

«Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου σὲ κάνω ἱππότη».

Μὲ τὸ χτύπημα αὐτὸ τοῦ θύμιζε τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀκόμη, ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ τελευταῖο χτύπημα ποὺ ἐπιτρεπόταν στὸ νεαρὸ ἱππότη νὰ δεχτῆ.

Αὐτὸ τὄξερε καλὰ ὁ Ρικάρδο καὶ ὁρκίστηκε ὅτι ποτὲ πιὰ δὲ θὰ βρισκόταν ἄνθρωπος νὰ τὸν προσβάλη οὔτε μέσα σ' ὅλο τὸ Γούντερμπαρκ καὶ ἀκόμα πολὺ πιὸ πέρα ἀπ' αὐτό.

Πάλι οἱ σάλπιγγες ἤχησαν τρεῖς φορές. Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἦταν πιὰ ἱππότης. Ἕνας ἀληθινὸς ἱππότης μὲ σπαθὶ καὶ σῆμα, μὲ μεγάλη καρδιὰ ἀτρόμητη. Προστάτης τῶν φτωχῶν καὶ τῶν καταφρονεμένων, τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων. Ὅλα τὰ λόγια αὐτὰ μαζὶ μὲ τὴν ὑπόσχεση τὰ φύλαξε μέσα στὴν ψυχή του.

Μὰ ἄφησε τὶς σκέψεις γιατὶ τώρα ἄρχιζαν τὰ ἀγωνίσματα.

Θὰ καβαλλίκευε ἕνα ἄλογο καὶ θἄπρεπε νὰ κάνη διάφορες ἀσκήσεις ἀπάνω σὲ ὁμοιώματα ἱππέων.

Θἄπρεπε νὰ δείξη ὅλη του τὴ τέχνη, χωρὶς νὰ κάνη καμμιὰ ἀδέξια κίνηση, χωρὶς νὰ λαχανιάση καὶ νὰ κουραστῆ.

Πήδησε σβέλτος στ' ἄλογο κι' ἔκανε τὸ σταυρό του.

Ἄρχισε νὰ τρέχη πάνω - κάτω, νὰ καρφώνη τὸ κοντάρι του, νὰ σημαδεύη, νὰ σκίζη μὲ τὴ σπάθα κι ὕστερα ἀναφοκοκκινισμένος πηδοῦσε ψηλὰ ἐμπόδια.

Δὲν ἔνοιωσε πόση ὥρα πέρασε, ὅταν πάλι ξανακούστηκαν οἱ μακρόσυρτοι ἦχοι ἀπ' τὶς σάλπιγγες. Σιγανοὶ στὴν ἀρχή, δυνατώτεροι μετά. Ἡ δοκιμασία εἶχε τελειώσει.

Δὲν καταλάβαινε πολλὰ πράμματα. Ἀλλὰ φαίνεται πὼς ὅλα θἄχαν πάει καλά, γιατὶ ὁ κόσμος τοῦ φώναζε λόγια κολακευτικά. Ἀκόμη κι' οἱ νεαρὲς ἀρχοντοποῦλες τὸν κυττοῦσαν ντροπαλὰ καὶ τὰ μάτια τους γυάλιζαν περίεργα.

Ὁ Ρικάρδο ἦταν περήφανος. Ὅλα πιὰ εἶχαν τελειώσει. Μιὰ καινούργια ζωὴ ἄρχιζε γι' αὐτόν. Γεμάτη ἡρωϊσμὸ καὶ δόξα. Ὁ Λάγγιο κυττοῦσε ἀπ' τὴ γωνιά του. Κυττοῦσε κι' ἤθελε...

* * *

Ὅταν τὸ δεῖλι ἦρθε σταχτί, θολό, ὁ Λάγγιο πῆρε τὸν πουρναρόδρομο μὲ τὶς μυτερὲς πέτρες ποὺ θὰ τὸν πήγαινε πίσω στ' ἄχρωμο χωριό.

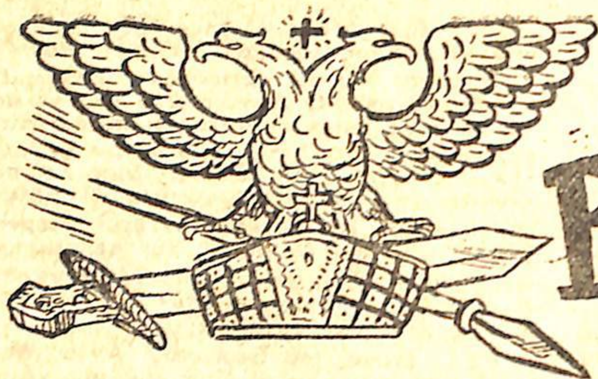
Πέρα ἀπ' τὸν Πύργο τοῦ Ρικάρδο ἀκούγονταν χαρούμενες φωνὲς καὶ γέλια ἀνθρώπων ποὺ γλεντοῦσαν. Ἀντιλαλοῦσαν στὴν πεδιάδα οἱ χαρούμενες φωνὲς καὶ ἐρχόντουσαν στ' αὐτιὰ τοῦ Λάγγιο.

Μὲ μιᾶς οἱ γλυκειὲς φωνὲς τῶν τροβαδούρων ἀντήχησαν. Ἕνας γλυκὸς σκοπὸς ἁπλώθηκε ποὺ στὸ ἄκουσμά του ὁ Λάγγιο ἄρχισε νὰ νοσταλγῆ κάτι χωρὶς κι' αὐτὸς νὰ ξέρη τί.

Τώρα τραγουδοῦσε κι' αὐτὸς καὶ φαντάζονταν τὸν ἑαυτό του ὄμορφο τροβαδοῦρο.

Καὶ προχωροῦσε μὲ τὸ μέτωπο ψηλὰ καὶ τὶς πλάτες ἴσες, περήφανος...

ΚΥΒΕΛΗ ΜΕΤΑΞΑ

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

29ον

Ἡ πόλη τῶν Βοδενῶν ἁπλώνουνταν στὴν ἔξοδο μιᾶς στενῆς κλεισούρας, καὶ ἀπὸ παντοῦ κρυσταλλένια νερὰ κατέβαιναν, καταρράχτες, ἀπὸ τὰ γύρω βουνά, πότιζαν τὰ κατάφυτά τους περιβόλια καὶ χύνουνταν στὴ λίμνη Λουδία [1].

Ψηλά, σ' ἕνα γιγαντένιο βράχο ἀπάνω, ἔστεκε τὸ φρούριο. Οἱ πύργοι καὶ τὰ περιτειχίσματα τοῦ κάστρου, κλιμακωτὰ χτισμένα, φύλαγαν τὸ μπροστινὸ μέρος, τὸ μόνο ἀπ' ὅπου μποροῦσε νὰ τὸ προσβάλει ἐχθρός. Πίσω καὶ στὰ πλάγια, γκρεμνὸς ἀπότομος τὸ προφύλαγε. Καὶ στὴν κορυφή, ἀπειλητικὸς καὶ ὑπερήφανος, ὑψώνουνταν πάνω ἀπὸ τὴ ζώνη τῶν περιτειχισμάτων ὁ μεγάλος πύργος.

Μὲ ἀπορία παρατήρησε ὁ Γρηγόρης πὼς ὁ Δραξὰν καὶ ἡ συνοδεία του δὲ σταματοῦσαν στὴν πόλη, παρὰ γύριζαν κατὰ τὸ φρούριο.

Εἶχαν κάνει κάμποσο δρόμο, ὅταν, γυρνώντας ἔξαφνα, ὁ Δραξὰν ἔγνεψε σὲ δυὸ ἀπὸ τοὺς συντρόφους του, κι εὐθὺς ἔπιασαν τὸν Γρηγόρη καὶ τοῦ ἔδεσαν τὰ μάτια:

— Μὴν ἀνησυχεῖς, εἶπε ὁ Δραξὰν τοῦ καλόγερου, κανένας δὲ θὰ σὲ πειράξει, φθάνει νὰ μὴ ζητήσεις νὰ δεῖς ποῦ πηγαίνομε. Δέσετε καὶ τὰ μάτια τῆς Βουβῆς, καὶ νὰ μᾶς ἀκολουθήσει κι ἐκείνη.

Μὰ ἡ Βουβὴ εἶχε χαθεῖ.

— Πῶς τὴν ἀφήσατε νὰ φύγει; ρώτησε μὲ θυμὸ ὁ Δραξάν.

— Ὡς τώρα ἦταν ἐδῶ, ἀποκρίθηκε ἕνας, δὲν μπορεῖ νὰ πῆγε μακριά.

Τὴ ζήτησαν λίγην ὥρα, μὰ ἄδικα. Ἡ Ἀλεξία εἶχε ἐξαφανιστεῖ.

— Δὲν μποροῦμε νὰ περιμένομε περισσότερο, εἶπε ἕνας, σὲ λίγο θὰ ξημερώσει.

— Ἀγκαλὰ δὲν πειράζει καὶ ἂν ἔφυγε, εἶπε ὁ Δραξάν. Εἶναι ἀπείραχτο καὶ δυστυχισμένο πλάσμα.

Καὶ ξαναπῆραν τὸ δρόμο τους.

Δυὸ ἄντρες βαστοῦσαν τὸν Γρηγόρη ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τὸν πήγαιναν σιωπηλά, ἀνεβαίνοντας πάντα. Σὲ λίγο ἔφθασαν σὲ μέρος ἐπίπεδο, κι ἐκεῖ σταμάτησαν. Ἕνα τρίξιμο ἀκούστηκε, κάτι ἔγειρε, μιὰ γέφυρα ἢ μιὰ βαριὰ πόρτα, καὶ οἱ δυό του φύλακες τὸν ἔσπρωξαν μπροστά.

Ἔκανε μερικὰ βήματα, πόρτες ἀνοίξαν καὶ σφάλισαν σιγά, καὶ ὕστερα τὸν ἀνέβασαν μιὰ ψηλὴ σκάλα γυριστή, τὸν πέρασαν ἀπὸ διαδρόμους, ὅπου σιωπηλὰ πήγαιναν, μὲ κουφὰ βήματα, καὶ τὸν ἔσπρωξαν σὲ μιὰ κάμαρα.

— Τώρα μπορεῖς ν' ἀνοίξεις τὰ μάτια σου, τοῦ εἶπαν, κι ἔκλεισαν τὴν πόρτα καὶ τὴν κλείδωσαν ἀπέξω.

Ὁ Γρηγόρης ἔβγαλε τὸ μαντήλι. Βρίσκουνταν σ' ἕνα στενὸ κελί, ἀναπαυτικὰ ἐπιπλωμένο, μὲ μικρὸ παράθυρο καγκελωτό.

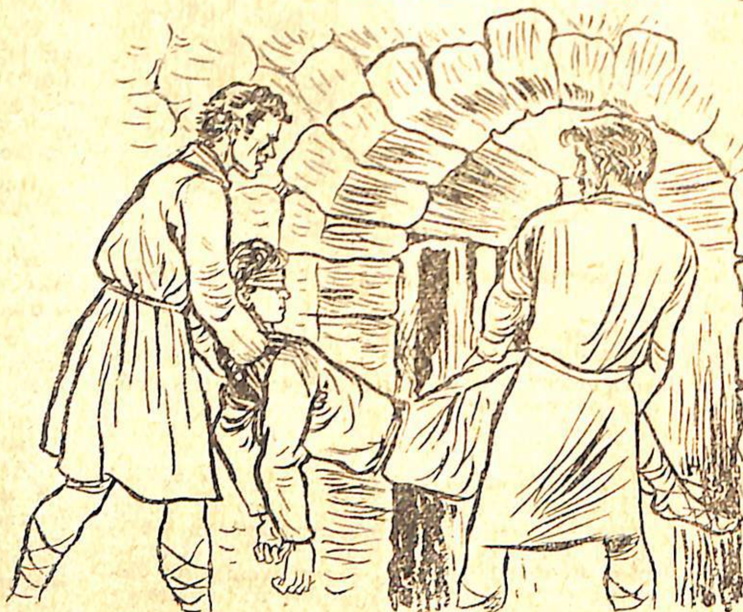
Κατάλαβε πὼς ἦταν αἰχμάλωτος τοῦ Δραξάν. Κατάλαβε πὼς ἦταν σὲ φρούριο, καὶ πὼς τὸ φρούριο αὐτὸ ἦταν ἡ «φωλιά», ὅπου μαγειρεύουνταν ἀπὸ καιρὸ ἡ προδοσία.

Ἦταν τὸ φρούριο τῶν Βοδενῶν, τὸ κλειδὶ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ.

ΚΑ΄.

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΤΩΝ ΒΟΔΕΝΩΝ

Κουβαλητὸ καὶ μὲ δεμένα μάτια ἀνέβασαν τὸν Κωνσταντῖνο στὸ φρούριο

Κουβαλητὸ καὶ μὲ δεμένα μάτια.

καὶ τὸν ἔβαλαν σὲ χωριστὸ κελί.

Τὸν ἀκούμπησαν σ' ἕνα στρῶμα, ἔλυσαν τὰ μάτια του, καί, χωρὶς νὰ τοῦ ποῦν λέξη, βγῆκαν ἔξω καὶ ἀμπάρωσαν τὴν πόρτα.

Τὸ καμαράκι ἦταν μικρὸ καὶ γυμνό. Ἔπιπλο ἄλλο δὲν εἶνε παρὰ ἕνα σεντούκι ξύλινο ποὺ μποροῦσε νὰ γίνει καὶ κάθισμα καὶ τραπέζι. Τὸ παράθυρο, μικρὸ καὶ καγκελωμένο, ἦταν τόσο ψηλά, ποὺ ἄνθρωπος δὲν ἔφθανε νὰ δεῖ ἔξω, ὅσο ψηλὸς καὶ ἂν ἦταν.

Μὲ τὴν πρώτη ματιά, εἶδε ὁ Κωνσταντῖνος πὼς εὔκολο δὲν ἦταν νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴ φυλακή του. Μὰ αὐτὸ δὲν τὸν ἀπειλοῦσε. Ἀποφάσισε νὰ φύγει. Πῶς; Δὲν τὸ ἤξερε ἀκόμα, μὰ θὰ ἔβρισκε τρόπο. Μέτρησε μὲ τὸ μάτι τὸ ὕψος τοῦ παράθυρου. Ἂν ἔσερνε τὸ σεντούκι ὡς ἐκεῖ, θὰ ἔφθανε νὰ δεῖ ἔξω. Μιᾶς καὶ ἤξερε τί ἦταν ἔξω, δική του δουλειὰ νὰ φύγει.

Ποῦ βρίσκουνταν, δὲν εἶχε ἰδέα. Σὲ ὅλο τὸ ταξίδι οἱ στρατιῶτες τοῦ Δραξὰν δὲν τὸν ἄφησαν στιγμὴ νὰ δεῖ τὰ μέρη ποὺ περνοῦσαν, καὶ κανένας δὲν τοῦ μίλησε, οὔτε ἀποκρίθηκε κὰν σὲ κανένα του ρώτημα.

Πὼς βρίσκουνταν στὴ «φωλιὰ» δὲν εἶχε ἀμφιβολία. Μὰ ποιὸ ἦταν τὸ φρούριο αὐτό;

Ἔκλεισε τὰ μάτια του. Πρῶτα - πρῶτα ἔπρεπε νὰ γιάνουν οἱ πληγές του, ὕστερα θὰ φρόντιζε νὰ βρεῖ τρόπο νὰ φύγει.

Καὶ σὲ λίγο ἀποκοιμήθηκε.

Τὸ τρίξιμο τῆς κλειδαριᾶς τὸν ξύπνησε.

Ἦταν μέρα. Ἀπὸ ψηλὰ ὁ ἥλιος φώτιζε τὸ καμαράκι του, ἄρα εἶχε κοιμηθεῖ πολλὲς ὧρες.

Ὁ Δραξὰν μπῆκε μέσα μὲ τὸν Γρηγόρη.

Ὅπως καὶ τὴν παραμονή, ὅσο καθάριζε καὶ ξανάδενε ὁ Γρηγόρης τὶς πληγές, ὁ Δραξὰν δὲν ἔβγαλε τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Κωνσταντίνου.

Ἔπειτα βγῆκε μὲ τὸν παπά, καὶ κλείδωσε τὴν πόρτα.

Σὲ λίγο ἕνας δοῦλος τοῦ ἔφερε φαγί. Ὁ Κωνσταντῖνος τὸν βάσταξε ἀπὸ τὸ ροῦχο του.

— Σὲ ὅ,τι ἀγαπᾷς, τοῦ εἶπε, πές μου ποῦ βρίσκομαι!

Μὰ ὁ δοῦλος τοῦ χαμογέλασε μελαγχολικά, καὶ μὲ τὸ χέρι τοῦ ἔδειξε τ' αὐτιά του καὶ τοῦ ἔκανε νόημα πὼς δὲν ἀκούει.

Μὲ γνεψίματα προσπάθησε τότε ὁ Κωνσταντῖνος νὰ συνεννοηθεῖ. Μὰ εἴτε δὲν ἤθελε ὁ δοῦλος ν' ἀπαντήσει, εἴτε ἀληθινὰ δὲν καταλάβαινε, ἀδύνατο στάθηκε νὰ μάθει τίποτα, καὶ ἀποθαρρυμένος τὸν ἄφησε νὰ φύγει.

Πέρασε ἡ μέρα ὅλη χωρὶς νὰ πατήσει πιὰ κανένας στὸ κελί του. Ὅσο βράδιαζε καὶ νύχτωνε καὶ ἁπλώνουνταν ἔξω ἡ σιωπή, τόσο ἄκουε ὁ Κωνσταντῖνος καθαρότερα ἕνα ἀδιάκοπο βοητὸ νεροῦ ποὺ ἔτρεχε κι ἔπεφτε ἀπὸ ψηλὰ σὲ βράχους.

— Ἔχει βουνὸ κοντά, σκέφθηκε.

Μὰ τίποτα ἄλλο δὲν ἄκουε, ὅσο καὶ ἂν πρόσεχε στοὺς ἔξω κρότους, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς καμμιὰ ὁμιλία, κανένα φώναγμα φρουροῦ θὰ τοῦ μαρτυροῦσε τ' ὄνομα τῆς φυλακῆς του. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κρότο τοῦ νεροῦ, τίποτα δὲν ἀκούουνταν.

Ἔξαφνα στὸν τοῖχο, πλάγι στὸ προσκέφαλό του, ἄκουσε σὰ χτύπημα.

Ἀνασηκώθηκε καὶ ἀκροάστηκε.

Τὸ χτύπημα ξανακούστηκε. Καὶ ἦταν σημεῖο: τρία ἀπανωτὰ χτυπήματα, ἕνα μονάχο, καὶ πάλι τρία ἀπανωτά.

1. *Λουδία*: σήμερα λίμνη τῶν Γιανιτσῶν.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀποκρίθηκε μὲ τὸ ἴδιο σημεῖο.

Ἀμέσως, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἀκούστηκαν πέντε χτύποι, καὶ ὕστερα ἄλλοι ἐννιά, καὶ πάλι δώδεκα, κι ἕνας, καὶ πάλι ἐννιά.

Συνηθισμένος ἀπὸ μικρὸς στὰ μυστικὰ μηνύματα ποὺ ἀνταλλάζονται χωρὶς νὰ τὰ παίρνει εἴδηση ὁ ἐχθρός, ὁ Κωνσταντῖνος κατάλαβε ἀμέσως, πὼς κάθε σειρὰ χτυπήματα ἦταν ἀπὸ ἕνα γράμμα, καὶ διάβασε καθαρά, σὰ νὰ ἦταν γραμμένο μπροστά του: «Εἶμαι».

Καὶ μετρώντας τοὺς κατοπινοὺς χτύπους, ἐξακολούθησε νὰ διαβάζῃ: «...Γρηγόρης...».

Τότε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ρώτησε κι ἐκεῖνος:

— Εἶσαι κλεισμένος;

— Ναί, τοῦ ἀποκρίθηκαν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ τοίχου.

— Ποῦ εἴμαστε; ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Στὰ Βοδενά.

Καὶ ρωτήματα καὶ ἀπαντήσεις ἐξακολούθησαν.

— Στὸ φρούριο;

— Ναί, βρισκόμαστε στὴ «φωλιά».

— Τί ξέρεις;

— Τίποτα.

— Προσπάθησε νὰ μάθεις.

Ἕνα βῆμα ἀκούστηκε ἀπέξω, τὰ χτυπήματα σταμάτησαν.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ὁ δοῦλος μπῆκε μέσα, σὰν τρομαγμένος. Ἀκούμπησε χάμω μιὰ στάμνα νερὸ κι ἔφυγε βιαστικά, κλειδώνοντας πάλι. Ἄλλες πόρτες παρακάτω ἄνοιξαν καὶ σφάλισαν, βήματα ἀκούστηκαν τρεχάτα, καὶ ὅλα πάλι σώπασαν.

Ὁ Κωνσταντῖνος περίμενε ἄλλο σημεῖο τοῦ Γρηγόρη, μὰ τίποτα πιὰ δὲν ἀκούστηκε.

Ἡ νύχτα πέρασε ὅλη στὴν ἴδια ἡσυχία.

Ξημέρωσε, ὁ ἥλιος ἀνέβηκε ψηλά, φώτισε πάλι τὸ καμαράκι τοῦ Κωνσταντίνου, μὰ τίποτα δὲν τάραξε τὴ σιωπή, οὔτε ἔξω οὔτε μέσα.

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν τολμοῦσε νὰ χτυπήσει τὸν τοῖχο πρὶν τοῦ κάνει ὁ Γρηγόρης ἄλλο σημεῖο, μὴν τύχει καὶ τὸν προδώσει μὲ καμμιάν ἀπροσεξία.

Καὶ ἡ μέρα πέρασε ὅλη χωρὶς κανένας νὰ ταράξει τὴ μοναξιά του. Οὔτε φαγὶ οὔτε νερὸ δὲν τοῦ ἔφεραν. Τίποτα δὲ σάλευε. Μακριά, τὸ βοητὸ τοῦ καταρράχτη ἀκούονταν ὅπως στὰ βάθη τῆς νύχτας. Ὁ ἥλιος χαμήλωσε, βασίλεψε, τ' ἄστρα ἔλαμψαν πάλι, μὰ ὁ Γρηγόρης οὔτε φάνηκε, οὔτε ἔκανε κανένα σημεῖο.

Ὅλη μέρα ὁ Κωνσταντῖνος δὲν εἶχε κουνήσει ἀπὸ τὸ στρῶμα, καὶ ἡ ἀνησυχία τὸν ἔτρωγε.

Ἦταν πιὰ νύχτα βαθιὰ καὶ εἶχε μισοκοιμηθεῖ, ὅταν πάλι τὸ χτύπημα στὸν τοῖχο τὸν ξύπνησε. Ἀποκρίθηκε εὐθὺς μὲ τὸ πρῶτο σύνθημα, καὶ ἡ συνεννόηση ξανάρχισε:

— Εἶσαι μόνος; ρώτησε ὁ Γρηγόρης.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Κάτι παράξενο συμβαίνει στὸ φρούριο. Ὁ Δραξὰν πέρασε τὴ νύχτα καὶ ὅλη τὴ μέρα στὴ φυλακή μου, σιωπηλός, ἀνήσυχος, ὁπλισμένος, μήνυσε ὁ Γρηγόρης.

— Πότε ἔφυγε;

— Τώρα.

— Μόνος;

—Ὄχι. Ἦλθαν καὶ τὸν πῆραν.

— Καὶ ὅλη μέρα;

—Ἔμεινε μόνος, κανένας δὲν ἦλθε, οὔτε φαγὶ δὲ μᾶς ἔφεραν.

— Οὔτε μένα.

—Ὑποφέρεις;

—Ὄχι, εἶμαι καλά. Ἂν σοῦ φέρουν φαγί, ρώτα τὸ δοῦλο.

— Εἶναι κουφός.

Συνεννοήθηκαν μεταξύ τους πῶς νὰ λέγει ὁ ἕνας στὸν ἄλλο μὲ γρήγορα συνθήματα, «λέγε — σώπα — εἶμαι μόνος» καὶ ἄλλα τέτοια.

Βήματα πλησίαζαν καὶ τὰ χτυπήματα σταμάτησαν.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ὁ βουβὸς δοῦλος ἔφερε μιὰ πινάκα φαγὶ καὶ μιὰ στάμνα νερό.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἅπλωσε τὸ χέρι νὰ πάρει τὸ νερό. Ἡ δίψα τὸν ἔκαιε.

Ὁ δοῦλος τὸν βοήθησε νὰ πιεῖ καὶ τοῦ χαμογέλασε μὲ τὸ λυπημένο του χαμόγελο.

Μὰ ὅταν θέλησε ὁ Κωνσταντῖνος νὰ τὸν εὐχαριστήσει κι ἔπιασε τὸ χέρι του, ὁ βουβὸς τὸ τράβηξε βιαστικά, κοίταξε τὴν πόρτα μὲ τρόμο, χαμογέλασε πάλι καὶ βγῆκε ἔξω.

Ὁ Κωνσταντῖνος παρατήρησε πὼς εἶχε δάκρυα στὰ μάτια.

Προσεκτικὰ χτύπησε τὸν τοῖχο. Ὁ Γρηγόρης τοῦ ἔκανε τὸ σύνθημα: «Λέγε».

— Κοίταξε ἂν μπορεῖς νὰ συνεννοηθεῖς μὲ τὸ δοῦλο, ἴσως κάτι γίνεται... ἄρχισε νὰ ἐξηγεῖ ὁ Κωνσταντῖνος. Μὰ ἔξαφνα ἕνα βιαστικὸ σύνθημα τὸν διέκοψε:

— Σώπα!

Ὁ Κωνσταντῖνος σταμάτησε καὶ ἀφροάστηκε.

Μιὰ πόρτα ἔτριξε, βήματα ἀπομακρύνθηκαν, καὶ ὅλα πάλι ἡσύχασαν.

Κάμποσην ὥρα περίμενε ὁ Κωνσταντῖνος, μὰ τίποτα δὲν ἀκούστηκε πιά. Τότε χτύπησε σιγά. Κανένας δὲν ἀποκρίθηκε. Ξαναχτύπησε. Τίποτα πάλι.

Μὲ μαύρη καρδιὰ πλάγιασε στὸ στρῶμα του. Κατάλαβε πὼς εἶχαν πάρει τὸν Γρηγόρη ἀπὸ τὸ πλαγινὸ κελί.

Τὴν ἄλλη μέρα πάλι ὁ καλόγερος δὲν ἦλθε.

Ὁ Κωνσταντῖνος αἰσθάνουνταν πιὰ καλά. Σηκώθηκε, τράβηξε τὸ ἄδειο σεντούκι στὸ παράθυρο καὶ μὲ κάποιον κόπο ἀνέβηκε ἀπάνω.

Μόλις ἔφθαναν τὰ μάτια του στὸ παράθυρο. Εἶδε οὐρανό, καὶ μόνο οὐρανό. Ἔπιασε τὰ σίδερα καὶ θέλησε νὰ τραβηχθεῖ μὲ τὰ χέρια, νὰ καθήσει στὸ πεζούλι γιὰ νὰ δεῖ καὶ κάτω, μὰ δὲν μπόρεσε. Πόνος σουβλερὸς τὸν διαπέρασε, τὰ χέρια του ἄνοιξαν, κι ἔπεσε ἀναίσθητος στὸ πάτωμα.

Ἐκεῖ τὸν βρῆκε ὁ δοῦλος σὰν ἔφερε τὸ φαγί του. Τὸν σήκωσε ἀπὸ χάμω, τὸν ἔβαλε στὸ στρῶμα κι ἔσυρε τὸ σεντούκι στὴ θέση του.

Ὅταν συνῆλθε, ὁ Κωνσταντῖνος εἶδε τοῦ δούλου τὸ μελαγχολικὸ πρόσωπο σκυμμένο ἀπάνω του. Τὴν ἴδια ὥρα αἰσθάνθηκε πὼς τοῦ ἔβαζε κάτι στὸ χέρι. Ἦταν ἕνα ψωμί.

Ἔκλεισε πάλι τὰ μάτια του, μισοζαλισμένος ἀκόμα, καὶ ὅταν τὰ ξανάνοιξε ὁ δοῦλος εἶχε φύγει.

Τότε θυμήθηκε πὼς εἶχε σύρει τὸ σεντούκι στὸ παράθυρο.

— Τὸ εἶδε ἄραγε ὁ δοῦλος;

Μὰ τὸ σεντούκι ἦταν στὴ θέση του.

Πρώτη φορὰ τότε μιὰ ἐλπίδα ἔλαμψε στὸ μυαλό του.

Ἐξέτασε τὸ ψωμὶ ποὺ βαστοῦσε ἀκόμα στὸ χέρι, καὶ παρατήρησε ἕνα τρυπαλάκι ἀπὸ κάτω. Τὸ ἔκοψε σὲ δυό, καὶ μέσα βρῆκε ἕνα μικρὸ κομματάκι περγαμηνή, τυλιγμένη σφιχτά. Ἦταν γραμμένη μὲ τὸ χέρι τοῦ Γρηγόρη, κι ἔλεγε:

«Ὁ Αὐτοκράτορας πέρασε τὴν πλημμυρισμένη Τσέρνα [1], ἔφθασε προχθὲς στὸ φρούριο, κι ἔφυγε χθὲς βράδυ. Σὲ ἄκουσαν ποὺ χτύπησες καὶ μ' ἔβγαλαν ἀπὸ κοντά σου. Ἔχε θάρρος, ὁ Κύριος σὲ φυλάγει».

Ὁ δοῦλος ἔφερε μιὰ πινάκα φαΐ...

Ὑπογραφὴ δὲν εἶχε.

Νευρικὰ ζάρωσε ὁ Κωνσταντῖνος τὴν περγαμηνὴ στὸ χέρι του.

Ἐξηγοῦνταν τώρα ἡ διαμονὴ τοῦ Δραξὰν στὸ κελὶ τοῦ Γρηγόρη! Ὁ Βούλγαρος κρύβουνταν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα, ἴσως καὶ ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς φρουρᾶς.

Μὰ γιὰ νὰ βρίσκεται ὁ Δραξὰν στὸ φρούριο μέσα, ἦταν φανερὸ πὼς εἶχε συνεννοηθεῖ μὲ μέρος ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς φρουρᾶς. Ὄχι ὅμως μὲ ὅλους, ἀφοῦ κρύβουνταν.

Καὶ πέρασε ὁ Αὐτοκράτορας ἀπὸ τὸ ἴδιο αὐτὸ φρούριο κι ἔφυγε! Καὶ ἥσυχα πήγαινε στὴ Θεσσαλονίκη, μὲ τὴν ἱκανοποίηση πὼς εἶχε κατακτήσει καινούρια κάστρα!

Ἔφυγε! Καὶ δὲ φαντάστηκε πὼς φωτιὰ κρυφόκαιε πίσω του, πὼς ἡ προδοσία εἶχε χωθεῖ στὴν καρδιὰ τῆς φρουρᾶς, πὼς τὰ Βοδενά, τὸ κλειδὶ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ, ἦταν φωλιὰ ἐπαναστατῶν!

Μὲ λύσσα ἔσφιξε ὁ Κωνσταντῖνος τοὺς γρόθους του. Ὤ, κατάρα!... Νὰ ξέρει τὸ φρικτὸ αὐτὸ μυστικὸ καὶ νὰ μὴν μπορεῖ νὰ βγεῖ, νὰ τρέξει, νὰ σταματήσει τὸ Βασιλέα του, νὰ τὸν φέρει πίσω γιὰ νὰ πνίξει τὴν ἐπανάσταση πρὶν ξεσπάσει, νὰ ξεκαθαρίσει ἀπὸ τὴ φρουρὰ κάθε ὕποπτο καὶ νὰ ξαποστείλει τοὺς Βουλγάρους ποὺ, ὅσο καὶ ἂν τὸ προσποιοῦνταν, δὲν εἶχαν ὑποταχθεῖ ποτὲ ὁλότελα στὸ νικητή.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

1 Ἡ ἱστορικὴ κι ἐπικίνδυνη αὐτὴ διάβαση ἔγινε τὸ χειμώνα τοῦ 1014 - 1015. Ἀφήνοντας τὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ τὴν ὁρμὴ τοῦ ρεύματος τῆς Τσέρνας, ὁ Βασίλειος πέρασε τὸ στρατό του ὁλόκληρο στὴν ἄλλη ὄχθη μὲ πλωτὲς καὶ φουσκωμένα ἀσκιά, πῆγε στὰ Βοδενὰ καὶ ἀπὸ κεῖ γύρισε στὴν Πόλη. Ἡ λαμπρὴ αὐτὴ ἐκστρατεία εἶχε βαστάξει μόνο δυὸ μῆνες.

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἕνα ἐνοχλητικὸ παιδὶ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Χτὲς ποὺ ἦταν Κυριακὴ κι' ὄμορφη λιακάδα — μέρα τοῦ Θεοῦ ἀπ' τὶς πρῶτες ἀνοιξιάτικες, — εἴπαμε νὰ πᾶμε μία ἐκδρομούλα: Θὰ πάρουμε τὸ φαΐ μας, σκεφτήκαμε, τὴν καλή μας διάθεση καὶ θὰ ξεχαστοῦμε μιὰ μέρα στὴ φύση... Ναί, καλά μου παιδιά, ὅλα αὐτὰ τὰ πήραμε, μὰ κάναμε τὸ μεγάλο λάθος νὰ πάρουμε καὶ τὸ Νώντα, ἕνα ἀγόρι ὡς δέκα χρονῶν, γειτονόπουλο καὶ παιδὶ μιᾶς καλῆς μας φίλης.

Ἔ, λοιπὸν αὐτὸ τὸ παιδὶ τὰ κατάφερε νὰ μᾶς κάμη νὰ χάσωμε ὅλο τὸ κέφι. Θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς δώσω τὴν εἰκόνα του, σὰν παράδειγμα γιὰ νὰ τ' ἀποφεύγετε: Τὸ γλέντι ἄρχισε ἀπ' τ' αὐτοκίνητο. Εἴχαμε ἀργήσει καὶ δὲ βρήκαμε θέσεις κοντὰ στὸ παράθυρο. Ὁ Νώντας ἀδύνατο νὰ τ' ἀποφασίση νὰ μπῆ στ' αὐτοκίνητο.

— Θέλω θέση κοντὰ στὸ παράθυρο: Θέλω νὰ βλέπω.

— Μά, χρυσέ μου, καλέ μου, βλέπεις κι' ἀπὸ δῶ. Θὰ σὲ πάρω στὰ γόνατά μου, εἶπε ὁ πατέρας του.

— Ὄχι, ὄχι, οὔρλιαξε ὁ Νώντας, δὲν πάω μ' αὐτὸ τ' αὐτοκίνητο. Θέλω νὰ πᾶμε μὲ τ' ἄλλο.

— Δὲν ἔχει ἄλλο, πρὶν ἀπὸ μιὰ ὥρα. Ὁ παράλογος Νώντας δὲν τὸ κουνοῦσε. Τὸν ἁρπάζει τότε ὁ πατέρας ἀπ' τὸ χιακὰ καὶ τὸν βάζει μέσα... Δὲν τοῦ πέρασε φυσικὰ τοῦ ἐγωϊστῆ, στάθηκε μάλιστα ὄρθιος σ' ὅλη τὴ διαδρομή. Τί τὰ θέλετε ὅμως: οὔρλιαζε κι' ἔκλαιγε καὶ μᾶς ἔκαμε ρεζίλι.

Φτάνουμε στ' ἀκρογιάλι τοῦ Πορτοράφτη, ὅπου πηγαίναμε. Παίρνουμε καφὲ σ' ἕνα κέντρο.

— Θέλω ὑποβρύχιο, φώναξε ὁ Νώντας.

Τρόμαξα, παιδιά μου, μήπως καθὼς εἶδε τὴ θάλασσα, τοὔρθε κέφι νὰ ταξιδέψη μὲ ὑποβρύχιο. Εὐτυχῶς ἔλεγε ἔτσι τὴ βανίλια ποὺ τὴ φέρνουν σερβιρισμένη μέσα στὸ νερό.

— Δὲν ἔχω ὑποβρύχιο, λέει ὁ καφετζῆς ποὺ κατάλαβε.

— Δὲν πειράζει, λέει εἰρωνικὰ ὁ πατέρας, φέρε του βάρκα.

Κλάμα πάλι ὁ Νώντας.

— Μὲ κοροϊδεύετε, οὔ, οὔ, οὔ... Καὶ δός του καὶ σκουπίζει τὰ μάτια του μὲ τὶς γροθιές του. Σὰ χόρτασε ἀπὸ κλάμα, θέλησε λουκούμι, μὰ φυσικὰ ἡ μητέρα γιὰ τιμωρία δὲν τοῦ ἀγόρασε οὔτε λουκούμι.

— Ντροπή, Νώντα, τοῦ λέω, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ φύγαμε ὅλο κλαῖς. Τί καταλαβαίνεις; σ' ἀρέσει τὸ κλάμα; Νόστιμα εἶναι τὰ δάκρυα; Ἄκουσε, ἀγόρι μου, εἶσαι πιὰ μεγάλος δὲν εἶναι ὡραῖο νὰ κλαῖς μὲ τὸ μόνο μόνο, σὰν τὰ μωρά.

Καὶ γιὰ νὰ γελάσουμε τοῦ διηγήθηκα μιὰ σκηνὴ ποὺ εἶδα μιὰ μέρα στὸ τράμ. Ἕνα μικρὸ κοριτσάκι, ὡς δυὸ χρονῶν, χάλασε τὸν κόσμο, γυρεύοντας πότε τὸ καπέλο τοῦ πατέρα του πότε τῆς μητέρας τὴν τσάντα πότε μιὰ καρφίτσα ποὺ εἶχε στὸ πέτο της μιὰ κυρία δίπλα. Γιὰ νὰ διασκεδάσουν οἱ ἐπιβάτες τοῦ τάδιναν καὶ στὸ τέλος ἅπλωσε τὰ χεράκια του καὶ ζήτησε νὰ πάρη ἀπὸ ἕναν κύριο... τὸ μουστάκι του... Καὶ καθὼς ἐκεῖνος εἶχε τὰ νεῦρα του, τοὔδωσε στὰ χεράκια πεντέξη κι' ἡσύχασε τρομαγμένο.

—Ἔτσι κάνεις σήμερα κι' ἐσύ, Νώντα, κι' ἂς εἶσαι δέκα χρονῶν, κοτζὰμ ἄντρας, ποὺ τοῦ χρόνου θὰ πᾶς στὸ Γυμνάσιο.

Ντράπηκε εὐτυχῶς καὶ γιὰ λίγη ὥρα ἡσύχασε. Μὰ τὸ μεσημέρι στὸ φαΐ, τάθελε ὅλα δικά του. Ἄπλωνε στὰ πιάτα κι' ἔπαιρνε ὅ,τι τοῦ ἄρεσε, σήκωνε ἀπ' τὶς καρέκλες τοὺς μεγάλους γιὰ νὰ καθήση αὐτὸς καὶ στὸ τέλος κατάφερε νὰ τὸν βάλουν νὰ φάη μονάχος σ' ἕνα τραπέζι γιὰ νὰ χτυπιέται καὶ νὰ φωνάζη κατὰ τὸ γοῦστο του.

Θέλετε τώρα καὶ τ' ἀποτέλεσμα. Ὁ πατέρας του κι' ἡ μητέρα του, ντροπιασμένοι τὸν πῆραν καί, γύρισαν σπίτι κι' ὡρκίστηκαν, πὼς δὲ θὰ τὸν πάνε πιὰ ἐκδρομή, ἂν δὲ βάλη γνώση.

Ἐλπίζω νὰ μὴ σᾶς ἀρέση αὐτὴ ἡ εἰκόνα, παιδιά μου, καὶ νάστε εὐγενικὰ καὶ πολὺ λογικὰ ὅπου κι' ἂν βρεθῆτε.

Γι' αὐτὸ σᾶς φιλῶ
Ἡ Γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ τῶν ζώων

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, ποὺ ἦταν ἀποκρηά, ἀποφάσισαν καὶ τὰ ζῶα νὰ μασκαρευτοῦν καὶ νὰ γλεντήσουν κι' αὐτὰ ὅπως συνήθιζαν νὰ κάνουν κι' οἱ ἄνθρωποι τὶς ἀποκρηές.

— Θὰ φᾶμε θὰ πιοῦμε καὶ θὰ χορέψωμε, εἶπε ἡ ἀλεποῦ, ποὺ ἔρριξε τὴν ἰδέα τοῦ μασκαρέματος.

— Καὶ τί θὰ βάλουμε ρώτησε ἕνα σκυλάκι, καταχαρούμενο, ἐπειδὴ θὰ ντυνόταν μασκαρᾶς.

—Ὅτι ταιριάζει τοῦ καθενὸς εἶπε ἡ ἀλεποῦ.

— Μπράβο - μπράβο, φώναξε τὸ γαϊδοῦρι μὲ τὴ χοντρὴ φωνή του, καὶ ἄρχισε νὰ χοροπηδᾶ.

Τί νὰ εἶχε στὸ μυαλό του; Κάτι βέβαια, τὸ πολὺ ἔξυπνο, εἶχε σκεφτῆ, ἂν φυσικά, μποροῦν νὰ ἔχουν ποτὲ τους ἔξυπνες ἰδέες τὰ γαϊδούρια.

Τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισαν νὰ μαζεύονται στὸ λιβάδι ὅλα τὰ ζῶα μασκαρεμένα.

Ὁ σκύλος ἦταν ντυμένος κυνηγός. Ὁ γάτος εἶχε ντυθῆ πουλί, τὸ κουνέλι κυρία μὲ τὶς γοῦνες. Ἡ κατσίκα φόρεσε μιὰ ἄσπρη ποδιὰ κι' ἔκανε τὸ γαλατᾶ. Ὁ τράγος ντύθηκε γιατρὸς κι' εἶχε πάρει μιὰ πόζα λὲς καὶ μόλις εἶχε ἐκλεγῆ καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο! Ὁ λύκος ἔβαλε μιὰ μπλὲ κορδέλλα γύρω στὸ λαιμό του, κρέμασε κι' ἕνα κουδουνάκι κι' ἔκανε τὸ πρόβατο. Κι' ἔμοιαζε .... τόσο μὲ πρόβατα ποὺ σὲ μιὰ στιγμὴ τοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ φάη τόν... ἴδιο του τὸν ἑαυτό... Ἡ νυφίτσα ντύθηκε κοτόπουλο. Ὁ κόκορας ἔκανε τὸ ρωλογᾶ. Ἡ μαϊμοῦ ντύθηκε παλιάτσος κι' ἡ ἀλεποῦ ἀρχόντισσα καὶ ἄρχισαν τότε νὰ τραγουδοῦν:

Καὶ φέτος νάτο πάλι
τὸ Καρναβάλι
τὸ κομφετὶ πετιέται
μὲ τὸ τσουβάλι.

Ἐμπρὸς καὶ ὄξω φτώχεια
καρδιὰ περβόλι
φορέσετε τὶς μάσκες,
χορέψτε ὅλοι!

Τραγούδια ν' ἀντηχήσουν
πέρα ὡς πέρα!
Τὸ γλέντι νὰ κρατήση
ὅλη τὴ μέρα.

Μὰ ἐκεῖ ποὺ τραγουδοῦσαν καὶ χόρευαν νάσου καὶ ξεπροβάλλει στὴν ἄκρη τοῦ λιβαδιοῦ ἕνα λιοντάρι.

Ἦταν τρομερό. Ὅλοι φοβήθηκαν. Τὸ γλέντι σταμάτησε ἀπότομα. Καὶ τὰ ζῶα τρομαγμένα ἀποτραβήχτηκαν σὲ μιὰ γωνιά. Φοβήθηκαν πὼς δὲν ὑπῆρχε πιὰ ζωὴ γι' αὐτά! Ἔφτασε τὸ τέλος τους...

Τὸ λιοντάρι προχωροῦσε περήφανο!

— Νὰ τώρα θὰ μᾶς φάη εἶπε τὸ σκυλάκι, καθὼς ζύγωνε τὸ λιοντάρι.

Μόνο ἡ παμπόνηρη ἡ ἀλεποῦ δὲ φοβήθηκε. Πῆγε καὶ στάθηκε στὴ μέση τοῦ λιβαδιοῦ, καὶ σὰν ἀρχόντισσα ποὺ ἦταν ντυμένη, ἔκανε πὼς διαδεχόταν τὸν βασιλιὰ τῶν ζώων στὸ παλάτι της.

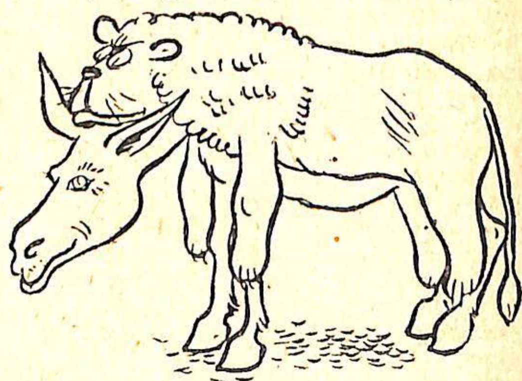
Μὰ τὸ λιοντάρι χύθηκε νὰ τὴν κατασπαράξη.

— Πάει τὴν ἔφαγε, φώναξαν τὰ ζῶα φοβισμένα...

Μὰ ξαφνικὰ ἡ ἀλεποῦ πήδησε πίσω ἀπὸ τὸ λιοντάρι κι' ἄρχισε νὰ τὸ σέρνει ἀπ' τὴν οὐρά.

— Γκὰρ - γκὰρ γκάρισε τότε τό... λιοντάρι.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 135)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Τί πρέπει νὰ τρῶμε καὶ πῶς.

Ἔχομε πῆ πολλὲς φορὲς πὼς ἡ καλὴ νοικοκυρὰ πρέπει νὰ ξέρη νὰ μαγειρεύη καλά, νὰ εἶναι τὸ φαγητὸ νόστιμο γιὰ νὰ τὸ τρῶνε στὴν οἰκογένεια μὲ ὄρεξη.

Ὡστόσο, ἡ μικρὴ νοικοκυρὰ δὲν πρέπει μόνο νὰ ξέρη πῶς νὰ μαγειρεύη, ἀλλὰ καὶ τί.

Κάθε πρωΐ, σ' ὅλα τὰ σπίτια μόλις ξυπνήση ἡ νοικοκυρά, θ' ἀναρωτηθῆ:

— Τί θὰ φᾶμε σήμερα;

Εἶναι ἕνα ἐρώτημα ποὺ μόνη της πρέπει νὰ δώση τὴν ἀπάντηση σ' αὐτό.

Ἡ οἰκογένεια δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα θὰ καθήση στὸ τραπέζι γιὰ νὰ φάη. Καὶ πρέπει νὰ φάη χορταστικὰ γιὰ νὰ μπορέση ὁ καθένας νὰ δουλέψη. «Νηστικὸ ἀρκοῦδι δὲν χορεύει», ὅπως λέει κι' ἡ λαϊκὴ παροιμία.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τρώη ἀκριβὰ καὶ πολυτελῆ φαγητὰ ἡ οἰκογένεια γιὰ νὰ τρέφεται καλά. Πρέπει νἄχη μονάχα ἡ νοικοκυρὰ λίγο μυαλό, γιὰ νὰ συνδυάζη ἔτσι τὸ φαΐ, ὥστε νὰ μὴ λείψη ἀπὸ τὸν ὀργανισμό μας ἐκεῖνο ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ ἀναπτυχθῆ.

Εἶναι ὡρισμένες τροφὲς ποὺ ὅταν τὶς τρῶμε, δὲν συντηρούμεθα μονάχα στὴ ζωή, ἀλλὰ φτιάνομε καινούργιο αἷμα, καινούργιο κρέας, καινούργια κόκκαλα. Εἶναι τὰ φαγητὰ ποὺ δίνουν στὸ κορμί μας τὰ «ἀνταλλακτικὰ» ποὺ ἔχει ἀνάγκη. (Γιατὶ βλέπετε δὲν χρειάζεται μονάχα τὸ αὐτοκίνητο κάθε τόσο καινούργια λάστιχα ἢ ὅ,τι ἄλλο. Κι' ὁ ὀργανισμός μας ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνταλλακτικά, ποὺ τοῦ δίνονται μὲ τὸ κατάλληλο φαΐ). Τέτοιες λοιπὸν σπουδαῖες γιὰ τὸν ὀργανισμό μας τροφὲς εἶναι τὸ κρέας, τ' αὐγά, τὸ τυρί, τὰ ψάρια, τὸ γάλα, τὸ βούτυρο, τὸ λίπος.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φᾶμε μεγάλες ποσότητες ἀπὸ τὸ ἕνα ἢ ἀπ' τὸ ἄλλο, ἀλλὰ ὅταν μᾶς λείψουν ὑποφέρομε. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὶς τροφές, τὶς λέμε ζωϊκὰ λευκώματα, γιατὶ λεύκωμα λέγεται τὸ ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ, ποὺ εἶναι σπουδαία τροφὴ ὅπως καὶ ὁ κροκὸς ἄλλωστε.

Αὐτὰ χρειάζονται σὲ ὅλους, ἀλλὰ πιὸ πολὺ στὰ παιδιὰ ποὺ μεγαλώνουν.

Κι' ἐδῶ θὰ φανῆ ἂν ἔχει νοῦ καὶ γνώση ἡ καλὴ νοικοκυρά. Γιατὶ τὰ χρόνια εἶναι δύσκολα, τὸ κρέας ἀκριβό, στὰ χωριὰ σπάνια σφάζουν, κι' εἶναι πάλι ἄλλα χωριὰ βουνήσια, ποὺ δὲν βρίσκεται μήτε λέπι ψάρι. Ἡ καλὴ ὅμως νοικοκυρά, φροντίζει νὰ ἔχη τὶς κοτοῦλες της, γιὰ νὰ μὴ λείψουν ἀπὸ τὰ παιδιὰ τ' αὐγά. Κι' ἀκόμη, δὲν κάνει τὴν κουταμάρα νὰ τὰ πουλάη γιὰ ν' ἀγοράζη πατάτες ἢ γνέμα. Τὸ αὐγὸ εἶναι πολὺ σπουδαία τροφή. Εἶναι σὰν τὸ κρέας, κι' ἂς φαίνεται μικρό!

Ἀκόμη ἡ νοικοκυρὰ φροντίζει νὰ ἔχη κουνέλια. Τὸ κρέας τοῦ κουνελιοῦ, κατάλληλα μαγειρεμένο, εἶναι νόστιμο, εὐκολοχώνευτο, θρεπτικό! Καὶ πληθαίνονται τόσο γρήγορα. Φροντίδα θέλουν μόνο, καὶ... κόπο.

Ἀλλὰ μπροστὰ στὴν ὑγεία τοῦ σπιτικοῦ, τί εἶναι λίγος κόπος;

Ἔπειτα στὰ χωριά, τὸ κάθε σπίτι δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἔχη τὸ γουρούνι του. Μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι δὲν πρέπει ὅταν τὸ σφάζομε νὰ τὸ πουλᾶμε, ἢ νὰ τρῶμε τὸ μισό, ὡς τὸ σημεῖο ποὺ νὰ μὴ μποροῦμε πιά!

Θὰ σᾶς γράψω ἀργότερα τὸν τρόπο νὰ παστώνετε καὶ νὰ διατηρεῖτε γιὰ μῆνες τὸ κάθε μέρος τοῦ γουρουνιοῦ. Κι' ἔτσι ἀπὸ ἕνα γουρούνι, ἡ οἰκογένεια μπορεῖ νἄχη τὸ ζωϊκὸ λεύκωμα, ποὺ ἔχει ἀνάγκη γιὰ πολλὲς ἑβδομάδες, γιὰ μῆνες!

Γιατὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τρῶμε πολὺ μεγάλη ποσότητα κρέας. Ἀρκεῖ καθὼς σᾶς εἶπα, νὰ μὴ μᾶς λείπη στὴ βδομάδα μέσα. Λίγο λοιπὸν κρέας νὰ φᾶμε, κι' ὕστερα νὰ χορταίνουμε μὲ ἄλλο φαΐ, εἴμαστε ἐν τάξει! Ἔπειτα εἶναι οἱ χῆνες! Μιὰ χῆνα κομματιασμένη καὶ διατηρημένη μὲς στὸ λίπος της, μπορεῖ νὰ δίνη θρεπτικὸ μεζὲ στὴν οἰκογένεια, γιὰ πολὺν καιρό! (θὰ σᾶς μάθω πῶς γίνεται). Νά! Αὐτὲς εἶναι δουλειὲς τῆς νοικοκυρᾶς! Νὰ κάνη τὸ κάθε πρᾶγμα νὰ φτουράη. Ἀκόμα μπορεῖ νὰ διατηρήσουμε ἔτσι καὶ τὸ κυνήγι, καὶ τὸ κάθε λογῆς παχὺ πουλερικό. Ὅσο γιὰ τὰ ψάρια, δὲν εἶναι μονάχα τὰ φρέσκα ψάρια ποὺ ἔχουν «ζωϊκὸ λεύκωμα». Ἡ ρέγγα, ὁ μπακαλιάρος, ἡ ἁλμυρὴ σαρδέλλα εἶναι ἐξοχες, πολὺ θρεπτικὲς τροφές.

Ὅταν δὲν βρίσκεται ἄλλο, ἡ νοικοκυρὰ θὰ καταφύγη σ' αὐτά.

Ἡ νοικοκυρά, πρέπει ἀκόμα νὰ φροντίζη νὰ μὴ γίνεται σπατάλη.

Ὅταν ἔχη χοιρινό, θὰ φυλάξη ἀρκετὸ ἀπὸ τὸ λίπος γιὰ τηγάνισμα, ἢ γιὰ ζεμάτισμα. Κι' ἔτσι ἕνα φαΐ ποὺ δὲν εἶναι τόσο θρεπτικό, γίνεται.

Γιατί, τί συνήθως γίνεται στὰ σπίτια; Μιὰ μέρα πάσχα καθὼς λένε, καὶ πολλές... χάσκα. Ὅταν τυχαίνη νὰ σφάξουν, τρῶν ὡς ἐκεῖ ποὺ δὲν παίρνει, καὶ δὲν συλλογίζονται νὰ φυλάξουν, νὰ διατηρήσουν τίποτε! Κι' ἔπειτα τὶς ἄλλες μέρες... χορταράκια τοῦ βουνοῦ καὶ ὄσπρια!

Ἡ τέχνη τῆς νοικοκυρᾶς, εἶναι ἀκριβῶς νὰ καταφέρνη οὔτε ὑπερβολὴ νὰ γίνεται τὴ μιὰ φορά, οὔτε νὰ ὑπάρχη ἔλλειψη τὶς ἄλλες. Σπουδαία τροφὴ κοντὰ στ' ἄλλα, εἶναι καὶ τὸ τυρί. Τὸ τυρὶ μπορεῖ ν' ἀντικαταστήση καὶ τὸ κρέας. Καὶ στὸν τόπο μας εὐτυχῶς ἡ φέτα δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀκριβή. Ἂς ἀφήσουμε πιὰ τὰ μέρη ὅπου ἔχουν κοπάδι ἢ ἀγελάδες. Ἐκεῖ ἔχουν ὅλα τ' ἀγαθά! Μυζῆθρες, ἀνθόγαλα, καλὰ τυριὰ κτλ.

Πάντως λίγο τυρὶ μαζὶ μὲ ἄλλο φαΐ, δίνει στὸν ὀργανισμὸ μας ἐκεῖνο ποὺ ἔχει ἀνάγκη. Καὶ τώρα ἂν θέλετε νὰ ξέρετε, ἂν φᾶτε δυὸ αὐγά, εἶναι σὰ νὰ φάγατε εἴκοσι δράμια κρέας, ἢ νὰ ἤπιατε ἐνάμιση ποτήρι τοῦ νεροῦ γάλα.

Ἀπὸ τὸ κρέας, τὰ χοντρὰ κρέατα (βωδινό, χοιρινὸ) εἶναι πιὸ θρεπτικὰ ἀπ' τὰ μικρά, (ἀρνάκι, κουνέλι, μοσχαράκι) καὶ δίνουν περισσότερη δύναμη.

Τὰ παιδιὰ ποὺ μεγαλώνουν, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ περισσότερο κρέας, ἢ ἀπὸ τ' ἄλλα «ζωϊκὰ λευκώματα» ποὺ εἴπαμε, γιὰ ν' ἀναπτυχθοῦν κανονικά. Γι' αὐτὸ στὸ σπίτι, θὰ δίνουμε περισσότερο γάλα, αὐγά, τυρί, καὶ κρέας στὰ παιδιά. Δὲν εἶναι γιὰ λαιμαργία, αὐτὰ τοὺς χρειάζονται. Οἱ μεγάλοι ποὺ κουράζονται σωματικὰ (ἀγρότες, νοικοκυρές, ἐργάτες) θὰ τρῶνε μεγαλύτερη ποσότητα ἀπὸ ὄσπρια, λίπη, ζυμαρικὰ κλπ.

Τὸ κρέας στοὺς μεγάλους χρειάζεται πολὺ λιγότερο ἀπ' ὅτι στὰ παιδιά, γιατὶ δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ δίνει δύναμη, ὅπως νομίζουν. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ αὐγό, τὸ γάλα, τὸ τυρί. Ἂν λείψουν ἀπὸ τὸν μεγάλο, δὲν θὰ πάθη τίποτε ἂν τρώη λίπη ἢ παστὰ ψάρια, ἢ ἄλλα τέτοια σχετικά. Στὰ παιδιὰ ὅμως, εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ ἀπαραίτητα. Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω καὶ γιὰ ἄλλου εἴδους τροφές, ποὺ εἶναι τὸ ἴδιο ἀπαραίτητες στὸν ἄνθρωπο, ὅσο κι' αὐτὲς ποὺ τὶς λένε «ζωϊκὰ λευκώματα».

Πῶς νὰ διατηροῦμε τὰ παπούτσια μας.

Εἶναι ἄνθρωποι ποὺ σοῦ λένε:

— Τὰ βλέπεις αὐτὰ τὰ παπούτσια; Τὰ ἔχω δυὸ χρόνια! Κι' εἶναι σὰν καινούργια!

Καὶ εἶναι πράγματι σὰν καινούργια!

Ἐνῶ σὲ ἄλλους, ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες παληώνουν τόσο τὰ παπούτσια τους ποὺ φαίνονται χάλια!

Αὐτὸ βέβαια ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πῶς περπατάει ὁ ἄνθρωπος, ἂν στραβοπατάη τὰ παπούτσια του, ἢ ἂν ἔχη δουλειὰ τέτοια ποὺ νὰ εἶναι διαρκῶς στὸ πόδι. Ἀλλὰ ἐξαρτᾶται περισσότερο, ἀπὸ τὴν περιποίηση ποὺ τοὺς κάνει.

Ὅταν ἀγοράζουμε παπούτσια στὰ παιδιά, νὰ τὰ διαλέμε μὲ χοντρὲς σόλες, κι' ἂν εἶναι δυνατόν, ντυμένες μὲ λάστιχο αὐτοκινήτου, γιὰ τὰ καθημερινά.

Καὶ νὰ τὸ πάρουμε ἀπόφαση, πὼς τὰ παπούτσια τῶν παιδιῶν θὰ χρειάζονται διαρκῶς μετζεσόλιασμα.

Εἶναι καλὸ νὰ ἔχουμε σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ σπιτιοῦ μιὰ κάσα ὅπου ν' ἀφήνουν ὅλοι τὰ παπούτσια τοῦ δρόμου.

Ἡ ἀπελπισία τῆς νοικοκυρᾶς εἶναι ὅτι «τῆς κουβαλοῦν στὸ σπίτι λάσπες». Ἂν συνηθίση ὅμως ἡ ἴδια τὰ παιδιὰ ἀπὸ μικρὰ ν' ἀλλάζουν ἀμέσως τὰ παπούτσια τοῦ δρόμου μὲ τὰ παπούτσα τοῦ σπιτιοῦ, αὐτὸ τὸ κακὸ θὰ λείψη. Τὰ βρεμμένα παπούτσια, τ' ἀφήνουμε ἀρκετὴ ὥρα ἀνάποδα, γιὰ νὰ στεγνώνη πρῶτα ἡ σόλα.

Δὲν γυαλίζουμε ποτὲ τὰ παπούτσια ὅταν εἶναι βρεμμένα.

Ἂν εἶναι πολὺ βρεμμένα, τὰ γεμίζομε ἐφημερίδες ἢ κουρέλια καὶ τὰ σκουπίζομε ἀπ' ἔξω. Καὶ τὰ γυαλίζομε ἀφοῦ στεγνώσουν.

Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ βουρτσίζουμε τὰ παπούτσι σὲ κλειστὸ δωμάτιο. Τὰ πᾶμε στὴν αὐλή, στὸ μπαλκόνι, στὴν ταράτσα, σ' ἕνα ὑπόστεγο, ποτὲ ὅμως στὴν κουζίνα ἢ στὸ δωμάτιο. Ἂν εἶναι πολὺ λασπωμένα, τὰ ξύνομε μ' ἕνα σανιδάκι ἐλαφρά, καὶ τὰ καθαρίζομε μ' ἕνα ὑγρὸ κουρέλι (ποὺ τὸ στήψαμε πρίν), ὕστερα τὰ βουρτσίζομε καλά.

Τ' ἀφήνομε νὰ στεγνώσουν, κι' ὕστερα ἁπλώνομε μ' ἕνα σφουγγαράκι λίγο βερνίκι. Τὸ πολὺ βερνίκι, δὲν ὠφελεῖ.

Ἔπειτα τὰ βουρτσίζομε ξανά, καὶ τὰ τρίβουμε μ' ἕνα κομμάτι φανέλλα ἢ βελοῦδο.

Τὰ χρωματιστὰ γυναικεῖα, ὅταν δὲν ἔχομε εἰδικὸ βερνίκι ἢ κρέμα, τὰ καθαρίζομε μὲ λίγο γάλα ἢ βούτυρο.

Ἂν τὰ καινούργια παπούτσια παρατρίζουν, ἀφήνουμε τὴν σόλα νὰ μουσκέψη πολλὲς ὧρες σὲ λινόλαδο. Ἔτσι γίνονται ἄλλωστε καὶ ἀδιάβροχα.

Τὰ χοντρὰ παπούτσια τοῦ χειμῶνα τὶς μπότες καὶ τὰ ἄρβυλα, πρὶν τὰ φυλάξουμε τὴν ἄνοιξη, τ' ἀλείφομε καλὰ μὲ μουρουνόλαδο.

Ἡ θεία ΜΑΡΙΑΝΑ

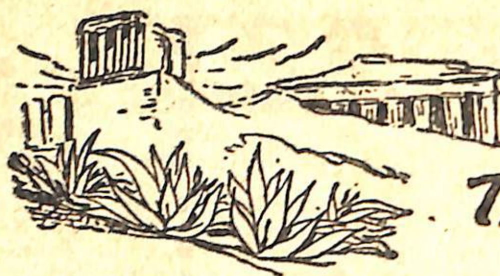

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ Θεῖος: Πῶς πᾶς στὸ σχολεῖο σου Κωστάκη;

Κωστάκης: Μὲ τὰ πόδια, θεῖε μου, δὲν μοῦ δίνουν λεπτὰ γιὰ τὸ τράμ!

Τσελεπίδης Τηλέμαχος

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Τὸ χωριὸ μὲ τὶς μυγδαλιὲς

Βρισκόμαστε, ἂν θυμᾶστε, μέσα στὸ αὐτοκίνητο, ποὺ πηγαίνει ἀπ' τὸ 'Ηράκλειο στὴ Νεάπολη τοῦ Μεράμπελου. 'Ο Μανωλάκης, ὁ δάσκαλος, μᾶς πηγαίνει στὸ χωριό του, τὸ χωριὸ μὲ τὶς μυγδαλιές, τὴ Φουρνή. Μιὰ γλυκειὰ προσδοκία μαγεύει καὶ τὴ δική μου ψυχή. Σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ποὺ φωλιάζει σ' ἕνα ἁπαλόγραμμο ὀροπέδιο, πρωτοεῖδα κι' ἐγὼ τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Συγχωρῆστε τὴ συγκίνησή μου, τὴν ὥρα ποὺ πρόκειται νὰ τὸ ξαναδῶ, ὕστερα ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρονῶν ἀπουσία. Ἤμουν δέκα πέντε χρονῶν σὰν ἔφυγα. Στὴ μνήμη μου μένει ἀκόμα ἡ ἄσπρη εἰκόνα του — τρία μικρὰ χωριουδάκια, πνιγμένα μέσα στὶς ἀνθισμένες μυγδαλιὲς — σὰν ἀπὸ ὄνειρο, σὰν ἀπὸ παραμῦθι.

Περνοῦμε, τὴ χερσόνησο, τὸ μεσοστράτι. Φτάνομε στὴ Μάλλια ποὺ εἶναι ἕνα ἀτέλειωτο μποστάνι, τὸ καλοκαῖρι. Θυμᾶμαι, ὅταν περνούσαμε, βουνὰ τὰ καρπούζια, πελώρια, στρογγυλά, καταπράσινα, κι' ὅταν τάκοβες, ἔσταζαν αἷμα καὶ ζάχαρη. Μαλλιώτικο καρποῦζι, ἔλεγες, κι' ἄνοιγε ἡ καρδιά σου.

'Εδῶ βρέθηκε κι' ἕνα Μηνωϊκὸ παλατάκι, μὰ πρὸς Θεοῦ, προσοχή, μὴν τ' ἀκούση ὁ Φάνης καὶ σταματήση τ' αὐτοκίνητο γιὰ νὰ πᾶμε νὰ τὸ δοῦμε. Πιστεύω νὰ συμφωνῆτε μαζύ μου πὼς ἀρκετὰ εἴδαμε τὴ Μινωϊκὴ Κρήτη, τουλάχιστο γιὰ τὴν ὥρα.

Μπαίνουμε τώρα στὰ Μεραμπελιώτικα. 'Αμέσως ἄλλαξε τὸ τοπίο. Οἱ ἄγριες κι' ἄγονες ἀκρογιαλιές, δίνουν τὴ θέση τους σὲ χωράφια κατάφυτα καὶ πλαγιὲς καταπράσινες. Οἱ λιτὲς χαρουπιές, ποὺ ὡς τώρα στόλιζαν τὸ δρόμο μας, γίνονται πιὰ στὰ δυὸ πλάγια μας ἀσημοπράσινες φουντωτὲς ἐλιές, ποὺ μόλις ξαλάφρωσαν ἀπὸ τὸν πλούσιο καρπό τους.

Ὅλο καὶ μπαίνουμε στὰ Μεσόγεια: λόφοι διαδέχονται τὶς πεδιάδες, φαράγγια ἀντιλαλοῦν τὴ φωνή μας.

Φτάνομε στὸν Ἅγιο Γεώργιο τὸ Σεληνάρη. Εἶναι μιὰ ἐκκλησιά, μὲ περίβολο, πολὺ περιποιημένη. Ὅλα τ' αὐτοκίνητα, εἴτε πᾶνε πρὸς τὸ 'Ηράκλειο, εἴτε πρὸς τὴ Νεάπολη, σταματοῦν λίγα βήματα ἀπὸ τὸν Ἅη Γιώργη, κι' ὅλοι οἱ ἐπιβάτες κατεβαίνουν κι' ἀνάβουν τὸ κεράκι τους στὸ θαυματουργὸ ἅγιο. Εναι ὁ προστάτης ὅλης τῆς περιοχῆς. 'Η εἰκόνα του εἶναι γεμάτη ταξίματα καὶ στὴν ἑορτή του κινᾶνε ἀπ' τὴ Νεάπολη καὶ τὰ γύρω χωριά, κι' ἀπὸ τὸ 'Ηράκλειο ἀκόμη, προσκυνητὲς καὶ πανηγυριῶτες μὲ τὶς λαμπάδες, τὶς προσφορὲς καὶ τὰ ἄλλα τους δῶρα.

Ἔτσι, αὐτὴ ἡ κορφὴ τοῦ μεγάλου φαραγγιοῦ, γίνεται πολυάνθρωπη στὶς 23 'Απριλίου.

— Φαντάζομαι τί χοροὶ ποὺ θὰ γίνωνται κείνη τὴ μέρα σ' αὐτὴ τὴν πλατεῖα, εἶπε ἡ Μυρτώ.

— Ναί, ὕστερα ἀπὸ τὴ λειτουργία, ὁ λαὸς ποὔχει φέρει τὸ φαγάκι του, κάθεται παρέες - παρέες στὰ βουνοπλάγια καὶ λίγο λίγο, ἀνάβει τὸ γλέντι, μᾶς εἶπε ὁ δάσκαλος. Μὰ ποτὲ δὲν τοῦ λείπει ἡ κίνηση τοῦ Ἅη Γιώργη μας. Κάθε τόσο, γίνονται ἐδῶ γάμοι καὶ βαφτίσια καὶ θεωρεῖται σπουδαῖο κοινωνικὸ γεγονὸς τὸ νὰ παντρευτῆ κανένας ἢ νὰ βαφτίση τὸ παιδί του στὸ Σεληνάρι.

'Ανάβουμε κι' ἐμεῖς τὸ κεράκι μας καὶ ξαναγυρίζομε στ' αὐτοκίνητο. 'Η διαδρομὴ εἶναι τώρα χάρμα.

Ἕνα γιγάντιο ἀγριοφάραγγο ἀνοίγεται κάτω ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἴλιγγος νὰ κοιτάζης ὁλόϊσια κάτω καὶ μάγεμα νὰ στηλώνης τὰ μάτια σου πέρα στὸ ξάγναντο ποὔχει κορνίζα τὴ θάλασσα.

— Κάνει προβατάκια, μᾶς λέει ὁ δάσκαλος.

Γελᾶ ποὺ δὲν τὸν καταλαβαίνουμε καὶ μᾶς δείχνει τὰ κυματάκια ποὺ σιγοσπάζουν στ' ἀτλάζι τὸ γαλανό.

— Ἔτσι λέμε ἐδῶ τ' ἀσπρογάλιασμα τῆς θάλασσας, ποὺ δὲν εἶναι μπονάτσα μὰ κι' οὔτε μπορεῖς νὰ τὸ πῆς τρικυμία.

Περνοῦμε, κορδέλλες κορδέλλες, πάνω ἀπὸ τοὺς θεόρατους γκρεμοὺς καὶ τέλος νὰ τὸ πανόραμα ποὔδωσε τὄνομα τοῦ Μεραμβέλλο (Μίρα - μπέλλα = θέα, δηλαδή, θαυμαστὴ καὶ ὡραία) ὀνομασία ἐνετικὴ ἀσφαλῶς.

Μιὰ ἀπέραντη κοιλάδα ἁπλώνεται κάτω ἀπ' τὰ μάτια μας... Βρισκόμαστε σ' ἕνα φυσικὸ μπαλκόνι καὶ τὴν ἀγναντεύομε ἀπὸ ψηλά. Κατάφυτη — ἕνα περιβόλι ἀτέλειωτο, ποὺ δὲν ἔχει ἄκρη καὶ ποὺ κόβει στὴ μέση τὸ θρασομάνημα τῆς δενδροφυτείας του, ἡ ὡραία Νεάπολη. 'Η Μεγάλη Παναγία, ἡ 'Επισκοπικὴ ἐκκλησία της, ξεχωρίζει μὲ τὸ ψηλό της καμπαναριὸ καὶ τὴ λυγερὴ κι' ἄνετη ἀρχιτεκτονική της.

'Η Μεγάλη Παναγία καὶ δίπλα τὸ Γυμνάσιο ὅπου σπουδάζουν τὰ παιδιὰ τῆς ἐπαρχίας. Νὰ πιὸ πάνω καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖο, ὅπου σπούδασα κι' ἐγώ. Πέντε χρόνια πηγαίναμε πρωΐ - βράδυ — μιᾶς ὥρας δρόμο — πεζοπορία. Ἔβρεχε χιόνιζε, ἔκαιγε λιοπύρι — ἀγόρια μαζὺ καὶ κορίτσια, μὲ λίγο ψωμότυρο στὸ μαντήλι δεμένο γιὰ τὸ μεσημεριάτικο φαΐ μας. Τὸ λέω στὴ συντροφιά. 'Ο δάσκαλος κουνᾶ τὸ κεφάλι του.

— Ἔτσι γίνεται ἀκόμα, λέει. Τὰ παιδιὰ ἐδῶ μαθαίνουν μὲ κόπο τὰ γράμματα.

Φτάνουμε στὴ Νεάπολη, ἀφίνοντας πίσω μας δυὸ ὡραῖα χωριά της, δυὸ κηποχώρια θαυμάσια, τὴ Λατσίδα καὶ τὴ Βουλισμένη.

Μένομε δυὸ - τρεῖς ὧρες στὴ γραφικὴ κωμόπολη τοῦ Μεραμβέλλου τὴ Νεάπολη, καθίζουμε στὴ μεγάλη πλατεῖα σ' ἕναν θαυμάσιο κῆπο καὶ πίνουμε, καθένας ἀπὸ μιὰ σουμάδα: Ἕνα ντόπιο δροσιστικὸ ἀπ' ἀμύγδαλα, πολὺ νόστιμο.

— 'Εδῶ ἔχουμε καὶ Παιδόπολη, μᾶς λὲν οἱ Νεαπολῖτες. Κι' ἀλήθεια, σὲ λίγο, περνοῦν κατακάθαρα κι' ὅλο κέφι, τραγουδώντας — κατὰ τετράδες — τὰ παιδάκια τῆς Παιδόπολης.

— Θὰ διαβάζουν τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ», λέει ὁ Φάνης κι' ἴσως θὰ διαβάσουν κι' αὐτὰ ποὺ θὰ γράψης γιὰ τὴ Νεάπολη, θεία.

— Μακάρι, Φάνη μου, γιατὶ τότε θὰ δοῦν πὼς τοὺς φέρνουμε τὸ χαιρετισμὸ τοῦ ἀγαπημένου μας περιοδικοῦ, ποὺ δὲν τὰ ξεχνᾶ καὶ ποὺ βγαίνει γιὰ χάρη τους καὶ γιὰ χάρη ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς 'Ελλάδας.

— Τ' αὐτοκίνητο φεύγει γιὰ τὴ Φουρνή, μᾶς μηνᾶ ὁ σωφέρ, ποὺ τοῦ ἔχομε παραγγελία.

Περνοῦμε πάλι μέσα ἀπὸ δάσος ἐλιὲς κι' ἐπιτέλους ἀνηφορίζουμε δίπλα ἀπ' τὸ μικρὸ χωριουδάκι, τὸ Νικηθιανό. 'Ανεβαίνουμε ὅλο στροφές, χάρμα νὰ γυρίζης πίσω τὴ ματιά σου.

— 'Εκείνη ἡ κορφούλα ἡ κάτασπρη ἀπ' τὶς ἀνθισμένες μυγδαλιές, λέει ὁ Μανωλάκης, εἶναι ἡ Δρῆρος, μιὰ πανάρχαιη πολιτεία τῆς Κρήτης.

— Δὲ θὰ τὴ δοῦμε; ρωτᾶ ὁ μικρός μας ἀχαιολόγος.

— Ὄχι, γιὰ τὸ Θεό, τώρα Φάνη, λέει ὁ Λεωνίδας. Πρέπει νὰ φτάσουμε στὸ χωριὸ νὰ ξεκουραστοῦμε.

— Τί ὄμορφες ποὔναι οἱ μυγδαλιές! λέει ἡ Μυρτώ.

— 'Απαγορεύεται νὰ τὶς κοιτάζης, τῆς λέω ἐγώ.

— Γιατί; μὲ ρωτᾶ παραξενεμένη.

— Καλλίτερα νὰ τὶς δῆς μιὰ καὶ καλή, στὴν πιὸ ὡραία εἰκόνα τους, ἕνα κατάλευκο στεφάνι ὁλόγυρα ἀπ' τὴ Φουρνή.

— Νά, ἀπ' αὐτὴ τὴ στροφὴ θὰ φανῆ ὁ Φουρνιώτικος κάμπος, λέω σὰν οἰστρηλατημένη ἀπ' τὴν ἀνάμνηση. Μιὰ κορδέλλα ἀκόμη! Τοῦτος ὁ λόφος, αὐτὸ τὸ μικρὸ διάσελο, κεῖνος ὁ ἀνηφοράκος καὶ νά...

Ὅποιος δὲν εἶδε στὸ τέλος τοῦ Γεναριοῦ ἢ στὶς ἀρχὲς τοῦ Φλεβάρη τὴ Φουρνή, τὸ πρωτότυπο αὐτὸ χωριὸ τοῦ Μεραμβέλλου, δὲν εἶδε ποτέ του ὀνειρεμένο τοπίο: Βουνὰ καταχιόνιστα ποὺ μοσκοβολοῦν, γραμμὲς ἁπαλότατες ποὔχουν γιὰ κρόσια τους μυγδαλιὲς ἀνθισμένες. Μιὰ ἥρεμη ἀγκαλίτσα ἀπὸ λοφίσκους, ποὺ δὲν σὲ κλείνουν σὲ φυλακή, ὅπως θὰ νομίζη κανένας, ὅταν ἀκούση πὼς εἶναι κτισμένα τὰ τρία χωριὰ μέσα σὲ λεκάνη. Τυλίγουν ὁλόγυρα ἀπ' τὸ χωριὸ τὸν ἀβρό τους ἴσκιο, διάφανα καμπυλόγραμμα δεντροφυτευμένα ὡς τὶς κορφὲς γιὰ νὰ τὸ φυλάξουν ἀπὸ τὶς ἔγνιες, τοὺς πόθους καὶ τοὺς ἀγέρηδες. Σ' αὐτὸ τὸ λιμάνι τὸ στεριανὸ σὰν ἀράξης, δὲ θέλεις πιὰ τίποτε ἄλλο. Γιατὶ δὲν τοῦ λείπει καὶ τίποτε. Στὰ ριζὰ οἱ ἐλιὲς δίνουν στὸ μπουκέτο τὴν πρασινάδα του. 'Απὸ κεῖ κι' ἀπάνω ὡς τὶς κορφὲς τοῦφες ροδαλές, μυγδαλίτσες μυριανθισμένες, νυφοῦλες ποὺ βάλανε τὰ καλά τους μέσ' στὸ χειμῶνα γιὰ νὰ μᾶς φέρουν ἐκεῖνες πρῶτες τὴν ἄνοιξη.

Αὔριο θὰ περπατήσουμε κάτω ἀπὸ τὸ δάσος τους κάνοντας περίπατο σ' ὁποιοδήποτε βουνοπλάγι. Τὰ πόδια μας θὰ πατοῦνε σὲ χιονισμένα δρομάκια ἀπ' τ' ἄσπρα πέταλα ποὺ σκορπίζει ὁ ἀγέρας καὶ τὰ μαλλιά μας ὅταν γυρίσουμε θἆναι ὁλόγιομα ἀπὸ μυγδαλάνθια.

Ἔξω ἀπὸ τὸ Καστέλλι, τὸ πρῶτο χωριὸ τῆς Φουρνῆς, μιὰ γυναῖκα μᾶς κόβει ἀπ' τὸ χωράφι της μερικὰ κλωνάρια ὁλάνθιστα.

— Μὴν τὰ κόβετε, εἶναι κρῖμα, λέει ἡ Μυρτώ.

— Εἶναι τόσα πολλά, κόρη μου, τῆς ἀποκρίνεται ἐκείνη, ποὺ θὰ τοὺς κάμη καλὸ ν' ἀραιώσουν. Τὰ μισὰ μόνο νὰ δέσουν, τὸ χωριό μας θὰ πῆ «ἔξω φτώχεια».

Ναί, τὸ εἰσόδημα τῶν τριῶν αὐτῶν χωριῶν, ποὺ ἀποτελοῦνε τὴ Φουρνή, εἶναι τ' ἀμύγδαλο καὶ τὸ λάδι. Καὶ κάτι ἀκόμα, μὴ γελάσετε... «οἱ καθηγητάρηδες»! Ἔτσι τοὺς λέει ὁ λαὸς τοὺς μορφωμένους ποὺ εἶναι πιὸ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ καλλιεργοῦνε τὴ γῆ.

Τὸ παράξενο αὐτὸ χωριὸ ἔχει μιὰ ἅμιλλα στὴ μόρφωση ποὺ δὲν ἔχει τὴν ὅμοια της. Κάθε σπίτι φιλοδοξεῖ νὰ βγάλη τουλάχιστο ἕναν καθηγητὴ ἢ δικηγόρο. Τὰ σχολεῖα τῆς Κρήτης μὰ καὶ πολλὰ τῆς 'Ελλάδας ἔχουν Φουρνιῶτες ἐκπαιδευτικούς.

Περνᾶμε τὸν κάμπο ποὺ τ' ἀμπέλια του τώρα εἶναι κλαδεμένα, μὰ ποὺ τὸ καλοκαῖρι, θὰ φουντώσουν καὶ θὰ στολιστοῦν μὲ τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ σταφύλια. Σὲ τοῦτο τὸ δρόμο ποὺ περνᾶμε τώρα καὶ ποὺ σκίζει τὸν κάμπο στὰ δύο, γίνεται ὁ περίπατος τὸ καλοκαῖρι... Καὶ στὸν τρυγυτὸ πλημμυρίζει ἀπὸ ζῶα κι' ἀνθρώπους ποὺ κουβαλοῦν τὰ σταφύλια στὰ τρία χωριά.

Πόσες ἀλλαγὲς ἀντικρύζω. Τὸ κάτω καὶ τ' ἀπάνω χωριὸ ἔχουν γίνει ἕνα: Τὰ ἕνωσε τὸ ὡραῖο κτίριο τοῦ σχολείου κι' ἡ γραφικὴ ἐκκλησία μας, ἡ 'Αγία Τριάδα.

Περνᾶμε κεῖνο τὸ βράδυ στὸ σπίτι τοῦ Μανωλάκη. 'Η μητέρα του σφάζει δυὸ κότες καὶ τηγανίζει πατάτες κι' αὐγὰ γιὰ τὸ δεῖπνο. Τὸ σπίτι εἶναι καταστόλιστο ἀπὸ ὑφαντά.

Κοιμόμαστε στὴ μεγάλη σάλα κι' ἀπὸ τὸ μισάνοιχτο παράθυρο μπαίνει τὸ λεπτὸ ἄρωμα τῆς ἀνθισμένης μυγδαλιᾶς.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Τὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου

Εἶναι ὁ καιρὸς ποὺ στὸ χωριὸ κλαδεύουν τώρα τὰ ξυνόδεντρα· τὰ «ξυνά» ὅπως τὰ λένε.

Ἡ δουλειὰ τοῦ κλαδευτῆ, εἶναι δύσκολη. Θέλει μάτι καὶ χέρι γυμνασμένο. Μὰ στὸ κλῆμα, μὰ στὸ δέντρο, μὰ στὸ χαμόκλαδο, πρέπει ὁ κλαδευτὴς νὰ ξέρη πῶς καὶ ποῦ νὰ κόψη, γιὰ νὰ φύγη ὅτι περιττό, γιὰ νὰ δέση πιὸ πλούσιο καρπὸ τὸ κλαρὶ πούμεινε στὸν μητρικὸ κορμό. Ὁ πατέρας εἶναι καλὸς κλαδευτής, ἀλλὰ ὅταν πέφτει πολὺ δουλειὰ — νά, σὰν καλὰ ὅπως τοῦτο τὸ μῆνα — κράζει καὶ τὸν κὺρ Δημήτρη ποὺ εἶναι μεγαλοφαμελίτης κι' ἔχει χωράφια μονάχα ποὺ δὲν χρειάζονται κλάδεμα, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα χέρι.

Ὁ κὺρ Δημήτρης τὸ παινεύεται πὼς εἶναι καλὸς «κλαδοῦχος». Τὸ ψαλίδι καὶ τὸ σερπέτο λὲς καὶ ζωντανεύουν στὰ χέρια του. Χράπ, χρούπ, κόβουν ἀνελέητα τὰ περιττὰ κλαριά, χράπ, χρούπ, τὰ στρώνουν χάμω, στὸ χῶμα, νὰ γίνουν προσάναμα γιὰ τὴ μητέρα ὅταν θὰ θέλη ν' ἀνάψη φωτιά.

Ὁ Θάνος ὕστερ' ἀπὸ τὸ σχολεῖο τρέχει νὰ βοηθήση κι' αὐτός. Μαζεύει ἀπὸ χάμω ὅτι πέταξαν οἱ κλαδευτές, καὶ τὰ πάει σπίτι.

Ὕστερα στέκεται δίπλα στὸν πατέρα, καὶ παρακολουθεῖ τὴ δουλειά. Πῶς θἄθελε νὰ πιάση κι' αὐτὸς τὸ κλαδευτήρι! Μὰ ὁ πατέρας δὲν τὸν ἀφήνει ἀκόμη.

Πρέπει νὰ διδαχτῆ πρῶτα ὁ Θάνος, βλέποντας. Ν' ἀκούη ὅτι τοῦ ἐξηγεῖ μὲ τόση ὑπομονὴ ὁ πατέρας. Κι' ὕστερα, ὅταν τὸν κρίνη ἄξιο, θὰ τοῦ δώση νὰ κλαδέψη κι' αὐτός. Γιατὶ τοῦ πατέρα, δὲν τοῦ ἀρέσουνε οἱ βιαστικὲς δουλειές. Θέλει ὅλα νὰ γίνωνται στὴν ὥρα τους, ὅταν πρέπει...

Ἐκεῖνο τ' ἀπόγεμα, ὁ Θάνος δὲν εἶχε πάει «πέρα» στὰ δέντρα.

Εἶχε μείνει σπίτι, ν' ἀποτελειώση τὸ διάβασμά του καὶ γι' αὐτὸ παραξενεύτηκε ποὺ ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ κὺρ Δημήτρη στὴν αὐλή.

— Δὲν εἶναι τίποτε κὺρ Δημήτρη μου! ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ πατέρα νὰ λέη. Ὁ Θάνος θὰ σὲ κοιτάξη! Βιάσου μονάχα νάρθης μέσα.

Ὁ Θάνος μ' ἕνα πήδο, βρέθηκε ὄρθιος.

— Τί εἶναι παπού; ρώτησε. Τί μὲ θέλει ὁ κὺρ Δημήτρης;

— Δὲν εἶναι τίποτε παιδί μου! ἔκανε κι' ὁ καλὸς κλαδοῦχος. Ἔκοψα τὸ χέρι μου μὲ τὸ σερπέτο. Λὲς κι' εἶμαι κανένας ἀτζαμής. Κι' ὁ πατέρας σου δὲ μ' ἄφησε νὰ σταματήσω τὸ αἷμα μὲ λίγο καπνό. Μ' ἔστειλε σπίτι νὰ μὲ κοιτάξετε, λέει!

Ὁ κὺρ Δημήτρης γελοῦσε.

Τὸ ἀριστερό του χέρι ἦταν ὅμως μέσ' στὰ αἵματα.

Ὁ Θάνος πετάχτηκε σὰν ἀστραπὴ ὡς τὸ μικρὸ ξύλινο κουτὶ ὅπου εἶχαν γάζες, ἰώδιο, μπαμπάκι, κι' ὅτι ἄλλο χρειάζεται γιὰ νὰ καθαριστῇ πρόχειρα καὶ νὰ δεθῇ ἕνα μικρὸ τραῦμα.

Ἔφερε πρῶτα οἰνόπνευμα κι' ἔπλυνε καλὰ τὸ χέρι τοῦ κὺρ Δημήτρη, πάνω σὲ μιὰ λεκάνη.

— Εἶναι βαθὺ τὸ κόψιμο κὺρ Δημήτρη! ἔκανε ὁ παπούς ποὺ ἔβλεπε. Δὲν θὰ σοῦ σταματοῦσε μὲ καπνό!

— Θάβαζα τότε λάσπη! ἔκανε ὁ κὺρ Δημήτρης.

— Θεὸς φυλάξοι! εἶπε ὁ παπούς. Γιὰ νὰ κακοφορμίση καὶ νάχης φασαρίες! Ἔκανες καλὰ ποὺ ἦρθες! Ὁ Θάνος θὰ σὲ περιποιηθῆ μιὰ χαρά. Νὰ δῆς πῶς θὰ σοῦ σταματήση τὸ αἷμα. Κι' ἔπειτα θὰ σοῦ βάλη ἰώδιο καὶ θὰ σοῦ δέση τὸ χέρι παστρικά.

Πράγματι, ὁ Θάνος ποὺ ἤξερε ἀπὸ πρῶτες βοήθειες, περιποιήθηκε τὸ χέρι τοῦ κὺρ Δημήτρη «μιὰ χαρά» ὅπως εἶπε ὁ παπούς. Τὸ αἷμα σταμάτησε, τούβαλε ἰώδιο στὴν πληγή, κι' ὕστερα τοῦ ἔδεσε τὸ χέρι μὲ μιὰ καθαρὴ γάζα.

Ὁ κὺρ Δημήτρης, κοίταζε τώρα τὸ χέρι του εὐχαριστημένος.

— Ἄνθρωπος ἀγράμματος, ξύλον ἀπελέκητον! εἶπε. Δὲν ἔχεις ἄδικο κὺρ Τέλη πὼς θὰ μποροῦσε νὰ κακοφορμίση ἡ κοψιὰ ἂν δὲν τὴν φρόντιζε τοῦτο τὸ καλὸ παιδί. Κι' μεῖς οἱ ἀγρότες, ἀπὸ τὸν ἱδρὼ κι' ἀπὸ τὰ χέρια μας ζοῦμε... Βάλε τώρα μὲ νοῦ σου τί θὰ γινόταν ἡ φαμίλια μου ἂν πάθαιναν κάτι τὰ χέρια μου!

— Δὲν πρόκειται νὰ πάθουν τίποτε τὰ χέρια σου κὺρ Δημήτρη! ἔκανε ὁ παπούς. Οὔτε νὰ τὸ συλλογίζεσαι. Πήγαινε τώρα σπίτι, κι' ἂν αὔριο σὲ πονάει ἡ κοψιά, νὰ μὴν τὸ κουράσης τὸ χέρι σου. Ἀκούς;

— Αὔριο θἄμαι ἐν τάξει! Ἀντίο κὺρ Τέλη καὶ σ' εὐχαριστῶ. Καὶ σένα Θάνο μου σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν περιποίηση!

Ἔφυγε ὁ κὺρ Δημήτρης, κι' ὁ παπούς μὲ τὸ Θάνο ἔμειναν μόνοι.

— Ἀλήθεια, παπού! ἔκανε ὁ Θάνος, καθὼς τακτοποιοῦσε τὸ κουτὶ μὲ τὰ φάρμακα. Θἆταν μεγάλο κρῖμα νὰ πάθουν τίποτε τὰ χέρια τοῦ κὺρ Δημήτρη. Ἔτσι καθὼς κρατοῦσα ἐκεῖνο τὸ βαρύ, τὸ ροζιασμένο χέρι, ποὺ τόσο ἔχει κουραστῆ βαστώντας τὸ ἀλέτρι, τὸ τσαπί, τὸ κλαδευτήρι, αὐτὸ συλλογιζόμουν. Θἆταν μεγάλο κρῖμα νὰ πάθη τίποτα...

— Τὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου... ἔκανε συλλογισμένα ὁ παπούς. Σκέφτηκες ποτὲ Θάνο μου τί εἶναι στ' ἀλήθεια τ' ἀνθρώπινα χέρια; Καμμιὰ φορά, ὅταν κάθομαι καὶ φέρνω μὲ τὸ νοῦ μου ἐκείνη τὴ μέρα ποὺ ὁ Πρωτόπλαστος ζωντάνεψε μὲ τὴν πνοὴ τοῦ Κυρίου, ἄθελα ἔρχεται στὰ μάτια μου μιὰ εἰκόνα. Θαρρῶ πὼς βλέπω τὸν πρῶτο κεῖνο ἄνθρωπο, τὴ στιγμὴ ποὺ μὲ τὸ φύσημα τοῦ Θεοῦ ἀπόχτησε νοῦ καὶ ψυχή, κι' ἄνοιξε τὰ μάτια του στὸ φῶς. Μὲ τὴ θεϊκὴ πνοὴ ποὺ εἶχε μέσα του, ὅταν βρέθηκε μπροστὰ στὸ Θεό του, στὸν Παράδεισο, θὰ ἔπεσε στὰ γόνατα καὶ θ' ἅπλωσε τὰ χέρια, μὲ τὴν προαιώνια κίνηση τῆς προσευχῆς... Καὶ θαρρῶ πὼς βλέπω τὸ Θεό, τὸν Πανάγαθο, νὰ χαμογελάη στὸ τέκνο ποὺ ἔπλασε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσή του, καὶ νὰ εὐλογῆ τὰ χέρια ποὺ ἁπλώθηκαν σ' Αὐτόν... Γι' αὐτὸ ἔμειναν εὐλογημένα, τὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου Θάνο μου... Καὶ γι' αὐτό, ἂν σ' ὅλα τ' ἄλλα μοιάζουμε ἀρκετὰ μὲ τ' ἄλλα πλάσματα τῆς δημιουργίας — περπατᾶμε, τρέχομε, ἀνασαίνουμε μὲ τὰ πνεμόνια μας, μασᾶμε τὴ τροφή μας, καταπίνομε καὶ ζοῦμε καὶ πεθαίνομε σὰν ὅλα τὰ ζωντανὰ πλάσματα κι' ἐμεῖς, στὸ μυαλὸ καὶ στὰ χέρια, διαφέρομε. Γιατὶ ἔχομε τὴ θεϊκὴ σπίθα στὴν ψυχὴ ποὺ ἄφησε ἡ πνοή Του, καὶ τὴν εὐλογία Του στὰ χέρια μας... Καὶ πόσα δὲν ἔχουν καταφέρει αὐτὰ τὰ εὐλογημένα ἀνθρώπινα χέρια! Δούλεψαν τὴν πέτρα καὶ τὸ ξύλο καὶ μ' αὐτὰ πρωτοκαλλιέργησαν τὴ γῆ. Δούλεψαν τὸ σίδερο, κι' ἔφτιασαν τὸ σφυρὶ καὶ τὸ ὑνὶ τοῦ ἀλετριοῦ... Ἔρριξαν τὸ δέντρο καὶ μὲ τὶς σανίδες τοῦ ἔφτιασαν πλεούμενα — μικρὰ πλεούμενα στὴν ἀρχή, κι' ἀργότερα τρανὰ καράβια ποὺ ἔσκιζαν τοὺς ὠκεανούς. Ἔχτισαν παλάτια κι' ἐκκλησίες, γιὰ νὰ δοξολογοῦνε τὸ Θεό. Κι' ἀκόμη, σκάλισαν τὴ πέτρα μὲ ἄφταστη τέχνη, καὶ τὴν ἔκαναν μνημεῖο καὶ ἄγαλμα καὶ γλυπτό. Ἅπλωσαν τὸ χρῶμα στὴν ταπεινὴ σανίδα καὶ εἰκόνισαν τὸν Ἴδιο τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴ Σεπτὴ μητέρα Του, καὶ τοὺς Ἁγίους. Καὶ σήκωσαν τὸ ὅπλο γιὰ νὰ ὑπερασπιστοῦν βωμοὺς καὶ ἑστίες, καὶ κράτησαν... Κι' ἀκόμη ἀκούμπησαν τρυφερὰ σὲ παιδικὰ κεφάλια κι' ὕψωσαν γερὰ τὴ σημαία ψηλά. Θῆκαν γιὰ εὐλογία, καὶ σμίξανε γιὰ προσευχή... Μόνος μέσα σὲ ὅλα τὰ πλάσματα ὁ ἄνθρωπος, δίνει τὸ χέρι στὸ διπλανό του, κι' εἶναι σὰν νὰ τοῦ δίνη κάτι ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνη του, κάτι ἀπὸ τὴ φιλία του, κάτι ἀπὸ τὴν καλή του θέληση. Γιατὶ εἶναι εὐλογημένα τὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου, Θάνο μου, ἀπὸ ἐκείνη τὴν πρώτη μέρα τῆς Δημιουργίας. Μόνο ποὺ τοὺς ὥρισε ὁ Θεὸς νὰ κυβερνιῶνται ἀπὸ τὴ δίκαιη κρίση καὶ τὴ θεϊκὴ πνοὴ ποὺ εἶχε φυσήσει μέσα στὸν ἄνθρωπο. Κι' ὅταν κυβερνιῶνται ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ νοῦ, κάνουν θαύματα, τὰ εὐλογημένα χέρια τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ὅμως ἐνεργοῦν ξέχωρα ἀπὸ τὴ θεϊκὴ θέληση, τότε μποροῦν νὰ κάνουν πράξεις ἄδικες καὶ σκληρές.

— Νὰ σηκώνουν τὸ ὅπλο γιὰ ἄδικο πόλεμο, ψιθύρισε ὁ Θάνος. Νὰ κακοποιήσουν τὸν ἀδύνατο. Ν' ἁρπάξουν τὸ μικρὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας.

— Ναί. Αὐτὰ κι' ἄλλα τέτοια μποροῦν νὰ πράξουν τὰ χέρια ποὺ δὲν κυβερνιῶνται ἀπὸ τὴ θεϊκὴ πνοὴ ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὴν ὀνόμασαν ψυχή, ψιθύρισε ὁ παπούς.

— Ὅμως τοῦ ἀγρότη τὰ χέρια εἶναι εὐλογημένα, εἶπε ὁ Θάνος.

— Τοῦ ἀγρότη μὲ τὴν ἄδολη ψυχή, ἔκανε ὁ παπούς. Τοῦ ἀγρότη ποὺ ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια μοχθοῦν στὸ χωράφι, στὸ ἀμπέλι, στὸ λιοστάσι, γιὰ νὰ μὴ λείψη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὸ στάρι, τὸ κρασί, τὸ λάδι. Μοχθεῖ πάνω στὴ γῆ, ποὺ καὶ κείνη τὴν εὐλόγησε ὁ Θεός, καὶ γι' αὐτὸ δίνει στὸν ἄνθρωπο πλούσια τὰ ἐλέη της. Ταπεινὴ καὶ σεμνή, εἶναι ὡστόσο ὅμορφη ἡ ζωὴ τοῦ ἀγρότη, γιατὶ εἶναι μιὰ ζωὴ σύμφωνη μὲ τὸ θεϊκὸ θέλημα. Κι' ἂν εἶναι ροζιασμένα καὶ τυρανισμένα τὰ χέρια τοῦ ἀγρότη, εἶναι ὡστόσο κι' αὐτά, εὐλογημένα χέρια, γιατὶ μοχθοῦν γιὰ ἔργο χρήσιμο στὸν ἄνθρωπο, ἀφοῦ μᾶς δίνουν τὸ ψωμί.

— Χαίρομαι ποὺ σήμερα περιποιήθηκα ἕνα τέτοιο τίμιο χέρι, ἔκανε χαμογελώντας ὁ Θάνος.

— Ναὶ παιδί μου, εἶπε ἥσυχα ὁ παπούς. Κι' εὔχομαι τέτοια νὰ εἶναι καὶ τὰ δικά σου χέρια — ὅπως ὅλων τῶν ἀνθρώπων τῆς γενιᾶς μας. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει πιὸ σπουδαῖο πρᾶγμα, Θάνο μου, παρὰ νὰ ξέρη κανεὶς πὼς ὅταν θἄρθη ἡ ὥρα νὰ σταυρωθοῦν τὰ χέρια του γαλήνια πάνω στὸ στῆθος του, θὰ μπορῆ νὰ πῆ πὼς ἔκανε πάντα τὸ χρέος του στὴ ζωὴ — ὁλόκληρο τὸ χρέος του, ὅπως τὸ θέλησε ὁ Θεὸς ὅταν τὰ εὐλόγησε.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΑΠΟ ΠΟΥ ΤΟ ΕΙΔΕ

Μαμά: Γιατὶ Λάκη, ἔφαγες τὴ θρεψίνη ἀπὸ τὸ ντουλάπι;

Λάκης: Μὰ δὲν τὴν ἔφαγα ἐγώ.

Μαμά: Κι' ὅμως ἐμένα μοῦ εἶπε ἕνα πουλάκι πὼς ἐσὺ τὴν ἔφαγες.

Λάκης: Μὰ ἐγὼ εἶχα κλεισμένο τὸ παράθυρο ὅταν τὴν ἔτρωγα, ἀπὸ ποῦ μὲ εἶδε;

Κ. Σέργιος
(Μαθητὴς Γυμνασίου Κονίτσης)

'Από τὰ ὡραιότερα Νεοελληνικὰ Διηγήματα

ΣΗΜΕΡΑ Η ΜΟΡΦΟΥΛΑ ΔΕΝ ΨΑΡΕΨΕ...!

—Μορφούλα! Αἴ, Μορφούλα, ποῦ εἶσαι, κυρά μου; Ψίνα, ψιψίνα μου; Τί θὰ φᾶμε σήμερα;

Ἡ γηρὰ Λασκαροῦ, ἔκραζε τὴ γάτα της βραχνά, ἂν καὶ δὲν τὴν ἔβλεπε στὸ σπίτι. Μόλις ἔφεγγε ἄδειο, παγωμένο ἤτανε τὸ σπίτι. Ἰσόγειο, ὅλο ἕνα χώρισμα, μὲ τὰ φτωχικά του συγίρια ἀραδιαστὰ τριγύρω. Κι' ἡ Λασκαροῦ, διπλωμένη μέσα στὰ παλησοκούτια της, πλάϊ στὴ ζεστὴ γωνιά, δὲν σπάραζε. Τὸ ξέθωρό της πρόσωπο μὲ τὴν τριπλοτυλιγμένη μαντήλα στὸ κεφάλι, καθὼς τὄχε γερμένο κατὰ τὴ γωνιά, κι' ἔβλεπε μὲ μάτια ἀνοιχτὰ τὴ στάχτη τὴ σβησμένη, φάνταζε, παράξενα καὶ τρόμαζε μέσ' στ' αὐγινὸ μισόθαμπο.

Μὰ κἄποτε σείστηκε ἡ γρηά, σιγὰ-σιγά. Σείστηκε κι' ἀνασηκώθηκε. Καὶ γύρισε τὸ πρόσωπο μὲ τὸ στανιὸ καὶ εἶδε κατὰ τὴν κλεισμένη πόρτα.

—Μορφούλα, κόρη μου καλή, ποῦ εἶσαι; ρώτησε πάλι.

Καὶ πιάστηκε ἀπὸ τῆς γωνιᾶς τὸ γύρω κι' ἔβαλε ἀγκῶνα, χέρια, γόνατα καὶ στάθηκε στὰ πόδια της. Καὶ κίνησε ὕστερα σκυφτὴ κατὰ τὴν πόρτα. Πῆγε ἄνοιξε τὴν πόρτα κι' ἔκραξε πάλι.

Τῆς γάτας τὸ νιαούρισμα, ποὔτανε γρηὰ κι' αὐτὴ καὶ μαδημένη, ἔφτασε μέσα ἀπὸ τὸ περιβόλι καὶ τὰ ξερόδεντρα τοῦ περιβολιοῦ, τὰ λίγα ποὺ ἀπομένανε γιὰ τὴ φωτιὰ κι' αὐτὰ καὶ τῆς γρηᾶς τὴ ζέστα. Κι' ἦρθε ἡ γατούλα κλαίγοντας παραπονιάρικα καὶ στάθηκε κοντὰ στὰ πόδια τῆς κυρᾶς της, στὸ μοναχικὸ σκαλὶ τῆς πόρτας, τὸ λυωμένο ἀπὸ τὰ χρόνια.

—Μορφούλα, τί θὰ φάμε σήμερα, μωρή; Τί ἔφερες;

Ἡ γάτα ἀπάντησε μὲ τὸ παράπονό της, κι' ἔσκυψε πιὸ πολὺ ἡ γρηὰ κι' εἶδε στὴν πέτρα ἀπάνου ἕνα ψάρι ἀποθεμένο. Τὄχε φέρει ἡ γάτα ἡ Μορφούλα. Ἦταν ἕνας κωβιὸς καὶ τὸν πῆρε ἡ Λασκαροῦ καὶ μπῆκε σπίτι μὲ τὴ γάτα 'μπρὸς κι' ὁλόρθη τὴν οὐρά της παίζοντας. Αὐτὸ θὰ ἤτανε τῆς μέρας τὸ φαΐ καὶ γιὰ τοὺς δυό τους. Ἤτανε κ' ἡ Μορφούλα γέρικη πολύ, δὲν χρειαζότανε μεγάλα πράματα γιὰ τὸ φαΐ της· λίγα ψαροκόκκαλα τῆς φτάνανε. Τὸ κυνῆγι της τὸ καθημερινὸ ἤτανε πάντα ἀπὄνα ψάρι, ψάρι ὅμως πάντα πετρόψαρο. Κι' ἡ γρηὰ Λασκαροῦ τὸ περίμενε πιὰ ταχτικά, κι' ἀπ' αὐτὸ κρεμοῦσε τὴν ἐλπίδα τῆς τροφῆς της, τὴν καθημερινή.

Βράδυ, νωρίς, πρὶν πέσει στὸ ξερόστρωμα καὶ πρὶν κλείσει τὴν παληόπορτά της συνήθιζε ἡ γρηὰ Λασκαροῦ μ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποὖχε τῆς Μορφούλας, κι' εἶχε τὴν ἀνάγκη νὰ τὴν ζεσταίνη στὸν ὕπνο ἡ συντροφιά της κι' ὅλας, ἄνοιγε καὶ τὴν ἔβγανε ὄξω· ἦταν σωστὸ αὐτὸ ποὔκανε; μὰ πάλι πῶς θὰ ζούσανε;

Τὴν ἔσπρωχνε ὄξω μαλακὰ μὲ τὸ πόδι τὴ Μορφούλα καὶ τῆς ἔλεγε:

— Σύρε, Μορφούλα, σύρ' ἐσύ, καλή μου ψίνα μου, κυρά μου, σύρε νὰ φέρης τίποτα... Δὲν ἔχουμε αὔριο νὰ φᾶμε καψερούλα, καὶ θὰ μείνης νηστικὴ κι' ἐσὺ μαζί μου...

Ἡ γάτα ἀπόξω ἔμενε καὶ παρακαλοῦσε κάμποσο! Ὕστερα ξεμάκραινε σιγὰ-σιγὰ ἡ φωνή της καὶ χανότανε μέσ' στὰ σκοτάδια, ἢ μέσ' στῆς θάλασσας τὰ μουγκρητά. Καὶ τὴν αὐγή, νὰ τὸ ἕνα ψάρι στὸ σκαλὶ ἀφησμένο πάλι! Καὶ δὲν τὄτρωγε ἡ Μορφούλα, δὲν τὸ πείραζε καθόλου. Ἴσως ἔτρωγε ἄλλο, πρὶν τὸ φέρει τὸ κυνῆγι της αὐτὸ στὸ σπίτι. Μὰ πάλι μπορεῖ νὰ ἤτανε τὸ μόνο αὐτὸ καὶ τὄφερνε ἴσια στὴν κυρά της, ἄγγιχτο.

Τῆς ἄφησε ἕνα ψωμὶ

Πῶς γινόταν τέτοιο πρᾶγμα τ' ἀποροῦσε ἡ γειτονιὰ κι' ἡ χώρα ἡ μισογκρεμισμένη. Μὰ ἡ γρηὰ Λασκαροῦ διόλου δὲν τὸ ρωτοῦσε. Νόμιζαν οἱ ἄλλοι στὴν ἀρχὴ πὼς ἡ γάτα ἡ Μορφούλα πήγαινε στὴν ἀγορὰ καὶ τἄκλεβε τὰ ψάρια.

Μὰ ἡ Ἀμέρσα, ἡ πιὸ κοντινὴ γειτόνισσα, μαλλωμένη μὲ τὴ Λασκαροῦ ἀπὸ χρόνια, παραφύλαγε τὴ γάτα κι' ἔβλεπε πὼς τἄφερνε τὰ ψάρια ἀπὸ τὸ γιαλό!

Τὴν ἀκολούθησε ἴσα μὲ τὰ σκόρπια βράχια, πλάϊ στὸ παλιὸ λιμάνι, ποὺ κάναν ἕνα πλῆθος ἤσυχα κορφάκια ἐκεῖ, κι' ὅλα ἀντάμα κάναν ἕνα πεζονῆσι ἀπότομο κι' ἐκεῖ τὴν ἔχανε ἡ Μορφούλα. Στὸ τέλος τὴν παράτησε, βέβαιη πιὰ πὼς ἡ γάτα τἄβγαζε τὰ ψάρια ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Τότε ἡ Ἀμέρσα ἔφερε γύρα τὶς γειτόνισσες καὶ τὰ παράστησε ὅλα μὲ τὸ νὶ καὶ μὲ τὸ σίμα καὶ μὲ θάμασμα τρανό! Καὶ τὄμαθε ὅλη ἡ χώρα, τὶ καὶ πῶς ἡ γάτα ἡ Μορφούλα τῆς γρηᾶς Λασκαροῦς πήγαινε καὶ ψάρευε τὴ νύχτα στὸ γιαλό! Ἔπιανε μιὰ θέση κοντὰ στὸ γιαλό, καὶ στεκόταν ἄσειστη σὰν πέτρα, ἀνάμεσα στὶς ἄλλες πέτρες τὶς ἀκίνητες ἐκεῖ, καὶ περίμενε ὧρες ἄσειστη. Κι' ἡ πεῖνα βέβαια τὴν ὡδηγοῦσε κεῖ πέρα καὶ τῆς ἔδειξε τὸν τρόπο αὐτόν! Καὶ καθὼς ζυγώναν οἱ κωβιοὶ καὶ τ' ἄλλα πετρόψαρα καὶ φέρνανε τὴ μούρη τους ὡς τὴν κορφή, καὶ γυρεύανε νὰ βροῦνε τὸ πιὸ παχὺ χορτάρι ἐκεῖ ποὺ τὸ νερὸ πάει ἀνάλαφρο καὶ παιγνιδίζει μὲ τὶς πέτρες, χράπ, τὸ νύχι τῆς Μορφούλας τ' ἅρπαξε.

Ἡ ἴδια ἡ γρηὰ Λασκαροῦ θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ καὶ νὰ τὸ μαρτυρήση, πὼς τὰ ψάρια ποὺ τῆς ἔφερνε ἡ Μορφούλα δὲν ἦταν κλεμένα, τόσο φρέσκα μισοζώντανα καμμιὰ φορὰ καὶ ζωντανά. Μὰ ἡ Λασκαροῦ δὲν συλλογιόταν τίποτα κακὸ γιὰ τὴ Μορφούλα — οὔτε καὶ συλλογιόταν τίποτ' ἄλλο. Εἶχε ἀλλαλογήση κι' ὅλα λίγο! Ἔμοιαζε λωλὴ καθὼς ἔβγαινε στὸ περιβόλι κι' ἔστηνε ψιλὴ κου-

θέντα μὲ τὴ γάτα της. Γιατὶ ὅπως γύριζε στὸ περιβόλι καὶ μαχότανε νὰ κόψη κανένα ξεροκλάδι ἀπ' τὰ παλιόδεντρα, χειμώνας πούταν τώρα, νὰ νὰ σκίση κανένα σανίδι ἀπὸ σεντοῦκι σάπιο, ἀχρείαστο ἢ νὰ βγάλη λαχανάκια ἀπὸ τὸν κῆπο τὸ λιγόσπαρτο, ἡ γάτα ἐκεῖ, κοντά της, ἡ Μορφούλα τὴ συντρόφευε καὶ τῆς ἀποκρινότανε μὲ τὰ νιαουρισμά της σ' ὅσα ἐκείνη τῆς λαλοῦσε λόγια ἀνόητα, λόγια λωλά. Ὕστερα τὴν παρακολουθοῦσε στὴ γωνιὰ ποὺ ἄναβε τὴ φωτίτσα κι' ἔβανε νὰ ψήση τὸ φαΐ, τῆς Μορφούλας τὸ κυνῆγι. Καὶ τὸ μοιράζονταν ὕστερα οἱ δυό τους σὰν δυὸ φίλοι ἀγαπημένοι ποὺ ἦτανε, χωρὶς μαλώματα, χωρὶς ψωμάκι κι' ὅλα τὸ συχνότερο χωρὶς ψωμάκι ἀλήθεια τώρα τελευταῖα. Ἀφοῦ ὁ ἄχαρος ὁ γέροντας τῆς Λασκαροῦς, ἔπαψε νὰ τῆς στέλνει τὸ ταχτικὸ μηνιάτικο στὸ ξερονῆσι, γιατὶ τὸν ἔφαγε κι' αὐτὸν ἡ θάλασσα στερνόν, ἡ Λασκαροῦ ἦταν πολὺ περήφανη, καὶ δὲν ζητοῦσε, οὔτε καταδεχότανε. Θὰ πέθαινε νηστικιά, τὸ ξέραν ὅλοι, ἀλλὰ δὲν θάβγαινε ὄξω τὸν πόνο καὶ τὴν πεῖνα της νὰ πῆ.

Τόξερε κι' αὐτὸ ἡ Ἀμέρσα πιὸ καλὰ ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ἦταν ἡ κοντινὴ γειτόνισσα, ἂν καὶ πλῆθος ἄλλα σπίτια κατάκλειστα, ρημάδια πιά, χωρίζαν τὸ δικό της ἀπὸ τῆς Λασκαροῦς τὸ σπίτι. Ἔτσι ἦταν ὅλη ἡ χώρα, ἀριὰ κατοικημένη, κι' ὅλα τὰ σπίτια τὰ πολλὰ καὶ τ' ἀρχοντόσπιτα. Ἦταν ἀπὸ χρόνια ἡ Ἀμέρσα μαλλωμένη μὲ τὰ Λασκαροῦ,

Μίση οἰκογενειακά, συμφέροντα παλιά. Μὰ τώρα τί χρειαζόντανε τὰ μίση, ἀφοῦ σβήσανε καὶ τὰ συμφέροντα καὶ πᾶνε... Πάλι νὰ σηκωθῆ νὰ πάη στὴ Λασκαροῦ καὶ νὰ φιλιώση αὐτὸ δὲν τ' ἀποφάσιζε ἡ Ἀμέρσα. Τὴν ἤξερε καλὰ τὴ Λασκαροῦ κι' ἤξερε καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό της. Ὅμως ἡ συφορὰ τῆς Λασκαροῦς τὴ λύγισε, τῆς γλύκανε τὸ περασμένο της φαρμάκι. Ὅμως καὶ πάλι δὲν ἤθελε νὰ δείξη τὴν ἀδυναμία της. Ἤτανε ψυχὴ κλειστὴ ἡ Ἀμέρσα, ὅπως ὅλες οἱ νησιώτισσες κι' ὅλοι οἱ νησιῶτες ἐκεῖ πέρα. Τί νὰ κάμη; Ἔπαιρνε ἄλλη μιὰ γειτόνισσα ἡ πονηρούλα ἀπὸ τὸ πάρα πέρα σπίτι, τὴν Κατερινιὼ καὶ πήγαιναν καὶ παραφύλαγαν ὄξω ἀπὸ τῆς Λασκαροῦς τὸ περιβόλι. Ἡ ἀποκριὰ ἤτανε κοντά· ξεροβόρι, φυσοῦσε ἄγριο τὶς τελευταῖες μέρες. Ἡ χώρα ἔβλεπε βορεινά, καὶ τὴν ἔπιανε τὸ κῦμα ἄσκημα. Ἡ Μορφούλα ἔφτασε μιὰν αὐγὴ ἀπ' τὸ γιαλὸ μὰ χωρὶς τίποτα στὸ στόμα καὶ νιαούριζε στὴν πόρτα τῆς κυρᾶς της.

Ψιψίνα μου, καλή μου...

— Κύτταξε, εἶπε ἡ Ἀμέρσα, σήμερα ἡ Μορφούλα δὲν ψάρεψε. Μὲ τέτοιο ἀγριόκαιρο...

— Τί θὰ φᾶνε σήμερα οἱ δυό τους, οἱ κακόμοιροι... Νάχουνε τάχα τίποτα; εἶπε ἡ Κατερινιώ!

Καρτέρα μιὰ στιγμὴ εἶπε ἡ Ἀμέρσα.

Ἔφυγε καὶ γύρισε μ' ἕνα φελλὶ ψωμὶ σπιτίσιο.

— Ψίνα, Μορφούλα!, ἔκραξε ἀργὰ ἡ Ἀμέρσα.

Πῆγε ἡ Μορφούλα καὶ στάθηκε στὴ ρίζα τοῦ τοίχου, κάτου ἀπὸ τὶς γυναῖκες, καὶ νιαούρισε γλυκά. Οἱ δυὸ αὐτές, ἀφοῦ τὶς ρίξαν ἕνα κομματάκι καὶ τὴν καλόπιασαν ὕστερα τῆς πέταξαν ὅλο τὸ φελλί· τὶς κύτταξε καλὰ - καλὰ ἡ Μορφούλα, κύτταξε καὶ τὸ ψωμί, τὸ μύρισε, τὸ πῆρε μὲ τὰ δόνια της καὶ πῆγε καὶ τ' ἀπόθεσε μὲ προσοχὴ στὸ σκαλὶ καὶ νιαούρισε. Οἱ δυὸ γυναῖκες κρυφοκυττάζαν ἄλαλες. Ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ πρόβαλε ἡ γρηὰ Λασκαροῦ.

— Ποῦ εἶσαι, Μορφούλα, ψίνα... Μπά, ἐδῶ εἶσαι, Μορφούλα, ψίνα... Μέσα, ἐδῶ εἶσαι καλή μου; Σήμερα τίποτα δὲν ἔφερες; Ποῦ εἶναι τὸ κυνῆγι σου; Ξέρω, φυσοῦσε ἀκόμα... Μὰ τώρα τί θὰ φᾶς; Ἐμένα δὲν μὲ μέλει, κακομοίρα, μὰ γιὰ σένα λέω... Σύρε, φεύγα· ἀπὸ κοντά μου, δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω παλιόγατα. Θὰ μείνης νηστική... Μὰ τί εἶν' αὐτό; Ψωμὶ ἔφερες ψιψίνα μου; Ἔκαμες καλλίτερα... Εἴχαμε τρεῖς μέρες ν' ἀγγίξουμε ψωμὶ στὸ στόμα... Ἔτσι νὰ φέρνεις, ψίνα μου, καμμιὰ φορὰ λίγο ψωμάκι, ὄχι μονάχα ψάρια. Καὶ χωρὶς ἀλάτι κι' ὅλα, τὰ βαρέθηκα. Καμμιὰ φορὰ καὶ λίγο τυράκι... Ὄχι, ἀκόμα εἶναι σαρακοστή. Ἔλα πᾶμε μέσα τώρα, Μορφούλα μου, καλή νοικοκυρά μου...

Οὔτε καὶ ρώτησε ποῦ τὄβρε τὸ ψωμὶ ἡ Μορφούλα! Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε ἡ Κατερινιώ, κι' ἄφησε ἕνα κομμάτι ψωμὶ στὴν πόρτα τῆς γρηᾶς. Ἄφησε καὶ λίγο τυρί.

— Μή, τῆς εἶπε ἡ Ἀμέρσα, θὰ μᾶς καταλάβη, κι' ὕστερα θὰ τὰ πετάξη ὅλα, ἅμα νοιώση πὼς τὰ βάνουμε...

Ἡ Ἀμέρσα φύλαγε τὴ θέση της ἐκεῖ συχνά, πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο. Μιὰ μέρα πέρασε ἡ Μορφούλα κρατώντας ἕνα ὁλάκερο χταπόδι ζωντανό. Τὴν ἔσκιαξε τὴ γάτα καὶ τὴν ἔκαμε νὰ τ' ἀφήση ἀπὸ τὸ στόμα της. Ἔκοψε τὸ μισό, τὸ χτύπησε, τὸ ἀλάτισε καὶ τὸ ξανάδωσε τῆς γάτας πάλι.

Τάλεγε αὐτὰ στὴν Κατερινιὼ κι' ἀποροῦσε ἡ ἴδια.

— Ἀκοῦς, παράξενο; ἔλεγε. Πῶς μπόρεσε καὶ τὄπιασε. Ποῦ τὄβρε;

— Θὰ τὸ πέτυχε στὰ ρήχη, εἶπε ἡ Κατερινιώ, καὶ τὸ θαλάμι του θάτανε ψηλά. Ὕστερα πῶς νὰ τὴν τσακώση τὴ Μορφούλα; Οἱ πλοκάμοι του δὲν κολλοῦνε στὸ μαλλί της... Ἀκοῦς, ἀλήθεια, ἐκεῖ...

— Ἄπιαστο πρᾶμα!

— Ναὶ καϋμένη. Μὰ πῶς θὰ τὸ φάη; Ἔχει καὶ φωτιά;

— Καλὰ λές, εἶπε ἡ Ἀμέρσα. Στάσου νὰ δῆς αὔριο τί θὰ κάμω.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἀπόγιομα, φύλαγαν πάλι οἱ δυὸ γυναῖκες, ὡς ποὺ εἶδαν τὴ γρηὰ νὰ βγαίνη καὶ νὰ γυρίζη στὸ περιβόλι μὲ τὴ γάτα της καὶ νὰ μιλῆ.

— Σήμερα τὸ κατάλαβες Μορφούλα μου, πὼς δὲν εἶχα πιὰ ξύλα, μήτε σπίρτα, καὶ μοῦ τὄφερες ψημένο τὸ χταπόδι, αἴ; Πονηρή· Καλή μου, ψίνα μου, νοικοκυρά μου, ἐσύ, ὅλα τὰ φροντίζεις. Ξέρεις πὼς μεθαύριο εἶναι σαρακτοστή. Ξέρεις πὼς αὔριο εἶναι Τυρινή. Κι' ἔχουμε καὶ ψωμὶ καὶ τυρὶ καὶ χταπόδι, ὅταν χρειάζεται. Πᾶμε.

Δάκρυσαν οἱ γυναῖκες καὶ τραβήχτηκαν ἥσυχα! Τὸ πρωῒ τῆς ἀποκρηᾶς ἡ Ἀμέρσα, μπῆκε γιὰ πρώτη φορά, ἔπειτα ἀπὸ χρόνια, σὰν κλέφτρα, στὸ περιβόλι καὶ πῆγε κι' ἄφησε στὴν πόρτα τῆς γρηᾶς Λασκαροῦς ἕνα κομμάτι ψωμί, κι' ἕνα κοψίδι ψητὸ κρέας...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Τά παιδιά γράφουν

ΣΤΟΥ ΑΩΟΥ ΤΗΝ ΟΧΘΗ

'Ο ἥλιος κοντεύει νὰ κρύψη τὸ χρυσὸ κεφάλι του πίσω ἀπ' τὸ βουνό, κι' ἐγὼ ἀκόμη κάθομαι καὶ κοιτάζω τὸ ποτάμι. Θαυμάζω τὸ λεβέντικο ὑγρὸ κορμί του, ποὺ σὰν πελώριο φίδι γυρίζει καὶ βεργολυγᾶ ζερβόδεξα. Τὸ νερὸ πότε μουρμουρίζοντας γλυκοφιλιέται μὲ τὴν ξανθὴ ἄμμο καὶ κρατᾶ τὸ ἴσο στὴν ἀγγελικὴ μελωδία, ποὺ ἀόρατοι τραγουδιστὲς ψάλλουν κρυμμένοι στὶς πλούσιες φυλλωσιὲς τῶν δέντρων. Καὶ πότε πάλι μουγκρίζοντας περνᾶ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ γκρίζα βράχια ὅπου ἔχουν φωλιὲς οἱ σταυραετοί.

'Εδῶ πάλι ἰσκιώνεται ἀπὸ τὶς ὑπερήφανες λεῦκες ποὺ μουρμουρίζουν μαγικὰ μὲ τὸ δειλινό, καὶ τοῦ κάνουν μαγικοὺς θόλους νὰ περνᾶ ἀπὸ κάτω. 'Εκεῖ πάλι ὁ ἥλιος σκόρπισε ἀσήμια στὰ νερά του καὶ ἔκανε μιὰ παραμυθένια γέφυρα.

'Ο 'Αῶος εἶναι τὸ ποτάμι ποὺ δροσίζει τὰ πόδια τοῦ γερο-Σμόλικα καὶ τοῦ Πάπιγκου. Τὸ βραδυνὸ ἀεράκι μ' ἀγγίζει μὲ τ' ἀνάλαφρα φτερά του καθὼς πηγαίνει νὰ φιλήση καὶ νὰ λούση μὲ τὴ δροσιὰ ποὔχει πάρει ἀπὸ τὸ ποτάμι, τὴν νεράϊδα τοῦ 'Αώου τ' ὄμορφο Παλαιοσέλι, ποὺ καμαρώνει ἀνάμεσα στὰ ἄλλα χωριά, χτισμένο στὴν κυρτωμένη ράχη τοῦ Σμόλικα.

'Ο ἥλιος, ἀφοῦ ἔντυσε βασιλικὰ τὴν γύρω φύση καθὼς καὶ τὸ ποτάμι, ἔδυσε. 'Η νύχτα προβάλλει. Καὶ τὸ ποτάμι τρέχει, ὅλο τρέχει ἀκούραστα, ὅπως ἀκούραστη εἶναι καὶ ἡ 'Ηπειρωτικὴ ψυχή. Καὶ ἐγὼ ἀκόμη κάθομαι κι' ἀκούω τὸ χαρούμενο μίλημά του, ποὺ σιγὰ-σιγὰ γίνεται τραγούδι ἀθάνατο καὶ ψάλλει τὴ δόξα τῆς Πίνδου, τῆς Κόνιτσας, τοῦ Γράμμου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΧΑΤΖΗΣ
(Παιδόπολη Βόλου)

ΔΡΟΣΟΣΤΑΛΙΔΑ

Μικρὴ δροσοσταλίδα
στὸν κῆπο λαμπυρίζει.
Σὰν διαμαντάκι τώρα
λαμποκοπᾶ κεῖ γύρω.

Κι' ἕνα ἀγριολουλούδι
γλυκὰ μοσκομυρίζει
καὶ τὴ γλυκειὰ τὴν ὥρα
μοσχοβολᾶ σὰν μῦρο...

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ
(Παιδόπολη Βόλου, μαθητὴς Στ΄ τάξ. Δημ.)

ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΣΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

῎Εχει πιὰ ξημερώσει. 'Αλλὰ ὁ ἥλιος δὲν μπόρεσε νὰ ξεπροβάλη γιὰ νὰ μᾶς ζωογονήση ρίχνοντάς μας τὶς χρυσαφένιες ἀχτίδες. Δὲν μπόρεσε νὰ διαλύση τὸν πυκνὸ κατάμαυρο πέπλο, ποὺ σκεπάζει τὸν οὐρανό. Πέρα βαθειὰ ξαπλώνεται ἡ θάλασσα μολυβένια. Μανιασμένη ξεσπᾶ στὶς τριγύρω ἀκτές τις μουγκρίζοντας, θέλοντας νὰ καταστρέψη τὸ πᾶν. Πρὶν λίγο ἔπαιζε μὲ τὰ χαλικάκια τῆς ἀκτῆς καὶ μὲ τὸ φλοῖσβο της νόμιζες πὼς τραγουδοῦσε. Πρὶν λίγο λαμποκοποῦσε, κάτω ἀπὸ τὸ ἀναλυτὸ χρυσάφι, ποὺ χυνόταν στὰ νερά της ἀπὸ τὸν ἥλιο ἢ ἀπὸ τὴ σελήνη καὶ οἱ βαρκοῦλες χαρωπὲς γλυστροῦσαν στὰ νερά της.

Τώρα ὅμως... ξαπλώνεται φοβερή, μουγκρίζει σὰν θεριὸ πληγωμένο. Τὴ βλέπω μ' ἀπογοήτευση, τὴν ὀνειροπολῶ γαλήνια καὶ μέσα στὸ νοῦ μου ἔρχεται σὰν ὀπτασία τὸ φάσμα της τρομερό, ἀπειλητικό. Τὴ βλέπω κι' ἕνα ρῖγος καταλαβαίνει ὅλο μου τὸ κορμί. Σκέπτομαι. 'Αλλοίμονο σὲ κεῖνον ποὺ ὀνειρεύτηκε νὰ φθάση στὸ μέρος ποὺ ποθοῦσε καὶ τὸν κατέλαβε ἡ φοβερὴ αὐτὴ τρικυμία. 'Η θάλασσα θέλει νὰ τὸν καταπιῆ, νὰ τὸν ρουφήξη μέσ' στὰ μαῦρα βάθη της. Πόσο μοιάζει, ἀλήθεια, μ' αὐτὴ τὴ φουρτουνιασμένη θάλασσα τὸ διάβα τῆς ζωῆς! ῞Οταν ἡ νειότη ἀνθίζει, ὄμορφα ὄνειρα πλέκουμε μὲ τὶς πιὸ χρυσοφτέρωτες ἐλπίδες, γιατὶ ἡ παιδική μας ψυχὴ πετᾶ σὲ κόσμους αἰθέριους, πηγαίνει πολὺ ψηλὰ καὶ ὅλα τὰ βλέπει καλὰ κι' εὐτυχισμένα. Ναί, γιατὶ εἶναι ἡ ἄνοιξη τῆς ζωῆς μας. Ναί, γιατὶ δὲ νοιώσαμε ἀκόμη καμμιὰ θύελλα, καμμιὰ φουρτούνα νὰ μᾶς κλονίζη καὶ περπατοῦμε ξένοιαστα, βλέποντας τὴ ζωή μας γαλήνια. ῞Οταν ὅμως περάση ἡ ἄνοιξη, ὁ βορριᾶς φυσᾶ μανιασμένος καὶ φουσκώνει τὴ θάλασσα, ποὺ ξεσπᾶ πελώρια κύματα ἐπάνω μας, τότε νοιώθουμε ποιὰ εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ποιὸς εἶναι ὁ προορισμός. Τότε... ῏Ω τότε! 'Αλλοίμονο στὸν κυβερνήτη ἐκεῖνον, ποὺ θὰ χάση κάθε θέληση καὶ δύναμη. Τὰ κύματα θὰ τὸν πετάξουν ἀλύπητα ἔξω στὴ στεριά, ἐνῶ θ' ἀκούη τὸν ἀέρα νὰ σφυρίζη λυπημένα, θρηνώντας τὸ χαμό του.

Μ' αὐτὴ τὴ σκέψη, παρατηρῶ μακρυὰ τὴ φουρτουνιασμένη θάλασσα καὶ νοιώθω τὴν καρδιά μου νὰ σφίγγεται, γιατὶ θὰ νοιώσω κι' ἐγὼ κάποτε τὰ κύματα τῆς ζωῆς νὰ χτυποῦν ἐπάνω μου ἀλύπητα. Τὴ βλέπω καὶ νοιώθω τὸ ἄλυτο μυστήριό της...

ΝΟΥΛΗ ΜΠΑΛΑΝΟΥ
(Μαθήτρια Δ΄ τάξ. Γυμνασίου Θηλ. Σερρῶν)

«ΠΟΤΕ ΘΑ ΠΑΩ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ»

Πότε θὰ πάω στὸ χωριὸ
νὰ βγῶ ψηλὰ στοὺς λόφους
ξυπόλητος κι' ἀχτένιστος.
νὰ ροβολῶ στὶς ράχες
μαζὶ μὲ τὰ βοσκόπουλα
ποὺ βόσκουνε τὰ γίδια.

Ν' ἀκούω τὴ γλυκόλαλη
φλογέρα τοῦ τσοπάνη,
ν' ἀκούω καὶ τὸ βέλασμα
τοῦ ἄκακου προβάτου,
ποὺ ἀντηχεῖ σὰ γνώριμο
ὣς τοῦ βουνοῦ τὰ πόδια!

Νὰ φεύγω τὸ πουρνὸ-πουρνὸ
καὶ νἄρχωμαι τὰ βράδυα
κι' ὁλημερὶς σὰν ἀετὸς
νὰ βγαίνω στὶς κορφοῦλες,
νὰ παίζω κεῖ στὸ ξάγναντο
τῆς λύρας μου τραγούδια.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΒΟΛΙΩΤΗΣ

Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΟΥ

Δὲν ἔχει τὶς ἀπέραντες πεδιάδες τῆς Ρωσίας, οὔτε τὰ πανύψηλα βουνὰ τῆς 'Ασίας. Δὲν ἔχει τὸν πλοῦτο τῆς 'Αμερικῆς, οὔτε τὰ προϊόντα τῶν 'Ινδιῶν. Δὲν ἔχει τὰ θαυμαστὰ πετράδια τῶν ἄλλων χωρῶν, οὔτε καὶ τὰ βαθιὰ ὀρυχεῖα τῆς 'Αγγλίας.

῎Εχει ὅμως τὴν ἀθάνατη 'Ιστορία της, ποὺ ἡ δόξα τὴν ἔχει γράψει μὲ χρυσὰ γράμματα. Τὰ προϊόντα της εἶναι λιγοστὰ κι οὔτε γιὰ τοὺς κατοίκους της δὲν φτάνουν. Τὸ χῶμα της ὅμως «τὸ βάψανε αἵματα στὸ Σούλι καὶ στὸ Μαραθῶνα καὶ τὸ σκάψανε γιὰ νὰ θεμελιώσουν ἕναν Παρθενῶνα». Αὐτὴ ἔχει δώσει τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ στοὺς ἀπολίτιστους λαούς. Τὴν δοξάσανε οἱ λόγοι τοῦ Περικλῆ καὶ τοῦ Δημοσθένη καὶ τὰ ποιήματα τοῦ ῾Ομηρου καὶ τοῦ Παλαμᾶ. Αὐτὴ τὴ χώρα ὅλοι τὴ μισοῦν καὶ θέλουν νὰ τὴν ἐξαφανίσουν. Ποιὰ εἶναι αὐτὴ ἡ χώρα ποὺ ποτὲ δὲν πεθαίνει;

ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ (Αἰθαία)

ΠΕΦΤΕΙ ΤΟ ΧΙΟΝΙ

Πέφτει τὸ χιόνι κάτασπρο στολίζει τὴν αὐλή.
Καὶ καθὼς πέφτ' ἀδιάκοπα σιγὰ-σιγὰ
σβύνει τὸν κάθε θόρυβο πνίγει κάθε κραυγὴ
καὶ τοῦ χειμῶνα τὴν βουβὴ σκορπᾶ τὴ σιγαλιά.

Πέφτει τὸ χιόνι, καὶ στὸν ἔρμο κάμπο τώρα
μόνο οἱ φτωχοὶ βοσκοὶ καὶ τὰ κοπάδια ἀργοσαλεύουν
καὶ καρτεροῦν καὶ περιμένουνε τὴν ὥρα
πότε καὶ πάλι στὰ ψηλά, καὶ πράσινα βουνὰ ν' ἀνέβουν.

Πέφτει τὸ χιόνι, καὶ τῶν βουνῶν οἱ ἀψηλὲς κορφὲς
στὸ θολωμένο ὁρίζοντα φαντάζουνε θλιμένες
σὰ νὰ θρηνοῦνε μυστικὰ κι αὐτὲς
γιὰ τοῦ καλοκαιριοῦ τὶς μέρες τὶς χαμένες.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΡ. ΤΕΡΖΗΣ
(Στ΄ τάξη Γυμνασίου)

ΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Μέσα στὴ γαλάζια θάλασσα τοῦ Αἰγαίου Πελάγους εἶναι σπαρμένα τὰ Δωδεκάνησα. Κάθε νησάκι ξεπροβάλλει πίσω ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ Αἰγαίου. Στ' ἀντίκρυσμα τοῦ ἥλιου τὰ νησιὰ ἀποκτοῦν τόση χάρη καὶ λαμπρότητα ποὺ τὰ νομίζει κανεὶς σὰν διαμάντια, σκορπισμένα μέσα στὴν ἡλιόλουστη ἑλληνικὴ θάλασσα.

Τὰ μικρὰ ὅμως αὐτὰ νησάκια κρύβουν μέσα τους μιὰ μεγάλη ἱστορία. ῞Ενα σωρὸ βάρβαροι πάτησαν τὸ ἅξιο χῶμα τους μὲ κατακτητικοὺς σκοπούς. Μὰ τὸ 'Ελληνικὸ φρόνημα εἶναι ριζωμένο τόσο βαθειὰ στὶς ψυχὲς τῶν Δωδεκανησίων, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὸ ξερριζώσουν οὔτε τὰ κολακευτικὰ λόγια τῶν ἐχθρῶν, οὔτε οἱ ἀπειλές τους.

Γι' αὐτὸ τώρα τελευταῖα ὅταν πάτησαν στὸ ἱερὸ χῶμα τους οἱ Γερμανοϊταλοὶ καὶ κατώρθωσαν νὰ τὰ σκλαβώσουν, σήκωσαν περήφανα τὸ κεφάλι, ἔσπασαν τὰ δεσμά τους καὶ ἀνάγκασαν τοὺς βάρβαρους νὰ ἀκολουθήσουν τὴν πατροπαράδοτη συνήθειά τους, τρεπόμενοι σὲ φυγή.

Τώρα τὰ Δωδεκάνησα ἐλευθερωμένα γέρνουν στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μανούλας τους καὶ εὐγνωμονοῦν τοὺς συμμάχους, ποὺ τόσο βοήθησαν γιὰ τὴν ἐλευθεριά τους.

ΖΩΗ Κ. ΜΑΛΑΞΟΥ)
(Γυμνάσιον Καρπάθου)

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ ΜΟΥ

῍Ας ρίξω μιὰ ματιὰ στὸ παρελθόν, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἀντίκρυσα τὸ δεύτερό μου σπίτι, τὸ σχολειό, ὅταν βλέποντάς το χίλιες—δυὸ σκέψεις σχημάτιζαν γλυκὰ ὄνειρα γιὰ τὸ μέλλον μου. Διαρκὴς ἀγώνας ἦταν ἡ σχολική μου ζωή, γεμάτη ἀπὸ πίκρες καὶ χαρὲς μαζί. Πάντοτε βρισκόμουν σὲ κίνηση. Μελετοῦσα συνεχῶς, ἕως ὅτου ἦλθε ἡ μέρα νὰ χαρῶ τοὺς καρποὺς τῶν κόπων μου παίρνοντας στὰ χέρια μου κάτι, ποὺ μ' ἔκαμε ἄλλον ἄνθρωπο. ῏Ηταν τὸ ἀπολυτήριο τοῦ δημοτικοῦ... 'Αμέσως ἕνα κῦμα εὐτυχίας μὲ τύλιξε! 'Η μέρα αὐτὴ ἔχει ριζώσει βαθειὰ στὴ ψυχή μου, γιὰ νὰ μοῦ θυμίζη πόσος καιρός, πόσος κόπος ἀπαιτεῖται γιὰ ν' ἀποκτήση κανεὶς λίγες ὧρες πραγματικῆς εὐτυχίας.

Κι' ἀμέσως ἡ χαρὰ χάθηκε καὶ τὸ ζωηρὸ ὕφος μου μεταβλήθηκε σὲ πολὺ σοβαρὸ καὶ σκεπτικό. 'Ο νοῦς μου πετάχτηκε σ' ἕν' ἄλλο παλάτι, γεμάτο ὑποχρεώσεις. 'Εκεῖ ἡ ὄψη τῆς εὐτυχίας ἄρχισε νὰ ὑποχωρῆ. Νόμιζα, ὅτι ἄκουγα τὴν εὐτυχία νὰ μοῦ μιλᾶ, μὲ τὰ γλυκὰ πάντα κελαϊδήματά της: «Πρόσεχε. 'Εγὼ δὲ μπορῶ νὰ σ' ἐπισκέπτομαι συχνά, καὶ μάλιστα σὲ τέτοιες περιπτώσεις. Θἄρθω ὅμως ὕστερ' ἀπὸ ἔξη χρόνια καὶ πάλι». Τί ἐννοοῦσε μὲ τὰ λόγια αὐτά; ῞Υστερ' ἀπὸ ἔξη χρόνια!... Καὶ πότε θὰ λύσω αὐτὸ τὸ αἴνιγμα; Κι' ὅμως, ἀφοῦ νόμισα, ὅτι τἄκουσα θὰ τὸ λύσω. Θὰ τὸ λύσω, ὅταν τελειώσω τὸ γυμνάσιο. Γι' αὐτὸ ἀγωνίζομαι. Πραγματικά, ἡ μέρα ἐκείνη, ποὺ θὰ μοῦ χαρίση τὸ δεύτερο ἀπολυτήριο, ἴσως νἄναι μιὰ μέρα εὐτυχίας!...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΒ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Στ΄ τάξεως Γυμνασιακοῦ Παραρτήματος Λευκίμμης — Κερκύρας)

ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Σκούζ' ὁ βοριὰς στὸ διάβα του
κρυάδα γύρ' ἁπλώνει.
Συννεφιασμένη 'ναι ἡ βραδυὰ
καὶ σιγοπέφτει χιόνι
ἐνῶ τ' ἀγγόνια ἡ γιαγιὰ
σιμά της τὰ μαζώνει.

Τοὺς λέει γιὰ χῶρες μαγικές,
τὰ κρυφοκαμαρώνει.
Κι' ἐνῶ στὸ τζάκι χρυσαφιὰ
ἡ φλόγα γιγαντώνει,
τ' ἀγγόνια, ὀνειρόπλεχτος
ὁ ὕπνος τὰ σημώνει...

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΣΧΟΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου, ῎Εδεσσα)

ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Μ ε λ ι τ ζ ά ν α.

Τὸ τόσο νόστιμο αὐτὸ χορταρικό, φυτεύεται τὸν Μάρτη ἢ τὸν Ἀπρίλη. Μπορεῖ νὰ γίνη κονσέρβα ἢ νὰ ξεραθῆ, καὶ νὰ τὴν ἔχομε ὅταν τὴν χρειαζόμαστε, τὴν ἐποχὴ ποὺ δὲν ὑπάρχει ἔξω μελιτζάνα.

Ἡ καλλιέργειά της εἶναι εὔκολη, μόνο ποὺ θέλει νὰ καλλιεργηθῆ πρῶτα τὸ φυτάνι στὸ τζάκι.

Ὁ σπόρος τῆς μελιτζάνας ποὺ εἶναι σκληρὸς πρέπει νὰ βλαστήση πρὶν φυτευτῆ. Τὸν βάζομε λοιπὸν σ' ἕνα πάνινο σακουλάκι, τὸν μουσκεύομε στὸ νερὸ ἕνα εἰκοσιτετράωρο, κι' ὕστερα τὸν κρεμᾶμε στὸ τζάκι ἢ σὲ ζεστὸ μέρος γιὰ νὰ σκάση τὸ φύτρο.

Γιὰ κάθε τετραγωνικὸ μέτρο τζακιοῦ χρειάζεται ἕνα δράμι σπόρος.

Καλύτερα νὰ φυτευτῆ στὸ τζάκι σὲ γραμμές, γιὰ νὰ τὸν βοτανίζωμε καὶ σκαλίζωμε εὐκολώτερα.

Πρὶν σπείρωμε, ρίχνομε στὸ τζάκι κοπρόχωμα ἀφράτο.

Σπέρνομε τὸν σπόρο ἀνάκατα μὲ ἄμμο, καὶ ἀραιά. Μεταφυτεύομε ὅταν τὸ φυτὸ ὑψωθῆ δέκα πόντους κι' ἔχει 5 - 6 φυλλαράκια.

Ποτίζομε στὸ τζάκι καθημερινά, καὶ βοτανίζομε.

Θὰ ρίξωμε λίπασμα 0 - 16 - 0 ὅταν σπείρωμε καὶ 6 - 8 - 8 στὴ μεταφύτεψη.

Ἑτοιμάζομε τὶς βραγιὲς γιὰ τὴ μεταφύτεψη. Σκαφτιάζομε τὸ χῶμα νὰ γίνη ἀφράτο, φτιάνομε τὶς βραγιές, τὶς κοπρίζομε μὲ χωνεμένη κοπριά, κι' ἀφοῦ ποτίσωμε τὸ χῶμα ὡς νάρθη στὸ ρογό του, φυτεύομε τὰ φυτὰ μεγαλωμένα.

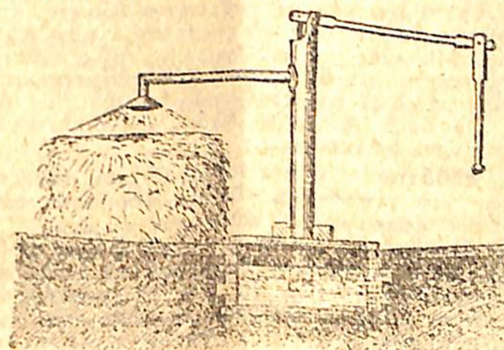
Οἱ βραγιὲς πρέπει νὰ εἶναι πλατειὲς ὡς δυὸ μέτρα.

Φυτεύομε στὴ μέση τῆς βραγιᾶς. Οἱ στρογγυλὲς φυτεύονται σὲ ἀπόσταση 60 - 90 πόντους. Οἱ μακριὲς καὶ ψηλὲς ὡς 1 καὶ 20 γιατὶ μεγαλώνουν πολὺ καὶ ξαπλώνουν. Στὴ ρίζα τοῦ φυντανιοῦ πρέπει νὰ ὑπάρχη λίγο κοπρόχωμα.

Φυτεύομε μὲ τὸ φυτευτῆρι ἢ μὲ τὸ σκαλιστῆρι.

Πατοῦμε λίγο τὸ χῶμα γύρω ἀπὸ τὸ φυτὸ κι' ὕστερα ποτίζομε μὲ λίγο νερό. Ὕστερα ἀπὸ 8 - 10 μέρες, τὰ φυντάνια ριζώνουν καὶ τὰ ποτίζομε τότε καλά. Μετὰ 3 - 4 μέρες, τὰ σκαλίζομε γιὰ πρώτη φορά. Βγάζομε τ' ἀγριόχορτα γιὰ ν' ἀεριστῆ τὸ χῶμα.

Στὸ πρῶτο σκάλισμα, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σκαλίσωμε ὁλόκληρη τὴ βραγιά. Αὐτὸ

Ἕνας εὔκολος ἀλλὰ ἐπιστημονικὸς τρόπος νὰ καταβρέχεται ὁ κοπροσωρός.

γίνεται στὸ δεύτερο, ὕστερα ἀπὸ κανένα μῆνα. Στὸ τρίτο σκάλισμα, ρίχνομε στὴ ρίζα κάθε φυτοῦ χημ. λίπασμα 6 - 8 - 8 (μιὰ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ) καὶ παραχώνομε τὴ ρίζα. Ποτίζομε κανονικά, δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα. Ὅταν ἀρχίζη ν' ἀνθίζη ἡ μελιτζάνα, παύομε νὰ ποτίζωμε. Θειαφίζομε τὰ φυτὰ μιὰ φορὰ γιὰ τὴν μπάστρα. Τὸ ραντίζομε μὲ ὀξυχλωριοῦχο χαλκὸ 2 - 3 φορὲς γιὰ τὸν περονόσπορο. (Εἴπαμε στὰ προηγούμενα πῶς γίνεται αὐτὸ τὸ ράντισμα). Ὅταν ἀρχίσει νὰ δένη καρπό, κόβουμε ὅλα τὰ φύλλα καὶ τὰ μικρὰ κλωνάρια ποὺ βρίσκονται πρὸς τὴ βάση γιὰ νὰ ψιλώση.

Μαζεύομε τὶς μελιτζάνες κάθε 3 - 5 μέρες.

Ἀ ρ ρ ώ σ τ ι ε ς: Οἱ μελιτζάνες παθαίνουν προπαντὸς ἀπὸ τὸν περονόσπορο. Γι' αὐτὸ χρειάζονται προληπτικὰ ραντίσματα μὲ ὀξυχλωριοῦχο χαλκὸ 1 - 1 ½ % (ἀκόμη καὶ στὸ σπορεῖο!), ὅταν θὰ τὴν φυτέψωμε καὶ κάθε 15 μέρες.

Τὴν πειράζει ἀκόμη ὁ κρεμμυδοφάγος. Ἐπίσης τὴν πειράζει πολὺ ὁ λίβας (ὁ ζεστὸς νοτιᾶς). Γι' αὐτὸ θέλει χορταστικὸ πότισμα, καὶ ἕνα τοῖχο ἀπὸ κλαριὰ νὰ κόβη τὴ φόρα τοῦ ἀνέμου.

ΤΟ ΣΟΡΓΟ

Ἕνα σπουδαῖο κτηνοτροφικὸ φυτό, εἶναι τὸ Σ ό ρ γ ο τ ο ῦ Σ ο υ δ ὰ ν (ποικιλία τοῦ χόρτου ποὺ λέγεται λιανοκαλάμποκο, ἀραποσίταρο, ἀσπροκαλάμποκο). Ὅπου δὲν ὑπάρχουν ποτιστικὰ χωράφια καὶ δὲν βρέχει τὸ καλοκαίρι, χρειάζονται φυτὰ ποὺ νὰ δίνουν χλωροσιὰ ἢ ξερόχορτο καὶ καρπό, γιὰ τὰ ζῶα.

Τὸ σόργο τοῦ Σουδὰν (εἶδος σκουπόχορτο) δίνει χορτάρι σὲ ξερικὰ χωράφια, σὲ φτωχά, ἐκεῖ ποὺ δὲν γίνεται μήτε τὸ καλαμπόκι μήτε τὸ σκουπόχορτο.

Σόργο τοῦ Σουδὰν

Τὸ σπέρνομε ἀπὸ τὸ Μάρτη ὡς τὸ Μάη.

Τὸ χωράφι νὰ εἶναι καλὰ δουλεμένο (Δηλαδὴ νὰ τοῦ ἔχωμε κάνει ἕνα ὄργωμα τὸν χειμῶνα καὶ τὸν Φεβρουάριο. Κι' ἕνα δυὸ σβαρνίσματα μὲ σιδερόσβαρνα γιὰ νὰ τριφτοῦνε τὰ χώματα. Ἂν βρέχη ἢ ἂν ἔχομε ποτιστικὸ χωράφι, σπέρνεται καὶ τὸν Ἰούνιο.

Σπέρνεται στὰ πεταχτά, καὶ πάει στὸ στρέμμα 1 - 2 ὀκ. σπόρος ποὺ τὸν σκεπάζομε. Στὸ τελευταῖο ὄργωμα ποὺ κάνομε Ἀπρίλη Μάη, (πρὶν ἀπὸ τὴ σπορὰ) σκορπίζομε στὸ χωράφι 40 ὀκ. χημικὸ λίπασμα 7 - 3 - 3 ἢ 6 - 8 - 8 καὶ ὀργώνομε. Ὕστερα ἀπὸ 8 - 10 μέρες σπέρνομε καὶ σκεπάζομε τὸ σπόρο ρηχὰ μὲ ξυλάλετρο.

Τὸ ξερικὸ σόργο πρέπει νὰ σπέρνεται σὲ σειρὲς 30 πόντους ἀπόσταση ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη.

ΧΟΙΡΟΤΡΟΦΙΑ

Τ ὰ β α λ α ν ί δ ι α σ τ ὴ ν τ ρ ο φ ὴ τ ο ῦ γ ο υ ρ ο υ ν ι ο ῦ.

Στὰ μέρη ποὺ ὑπάρχουν ἄφθονες βαλανιδιὲς συνήθως ὁδηγοῦν τὰ γουρούνια στὸ δάσος νὰ φᾶνε. Τὰ βαλανίδια κάνουν νὰ ἔχη τὸ γουρούνι κρέας πολὺ νόστιμο.

Ὡστόσο εἶναι δυσκολοχώνευτη τροφή, καὶ γι' αὐτὸ καλὸ εἶναι νὰ δίνουν στὰ γουρούνια καὶ λίγο πίτουρο.

Πῶς ὅμως θὰ διατηρήσωμε τὰ βαλανίδια;

1. Ρίχνομε βαλανίδια σὲ κάσες ἢ βαρέλια ποὺ ἔχουν σὲ διάφορα μέρη μικρὲς τρύπες. Τὶς τοποθετοῦμε στὸ ὑπόγειο. Ρίχνομε ἕνα στρῶμα βαλανίδια. Τὸ σκεπάζομε μὲ ψιλὴ ἄμμο. Ξαναρίχνομε βαλανίδια κι' ὕστερα ἄμμο, ὡς νὰ γεμίση ὡς ἀπάνω.

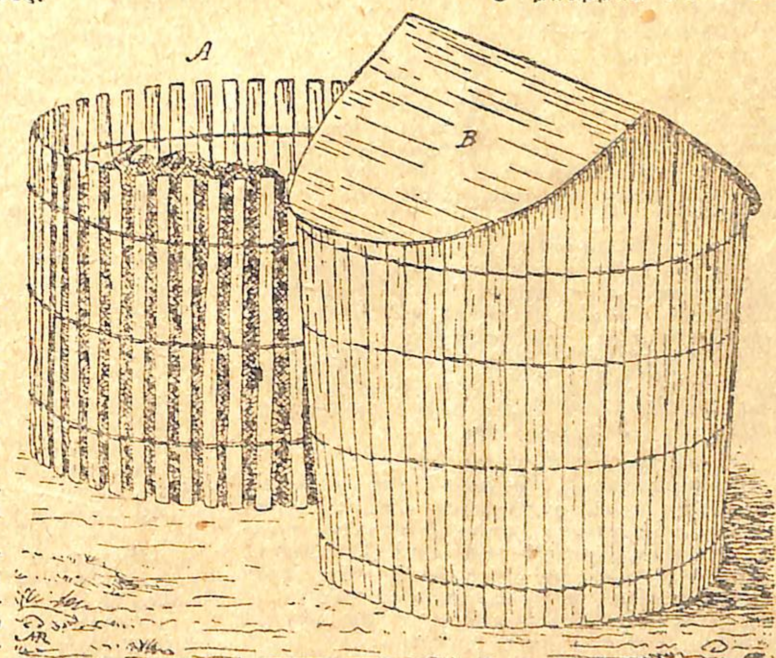
2. Διαλέμε ἕνα μέρος στεγνό, κι' ἀνοίγομε ἕνα στρογγυλὸ λάκκο βαθὺ 1 ½ μέτρο. Πέρνομε ξύλα μακρυὰ τρία μέτρα, τὰ βάζομε ὁλοτρίγυρα στὸ λάκκο, καὶ πλέκομε τὰ ἀνάμεσα μὲ σανὰ ἢ ἄχυρα. Τὸ λάκκο αὐτὸν τὸν γεμίζομε μὲ στρώματα βαλανιδιῶν, χωρισμένα τὸ ἕνα ἀπὸ τ' ἄλλο μὲ στεγνὴ ἄμμο. Τὸ γέμισμα ἐξακολουθεῖ κι' ἔξω ἀπὸ τὴ γῆ, σὲ ὕψος 1½ μέτρο. Ὁ σωρὸς σκεπάζεται πρῶτα μὲ ἄχυρο κι' ὕστερα μὲ χῶμα.

Πάντως δὲν μποροῦν νὰ διατηρηθοῦν τὰ βαλανίδια πάνω ἀπὸ ἕναν χειμῶνα.

3. Ἄλλος τρόπος νὰ διατηρηθοῦν τὰ βαλανίδια, εἶναι τὸ ξεφύτρωμα. Ρίχνομε τὰ βαλανίδια μέσα σ' ἕνα λάκκο, τὰ βρέχομε μὲ νερὸ ἐλαφρὰ ἁλμυρό, τὰ σκεπάζομε μὲ χῶμα, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ ξεφυτρώσουν. Αὐτὰ τὰ ξεφυτρωμένα βαλανίδια, εἶναι πιὸ εὐκολοχώνευτα.

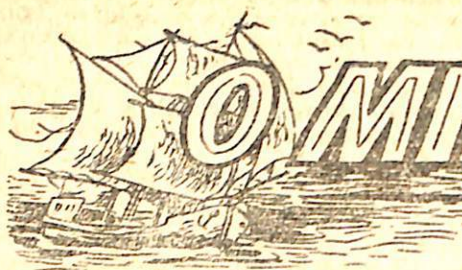
Συνήθως ἀρχίζομε νὰ παχαίνομε τὰ γουρούνια μὲ βαλανίδια, ἀλλὰ ὕστερα τελειώνομε τὸ πάχαιμα μὲ τροφὲς πιὸ θρεπτικές.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Κοτσέκια (ἀποθῆκες) καλαμποκιοῦ στὴν Ἑλλάδα.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Μέσα ἔχυσαν τὸ ἄθλιο μὰ πολὺ δυνατὸ οὐΐσκυ τοῦ Ἀλβέζ, ἀρκετὸ «πόμπε», καθὼς καὶ ἄλλα δυνατὰ σπίρτα. Ὁ Ἀλβὲζ δὲν ἔκανε οἰκονομία οὔτε στὴν κανέλλα, οὔτε στὰ κοκκινοπίπερα, οὔτε σὲ ὅλα τὰ μυρωδικὰ ποὺ θάκαναν πιὸ πικάντικο αὐτὸ τὸ «πῶντσι γιὰ ἀγρίους» ὅπως τ' ὀνόμασε κρυφὰ στὸν Νεγκόρο.

Ὁ Μοΐνι Λουάγκα, παρακολουθοῦσε τὶς προετοιμασίες, τρέμοντας σχεδὸν ἀπὸ ἀνυπομονησία. Τὸ καζανάκι τὸν τραβοῦσε κιόλας σὰν μαγνήτης. Δὲν μποροῦσε νὰ ξεκολλήση τὰ μάτια του ἀπ' αὐτό! Λίγο ἀκόμη, καὶ θάπεφτε μέσα, σὰν τὶς μύγες ποὺ πᾶνε καὶ πέφτουν μόνες τους στὸ ζαχαρόνερο.

Ὁ Ἀλβὲζ τὸν κράτησε, καὶ τοῦ ἔβαλε στὸ χέρι ἕνα εἶδος κερὶ ἀναμμένο, γιὰ νὰ τ' ἀνάψη ὁ ἴδιος.

— Φωτιά, μεγαλειότατε! Βᾶλτε του φωτιά! εἶπε.

— Πῦρ! φώναξε ὁ Μοΐνι Λουάγκα ὅπως εἶχε ἀκούσει τοὺς λευκοὺς νὰ φωνάζουν. Πῦρ!

Καὶ πλησίασε τὸ κερὶ στὸ σπίρτο.

Ἄ! Τί θαυμάσια, γαλάζια φλόγα ποὺ ξεπετάχτηκε! Σίγουρα ὁ Ἀλβέζ, γιὰ νὰ τὸ κάνη νὰ καίη καλύτερα, θὰ εἶχε ρίξει μέσα, καὶ κάμποσες φοῦχτες ἁλάτι.

Οἱ νέγροι, μεθυσμένοι καὶ πρὶν ἀκόμη δοκιμάσουν τὸ πιοτό, ἄρχισαν νὰ χορεύουν ξέφρενοι γύρω του, ἐνῶ ὁ Ἀλβὲζ κρατώντας μιὰ τεράστια, μετάλλινη χουλιάρα, ἄρχισε ν' ἀνακατέψη τὸ πῶντσι.

—Ποιὸς ἔχει σειρά; φώναξε ἀστεῖα.

— Ἐγώ! Φυσικὰ ἐγώ! οὔρλιασε ὁ μονάρχης τῆς Καζοντέ.

Ὅρμησε, ἅρπαξε τὴν χουλιάρα, τὴν βούτηξε στὸ καζανάκι, καὶ τὴν ἔβγαλε γεμάτη ἀναμμένο πῶντσι, ποὺ ἄρχισε νὰ τὸ ρουφάη μὲ λαχτάρα.

Ἄ! Τί φωνὲς ὅμως ἔβγαλε τότε ὁ Μοΐνι Λουάγκα!

Γιατὶ συνέβη κάτι ἐξωφρενικό, ἀληθινὰ ἀναπάντεχο.

Ὁ βασιλιάς, καιγόταν σὰν πυροτέχνημα!

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς οἱ φλόγες δὲν φαινόνταν, ἀλλὰ ὁ Μοΐνι Λουάγκα, καιγόταν σὰν νταμεζάνα γεμάτη πετρέλαιο!

Οἱ νέγροι μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ φοβερὸ θέαμα, ἔπαψαν νὰ χοροπηδᾶνε σὰν δαιμονισμένοι.

Ὁ... πρωθυπουργὸς τοῦ Μοΐνι Λουάγκα, ἔτρεξε γιὰ νὰ τὸν σβύση, ἀλλὰ ἅρπαξε κι' αὐτὸς φωτιά, κι' ἔπεσε χάμω πλάϊ στὸν κύριό του. Ἦταν κίνδυνος νὰ πιάση φωτιὰ ὅλη ἡ Αὐλὴ τοῦ Λουάγκα.

Ὁ Ἀλβὲζ καὶ ὁ Νεγκόρο δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν, ἐνῶ ὁ Κοΐμπρε τὸ εἶχε βάλει στὰ πόδια, γιατὶ ἤξερε πόσο «εὔφλεκτη» ἦταν καὶ τοῦ λόγου του.

Μὰ τί λοιπὸν εἶχε συμβῆ;

Ἁπλούστατα: τὸ σῶμα τοῦ μέθυσου, ποτίζεται σιγὰ σιγὰ τόσο ἀπὸ τὸ οἰνόπνευμα ποὺ γίνεται σὰν τὸ στεγνὸ στουπί: ἕτοιμο ν' ἁρπάξη φωτιὰ μὲ τὴν πρώτη!

Σὲ λίγα λεπτά, στὴ θέση ποὺ ἦταν πρὶν ὁ Μοΐνι Λουάγκα καὶ ὁ πρωθυπουργός του, δὲν εἶχαν μείνει παρὰ μερικὰ καρβουνάκια καὶ λίγη στάχτη...

Αὐτὰ ἦταν ὅτι εἶχαν μείνει ἀπὸ τὸν σπουδαῖο Βασιλιὰ τῆς Καζοντέ.

ΜΙΑ ΚΗΔΕΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Τὴν ἄλλη μέρα — ἦταν 29 τοῦ Μάη — ἡ Καζοντὲ εἶχε πάρει μιὰ ἀληθινὰ ἀσυνήθιστη ὄψη. Οἱ ἰθαγενεῖς τρομοκρατημένοι ἔμεναν κλεισμένοι στὶς καλύβες τους.

Δὲν εἶχαν βέβαια ποτέ τους ξαναδῆ ἕνα βασιλιὰ ποὺ ὑποστήριζε πὼς ἦταν ἀπὸ θεϊκὴ γενιά, κι' ἕναν πρωθυπουργὸ νὰ γίνονται ἔτσι, πυροτεχνήματα καὶ νὰ χάνονται. Βέβαια, πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔτυχε νὰ δοῦν πυρκαγιὲς μὲ ἀνθρώπινα θύματα, καὶ οἱ πιὸ γέροι ἴσως νὰ εἶχαν καὶ τίποτε κανιβαλιστικὲς ἀναμνήσεις. Ἀλλὰ ἔτσι, νὰ καοῦν δυὸ ἄνθρωποι τόσο γρήγορα, αὐτὸ δὲν τὸ εἶχαν ποτέ τους ξαναδῆ...

Ὁ Ζοζὲ Ἀντόνιο Ἀλβέζ, ἔμενε κλεισμένος στὸ σπίτι του.

Φοβόταν πὼς ἐκεῖνοι οἱ ἄγριοι, δὲν τόχαν γιὰ τίποτε νὰ τὸν κατηγορήσουν πὼς αὐτὸς ἔφταιγε γι' αὐτὸ ποὺ συνέβη.

Ὁ Νεγκόρο, ποὺ δὲν ἦταν διόλου βλάκας, τοῦ εἶπε νὰ φυλάγεται, καὶ ὁ Ἀλβὲζ καταλάβαινε πὼς ἂν τὸν ἐνοχοποιοῦσαν γιὰ τὸ θάνατο τοῦ βασιλιά, θὰ τὴν εἶχε πολὺ ἄσχημα.

Ὡστόσο ὁ Νεγκόρο, εἶχε μιὰ σπουδαία ἔμπνευση. Ἔβαλε ἀνθρώπους του νὰ διαδώσουν πὼς ὁ θάνατος τοῦ Μοΐνι Λουάγκα, δὲν ἦταν φυσικός. Πὼς τὸν κάλεσε κοντά του ὁ μεγάλος Μανιτοὺ (ὁ θεὸς τῆς Ἀφρικανικῆς ἐκείνης φυλῆς) κι' ὅτι ὁ μεγάλος Μανιτού, καλεῖ κοντά του μὲ τέτοιον τρόπο, μόνο τοὺς ἐκλεκτούς του.

Ὁ Μεγάλος Μανιτοὺ τὸν πῆρε κοντά του...

Φυσικὰ οἱ ἰθαγενεῖς δὲν δυσκολεύτηκαν διόλου νὰ χάψουν αὐτὴν τὴν ἐξωφρενικὴ διάδοση. Μήπως δὲν εἶδαν τὸν βασιλιά τους νὰ γίνεται... καπνὸς (κυριολεκτικὰ) μπροστὰ στὰ μάτια τους;

Αὐτὸς ὁ καπνὸς κι' αὐτὴ ἡ φωτιά, ἦταν ἐκδηλώσεις τοῦ μεγάλου Μανιτού.

Ἔπρεπε νὰ γιορτάσουν τὸν θάνατο τοῦ Μοΐνι Λουάγκα, σὰ νάταν πανηγύρι.

Ἔπρεπε νὰ τοῦ κάνουν μιὰ κηδεία ὄχι μονάχα βασιλική, ἀλλὰ τέτοια ποὺ νὰ ταιριάζη σ' ἕναν ἀγαπημένο σύντροφο τοῦ Μεγάλου Μανιτοῦ!

Ὅσο γιὰ τὸν Νεγκόρο, ἦταν κατενθουσιασμένος μὲ τὴν τροπὴ ποὺ ἔπαιρναν τὰ πράγματα.

Ἡ κηδεία τοῦ βασιλιά, ἦταν μιὰ πρώτης τάξεως εὐκαιρία γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸν Ντὶκ Σάντ.

Οἱ ἀφρικανοὶ ὅταν πέθαινε ἕνας ἡγεμόνας τους (καθὼς ἄλλωστε τὸ γράφουν κι' ὁ Λίβινγκτον καὶ ὁ Καμεροὺν) συνήθιζαν νὰ προσφέρουν στοὺς βάρβαρους θεούς τους, ἀνθρώπινες θυσίες.

Κληρονόμος τοῦ θρόνου, ἦταν ἡ βασίλισσα Μοΐνα. Ἂν ἔκανε αὐτὴ γρήγορα τὴν κηδεία, θὰ ἔδειχνε σὲ ὅλους πὼς ὁ θρόνος τῆς Καζοντέ, γιὰ τὴν ὥρα δὲν χήρευε, κόβοντας ἔτσι καὶ τὴν ὄρεξη τοῦ βασιλιὰ τῆς Οὐκουζοὺ (μιᾶς γειτονικῆς χώρας) ποὺ ἀπὸ καιρὸ θἄθελε δικά του τὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Καζοντέ.

Γι' αὐτὸ ἔβαλε τοὺς ντελάληδες νὰ διαλαλήσουν πὼς ὁ ἀγαπημένος τοῦ μεγάλου Μανιτοὺ βασιλιὰς τῆς Καζοντέ, θὰ κηδευόταν αὔριο μὲ ὅλες τὶς τιμὲς ποὺ τοῦ ταίριαζαν.

Ὁ Ἀλβὲζ ἦταν εὐχαριστημένος τώρα. Μὲ τὴν Μοΐνα θὰ τὰ πήγαινε ἐπίσης περίφημα, γιατὶ ἦταν κι' αὐτὴ διάσημη... μπεκροῦ! Μὲ λίγο οὐΐσκυ, θὰ τὴν ἔκανε ὅτι ἤθελε. Κανένας δὲν συλλογιζόταν νὰ τοῦ ζητήση εὐθύνες γιὰ τὸ πῶντσι, καὶ οἱ σκλάβοι του εἶχαν μοσχοπουληθῆ.

Οἱ προετοιμασίες γιὰ τὴν κηδεία ἄρχισαν ἀμέσως.

Λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Καζοντέ, κυλοῦσε ἕνα μικρὸ ρέμα, ἕνας μικρὸς παραπόταμος τοῦ Κοάνγκο. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ στρέψουν τὸ ρεῦμα του ἀλλοῦ, γιὰ ν' ἀδειάση ἡ κοίτη του. Ἡ κοίτη αὐτοῦ τοῦ μικροῦ ποταμιοῦ, θὰ ἦταν ἡ τελευταία κατοικία τοῦ βασιλιὰ τῆς Καζοντέ. Ἐκεῖ θὰ τὸν ἄφηναν, μαζὶ μὲ τὰ δύστυχα θύματα ποὺ ἔπρεπε νὰ πάρη μαζί του στὸν ἄλλο κόσμο, ἐφόσον ἕνας βασιλιὰς πρέπει νάχη καὶ τὴν συνοδεία του...

Ὅταν θάδινε τὸ πρόσταγμα ὁ Μάγος, θ' ἄνοιγαν ξανὰ τὸ φρᾶγμα τοῦ ποταμιοῦ, καὶ ἡ κοίτη θὰ ξαναγέμιζε νερό.

Ὁ Νεγκόρο λογάριαζε καὶ τὸν Ντὶκ Σὰντ μέσα στὰ θύματα τοῦ Μοΐνι Λουάγκα. Οἱ νέγροι θὰ ἦταν ἐνθουσιασμένοι νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἐκτέλεση ἑνὸς λευκοῦ, ἔστω καὶ μὲ πνίξιμο.

Ὅταν ὁ μικρὸς πλοίαρχος κουβέντιαζε μὲ τὸν Χάρις ποὺ τοῦ ἔδωσε τὸ ψεύτικο νέο πὼς ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ ὁ Τζὰκ δὲν ζοῦσαν πιά, ὁ Νεγκόρο ἦταν κάπου κοντά, καὶ μπόρεσε νὰ δῆ ἔτσι πόσο τρομερὸς γινόταν ὁ Ντὶκ ὅταν θύμωνε.

Θρασύδειλος καθὼς ἦταν, δὲν τολμοῦσε ν' ἀντιμετωπίση μόνος του τὸν Ντίκ.

Τώρα ὅμως ποὺ τὸν ἔφερε δεμένον χειροπόδαρα στὸ μπουντροῦμι, μποροῦσε νὰ κάνη τὸν ἔξυπνο.

Γιατὶ μέσα στὰ τόσα χαριτωμένα προτερήματα ποὺ εἶχε, δὲν τοὔλειπε καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ κοροϊδεύη καὶ νὰ σαρκάζη ἕναν πεσμένο ἐχθρό.

Ἐνῶ λοιπὸν οἱ νέγροι ἔφτιαναν τὸ φρᾶγμα, ὁ Νεγκόρο πῆγε νὰ δῆ τὸ Ντὶκ Σὰντ στὸ φριχτὸ μπουντρούμι ὅπου τὸν εἶχαν πετάξει. Ἕνας ὁπλισμένος δεσμοφύλακας εἶχε λάβει αὐστηρὲς διαταγὲς νὰ μὴν τὸν ἀφήση στιγμὴ ἀπὸ τὰ μάτια του, λὲς κι' ἦταν δυνατὸν νὰ ξεφύγη, ἔτσι δεμένος χειροπόδαρα ποὺ ἦταν.

Γιὰ εἰκοσιτέσσαρες ὧρες, δὲν εἶχε φάει οὔτε πιῆ τίποτε.

Τὰ σκοινιὰ τοῦ ἔκοβαν τὶς σάρκες, μποροῦσε μὲ δυσκολία νὰ κινηθῆ, καὶ σχεδὸν δὲν μποροῦσε ν' ἀναπνεύση.

Καὶ τὸ δύστυχο παιδὶ ἔνιωθε τέτοια ἀπελπισία καὶ ἐξάντληση, ποὺ περίμενε μὲ ἐλαφριὰ καρδιὰ τὸν θάνατο ποὺ θὰ ἔβαζε τέλος στὰ δεινά του.

Ὡστόσο, ὅταν εἶδε τὸν Νεγκόρο, ἀναρίγησε σύγκορμος.

Προσπάθησε νὰ σπάση τὰ δεσμά του, ἀλλὰ τοῦ κάκου. Πῶς θἄθελε νὰ μποροῦσε νὰ ριχνόταν σ' ἐκεῖνον τὸν ἀλιτήριο!

Τὰ σκοινιὰ ἦταν τόσο στέρεα, ποὺ μήτε ὁ Ἡρακλῆς δὲ θὰ μποροῦσε νὰ τὰ σπάση.

Ὡστόσο ὅταν κατάλαβε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτε, στάθηκε ἀκίνητος, καὶ κοίταξε στὰ μάτια τὸν Νεγκόρο μὲ περιφρόνηση.

— Νόμισα πὼς εἶχα χρέος, εἶπε κοροϊδευτικὰ ὁ Νεγκόρο, νάρθω νὰ δῶ γιὰ τελευταία φορὰ τὸν καπετάνιο μου, καὶ νὰ τοῦ πῶ πόσο λυπᾶμαι ποὺ δὲν κυβερνάει πιὰ τὸν «Προσκυνητή!»

Κι' ὅπως ὁ Ντὶκ δὲν ἀπαντοῦσε τίποτε, συνέχισε.

— Πῶς καπετάνιο! Ξέχασες κιόλας τὸν παλιό σου μάγερα; Ἦρθε νὰ τὸν διατάξῃς τί φαΐ τραβάει τὸ γοῦστο σου γιὰ τὸ μεσημέρι.

Ὁ Ντὶκ Σάντ, φάνηκε πὼς δὲν ἄκουγε αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ Νεγκόρο, καὶ ὁ Πορτογάλος σκύλιασε.

Ἔδωσε μιὰ γερὴ κλωτσιὰ τοῦ Ντίκ, καὶ εἶπε.

— Ὡστόσο εἶναι καιρὸς ποὺ θέλω νὰ σοῦ κάνω μιὰ ἐρώτηση καπετάνιε τοῦ γλυκοῦ νεροῦ! Πῶς στὴν ὀργή τὰ κατάφερες, βάζοντας πλώρη γιὰ τὴν Ἀμερικὴ νὰ ρίξῃς τὸ καράβι σου στὶς ἀκτὲς τῆς Ἀφρικῆς; Τέτοιο κατόρθωμα εἶναι ἄξιο γιὰ μεγάλο θαλασσοπόρο!

Ὁ Ντὶκ καθὼς ξέρομε ἀπὸ καιρὸ ὑποψιαζόταν τὸν Πορτογάλο. Τώρα ἀκούγοντας τὸ σαρκαστικό του γέλιο, ἦταν πιὰ βέβαιος ὅτι ἐκεῖνος τὸν ἔκανε νὰ πέσῃ στὴν Ἀφρική.

— Ποῦ νὰ τὸ πάρῃ εἴδηση ὁ μέγας καπετάνιος πὼς ἔπαιξαν μὲ τὴν πυξίδα του ποὺ ἔδειχνε πιὰ ὅτι ἤθελε. Ἡ καλύτερα ὅτι ἤθελε ὁ Νεγκόρο! Γιατὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς στὸ καράβι ἦταν κι' ἕνας σωστὸς ναυτικός! Καὶ χάρις σ' αὐτὸν τὸν ναυτικό, πέσαμε ἐκεῖ ποὺ ἤθελε ἐκεῖνος νὰ πέσῃ τὸ καράβι. Χωρὶς αὐτὸν ὅμως, τί θάκανες ναύαρχέ μου, τί θάκανες τοὺς ἐπιβάτες, πῶς θὰ τοὺς γλύτωνες δὲ μοῦ λές;

Ὁ Νεγκόρο δὲν ἦταν ἄνθρωπος νὰ γελάσῃ πολὺ ὥρα, ἔστω καὶ σαρκαστικά. Μπροστὰ στὴν ἀδιαφορία τοῦ Ντὶκ Σάντ, κυριολεκτικὰ σκύλιασε.

— Γελάει καλά, ὅποιος γελάσῃ τελευταῖος!

— Μπορεῖ ν' ἀληθέψῃ καὶ γιὰ σένα αὐτὸ ποὺ εἶπες! ἔκανε ἀδιάφορα ὁ Ντὶκ Σάντ.

Ὁ θυμὸς τοῦ Νεγκόρο ἡμέρωσε κάπως.

— Σήμερα, εἶμαι ἐγὼ ὁ καπετάνιος! φώναξε. Καὶ κρατῶ τὴ ζωή σου μοῦτσε μου στὰ χέρια μου.

— Πάρτην! Χάρισμά σου! ἔκανε ὁ Ντίκ. Ἐγὼ τὶς ἐλπίδες μου τὶς ἔχω πάντα στὸ Θεό, ποὺ μιὰ μέρα θὰ σὲ κάνῃ νὰ πληρώσῃς γιὰ ὅλα τὰ κρίματα ποὺ ἔχεις κάμει!

— Θ' ἀργήσῃ ὅμως αὐτὴ ἡ μέρα.

— Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρεις. Ἡ θεία δίκη θὰ σὲ βρῇ, ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περιμένεις...

— Ἀφοῦ πιστεύεις πὼς ὁ Θεὸς ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, καιρὸς εἶναι νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ γιὰ τὴν ἀφεντιά σου.

— Ἄδικα χάνεις τὰ λόγια σου, Νεγκόρο! εἶπε ἥσυχα ὁ Ντὶκ Σάντ. Ὁ θάνατος δὲ μὲ φοβίζει.

— Αὐτὸ θὰ τὸ δοῦμε! ἔκανε ὁ Νεγκόρος. Ἴσως νὰ ὑπολογίζῃς στὴ βοήθεια κανενός... Ἴσως νὰ νομίζῃς πὼς ὁ Ἀλβὲξ θὰ μετανοιώσῃ καὶ θὰ σὲ σώσῃ τὴν τελευταία στιγμή... Πάντως κάτι ἔχεις στὸ μυαλό σου... Ὡστόσο δὲν ἔχεις νὰ περιμένῃς βοήθεια ἀπὸ κανέναν. Ὁ Ἡρακλῆς χάθηκε στὴ ζούγκλα. Ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ τὸ παιδί της πέθαναν. Ὁ γέρο Τὸμ καὶ οἱ συντρόφοι του πουλήθηκαν χθὲς σκλάβοι, καὶ τραβᾶνε ἁλυσοδεμένοι γιὰ τὴ Ζανζιβάρη. Ὄχι! Δὲν ἔχεις ἀπὸ κανένα νὰ περιμένῃς βοήθεια.

— Μοῦ μένει πάντα ὁ Θεός.

— Αὐτὸς εἶναι στοὺς οὐρανούς...

— Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ μὲ βοηθήσῃ.

— Μὰ πῶς; Πῶς;

— Δὲν ξέρω... Δὲν ἔχω ἐλπίδες γιὰ τὴ ζωή μου. Ἐκεῖνο ποὺ θέλω εἶναι νὰ πληρώσῃς ἐσύ. Λοιπὸν εἶμαι σίγουρος πὼς γρήγορα θὰ πληρώσῃς. Ὁ Ἡρακλῆς ἴσως νὰ ζῇ. Ποῦ τὸ ξέρεις πὼς χάθηκε στὴ ζούγκλα; Κι' ἔπειτα ἂν χάθηκε ὁ Ἡρακλῆς, μένει πάντα ὁ Δίνγκος.

— Τὸ βρωμόσκυλο, βλέπεις, θὰ φοβηθῶ.

— Ἕνας σκύλος σὰν τὸ Δίνγκο, δὲν εἶναι βρωμόσκυλο, καὶ τὸ ξέρεις, Νεγκόρο. Σὲ γνωρίζω καλά, εἶσαι πολὺ δειλός. Καὶ τὸν Δίνγκο τὸν τρέμεις...

— Ψέμματα!

— Καὶ τὸν Δίνγκο τὸν τρέμεις! ξανάπε ἥσυχα ὁ Ντὶκ Σάντ. Γιατὶ ξέρεις πὼς θάρθη μέρα ποὺ θὰ σὲ κάνῃ κομμάτια μ' ἐκεῖνα τὰ φοβερά του δόντια!

— Βλάκα! φώναξε ὁ Νεγκόρο. Βλάκα! Δὲν τὸ ξέρεις λοιπὸν πὼς τὸν Δίνγκο τὸν ἔχω ξεπαστρέψει;

— Πότε;

— Πάει καιρός... Πρὶν φύγῃ ὁ Ἡρακλῆς.

— Πῶς;

— Τὸν πυροβόλησα. Πῆγε ἀπὸ δικό μου βόλι!

Μ' αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμᾶσαι! συλλογίστηκε ὁ Ντὶκ Σάντ.

— Ὅπως καὶ νάναι Νεγκόρο θὰ πληρώσῃς! ἐπέμεινε ὁ μικρὸς πλοίαρχος. Ἡ θεία δίκη ὑπάρχει καὶ τιμωρεῖ!

Ὁ Νεγκόρο ἔγινε κάτωχρος.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ συλλογίστηκε νὰ ὁρμήσῃ καὶ νὰ πνίξῃ τὸν φυλακισμένο του μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια.

Ἀλλὰ ὄχι! Γιατὶ θὰ τελείωνε ἀμέσως, ἐνῶ ὁ Νεγκόρο ἤθελε νὰ δοκιμάσῃ φόβο κι' ἀγωνία ὁ Ντὶκ Σάντ πρὶν νὰ πεθάνῃ.

Ὡστόσο δὲ μπόρεσε ν' ἀνθέξῃ στὸν πειρασμὸ ν' ἁρπάξῃ τὸν Ντὶκ Σάντ καὶ νὰ τὸν κουνήσῃ ἄγρια.

Ἦταν τόσο θυμωμένος, ποὺ μὲ κόπο συγκρατήθηκε καὶ δὲν τὸν σκότωσε.

Τοῦ φαινόταν πὼς ἄκουγε διαρκῶς τὴν ἥσυχη φωνὴ τοῦ παιδιοῦ.

— Ὑπάρχει θεία δίκη, Νεγκόρο. Καὶ κάποτε θὰ πληρώσῃς!

Μέσα στὰ βάθη τοῦ ἑαυτοῦ του, ὁ ἄθλιος Πορτογάλος, ἔνοιωθε τὴν τρομάρα τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἐγκλημάτισε, καὶ νοιώθει πὼς ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ δώσῃ λόγο γιὰ τὸ ἔγκλημά του.

Καὶ δὲν ἦταν διόλου γενναῖος ὁ Νεγκόρο. Ἦταν μάλιστα ἐξαιρετικὰ δειλός.

Ἄφησε τὸν φυλακισμένο ψιθυρίζοντας μιὰ βαριὰ βρισιά, καὶ πρόσταξε τὸν στρατιώτη ποὺ φύλαγε τὸν Ντίκ, νὰ τὸν προσέχῃ καλά: ἂν τυχὸν καὶ τοῦ ξέφευγε ὁ φυλακισμένος, θὰ ἔπαιρνε αὐτὸς τὴ θέση του στὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ!

Αὐτὴ ἡ φοβερά, ἔκανε τὸ μαῦρο πρόσωπο τοῦ Νέγρου, νὰ γίνῃ... πράσινο (μ' αὐτὸν τὸν τρόπο... κιτρινίζουν οἱ νέγροι). Ἔρριξε μιὰ ἄγρια ματιὰ τοῦ Ντίκ, καὶ ὑποσχέθηκε νὰ τὸν φυλάῃ καλύτερα κι' ἀπὸ τὰ μάτια του!

Ὡστόσο αὐτὴ ἡ σκηνὴ μὲ τὸν Νεγκόρο, ἀντὶ νὰ κάνῃ τὸν Ντὶκ νὰ λιποψυχήσῃ, τοὐναντίο, τὸν ἐγκαρδίωσε.

Ξανάβρε τὸ ἠθικό του ποὺ τὸ εἶχε χαμένο, καὶ ὁ θυμὸς ποὺ ἔνοιωθε γιὰ τὸν μάγερα, τὸν ξεκούνησε ἀπὸ τὴν ἀπάθειά του. Ἡ σκηνὴ ἐκείνη εἶχε κι' ἕνα ἄλλο καλὸ ἀποτέλεσμα: Τραντάζοντάς τον δυνατὰ ὁ Νεγκόρο, ξέσφιξε ἄθελά του τὰ δεσμά του.

Μποροῦσε τώρα νὰ κουνάῃ πιὸ εὔκολα τὰ μέλη του. Ἴσως σιγὰ καὶ μὲ προσοχή, νὰ κατάφερνε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἕνα του χέρι...

— Νόμισε πὼς θὰ μὲ φοβίσῃ! συλλογίστηκε. Καὶ σὲ λίγο, ψιθύρισε:

— Θεέ μου, ἂν εἶναι γραφτό μου νὰ χαθῶ κι' ἐγὼ ὅπως τόσοι ἀπὸ τὸ ἄτυχο καράβι μας, ξέρω πὼς δὲν θ' ἀφήσῃς τὸν Νεγκόρο χωρὶς τιμωρία.

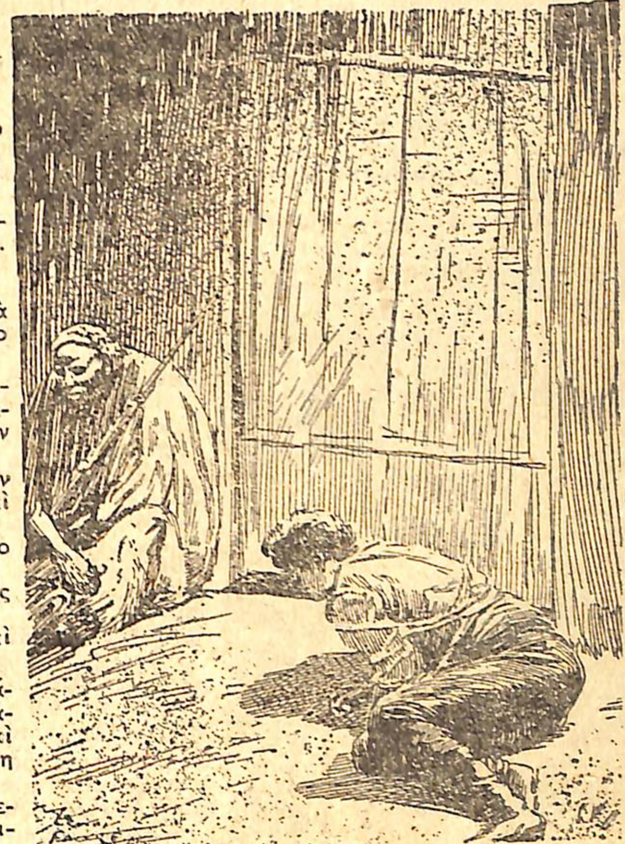
Ἄρχισε νὰ τραβᾶ τὰ σκοινιά του σιγὰ καὶ χωρὶς θόρυβο, καὶ σὲ λίγο κατώρθωσε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἕνα του χέρι.

Βέβαια, σ' ἐκεῖνο τὸ μπουντρούμι ὅπως ἦταν, μὲ τὸν φοβισμένο νέγρο στρατιώτη νὰ τὸν φυλάῃ, δὲν μποροῦσε νὰ ἐλπίζῃ πὼς θὰ μποροῦσε νὰ ξεφύγῃ. Ἀλλὰ τοῦ ἦταν εὐχάριστο νὰ μπορῇ τουλάχιστον νὰ κουνάῃ ἐλεύθερα τὰ χέρια του.

Ἄλλωστε καὶ νὰ ξέφευγε ἀπὸ τὴν φυλακή, θὰ τὸν ἔπιαναν ἀμέσως σ' αὐτὸν τὸν τόπο ποὺ οἱ λευκοὶ μετριόνταν στὰ δάχτυλα τοῦ ἑνὸς χεριοῦ. Κι' ἔπειτα ὁ Ντὶκ ὕστερα ἀπὸ τὸν χαμὸ τῆς κυρίας Οὐέλντον καὶ τοῦ μικροῦ Τζὰκ (δὲν ἤξερε πὼς τοῦ εἶχαν πῆ ψέμματα) δὲν αἰσθανόταν πὼς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ζήσῃ. Ὁ καλὸς πλοίαρχος Χώλ, φεύγοντας μὲ τὴ βάρκα γιὰ νὰ κυνηγήσῃ τὴν φάλαινα, σ' αὐτὸν δὲν εἶχε ἐμπιστευτῇ τὸ καράβι του καὶ τοὺς ἐπιβάτες;

Καὶ ὁ Ντὶκ τί εἶχε κάνει;

Ἔρριξε τὸ καράβι στὰ βράχια τῆς Ἀφρικῆς, καὶ δὲν κατώρθωσε νὰ προστατέψῃ ἐκείνους ποὺ τοῦ εἶχαν ἐμπιστευτῇ, καὶ ποὺ τὸν θεωροῦσαν ἀρχηγό τους.

Ὁ Ντὶκ Σάντ κατώρθωσε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ ἕνα του χέρι.

Γιατὶ λοιπὸν νὰ θέλῃ νὰ ζήσῃ;

Βέβαια, ἂν τοῦ παρουσιαζόταν μιὰ εὐκαιρία νὰ δραπετεύσῃ, στιγμὴ δὲ θὰ δίσταζε. Ἀλλὰ ἔτσι ὅπως εἶχαν ἔρθει τὰ πράγματα, ὁ θάνατος δὲν τοῦ φαινόταν φοβερός.

Ἔτσι πέρασε ἡ μέρα κι' ἦρθε ἡ νύχτα.

Τὸν Ντὶκ τὸν βασάνιζε φοβερά, ἡ πεῖνα καὶ ἡ δίψα.

— Ἔγνοια σου! Αὔριο θὰ πιῇς ὅσο νερὸ θέλεις! ἔλεγε εἰρωνικὰ στὸν ἑαυτό του, γιατὶ ἀπὸ τὶς διηγήσεις τῶν στρατιωτῶν κατάλαβε πὼς θὰ τὸν ἄφηναν στὴν κοίτη τοῦ ποταμοῦ νὰ πνιγῇ σὰν θἄνοιγαν τὸ φράγμα.

Τώρα εἶχε κατορθώσει νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ τὸ ἄλλο του τὸ χέρι.

Ἡ ὥρα ἦταν πάνω-κάτω μεσάνυχτα.

Ὁ στρατιώτης ποὺ εἶχε πιῆ ἕνα παγούρι ντόπιο ρακί, κοιμόταν βαθιά, σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κελιοῦ.

Ὁ Ντὶκ συλλογίστηκε πὼς ἦταν ὡραία εὐκαιρία νὰ τοῦ ἁρπάξῃ τὸ ὅπλο.

Στὴν ἀπελπιστικὴ θέση ποὺ βρισκόταν, τί κινδύνευε ἄλλωστε;

Ἐκείνη ὅμως τὴ στιγμή, τοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσε ἕνα ἐλαφρὸ ξύσιμο ἀπὸ ἔξω. Σερνάμενος στὸ χῶμα, κατώρθωσε νὰ φτάσῃ χωρὶς νὰ τὸν πάρῃ εἴδηση ὁ φυλακάς του, ὡς τὴν ἄκρη τῆς παράγκας.

Ὁ Ντὶκ Σάντ δὲν εἶχε γελαστῆ.

Ἄκουγε καθαρὰ τὸ ξύσιμο ἀπ' ἔξω.

Θἄλεγε κανεὶς πὼς κάποιος γύρευε νὰ σκάψῃ τὴν ἄμμο, κάτω ἀπὸ τὰ ξύλινα θεμέλια τῆς παράγκας.

Ζῶο νάταν ἢ ἄνθρωπος;

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

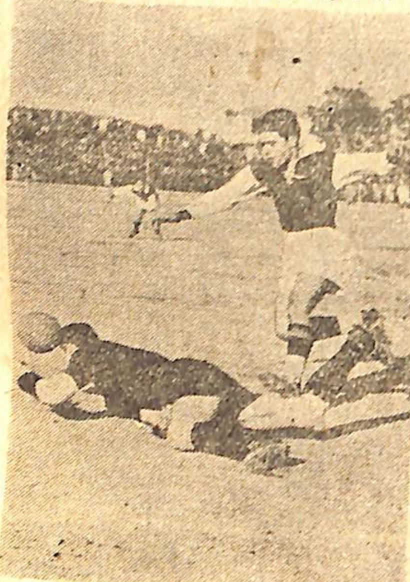
ΦΩΤΗΣ ΚΟΣΜΑΣ

Πολλὰ παιδιὰ ἀπὸ τὴν Θράκη, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα, μοῦ ζήτησαν τὴν ἱστορία τοῦ πρωταθλητῆ μας Φώτη Κοσμᾶ. Σήμερα λοιπὸν τοὺς τὴν δίνω.

**

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ σεμνοὺς καὶ συμπαθεῖς ἀθλητές μας εἶναι ὁ πρωτοεμποδιστὴς Φώτης Κοσμᾶς.

Ὁ δυναμικὸς αὐτὸς πρωταθλητής μας ποὺ γεννήθηκε στὴν Ἀλεξανδρούπολη, εἶναι παιδὶ τῆς Θράκης.

Ἕνα ἄτυχο «πλονζόν» τοῦ τερμαφύλακα. Ἡ μπάλλα ξέφυγε. Πηγαίνει ἄραγε γιὰ τὰ δίχτυα;

Ὁ Κοσμᾶς ἄρχισε τὴν ἀθλητική του σταδιοδρομία σὰν ποδοσφαιριστὴς τὸ 1947. Ἦταν τότε εἴκοσι χρονῶν κι' ἔπαιζε στὴ θέση τοῦ «ἐξτρέμ». Δὲν τὸν κράτησε ὅμως γιὰ πολὺ κοντά του τὸ ποδόσφαιρο. Σὲ ἕξη μῆνες μετεπήδησε στὸν κλασσικὸ ἀθλητισμό.

Γράφτηκε στὴ δύναμη τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀλεξανδρουπόλεως. Ὁ προπονητὴς τοῦ συλλόγου κ. Ι. Μπαρμπαγιάννης κατάλαβε ἀμέσως πὼς ὁ νέος ἀθλητὴς ἔχει ἐξαιρετικὰ προσόντα. Καὶ τὸν προσέχει σὰν παιδί του.

Κατέβηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ στίβο τὸν Αὔγουστο τοῦ 1947, σὲ τοπικοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔγιναν στὴν Ἀλεξανδρούπολη. Ἔτρεξε τότε 1.000 μ., 400 μ. σὲ 55´´, 100 μ. σὲ 11´´8 καὶ πήδησε μῆκος 5.80.

Μετὰ ἕνα μῆνα λαβαίνει μέρος στοὺς Πανεβρίους ἀγῶνες καὶ πετυχαίνει 11´´6 στὰ 100 μ., 53´´2 στὰ 400 μ., 24´´5 στὰ 200 μ., 3.10 στὸ ἐπὶ κοντῷ καὶ 60´´4 στὰ 400 μ. ἐμπόδια.

Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ ἴδιου χρόνου παίρνει μέρος στὸ πένταθλο καὶ συγκεντρώνει 2.250 βαθμούς. Καὶ νά ἡ ἐξέλιξή του:

1948: 59´´5 στοὺς Πανελληνίους ἀγῶνες καὶ 58´´2 στοὺς Μεσογειακοὺς στὰ 400 μ. ἐμπόδια.

Στοὺς Πανεβρίους ποὺ ἔγιναν στὴν Ἀλεξανδρούπολη πετυχαίνει 11´´1 (ἰσοφάριση Πανεβρίου) στὰ 100 μ. 52´´8, στὰ 400 μ. 57´´8, στὰ 400 ἐμπόδια καὶ 3.14 ἐπὶ κοντῷ.

1949:: Λαβαίνει μέρος στὰ 400 μ. ἐμπόδια, στοὺς Πανιωνίους 58´´1, Πανελληνίους 56´´3, Ἑλληνογαλλικοὺς 56´´4, Ἑλληνοαυστριακοὺς 56´´2 (δεύτερος), Ἑλληνοαιγυπτιακοὺς 56´´2.

Συμμετέχει στοὺς Πανεβρίους μὲ 11´´2στὰ 100, 23´´6 στὰ 200, 57´´2 στὰ 400 ἐμπόδια καὶ 3.16 στὸ ἐπὶ κοντῷ.

1950: Στοὺς ἐαρινοὺς 16´´6 καὶ 58´´5 στὰ 110 καὶ 400 ἐμπόδια.

400 μ. στοὺς Πανεβρίους 52´´1. Συμμετέχει σὲ ἑπτὰ ἀγωνίσματα τῶν Πανθρακικῶν καὶ πετυχαίνει 11´´2 στὰ 100, 200: 23´´5, 400: 52´´1, 400 ἐμπόδια: 56´´, 110 ἐμπόδια: 15´´7 (δεύτερος) ἐπὶ κοντῷ 3.25 καὶ ἀκόντιο 50.35.

Στοὺς Ἑλληνο - αγγλικοὺς κερδίζει δυὸ δεύτερες νίκες μὲ 15´´8 καὶ 56´´2 στὰ 110 καὶ 400 μ. ἐμπόδια.

Τὸ καλύτερο ρεκόρ του τὸ πετυχαίνει στὶς Βρυξέλλες μὲ 55´´7 στὰ 400 μ. ἐμπόδια.

Στοὺς Ἑλληνοβελγικοὺς τρίτος στὰ 400 μ. ἐμπόδια μὲ 56´´6 καὶ τέταρτος στὰ 110 μὲ 16´´7.

Ὅμως ἐκεῖ ποὺ κυριολεκτικὰ φτάνει στὸ ζενὶθ τῆς δόξας του εἶναι στοὺς Μεσογειακοὺς τῆς Αἰγύπτου.

Ἐκεῖ μαζὺ μὲ τὸν δυναμικὸ Ἰταλὸ ἀντίπαλό του Βεκιοῦτι παίρνει μέρος στὸ δέκαθλο.

Ἕνας σκληρὸς συναγωνισμὸς γίνεται μεταξὺ τους. Ἕνας συναγωνισμὸς γιὰ τὸ δάφνινο στεφάνι τῆς νίκης. Ὁ Κοσμᾶς ἔχει κλείσει μέσα στὴν ἀθλητική του ψυχὴ τὴν Ἑλλάδα. Γιὰ τὰ γαλανόλευκα χρώματα τῆς ἀγωνίζεται.

Καὶ φθάνουμε στὴν Β´ ἡμέρα τοῦ δεκάθλου. Ὁ Ἰταλὸς Βεκιοῦτι προηγεῖται στὴν γενικὴ βαθμολογία μὲ 150 βαθμούς.

Θὰ τρέξουν σὲ λίγο τὸ τελευταῖο ἀγώνισμα: τὰ 1.500 μ. Ἐννιὰ ἄλλα ἀγωνίσματα ποὺ προηγήθηκαν τοὺς ἔχουν τσακίσει.

Δίνεται ἡ ἐκκίνηση. Ὁ Βεκιοῦτι τρέχει μπροστά. Ἑκατό, διακόσια, πεντακόσια, 1200 μέτρα. Ὁ Ἰταλὸς προπορεύεται. Μένουν μόλις 300 μέτρα. Μένει καὶ ἡ ἐλπίδα τῶν δικῶν μας γιὰ τὴ νίκη. Σ' αὐτὰ τὰ ὑπόλοιπα 300 μέτρα εἶναι ἡ ἐλπίδα. Καὶ πραγματικά! Ὁ Κοσμᾶς μὲ μιὰ καταπληκτικὴ προσπάθεια περνᾷ τὸν Ἰταλό. καὶ κόβει πρῶτος τὸ νῆμα. Πέφτει ὅμως λιπόθυμος ἐνῶ γύρω του οἱ φίλαθλοι τὸν ἀποθεώνουν. Αὐτὸς εἶναι ὁ Φώτης Κοσμᾶς.

.Ι Β.

ΝΕΑ ΡΕΚΟΡ

Ἡ Διεθνὴς Ἀθλητικὴ Ὁμοσπονδία ἀνεγνώρισε τὰ νέα παγκόσμια ρεκὸρ τοῦ στίβου ποὺ δημιουργήθηκαν στὸ 1951. Τὰ καινούργια αὐτὰ ρεκὸρ εἶναι τὰ ἑξῆς:

100 μ.: 10´´2, Μὰκ Ντ. Μπαίηλυ (Μ. Βρ.) τὴν 25-8 εἰς Βελιγράδιον.

15.000 μ.: 44´54´´6 Ἐμὶλ Ζάτοπεκ (Τσεχ.) τὴν 29-9 εἰς Μπόλεσλαβ.

20.000 μ.: 1 ὥρ. 1´16´´, Ε. Ζάτοπεκ (Τσεχ) τὴν 15-9 εἰς Πράγαν καὶ ἐν συνεχείᾳ 59´51´´7 ὑπὸ τοῦ ἰδίου τὴν 20-9 εἰς Μπόλεσλαβ.

Μία ὥρα: 19.558 μ.: Ε. Ζάτοπεκ τὴν 15-9 εἰς Πράγαν καὶ ἐν συνεχείᾳ 29.052 μ. ὑπὸ τοῦ ἰδίου τὴν 20-9 εἰς Μπόλεσλαβ.

Δέκα μίλλια (16.090 μ.): 48´12´´ Ε. Ζάτοπεκ τὴν 20-9 εἰς Μπόλεσλαβ.

30.000 μ.: 1 ὥρ. 38´54´´ Μασκατσένκω (Ρωσ.) τὴν 3-10 εἰς Μόσχαν.

Τριπλοῦν: 16 μ. 01 ὑπὸ Ἀντεμὶρ Φ ντὰ Σίλβα (Βραζ.) τὴν 30-9 εἰς Ρίον Ἰανέιρον.

4 Χ 880 ὑάρδες: 7´30´´6 ὑπὸ τῆς ὁμάδος τῆς Μ. Βρεταννίας (Νάνκεβιλ, Οὐέμπστερ, Ἤβανς, Πάρλετ) τὴν 26-6 εἰς Λονδῖνον.

Ἕνα στιγμιότυπο ἀπὸ ἀγῶνα «ΑΕΚ» καὶ «Ἀστέρος» γιὰ τὸ Ἀθηναϊκὸ πρωτάθλημα.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΩΝΕΣ

Τὸ 1951 σ' ὅλα τὰ κράτη τοῦ κόσμου σημειώθηκε σημαντικὴ τεχνικὴ ἐξέλιξη στὸ ποδόσφαιρο.

Πολλὲς διεθνεῖς συναντήσεις ἔγιναν ποὺ ἔδειξαν τὴν δυναμικότητα τῆς κάθε μιᾶς ἐθνικῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμάδας.

Πιὸ κάτω δίνουμε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀγώνων ποὺ ἔδωσαν οἱ διάφορες ἐθνικὲς ὁμάδες, καθὼς καὶ τὶς πρωταθλήτριες ἐνδεκάδες κάθε κράτους.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὸν ἐπίσημο κατάλογο τῆς Διεθνοῦς Ποδοσφαιρικῆς Ὁμοσπονδίας (Τ.Ι.Φ.Α.).

ΔΥΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Πρωταθλήτρια Καΐζερ — Λάουτερ

Σουηδία — Γερμανία	2-3
Γερμανία — Τουρκία	1-2
Αὐστρία — Γερμανία	0-2
Ἰρλανδία — Γερμανία	3-2
Τουρκία — Γερμανία	0-2

ΑΓΓΛΙΑ

Πρωταθλήτρια Τόττεγχαμ
Νικήτρια τοῦ Κυπέλλου Νιουκάστλ.

Διεθνεῖς συναντήσεις:

Ἀγγλία — Σκωτία	2-3

Ἕνα ἐξαιρετικὸ στιγμιότυπο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ κύπελλο Ἑλλάδος μεταξὺ «Ἐθνικοῦ» — «Πανιωνίου» (2-2). Οἱ τερματοφύλακες τοῦ «Ἐθνικοῦ» Μανταλόζης σὲ μιὰ του ἀπόκρουση.

Ἀγγλία — Ἀργεντινὴ	2 - 1
Ἀγγλία — Πορτογαλία	5 - 2
Ἀγγλία — Γαλλία	2 - 2
Ἀγγλία — Οὐαλλία	1 - 1
Ἀγγλία — Ἰρλανδία	2 - 0
Ἀγγλία — Αὐστρία	2 - 2

ΑΥΣΤΡΙΑ

Πρωταθλήτρια Ράπιντ.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Αὐστρία — Σκωτία	4 - 0
Δανία — Αὐστρία	3 - 3
Αὐστρία — Γερμανία	0 - 2
Βέλγιον — Αὐστρία	1 - 8
Ἀγγλία — Αὐστρία	2 - 2

ΙΣΠΑΝΙΑ

Πρωταθλήτρια Ἀτλέτικο
Νικήτρια Κυπέλλου Μπαρτσελῶνα.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Ἱσπανία — Ἑλβετία	6 - 3
Βέλγιον — Ἱσπανία	3 - 3
Σουηδία — Ἱσπανία	0 - 0

ΙΤΑΛΙΑ

Πρωταθλήτρια Μίλαν.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Πορτογαλία — Ἰταλία	1 - 4
Ἰταλία — Γιουγκοσλαβία	0 - 0
Ἰταλία — Γαλλία	4 - 1
Ἰταλία — Σουηδία	1 - 1
Ἑλβετία — Ἰταλία	1 - 1

ΠΟΛΩΝΙΑ

Πρωταθλήτρια Γκονάρντια Κρακοβίας
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Οὐγγαρία — Πολωνία	6 - 0

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Πρωταθλήτρια Μπάστια.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Οὐγγαρία — Πολωνία	6 - 0
Τσεχοσλοβ. — Οὐγγαρία	1 - 2
Οὐγγαρία — Τσεχοσλοβ.	4 - 1
Οὐγγαρία — Φινλανδία	8 - 0

ΓΑΛΛΙΑ

Πρωταθλήτρια Νίς.
Νικήτρια Κυπέλλου Στρασμπούργκ.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Γαλλία — Γιουγκοσλαβία	2 - 1
Σκωτία — Γαλλία	1 - 0
Ἰρλανδία — Γαλλία	2 - 2
Ἰταλία — Γαλλία	4 - 1
Ἀγγλία — Γαλλία	2 - 2
Ἑλβετία — Γαλλία	1 - 2
Γαλλία — Αὐστρία	2 - 2

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

Πρωταθλήτρια Χάϊντουκ Σπαλάτου.
Νικήτρια Κυπέλλου Ντυναμὼ Ζάγκρεμπ.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Γαλλία—Γιουγκοσλαβία	2 - 1
Ἰταλία—Γιουγκοσλαβία	0 - 0
Γιουγκοσλαβία—Ἑλβετία	7 - 3
Νορβηγία—Γιουγκοσλαβ.	2 - 4
Γιουγκοσλαβία—Σουηδία	2 - 1

ΣΟΥΗΔΙΑ

Πρωταθλήτρια Μάλμοε.
Νικήτρια Κυπέλλου Μάλμοε.

Σουηδία — Τουρκία	3 - 1
Σουηδία — Ἱσπανία	0 - 0
Ἰσλανδία — Σουηδία	4 - 3
Γουγκοσλαβ. — Σουηδία	2 - 1
Σουηδία — Νορβηγία	3 - 4
Δανία — Σουηδία	3 - 1
Ἰταλία — Σουηδία	1 - 1
Τουρκία — Σουηδία	1 - 0

ΕΛΛΑΣ

Πρωταθλήτρια Ὀλυμπιακός.
Κυπέλλου Ἑλλάδος Ὀλυμπιακός.
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Β΄ Ἰταλίας — Ἑλλὰς	3 - 0
Β΄ Γαλλίας — Ἑλλὰς	1 - 0
Αἴγυπτος — Ἑλλὰς	0 - 2
Αἴγυπτος — Ἑλλὰς	3 - 0
Ἑλλὰς — Αἴγυπτος	1 - 0
Ἑλλὰς — Αἴγυπτος	2 - 2

ΤΟΥΡΚΙΑ

Πρωταθλήτρια Φενὲρ Μπαξὲ
Διεθνεῖς συναντήσεις:

Σουηδία — Τουρκία	3 - 1
Γερμανία — Τουρκία	1 - 2
Τουρκία — Σουηδία	1 - 0
Τουρκία — Γερμανία	2 - 0

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

... Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων θὰ στείλη στὴ Φινλανδία μιὰ πέτρα ἀπὸ τὸν χῶρο τῆς Ὀλυμπίας. Αὐτὴ ἡ πέτρα θὰ χρησιμεύση σὰν θεμέλιο στὸ καινούργιο Ὀλυμπιακὸ Στάδιο, ποὺ χτίζουν οἱ Φινλανδοί.

... Στὶς 27 Μαρτίου θὰ ἔρθη στὴν Ἀθήνα ἡ μικτὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς Βιέννης, καὶ θὰ δώση δύο φιλικὰ μὰτς μὲ τὶς μικτὲς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

... Τὸν Μάϊο θὰ ὀργανωθοῦν στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο Ἑλληνογιουγκοσλαβικοὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες στίβου. Θὰ πάρουν μέρος οἱ καλλίτεροι Ἕλληνες ἀθληταὶ καθὼς καὶ οἱ Γιουγκοσλάβοι ἀθληταὶ τοῦ συλλόγου «Παρτιζάν».

... Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τοῦ 1956 θὰ ὀργανωθοῦν στὴ Μελβούρνη τῆς Αὐστραλίας.

... Τὸ Γαλλικὸ ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν διέθεσε 25 ἑκατομμύρια φράγκα γιὰ τὴν προετοιμασία τῶν Γάλλων ἀθλητῶν, ποὺ θὰ λάβουν μέρος στοὺς ἐφετεινοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἐλσίνσκυ.

... Τὸ Πάσχα, δύο ἑλληνικὲς ὁμάδες μπάσκετ - μπὼλ θὰ πᾶνε στὸ ἐξωτερικὸ γιὰ μιὰ σειρὰ φιλικῶν μάτς. Ὁ «Παναθηναϊκὸς» θὰ πάη στὴν Αἴγυπτο καὶ ὁ «Πανελλήνιος» στὴν Τουρκία

... Ἕνδεκα Ἰάπωνες ἀθληταὶ θὰ ἀγωνισθοῦν στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο ἕνα μῆνα πρὶν ἀπὸ τοὺς Ὀλυμπιακούς.

... Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» θὰ ταξειδέψη τὸ Πάσχα στὴν Ἰταλία ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ πρόσκληση. Ἐκεῖ θὰ δώση φιλικὰ μὰτς μὲ τὶς διάφορες γνωστὲς ὁμάδες τῆς Ἰταλίας.

... Στὶς ἀρχὲς τοῦ Μαΐου θὰ ἔρθη στὴν Ἑλλάδα ἡ Ἐθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς Αἰθιοπίας, καὶ θὰ ἀντιμετωπίση τὴν Ἐθνικὴ Ἑλλάδος. Ἐπίσης θὰ παίξη μὲ τὴ μικτὴ Ἀθηνῶν, τὸν «Παναθηναϊκὸ» καὶ τὸν «Πανιώνιο».

... Ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ ἀπόφαση τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Ἑλλάδα θὰ μετάσχη καὶ στὸ ποδοσφαιρικὸ τουρνουᾶ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τοῦ Ἐλσίνσκυ.

... Στὸ Νιοῦ Χέβεν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν οἱ διάσημοι κολυμβηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Γέϊλ, Γουέϊν Μούρ, Μὰκ Λέϊν, Ν. Σὶφ καὶ Τάμαν κατέρριψαν τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τῆς ὁμαδικῆς κολυμβήσεως 4Χ 200 μ., τὸ ὁποῖον κατεῖχεν ἡ γαλλικὴ ἐθνικὴ ὁμὰς (Μπερναρντώ, Μπουστιέ, Μπλιὰχ καὶ Ἀλὲξ Ζανὺ) μὲ χρόνον 8΄33΄΄ 8)10. Οἱ Ἀμερικανοὶ κολυμβηταὶ ἐσημείωσαν τὸν ἄφθαστο χρόνο τῶν 8΄29΄΄ 4)10. Ὁ Γουέϊν Μοὺρ ἐκολύμβησε τὰ πρῶτα 200 μέτρα σὲ 2΄06΄΄, βελτιώσας στὴν ἀνωτέρω ἀπόσταση τὸ ρεκὸρ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ποὺ κατεῖχε μὲ 2΄ 06΄΄ 1)10 ὁ Σμίθ.

... Παλαιότερα οἱ καλλίτεροι τερματοφύλακες ὅλου τοῦ κόσμου ἦταν οἱ Ρικάρντο Ζαμόρα (Ἱσπανὸς), Χίντεν (Αὐστριακὸς), Ζουΐφτ (Ἄγγλος) καὶ Ντα Ρουΐ, Βινιὰλ (Γάλλοι). Ἐξ ἄλλου οἱ περιφημότεροι Ἕλληνες τερματοφύλακες ἦταν ὁ Ρίμπας, Γιάμαλης, Σωτηριάδης, Γραμματικόπουλος καὶ Σκλαβοῦνος.

... Τὰ γυναικεῖα Ὀλυμπιακὰ ρεκὸρ ἔχουν ὡς ἑξῆς: Στὰ 100 μ. κάτοχος εἶναι ἡ Στέφενς (ΗΠΑ) ἀπὸ τὸ 1936 μὲ 11΄΄ 4. Ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1936 στὰ 200 μ. ἡ Μπλάνκερς — Κοὲν μὲ 24΄΄4 ποὺ τὸ πέτυχε τὸ 1948 στὸ Λονδῖνο. Στὰ 80 μ. ἐμπόδια τὸ ρεκὸρ κατέχουν δύο ἀθλήτριες ἀπὸ τὸ 1948 ὅπου ἐτερμάτισαν ταυτοχρόνως, ἡ Κοὲν καὶ ἡ Γκάρντνερ ἢ Ντάϋσον (Ἀγγλία) μὲ 11΄΄2.

Τὴν σκυταλοδρομία 4 Χ 100 κατέχουν οἱ Γερμανίδες Ἄλμπους, Κράους, Ντάλλιγκερ, Ντοῦρφελντ μὲ 46΄΄4 ἀπὸ τὸ 1936.

Ἀπὸ τὰ ἅλματα τὸ ὕψος κατέχει ἡ Κόατσμαν (ΗΠΑ) ἀπὸ τὸ 1948 μὲ 1.68. Στὸ μῆκος ἡ Οὐγγαρὶς Γκυγιαρμάτι ἔχει τὸ ρεκὸρ μὲ 5.69 ἐπίσης τὸ 1948. Στὸ δίσκο ἡ Γερμανὶς Μάουνμάγιερ ἔχει τὸ Ὀλυμπιακὸ ρεκὸρ ἀπὸ τὸ 1936 μὲ 47.63. Ἀλλὰ ἀσφαλῶς οἱ Ρωσσίδες θὰ τῆς τὸ ἀφαιρέσουν. Στὴν σφαῖρα κάτοχος εἶναι ἡ γνωστή μας Γαλλὶς Ὀστερμέγιερ μὲ 13.75 (1948). Τέλος δὲ στὸ ἀκόντιο ὁ Μπάουμαν (Αὐστρία) ἔχει τὸ ρεκὸρ μὲ 45.57.

... Τὸ 1938, γιὰ τὸ παγκόσμιο κύπελλο ἡ Ἐθνικὴ ποδοσφαιρική μας ὁμάδα ἔδωσε 3 ἀγῶνες. Στὸν πρῶτο της ἀγῶνα στὴ Χάϊφα νίκησε τὴν Ἐθνικὴ Παλαιστίνης μὲ 3 — 1, στὸ δεύτερο στὴν Ἀθήνα νίκησε ξανὰ τὴν Ἐθνικὴ Παλαιστίνης 1 — 0, καὶ στὸν τρίτο στὴ Βουδαπέστη νικήθηκε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Οὐγγαρίας μὲ 11 — 1. Τὸ μοναδικὸ ἑλληνικὸ τέρμα εἶχε σημειώσει ὁ Λευτέρης Μακρῆς «Ἀστέρος».

... Ξένη ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ἦρθε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα τὸ 1926. Ἦταν ἡ αὐστριακὴ «Καπφεγκεόργκ», ποὺ ἔδωσε 6 ἀγῶνες μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: Μὲ Ἀτρόμητο 7 — 1, Ἀπόλλωνα 3—1, μὲ Μικτὴ Ἀθηνῶν 1 — 1, μὲ ΑΕ Θεσσαλονίκης 2 — 5, μὲ Ἡρακλῆ Θεσσαλονίκης 1 — 0 καὶ μὲ Παναθηναϊκὸ 0 — 1.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΗ ΘΕΣΑΛΟΝΙΚΗ: Στὴν Παιδόπολη Ἁγ. Δημητρίου, ἡ «Α.Ε.Κ.» νίκησε τὸν «Ὀλυμπιακὸ» μὲ 5 - 3. Οἱ νικηταί: Μέλκος, Καρυπίδης, Ἀχθοφορίδης, Ζησιάδης, Χαραλαμπίδης, Κομίτσης, Ἀπατσίδης, Ἡλιάδης, Κουτσούκης, Ποσίνης, Ἰωαννίδης.

Θ. ΜΕΛΚΟΣ

ΣΤΟ ΠΑΠΑΦΕΙΟΝ: Μετὰ πεισματώδη ἀγῶνα ἡ Α΄ Ἠλεκτροτεχνιτῶν ἐπεβλήθηκε τῆς Α΄ Ξυλουργῶν 4 - 2. Ἡ σύνθεση τῶν Ἠλεκτροτεχνιτῶν: Καραμανιώλας, Εὐγενίδης, Παράσχου, Τσιανακάς, Ντέμπος, Μάντζαρης, Ἄτσης, Μαυρίδης, Μπομπίτσης.

ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ: Τὸ πρωτάθλημα βόλλεϋ - μπὼλ τοῦ γυμνασίου τελείωσε, καὶ νικήτρια ἀναδείχθηκε ἡ Ε΄ τάξη. Ἡ σύνθεσή της: Καραντάνης, Καπτανῆς, Γαϊτάνης, Μελανδινός, Σπανέλης, Καλδῆς.

Τὸ πρωτάθλημα μπάσκετ - μπὼλ ἐξ ἄλλου κέρδισε ἡ Γ΄ τάξη ποὺ ἐπεβλήθηκε μὲ 20 - 17 τῆς Ε΄, 27 - 18 τῆς ΣΤ΄ καὶ 26 - 21 τῆς Η. Οἱ νικηταί: Παλαιολόγος, Πρωτούλης, Βουλαλᾶς, Λαζουμίδης. Τέλος στὸ βόλλεϋ γυναικῶν πρωταθλήτρια ἀνακηρύχθηκε ἡ Ζ΄ τάξη.

ΣΤΗΝ ΛΑΜΙΑ: Ἡ μικτὴ ὁμάδα τῶν Γυμνασίων Λαμίας νίκησε τὸ 182 Τάγμα Πυροβολικοῦ. Ἡ νικήτρια: Χολέβας, Μάραθος, Κριαρᾶς, Ἀνδρέου, Λουκόπουλος, Γουλόπουλος, Στριφτός, Ἀποστολόπουλος, Κούπας, Νούλας, Κεφάλας, Κοτόπουλος.

Κ. ΓΕΜΕΝΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΟΖΑΝΗ: Σὲ φιλικὸ ἀγῶνα μπάσκετ - μπὼλ ἡ ΣΤ΄ τάξη τοῦ Γυμνασίου κέρδισε τὴν Ε΄ μὲ 34 - 8. Ἡ νικήτρια: Παπαδόπουλος, Ἐσπερίδης, Παπαχρῆστος, Χατζηδᾶμος, Τολακίδης.

Φ. ΠΛΑΤΩΝ

ΑΛΛΗΛΑΓΡΑΦΙΑ

Γιάννη Σπανέλλη, Πλωμάρι: Πῆρα τὶς ἀνταποκρίσεις σου. Αὐτὰ ποὺ μοῦ ζητᾶς σύντομα θὰ τὰ δῆς.

Γιάννη Ξυπτερᾶ: Πῆρα καὶ ἀπὸ σένα τὰ δυὸ ὡραῖα σου γράμματα καὶ σ' εὐχαριστῶ. Δυστυχῶς γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ ἀνταποκριτοῦ... ἔρχεσαι δεύτερος. Τὴν ἀνταπόκριση τοῦ Πλωμαριοῦ τὴν ἔχω δώσει στὸν Γιάννη Σπανέλλη ποὺ μοῦ πρωτόγραψε.

Κ. Γεμενῆ, Λαμία: Ἀγαπητὲ φίλε οἱ ἀνταποκρίσεις σου μοιάζουν λίγο μέ... σταυρόλεξο! Δὲν μοῦ γράφεις ἂν ὁ ἀγώνας ἦταν ποδοσφαιρικός, καὶ ποιὸ ἦταν τὸ σκόρ. Ἂν συνεχισθῆ αὐτὸ θὰ ἀναγκαστῶ νὰ μὴ δημοσιεύσω πιὰ τίποτε. Πρόσεχε λοιπόν.

Π. Παπαβασιλειάδη, Ἀετόν: Πῆρα τὸ γράμμα μὲ τίς... διαμαρτυρίες σου! Δυστυχῶς ὅμως γιὰ μένα δὲν ἔχω κρατήσει ἐκεῖνα τὰ ὅμοια χειρόγραφα γιὰ νὰ σοῦ τὰ στείλω. Ἂς παραδεχθοῦμε λοιπὸν τὸ δίκηο σου. Περιμένω ἀνταπόκρισή σου.

Μ. Μικελλῆν, Μυτιλήνη: Τὸ γράμμα σου μὲ τὴν κίνηση τοῦ Γυμνασίου τὸ πῆρα. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ τὸ χρησιμοποιήσω γιατὶ ἀνταποκριτὴς ἐκεῖ εἶναι ἀπὸ πολὺ καιρὸ ὁ Θανάσης Μπέμπης. Πάντως σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σου.

Στὸν Ἅγιο Ἀνδρέα: Σάββαν Παπαδόπουλο, Κ. Τζιώρα, Τσελέπη, Ν. Παπαγεωργίου, Ε. Παπαδάκην, Ε. Μάτσαν, Λ. Παπᾶν. Καὶ ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ ἀγαπητοί μου φίλοι παίρνω ἀνταποκρίσεις γιὰ τὴν ἀθλητικὴ κίνηση τῆς σχολῆς σας. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τὸ βλέπετε. Δὲν δημοσιεύεται καμμιά. Γιατὶ δὲν ξέρω ποιὸς ἀπὸ ὅλους γράφει τὰ σωστά. Ἂν λοιπὸν ἐνδιαφέρεσθε εἰλικρινὰ γιὰ τὴν σχολή σας ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ περιοδικό, κανονῖστε νὰ μοῦ στέλνετε μόνο ΜΙΑ ἀνταπόκριση. Περιμένω σύντομα γράμμα.

Ἀνδρέα Σταθόπουλον, Πάτρα: Πήρα τὴν ἀνταπόκρισή σου. Ἂν θέλης νὰ δημοσιεύωνται οἱ ἀνταποκρίσεις σου νὰ εἶναι πιὸ ἀμερόληπτες. Δὲν εἶναι καθόλου σωστὸ νὰ μοῦ ἀναφέρης μόνο δυὸ ὀνόματα. Δὲν πιστεύω νὰ ξεχνᾶς ὅτι κάθε ὁμάδα μπάσκετ ἔχει τουλάχιστον 5 παῖκτες;

Γ. Τσιφλόγλου, Βέρροια: Δὲν ξεχνῶ ποτὲ τὶς ὑποσχέσεις μου. Σύντομα θὰ δῆς μικρέ μου φίλε αὐτὰ ποὺ ζήτησες. Στὸ μεταξὺ στεῖλε μου ἀνταπόκριση ἀπὸ τὴν παιδόπολή σου.

Ζ. Μαντόν, Ἀφάλωνα: Συμμερίζομαι κι' ἐγὼ τὸν πόνο σου. Νὰ ἔχης ὅμως πάντα ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό σου καὶ ὅλα μιὰ μέρα θὰ διορθωθοῦν. Γράφε μου συχνά.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Η ΚΟΤΟΥΛΑ ΜΑΣ

Μιὰ κοτούλα τοσηδούλα
στὴν αὐλή μας κακαρίζει
μὲ τὰ πόδια της σκαλίζει
σκουληκάκια γιὰ νὰ βρῆ.

Ὅλη μέρα δῶθε - πέρα
περπατεῖ καὶ καμαρώνει,
εἶναι κάτασπρη σὰν χιόνι
κι' ἔχει κόκκινο λειρί.

Σὲ λιγάκι στὸ νεράκι
τὴ μυτίτσα της βουτάει
καὶ στὸν οὐρανὸ κοιτάει
ἡ κοτούλα ἡ μικρή.

Νάτην κι' ἔτσι στὸ κοτέτσι
μὲ χαρὰ θὰ τρέξη τόση!
ἔν' αὐγούλι νὰ μᾶς δώση
ἡ κοτούλα ἡ μικρή.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΦΙΛΙΟΣ
(Β΄ τάξη, Γυμνάσιο Γρεβενῶν)

ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ!...

Ἀπόψε, ποὺ ἡ Σερενάτα τοῦ Σοῦμπερτ ἀκούγεται ἀπαλά, θυμήθηκα τὴν πατρίδα μου...
Ἀπόψε, ποὺ τὸ θαμπὸ φεγγάρι ἀργογλυστράει στὸν γαλανὸ οὐρανὸ καὶ τ' ἀσημένια ἄστρα ἀργοσβύνουν πάνω μου, θυμήθηκα τὸ σπίτι μου..
Ἀπόψε, ποὺ κάθομαι μόνος στὰ ξένα καὶ τὸ μυαλό μου πετάει ἀλλοῦ... θυμήθηκα τοὺς φίλους μου...

Ἐνῶ σιγοσβύνει ἡ γλυκειὰ αὐτὴ μουσική, ὁ νοῦς μου τρέχει ἐδῶ, πετάει ἐκεῖ, πάει πιὸ πέρα, στέκεται σ' ἕνα μέρος γιὰ ξεκούραση, συνεχίζει πάλι νὰ πλανιέται στὰ μάκρη, νὰ περνᾶ θάλασσες καὶ βουνά, λαγκάδια καὶ ποτάμια καὶ τέλος νὰ φτάνη στὴν ποθητὴ πατρίδα μου, στὸ μικρό μου χωριό, στὸ φτωχὸ σπιτάκι μου, στὴν καλή μου μανοῦλα, στ' ἀδέλφια μου, στὸν πατέρα μου, στὴ γιαγιά μου... Ἄνοιξα τὴν πόρτα καὶ μπῆκα μέσα.

...Πόσον καιρὸ εἶχαν νὰ μὲ δοῦν!... Δὲν μὲ γνώρισαν. Ἄχ! ἐκείνη ἡ γιαγιά μου μὲ τὴ ρόκα ὅλο καὶ μὲ πρόσμενε. Ἄ! νὰ καὶ ποιὸ κεῖ τὸ κρεββάτι μου ἄδειο, καὶ μὲ περίμενε. Ὅλοι μὲ πρόσμεναν.

Ἄνοιξα πάλι τὴν πόρτα καὶ βγῆκα ἔξω στὸ δρόμο.

Οἱ φίλοι μου μὲ περίμεναν κι' αὐτοί. Μιλήσαμε λίγο παίξαμε καὶ ἔφυγα γιὰ τὸ σταῦλο μας. Μόλις μπῆκα μέσα τὸ γαϊδουράκι μας μὲ γνώρισε καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη. Πῆρε μυρωδιὰ καὶ ἡ κατσίκα μας κι' ἔτρεξε νὰ δῆ τί τρέχει. Μόλις τὴν εἶδα ἔσκυψα καὶ τὴν ἀγκάλιασα. Ἐκείνη μὲ γνώρισε κι' ἄφησε ἕνα μπέε... τὸ καλοσώρησες.

Γύρισα πίσω. Μὰ πρὶν μπῶ στὸ σπίτι μου κατάλαβα πὼς κάποιος μ' ἔγλειφε. Ἦταν ὁ Μὰξ ὁ σκύλος μου. Μὲ γνώρισε κι' αὐτός. Ἄρχισε νὰ πηδᾶ, νὰ μὲ γλείφη, νὰ κουνὰ τὴν οὐρά του καὶ νὰ τρέχη ξωπίσω μου...

...Ἡ μουσικὴ σταμάτησε ἀπότομα καὶ τρόμαξα. Ὁ νοῦς μου τώρα γύρισε πολὺ γρήγορα στὸν ἑαυτό μου ποὺ ἤμουν μόνος.

Τὸ φεγγάρι χώθηκε μέσα σ' ἕνα σύννεφο καὶ τἄστρα ἀργοσάλευαν πάνω μου...

Τί ὡραία ποὺ ἤμουν. Πῶς ἔφυγα ἀπ' τὸ σπίτι μου. Πῶς ὁ νοῦς μου πέταξε τόσο μακρυά, στὴ γαλανή μου πατρίδα τὴν Ἑλλάδα!...

Σήκωσα τὸ κεφάλι μου καὶ εἶδα ἕνα ἄστρο νὰ λάμπη πιὸ πολὺ ἀπ' τἄλλα...

Γιὰ λίγο εἶπα:

Ἑλλάδα μου ἂς ἤμουν κοντά σου κι' ἂς πέθαινα...

Ἡ νύχτα προχωροῦσε κανονικά...

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΝΥΧΤΑ

Τὸ μάγο δοξάρι γλυστώντας πάνω στὶς χορδὲς σκορπᾶ τὶς μελωδικές του νότες. Τὸ ἀεράκι, τὸ δροσιστικὸ βραδιάτικο ἀεράκι, διαβαίνοντας ἀπὸ τὰ βελουδένια φύλλα τῶν πεύκων μαγεύει μὲ τὸ σιγαλό του σφύριγμα. Ὁ ὁλοστρόγγυλος τοῦ φεγγαριοῦ δίσκος ἐγκαταλείπει τὴ συννεφένια του κρύπτη καὶ μὲ γλυκὸ χαμόγελο σκορπᾶ τὸ χλωμό του φῶς σ' ὅλη τὴν ἔκταση, ποὺ μοιάζει νυφούλα στολισμένη μ' ὅλα τοῦ κόσμου τὰ χρυσαφικὰ καὶ διαμαντόπετρες.

Τὰ γέρικα πεῦκα μοιάζουν μὲ ἱέρειες ποὺ μέσα στὴ λιτανεία αὐτὴ σηκώνουν τὴ μουρμουριστὴ φωνή τους εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ τοῦ ἀπείρου.

Νύχτα πλανεύτρα τῆς ψυχῆς!

Νύχτα ποὺ ὁδηγεῖς στὰ ἄδυτα τοῦ μυστηρίου! Ὁλόγλυκα οἱ νότες ἀπαλὰ χτυποῦν τὴν πόρτα τοῦ ὀνείρου... Πλέω σὲ μαγικοὺς κόσμους...

Σὲ θείους οὐρανούς...

ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΗΝΟΣ
(Μαθητὴς Ε΄ τάξεως Γυμνασίου Κονίτσης)

ΕΞΟΧΗ

Πράσινος κάμπος λουλουδίζει
στὴν ἐξοχὴ
θεῖο ξαλάφρωμα χαρίζει
μὲς τὴν ψυχή.

Ἀπαλοφυσάει τ' ἀγέρι
μὲς τὰ κλαδιὰ
καὶ κάποιο οὐράνιο χέρι
σκορπᾶ εὐωδιά.

Γλυκοκυλάει τ' ἀηδόνι
καὶ ἀπαλὰ
δεντρὶ σ' ἄλλο δεντρὶ σιμώνει
καὶ τὸ φιλᾶ.

Κάποιο ρυάκι κελαρύζει
σιγὰ κυλᾶ
γλυκὰ στὸν ὄχτο μουρμουρίζει
λόγια πολλά.

ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΚΟΤΙΝΑΣ
(Ριγγλάδες, Λευκίμμης Κερκύρας)

«ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Ἀκουμπισμένος στὸν σκληρὸ κορμὸ ἑνὸς πεύκου, ἀγαντεύω τὴν πόλη π' ἁπλώνεται στὴν γελαστὴ παραλία τοῦ Θερμαϊκοῦ.

Γαλήνια θάλασσα τὴν ἀγκαλιάζει ἀπ' τόνα μέρος, καὶ ψηλὰ βουνὰ τὴν περιζώνουν ἀπὸ τάλλο. Ἕνας γαλάζιος θόλος τὴν σκεπάζει, ὁ οὐρανός. Ὅλα σήμερα λάμπουν ἀπ' ὀμορφιά, ὅλα φαίνονται ξένιαστα...

Στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου φάνηκε ἕνα μικρὸ παιδὶ ὡς δέκα χρονῶν. Ἦταν φτωχοντυμένο καὶ ξυπόλητο. Μὰ περπατοῦσε λεβέντικα καὶ κρατοῦσε ψηλὰ τὸ κεφάλι.

—Ὥρα καλή, τοῦ λέω. Ποῦ πᾶς;

—Στὸ χωριό μου λίγο παρακάτω. Καὶ σύ;

—Ἐγὼ κυττάζω τὴν πόλη ἀπαντῶ.

Ἦρθε κοντά μου καὶ στάθηκε. Κύτταξε πέρα, κατὰ τὴ θάλασσα, ἀνάπνευσε βαθειὰ καὶ γύρισε τὸ χλωμό. ἀδύνατο προσωπάκι του σὲ μένα.

— Εἶναι πολὺ ὄμορφα σήμερα, εἶπε. Ὁ πατέρας μου μοῦ τὄλεγε πάντα.

Εἶναι ὄμορφη ἡ πατρίδα μου.

—Ἔχει δίκηο ὁ πατέρας σου, τοῦ λέω. Ποῦ εἶναι τώρα;

— Σκοτώθηκε... Στὴν Ἀλβανία...

Μὰ πρὶν πάει στὸν πόλεμο, ὅλο γιὰ τὴν πατρίδα μοῦ μιλοῦσε. Κι' ὅλο μοὔλεγε: «Ὅλοι γι' Αὐτὴν πολεμοῦμε, κι' ἂν χρειαστῆ πεθαίνουμε».

—Ἐσὺ τὴν ἀγαπᾶς τὴν πατρίδα σου, ρωτῶ;

Στὰ μεγάλα καστανά του μάτια ἔλαμψε μιὰ σπίθα καὶ ρόδισαν τὰ χλωμά του μάγουλα.

— Ναί! μοῦ εἶπε. Τὴν ἀγαπῶ πολύ, ὅπως ὁ πατέρας μου, κι' ὅπως ὅλοι ἐδῶ πέρα... Καὶ μοὔδειξε μὲ τὸ χέρι του τὴν πόλη, τὰ βουνὰ γύρω μας, ὅλη τὴν πλάση ποὺ λουζόταν στὸ γαλανὸ φῶς.

Τὴν πατρίδα του!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΛΙΓΟΠΟΥΛΟΣ
(Γυμνάσιο Πτολεμαΐδος, τάξη Ε΄)

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Καράβι ἀργοκίνητο
νὰ μὴν ἀράξης πάλι
σὲ τόπους ξένους μακρυνούς.
σὲ ξένο περιγιάλι.

Ἄνοιξε πλέρια τὰ πανιὰ
πρίμο φυσάει τ' ἀγέρι
νὰ πᾶμε στῆς πατρίδος μου
τ' ἀγαπημένα μέρη.

Πὄχει στεριὲς πανέμορφες
μενεξεδοβαμμένες
λιμάνια ἀνθοστόλιστα
θάλασσες μαγεμένες.

Νὰ πάω κι' ἐγὼ στὸ σπίτι μου
τὸ τρισαγαπημένο
ποὺ τόσο τὸ ἐπόθησα
πάντα σ' αὐτὸ νὰ μένω.

Καὶ τοὺς δικούς μου γιὰ νὰ δῶ
κι' ἀπὸ χαρὰ νὰ κλάψω
καὶ τῶν νεκρῶν γονέων μου
ἕνα κερὶ ν' ἀνάψω.

ΝΙΚΟΣ ΡΟΔΑΣ
(Πετροχώρι — Τριχωνίδος)

ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΡΕΙ

I

Ὅλα ξεφτᾶν στὸ κόσμο αὐτὸ τὸν τιποτένιο,
αφου τρυγησουν τῆς ζωης τὶς λιγοστὲς χαρές,
τα πιοτερα φαρμακια...
Κι' ὅλα τῆς λησης ἡ ταφόπλακα τὰ ζώνει.
Βουβαίνουν, σβυνονται, χανονται, σὰν ὀρθρινὲς
(πνοὲς
μέσ' τὰ στενὰ σοκκάκια.

II

Ὅλα ξεφτᾶν στὸν κόσμο αὐτὸ τὸν τιποτένιο.
Ὑψωνονται θεορατες τῆς δόξας οἱ κορφές,
μὰ παλι χαμηλωνουν.
Λάμπουν ολοχρυσες τοῦ πλούτου οἱ χλαμῦδες
κι' απατηλὰ χαρίζουνε τὶς ψεύτικες χαρές,
μὰ κάποτε παλιώνουν.

III

Ὅλα ξεφτᾶν στὸ κόσμο αὐτὸ τὸν τιποτένιο.
Μόνο τὶς ἄδολες χαρὲς καὶ τὶς γλυκειὲς πνοὲς
— τὰ ἔργα μας καὶ τὶς ψυχὲς —
δὲν τὶς σαρώνουνε τὰ πέλματα τοῦ ὀλέθρου.
Αἰώνια τραγουδοῦν καὶ φτερουγοῦν μὲ χάρη
στοῦ Πλάστη τὶς χρυσὲς μονές!

ΝΙΚΟΣ Ι. ΜΠΑΛΑΝΟΣ (Νῖκος Κρίνης)

ΥΠΟΘΗΚΑΙ

(Ποίημα)

Νὰ μὴ περνᾶς, ἀγαπητέ, ἄδικα τὸν καιρό σου
τὸν χρόνο τὸν πολύτιμο, νὰ μὴ τὸν σπαταλᾶς
τὸ «Φείδου Χρόνου» πάντοτε νὰ ἔχης ὁδηγό σου
καὶ ὅταν ἐκεῖνο τὸ τηρῆς, πάντα μπροστὰ θὰ
(πᾶς.

Νὰ εἶσαι αἰσιόδοξος σ' ὅλας τὰς περιστάσεις
κι' ἂν ἀκόμη σοῦ συμβῆ, κάτι πολὺ κακὸ
κι' ἂν εὐκαιρία σοῦ δοθῆ ποτὲ νὰ μὴ διστάσης
στὴν λύπη τοῦ πλησίον σου νὰ κάμης τὸν
(γιατρό.

Λέγε παντοῦ καὶ πάντοτε φίλε μου τὴν ἀλή-
(θεια
μὴν εἶσαι ψεύτης, ἄδικος, ἄτιμος, καὶ κακός,
γιατ' ἡ φαυλότης τότε πιὰ θὰ σοῦ γενῆ συνή-
(θεια
κι' ὁ κόσμος θὰ σ' ἀποστραφῆ δὲν θάσ' ἀ-
(γαπητός.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΒΒ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
(Μαθητὴς ΣΤ΄ τάξεως ν. τ. Γυμνασίου
Ἀρρένων Δράμας)

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ

ΑΠΛΟ ΔΕΣΙΜΟ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἔτσι δένουμε τὰ βιβλία τοῦ σχολείου μας.

Ἕνας μαθητής, εὔκολα δένει τὰ βιβλία τοῦ σχολείου του, κι' ἔτσι δὲν σκορπιοῦντα τὰ φύλλα, καὶ τὰ ἔχει ἀκέρια γιὰ τὶς ἐξετάσεις, ἢ τὰ φυλάει γιὰ τὰ μικρότερα ἀδέρφια του.

Ἀφήνω δὰ ποὺ φιγουράρουν καλύτερα στὴ μικρὴ βιβλιοθήκη του — ποὺ στὴν ἀρχὴ εἶναι μιὰ ἐταζέρα ποὺ τὴν ἔφτιασε μόνος.

Νὰ λοιπὸν τί θὰ κάνωμε:

Πρῶτα ξεκολλᾶμε προσεκτικὰ τὸ ξώφυλλο ἀπὸ τὴ ράχη τοῦ βιβλίου (τὸ μπρὸς καὶ τὸ πίσω).

Ἂν εἶναι ραμμένο μὲ σύρματα τὰ βγάζομε. Ἔπειτα κόβομε δυὸ λουρίδες πανὶ βιβλιοδετικό, ἢ ἄλλο πανί, χασὲ ἢ τσίτι, ποὺ νὰ εἶναι πλατειὲς τρεῖς πόντους, καὶ μακριὲς ὅσο τὸ μάκρος τοῦ βιβλίου.

Ἀλείφομε αὐτὲς τὶς λουρίδες μὲ ἀλευρόκολλα στὸ μάκρος τους, καὶ κολλοῦμε τὴν πρώτη ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τοῦ βιβλίου στὴ ράχη, καὶ τὴν ἄλλη ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς ράχης, ἔτσι ποὺ νὰ μὴν περισσεύη πανὶ ἀπ' αὐτή, ἀλλὰ νὰ ἔρχεται ἴσια ἴσια μ' αὐτή. (Σχ. 1) Παίρνομε τὸ βιβλίο στὶς παλάμες μας καὶ κρατώντας το ἀπαλά, χτυποῦμε ἀπὸ τὴ ράχη πάνω στὸ τραπέζι μας, γιὰ νὰ ἔλθουν τὰ φυλλάδιά του ὅλα στὸ ἴδιο ὁριζόντιο ἐπίπεδο. Αὐτὸ τὸ κάνομε, γιὰ νὰ μὴν εἶναι ἄλλα φυλλάδια πιὸ μέσα, κι' ἄλλα παραέξω ἀπὸ τὴ ράχη.

Φυσικά, ἰσιώνουμε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ τὸ πάνω μέρος τοῦ βιβλίου. Πάνω στὸ τραπέζι ποὺ κάνομε ὅλες αὐτὲς τὶς δουλειές, βάζομε τώρα τὸ σανίδι γιὰ τὸ ὁποῖο μιλήσαμε στὰ προηγούμενα.

Πάνω σ' αὐτὸ τὸ σανίδι, βάζομε τὸ βιβλίο προσέχοντας νὰ μὴ μετακινηθοῦν τὰ φύλλα του ὅπως τὰ εἴχαμε τακτοποιήσει.

Ὕστερα, τοποθετοῦμε ἐπάνω ἕνα δεύτερο σανιδάκι (κόντρα πλακέ) δυὸ δάχτυλα πιὸ μέσα ἀπὸ τὴ ράχη καὶ πάνω σ' αὐτό, βάζομε βάρος (πέτρα, σίδερο, κλπ.).

Καθὼς ἡ ράχη μένει ξέσκεπη, παίρνομε τὸ σουβλὶ καὶ κάνομε τρεῖς τρύπες κοντὰ στὴ ράχη τοῦ βιβλίου, χτυπώντας το μ' ἕνα σφυρί. (Δὲς σχέδιο 2).

Θὰ προσέξωμε νὰ μὴ γίνουν οἱ τρύπες πολὺ ἔξω ἀπὸ τὴ ράχη, γιατὶ εἶναι πιθανὸν νὰ μὴ ραφτοῦν μερικὰ φυλλάδια. Ἀλλὰ οὔτε καὶ πολὺ μέσα, φυσικά, γιατὶ μπορεῖ νὰ ραφτοῦν καὶ τὰ γράμματα. Ὑπάρχει καὶ κίνδυνος νὰ μὴν ἀνοίγη τὸ βιβλίο, ἂν κάνομε τὶς τρύπες πολὺ κοντὰ στὰ γράμματα.

Ἕνα σουβλὶ γιὰ τὴ βιβλιοδεσία, εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ τὸ φτιάσωμε καὶ μόνοι μας, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀγοράσωμε, στοιχίζει ἐλάχιστα!

Ἀφοῦ ἀνοίξομε τὴν τρύπα μὲ μιὰ βελόνα τσαγκαράδικη (τὶς λένε καὶ... βιβλιοδετικές!) καὶ ψιλὸ σπάγγο τσαγκαράδικο κι' αὐτόν, ἢ ἄλλη στέρεα χοντρὴ κλωστή, ἀρχίζομε νὰ τὸ ράβωμε.

Πῶς ράβομε τὸ βιβλίο

Περνοῦμε τὴ βελόνα μας, πρῶτα στὴν μεσιανὴ τρύπα, καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου, κι' ἀφήνομε νὰ περισσεύη λίγο ἡ ἄκρη τοῦ σπάγγου.

Ὕστερα, περνοῦμε τὴ βελόνα ἀπὸ τὴν ἄλλη τρύπα τῆς ἄλλης ἄκρης ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πάλι τοῦ βιβλίου, καὶ τέλος ἀπὸ τὴ μεσαία τρύπα κι' ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ βιβλίου, καὶ θὰ βγῆ ἡ βελόνα στὴν ἀρχή, ἀπὸ ἐκεῖ δηλαδὴ ποὺ πρωτοπέρασε. Τεντώνομε τώρα καλὰ τὶς δυὸ ἄκρες τοῦ σπάγγου, καὶ τὶς δένομε κόμπο, ἀλλὰ ἔτσι, ποὺ ἡ βελονιὰ ἡ μεγάλη ποὺ βρίσκεται στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου, νὰ δεθῆ σὲ κόμπο. (Δὲς τὸ σχέδιο 3).

Τώρα, κόβομε χαρτὶ χοντρὸ ἄσπρο ἢ καὶ χρωματιστό, σὲ δυὸ κομμάτια, τὸ καθένα διπλάσιο ἀπὸ τὸ φύλλο τοῦ βιβλίου, καὶ τὰ διπλώνομε στὴ μέση, στὸ μάκρος. Ἄκρη - ἄκρη, ἀλείφομε γύρω - γύρω τὸ καθένα μὲ ἀλευρόκολλα, καθὼς καὶ τὸ διπλωμένο μέρος, ἐκεῖ ποὺ εἶναι ἡ τσάκιση. Ἔτσι τώρα αὐτὸ τὸ «ἐσώφυλλο» βρίσκεται μεταξὺ τοῦ πανιοῦ καὶ τοῦ βιβλίου, καὶ κοντὰ - κοντὰ στὶς βελονιές.

Ἐννοεῖται πὼς γιὰ νὰ γίνη αὐτό, θὰ ξεκολληθοῦν πρῶτα οἱ λουρίδες τοῦ πανιοῦ, ὡς τὶς βελονιές.

Ἀλείφομε ἔπειτα τὶς λουρίδες τοῦ πανιοῦ μὲ ἀλευρόκολλα, καὶ τὶς κολλοῦμε πάνω στὰ ἐσώφυλλα, καὶ τὶς στρώνουμε καλὰ μὲ τὸ χέρι μας, ἢ τὸ βιβλιοδετικὸ κόκκαλο.

Κοιτάξτε τώρα προσεκτικὰ τὰ σχέδια, καὶ θὰ καταλάβαιτε καλύτερα πῶς γίνονται ὅλ' αὐτά. Τὸ σχέδιο 4, δείχνει τὸ διπλωμένο ἐσώφυλλο ἀλειμμένο ἀλευρόκολλα.

Τὸ σχέδιο 5, πῶς κολλιέται στὸ βιβλίο τὸ ἐσώφυλλο.

Τὸ σχέδιο 6, πῶς κολλιέται ἡ πάνινη λουρίδα πάνω στὸ ἐσώφυλλο.

Κόβομε ἔπειτα δυὸ χαρτονάκια μακριὰ ὅσο τὸ βιβλίο, καὶ πιὸ στενὰ κατὰ ἕνα πόντο. Τ' ἀλείφομε μὲ ψαρόκολλα, καὶ κολλᾶμε τὸ ἕνα πάνω στὸ ἐσώφυλλο στὸ μπρὸς μέρος τοῦ βιβλίου, καὶ τὸ ἄλλο στὸ ἄλλο ἐσώφυλλο στὸ πίσω μέρος τοῦ βιβλίου.

Τὸ χαρτονι θ' ἀπέχη ἀπὸ τὸ ραμένο μέρος, ὡς τρία χιλιοστά.

Τώρα βάζομε τὸ βιβλίο ἀνάμεσα σὲ δυὸ σανίδες, καὶ τὸ πιέζομε στὴν πρέσσα, ἢ τοῦ βάζουμε ἀπάνω βάρη, ἂν δὲν ἔχομε πρέσσα.

Γιὰ τὴ συνέχεια στὸ ἐρχόμενο.

ΟΔΥΣΕΙΑ ΑΘΗΝΑΙ — Σχ. 1

ΟΔΥΣΕΙΑ ΑΘΗΝΑΙ — Σχ. 2

Σχ. 3

Σχ. 4

ἐσώφυλλο — Σχ. 5

Σχ. 6

Τὸ καρναβάλι τῶν ζώων

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 122)

Καὶ ἡ καρδιὰ τῶν τρομαγμένων ζώων ξαναγύρισε στὴ θέσι της.

— Σὲ γνωρίσαμε φώναξαν τὰ ἄλλα ζῶα, σὲ γνωρίσαμε!

Κι' ἔτρεξαν ὅλα μαζὶ καὶ ξεμασκάρεψαν τὸ γάϊδαρο ποὔχε φορέση τομάρι λιονταριοῦ γιὰ νὰ τὰ τρομάξη.

Ἔπιασαν τότε χορὸ κι' ἡ ἀλεποὺ πρώτη καὶ καλλίτερη ἄρχισε τὸ τραγοῦδι:

Φόρεσε λιονταριοῦ προβιὰ
καὶ πίστεψε στ' ἀλήθεια
πὼς ἔγινε λιοντάρι
καὶ ξέχασε ὁ φίλος μας
πὼς γάϊδαρος γεννήθηκε
γιὰ νὰ φορῆ σαμάρι.

— Χά - χά - χά. Γέλασαν τὰ μασκαρεμένα ζῶα μὲ τὸ πειραχτικὸ τραγοῦδι τῆς ἀλεποῦς καὶ χόρευαν τώρα γύρω στὸ ξεμασκαρεμένο γάϊδαρο.

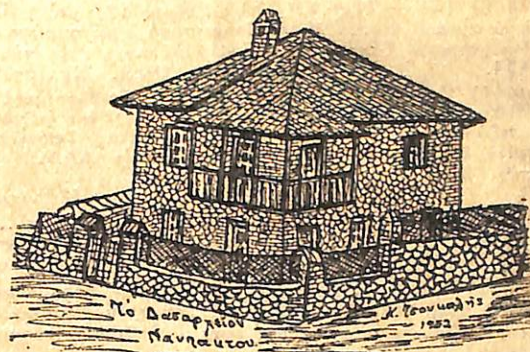
Ἐμπρὸς καὶ ὄξω φτώχεια
καρδιὰ περβόλι
χορέψτε ὅλοι
χορέψτε ὅλοι!

Καὶ τὸ γλέντι βάσταξε ὡς τὰ ξημερώματα.

Η ΑΝΕΜΗ

Ο ΑΓΑΘΟΥΛΗΣ ΕΥΘΥΜΟΣ ΤΥΡΟΛΕΖΟΣ
(Κορίτσι Ναύλον)

ΤΟ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟΝ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ
(Τοῦ Κ. Τσουκαλῆ)

Προαιρετικὲς εἰσφορές

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

	Δραχ.
Ἰωάννης Παπαδογιαννάκης	5000
Δημήτριος Καρμανιόλας	1000
Εὐάγγελος Χιούτας	2000

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

436) (44 — 5 + 2) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ χαιρετῶ ὅλους - ες.
"Εγκμοντ

437) Δύο Μαθηματικοί! Ἀποκαλύπτω μόνο πῶς εἶσθε Ἀθηναῖοι. Σᾶς γνωρίζω.
"Εγκμοντ

438) Ἐξάψαλμε, πολὺ γελοῖος εἶσαι. Γιὲ τοῦ Ἀράχθου, Ἀρτινὸς εἶσαι; Κοραῖε, φυλάξου!
"Εγκμοντ

439) (43 — 7 + Ε) Θερμοαντιχαιρετῶ. Μενεξὲ τί θάλεγες γιὰ λίγες γραμμοῦλες; Ροδόπουλε, Δροσοπηγή, Ντολορές, Ρεμῆ, γειὰ - χαρά.
Φώτης Αἰγιαλίτης

440) Τί σαχλαμάρα Μαλεβὲ ἡ ἀπάντησή σου, ὅπως πάντα! Ἰωνικὴ Φλόγα Χίου, ποῦ ξανακούστηκες; Ἀνύπαρκτη!
Φώτης Αἰγιαλίτης (ΔΑΔΩΝ)

441) (44 — 8 + 0) Πεννομαχικὲς φυσιογνωμίες. 8. Δάφνη Εὐρώτα ἢ Δροσοσταλίδα ἢ Φλοῖσβος
Γιὰ ἀθλητισμὸ πεθαίνει,
εἶναι λιγάκι ἀγρίμι,
γνωστὴ στὴν οἰκουμένη,
ἡ μὶς Πολυτίμη!...
Νίκος Σαλονικιὸς

442) "Ωστε, Ρενουάρ, θέλεις νὰ μ' ἀπαθανατίσης; Γιατὶ ὄχι! Σᾶς δίνω τὴν ἄδεια. Μπρὸς λοιπόν!
Σαλονικιὸς

443) Μπᾶ, μπᾶ, μπααααααᾶ! Τόλμησες (927) ν' ἀντιμιλήσης; Τὸ νοῦ σου, Ἀπόλλωνα!
Σαλονικιὸς (ὁ ἄρχων τῶν πεννομαχιῶν)

444 (44 — 11) Πρωτομπαίνοντας στὴ στήλη τῶν πεννομάχων καὶ προσχωρῶν στὴν «Ἰωνικὴ Φλόγαρα» χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως Δὸν Ζουάν, Μαῦρον Πειρατὴν καὶ ὅλους τοὺς Ἀεκτζῆδες. Ἀμφιτρύων, Ἀπόλλων — Ὀλυμπιακὸς 3 — 1!!! Πῶ! Πῶ!
Λεονάρντο ντὰ Βίντσι

445) (44 — 17 + Ε) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Ἠπειρώτες: Νεραϊδόπαιδο, Γιὸ τοῦ Ἀράχθου. Προσχωρῆστε στὸ σύλλογο καὶ ἱδρύστε παραρτήματα στὴν πόλη σας.
Ἠπειρώτης
(Σύμβουλος Ἠπειρωτικῶν Νιάτων)

446) Προσχωρῆστε ὅλοι στὰ «Ἠπειρωτικὰ Νιάτα» γιὰ νὰ βρῆτε ὅ,τι τὸ καλὸ καὶ τὸ ὡραῖο.
Ἠπειρώτης

447) (44 — 20) Ἀπάντηση στὴ 277 ἀγγελία:
Εἴσαστε σεῖς οἱ ξακουστὲς
Μυρσίνη καὶ Ζελίνα,
καὶ σᾶς ἀξίζει νὰ σᾶς πῶ,
τοῦ καραβιοῦ... φασίνα!...
Ζωγράφος Πὼλ Σεζὰν

448) (44 — 21 + Ε) Καλὰ Ρούντη (7) μιὰ καὶ ἀναγνωρίζεις... Δᾶς Πολιτισμοῦ πρωτογράφε. Ἀντιχαιρετῶ Τάκη Ἀμάραντε. Ζελίνα κοίταξε τὴν 1154.
("Αλκηστης (Μακ. Ἑστίας)

449) Δηλαδὴ Ξανθομήκυ, ὅλοι... ξανθότριχες! (210). Ἀγαπητέ... Ἄννα Ροδίτη (;) ἐκεῖνο τὸ «ἀνεξάρτητη» στὸ στομάχι μοῦ κάθεται. Ταπεινὲ γιατὶ δὲν ἔδωσες τὸ «Ἐτήσιο βραβεῖο ΔΑΔΩΝ» στὸν Ἄλκη Ροδόπουλο;
Σπαγγοραμμένος (ὁ... γενναιόδωρος)

450) (44 — 22 + 3) Ντολορές, παρλαπίπες!.. (165). Ὁ Ταπεινὸς ἀπ' τὴν Ἀθήνα, μαθαίνει πῶς ὑπόσχεται δράση λαμπρή!
Σκάμπαλο

451) Τὸ πανταλόνι τοῦ Δικηγόρου τῆς Νεολαίας, τοῦ Κοραίου, Ταρζάν, Τρομεροῦ Λυκόπουλου, Ἐξάψαλμου καὶ τοῦ Νίκου Σαλονικιοῦ, πάντα λυώνει! Γιατί ἄραγε;
Σκάμπολο

452) Θερμοαντιχαιρετῶ: Ταρζάν, Παστέλι, Ζήλεια... (77): Εὔθυμε Τυρολέζε, δὲν ἔχω γραμμόφωνο.
Ρούντης

453) Λάβετε ὅλοι μέρος στὸν διαγωνισμὸ ποὺ προκηρύσσει ἡ «Μακεδονικὴ Ἑστία».
Πύρινη Ρομφαία (Μακ. Ἑστίας)

454) (44 — 24 + Ε) Ξανθομήκυ πῶς σοῦ φάνηκε Ἀούστρια—Ὀλυμπιακὸς 3 — 2. Καὶ ποῦ εἶσαι ἀκόμη τί ἔχει νὰ πάθη ὁ Ὀλυμπιακός. Χαιρετῶ τοὺς Ἀεκτζῆδες.
Μπούλης (κιτρινομαυροκιτρινόμαυρος)

455) Τί λὲς γιὰ τὴν 246 Μαῦρε Πειρατή;
Μπούλης (ΔΑΔΩΝ)

456) (45 — 1) Θεάματα: Κεφ. Διαβολάκι: Τέρας πεννομαχιῶν. Τώνης Γιούλης: Ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.
Νίκος Μελωδὸς

457) (45 — 4 — 2) Γιὸς τῆς Λέσβου = Ἀνόητος πάντων.
Χριστιανικὴ Φλόγα

458) Προσοχή! Μὴν τὰ βάζετε μαζί μου γιατὶ εἶμαι ἐγὼ ἡ...
Χριστιανικὴ Φλόγα

459) Προσοχή! Προσοχή!!! Προσχωρῶ στὶς «ΔΑΔΕΣ».
Χριστιανικὴ Φλόγα

460) (45 — 6) "Ερχομαι στὴν κίνηση εὐχόμενος «εἰρήνην — ὁμόνοιαν». Χαιρετῶ Ε. Τυρολέζον. Θ. Ἀθάνατον καὶ Ταπεινό.
Στέφανος Μυρσίνης

461) (45 — 8 + Ε)
Καλὰ θὰ κάνης Μ. Πάνθηρα
στὴ ζούγκλα νὰ γυρίσης
νὰ τρῶς τὰ μεζεδάκια σου
ὡς ὅτου νά... φοφήσης.
Μαῦρος Πειρατὴς

462) Μαῦρε Κουρσάρε ξιφομαχοῦμε ἢ συμμαχοῦμε.
Μαῦρος Πειρατὴς

463 (46 — 4 + 3Ε) Ὑπενθυμίζω εἰς ὅλους τοὺς Σερραίους «Ὄλυμπος» — «Ἀπόλλων» 9—2, 5 — 1. Ζήτω ὁ θρυλικὸς «Ὄλυμπος», τὸ φόβητρον τῶν Σερραίων.
Μυστήριος

464) Ντολορές, ἐπειδὴ εἶσαι ὡραία καὶ κομψὴ σοῦ χαρίζω ἕναν κοῦκλο, ὁ ὁποῖος νὰ σοῦ ταιριάζη.
Μυστήριος

465) Ἐπίσης εἰς τὸν Μαῦρον Πειρατήν, ὁ ὁποῖος παρὰ πολὺ τώρα τελευταίως ἐσήκωσε τὴν μύτη του, τοῦ δίνω ἕνα μπιμπερὸ γιὰ νὰ πίνη τὸ γάλα του διότι εἶναι ἀκόμη μπέμπης.
Μυστήριος

466) Μαῦρος Πειρατὴς = Σκουπιδιάρης.
Μυστήριος

467) (46 — 5 + Ε) "Ερχομαι μὲ φούργια καὶ μὲ κουστουμιὰ καινούργια. Πῶ! Πῶ! Πῶ! Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχόστηλη δίνω ἕνα χαιρετισμὸν εἰς ὅλους.
Πανσέληνος

468) (46 — 6) Πεννομάχοι! Λάβετε μέρος στὸ διαγωνισμὸ «Πνευματικὴ Χαραυγὴ» Πύλου. (Στ. Συλλόγων τ. 48). Μ. Ὀλυμπιακὲ (81) συμφωνῶ. Μ. Ἔσπερε (195) Μετὰ χαρᾶς. Γράψε. Ρούντη (215) Κουραφέξαλα.
Ἅγις Ἀβραμίδης
(Πρόεδ. «Πν. Χαρ.» Πύλου)

469) (46 — 9 + Ε) Στὶς ἀγγελίες 189, 190, ἀντὶ Γλωσσοκόπανος Σκαλιστήρι.
Μ. Πάνθηρας

470) Τέλος Σκαλιστηριοῦ:
2) Ὁ Μαῦρος Πάνθηρας
τρέχει τὸ πιάνει
καὶ στὸ στόμα λιονταριοῦ
τὸ πετάει.
Μαῦρος Πάνθηρας

471) (46 — 12) Καλῶς ὡρίσατε Γαρδένια, Τζοκόντα. Θερμοχαιρετῶ. Ζ. Ρενουὰρ θαυμάζω τὴν ἀνωτερότητά σου. Τετραπέρατε νὰ χαίρεσαι τὴν ἐξυπνάδα σου. Κρῖμα τὸ ψευδώνυμο! Μαῦρε Πειρατὴ ἔχεις χάσει τὸ μπούσουλα. Κοραῖε τὸ κεφάλι σου ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλοὺς κουβάδες νερό.
Πονηροῦλι

472) (45 — 13 + Ε) Ζελίνα:
«Εἴσαστε ἑβδομήτισσες
τῆς τάξης δυὸ στουμπάρια
καὶ στῶν μουρλῶν βαδίζετε
ἐπάνω στὰ ἀχνάρια.
Περάσατε τὸ Σάλιαρη
στὴ γνώση καὶ σοφία
καὶ τὸν Κιχώτη φτάσατε
σ' ὅλη του τή......».
Τετραπέρατος

473) Κοραῖος:
Πεννομάχοι σηκωθῆτε
γιὰ νὰ ρίξτε ντιντιτὶ
γιατὶ μεσ' σὲ τούτη στήλη
ἕνας κοραῖος ἔχει μπῆ.
Τετραπέρατος

474) (46 — 15 + Ε) Θερμοαντιχαιρετῶ Ρ. Λεοντόκαρδε. Ζελίνα (1758) οὔτε μᾶς ἀντιχαιρετᾶς καθόλου. Ἀ—α-α-αφοῦ. Κοραῖε (156) μᾶς πούντιασες.
Μικρὸς Τροβαδοῦρος

475) Προσοχή! Προσοχή! Προσκαλῶ ὅλους τοὺς σκακιστὰς σὲ μιὰ παρτίδα σκάκι μέσῳ περιοδικοῦ. Γράφτε πρῶτοι καὶ κάνετε τὴν πρώτη κίνηση. Εἶμαι ἀήττητος. Περιμένω.
Μ. Τροβαδοῦρος (ὁ σκακιστὴς)

476) (46 — 17) Λάθος (76). Προσχωρῶ στὴν «Πνευματικὴ Χαραυγὴ» καὶ ὄχι «Νεανικὴ Προσπάθεια». Χαιρετῶ: Πλάτωνα, Μάριο, Ἔσπερο. Κάτω τὰ ἀντιχριστιανικὰ διαβολάκια!
Μιχαὴλ Ἄγγελος

477) (46 — 19 + 2 Ε) Ὕστερα ἀπὸ ὀλιγόμηνη ἀπουσία ἐπανέρχομαι πάλι. Χαιρετῶ Κατεπάνω, Ταπεινό.
Καλόκαρδος (Πρόοδος)

478) Ὁ σύλλογος «Πρόοδος» θὰ μεγαλουργήση. Πεννομάχοι προσχωρῆστε. Γιὰ καινούργιους κόσμους πᾶμε.
Καλόκαρδος (Πρόοδος)

479) Ὅλοι ἐμπρὸς γιὰ μιὰν Ἑλλάδα νέα.
Καλόκαρδος (Πρόοδος)

480 (46 — 20) Πρωτομπαίνοντας στὸ μικρὸ ἀλλὰ χαριτωμένο αὐτὸ σαλονάκι χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως: Κεφαλ. Διαβολάκι, Δὸν - Ζουάν, Ταρζάν, Ἐξάψαλμο καὶ ἅπαντας τοὺς Λευκαδίτες. Κεφ. Διαβολάκι, Δὸν - Ζουάν, ἀλληλογραφοῦμε μέσῳ περιοδικοῦ; Ἀπαντῆστε.
Κόρη τῆς Λευκάδος

481) (46 — 21) Ἡ 225 εἶναι δική μας (δηλ. τῆς ὑψηλῆς προσωπικότητάς μας). Περιμένουμε νὰ μᾶς ἀντιχαιρετίσετε! Εἶσαι στὰ καλά σου Κοραῖε (105 - 106); Ἔγινε καὶ τὸ μυαλό σου Κορέα;
Τζοκόντα - Γαρδένια
(Ὑψηλὲς προσωπικότητες τῶν πεννομαχιῶν)

482) (Κ 46 — 22 + Ε) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ κανένα, ὑπόσχομαι λίγα καὶ κάνω πολλά. Ποδοπατῶ ὅλους τοὺς νταῆδες καὶ προστατεύω τοὺς ἀνήλικους ἢ μπέμπηδες.
Τσούχτρα

483) Πιτσιρδόνι γιὰ τὸ «Ἑλληνόπουλο» λίγα τὰ λόγια σου γιατὶ θὰ σὲ φονεύσω γιὰ παραδειγματισμό. Κεραυνὲ νὰ πῆς στὴ μαμά σου νὰ σοῦ δώση κοκὸ γιατὶ εἶσαι μικρὸς γιὰ νταηλίκια.
Τσούχτρα

484) Ἐξάψαλμε σοῦ χρειάζεται ψυχρολουσία γιὰ νὰ συνέλθης. Εὔθυμε Τυρολέζε δὲν μπᾶς ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ ἦρθες 119. Μπῆκες... τώρα βγές.
Τσούχτρα (Ἡ ρυθμίζουσα τὶς πεννομαχίες)

485) (46 — 27) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως Κεφαλλωνίτικο Διαβολάκι.
Εὔθυμος Ἱππότης

486) (46 — 28) Μπὸν ζοὺρ, φίλοι μου. Τὰ μάθατε; Ἡ Ντολορὲς εἶναι... Κινέζα, καὶ ὁ Ἐξάψαλμος εἶναι... Αἰξάψαλμος! Ούί, μαλερεζμάν. Ὠρβουάρ.
Τραγικὸς

487) (46 — 24) Δῶρα Ἀποκρηάτικα: Στὸν Ψαρᾶ κόσκινο νὰ ἀδειάση τὴ θάλασσα, νὰ πάρη τὰ ψάρια. Στὸ Νίκο Σαλονικιὸ γεωμετρικὰ ὄργανα. Στὸν Ἐξάψαλμο ἀναλόγια. Στὸ Σκαλιστῆρι μιὰ μάσκα νὰ κρύψη τὰ μοῦτρα του.
Κεντρὶ

488 (46 — 29 + Ε) Κρατώντας τὰ δυὸ μου περίστροφα (σαρανταπεντάρια) ἀπειλῶ τοὺς πεννομάχους «Ψηλὰ τὰ χέρια ὅλοι σας». Ἔφαγα τὸν κόσμο, ὡς καὶ στὴν Κόλαση ἔφθασα ζητώντας αὐτὸ τὸ Κεφαλλωνίτικο Διαβολάκι γιὰ νὰ λογαριαστοῦμε.
Ἀράχνη

489) Γιὸς τῆς Λέσβου: Ποιητής. Θανάσης Μπέμπης: Στραβοπόδαρος ποδοσφαιριστής.
Ἀράχνη

490) (46 — 8)
Τώρα ποὖρθε Ἀποκρηὰ
μὲ τ' ἄνθη φορτωμένη,
θάθελα ἀγαπητοί μου φίλοι
ἕνα δῶρο νὰ σᾶς κάμω...

Στὸν φίλο μου τὸν Τζιτζιφρῖκο
ἕνα πακέτο κομφετὶ
στὸν Ρούντη δίνω δίπλωμα στὸ σκίτσο
καὶ στὸν Ἐξάψαλμο ἕν' ἀναλόγιο μακρύ.

Στὴν Ντολορὲς δίνω γυαλιὰ γιὰ νὰ διαβάζη
στὸν Πομεροῦ τὸν στρατηγὸ μιὰ ράβδο ριγωτὴ
στὸν Μ. Ἀλέξανδρο μιὰ σάρισσα μεγάλη
στὴ Ζελίνα πιερόττο ἀσορτί.
Γουλιέλμος Τέλλος

491) (Κ Ε 8 — 10 + Ε) Μὲ τὸ νέο χρόνο εὔχομαι στοὺς πεννομάχους νὰ μὴ μὲ πλησιάζουν. Ὁ πλησιάζων θὰ καταβροχθισθῆ.
Δράκος Ἀνίκητος (Δηλητηριώδης)

492) Ἀντιχαιρετῶ: Μ. Ναυαγό, Μαῦρος Πειρατὴς = Φοβιτσιάρα γάτα.
Δ. Ἀνίκητος

493) (Ω. Σ. Π. Π.) Ἀράχνη μοῦ φαίνεται ὅτι σὲ γνωρίζω (συμμαθήτής μήπως;). Δυὸ Μαθηματικοί: Μυαλὸ κουκούτσι. Καὶ οἱ δυὸ μιὰ δράμι.
Γιὸς τῆς Λέσβου

494) (Κ. Υ. Δ.) Ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τοὺς φίλους μου. Ἀλλὰ τὰ μαθήματα δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὶς πεννομαχίες. Ἐλπίζω σὲ λίγο καιρὸ νὰ μπορέσω νὰ ἀνταποκριθῶ καὶ σ' αὐτή μου τὴν ὑποχρέωση. Ὅσο γιὰ τὸν ἔξυπνο ἐκεῖνο ποὺ ἰσχυρίσθηκε πῶς εἶμαι ὁ ἀρχισυντάκτης βάζω τὸ στοίχημα. Ἐμπρός! Μὲ τὴ διαφορὰ πῶς εἶμαι κι' ἐγὼ ἀρχισυντάκτης ἀλλὰ σὲ μαθητικὸ περιοδικό.... Ὀφόμεθα ὅμως εἰς τὸ... προσεχές.
Κεφαλλωνίτικο Διαβολάκι

ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Ἐγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα: Ἄγγελος μὲ χειροπέδες, Ἀμφιτρύων, Ἄνεμος Ἐλευθερίας, Δράκος Ἀνίκητος, Ἔγκμοντ, Ἐλεύθερο Μακεδονόπουλο, Ἔμελι, Εὔθυμος Ἱππότης, Ἠπειρώτης, Καλόκαρδος, Κεντρί, Κόρη Λευκάδος, Λεονάρντο Ντὰ Βίνσι, Μόσχος Λήθης, Πανσέληνος, Στέγος Ἄστεγος, Στέφανος Μυρσίνης, Τσούχτρα, Χριστιανικὴ Φλόγα.

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

∴ Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Λακὰζ (ἐλπίζω πὼς θὰ μπορέσης νὰ φτιάσης καὶ κάτι καλλίτερο). Γεωργίου Λ. Σιανόβα (δὲν εἶναι καθόλου καλὸ σὰν σκίτσο. Ἀλλὰ καὶ ὅπως εἶναι σχεδιασμένο δὲν εἶναι κατάλληλο πρὸς δημοσίευση), Κ. Πασβάντη (δὲν εἶναι ἄσχημο. Σχεδιάστηκε ὅμως μὲ ἀκατάλληλη μελάνη). Κ. Τσουκαλῆ (πολὺ καλά), Πέτρου Πανταζοπούλου (ἐπίσης), Στόλιου (ἔτσι κι' ἔτσι). Σταματίου Μεθενίτη (δὲν λέει καὶ πολλὰ πράγματα).

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Στόλιου, Παν. Χατζημμανουὴλ, Δημ. Σχ. Ξηροκάμπου, Βασιλ. Παπαλιούρα, Λακάζ, Ἀθ. Πιατίδη, Νίκου Σαλονικιοῦ, Νικ. Ι. Παπαγεωργίου, Δημ. Παππᾶ, Δημ. Μπαραμπάνη, Βασ. Ἰωσηφίδη, Σταμ. Δ. Μεθενίτη.

∴ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Ἰωάννη Καλδιμιριτζῆ, Στόλιου, Κων. Σ. Χρυσικοπούλου, Σταματίου Δ. Μεθενίτη, Σταυραετοῦ τῆς Πίνδου.

∴ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες τῶν φίλων μας: Βλασίου Κόκκαλη, Βασιλείου Παπαχρίστου, Σωτηρίου Φασούλη, Λεωνίδα Τζαμτζόγλου, Δημ. Παππᾶ, Σωτηρίου Φασούλη, Ἀντωνίου Λεωνίδα, Νικολάου Ζήκου καὶ μὴ ὑπογραφομένου φίλου μας ἀπὸ τὴν Καλὴ Παναγιά.

∴ «Ὁ Ἄραχθος» δὲν εἶναι ἄσχημος ΦΙΦΗ ΧΡ. ΒΑΚΚΑ. Ἀλλὰ ἔχει μερικὲς φλυαρίες καὶ πλατειασμοὺς ποὺ δὲν στέκουν. Φέρνω ἔτσι σὰν παράδειγμα ὅτι ἐκεῖ ποὺ τὸ φίδι ζητάει διψασμένο νερό, δὲν θὰ μποροῦσε γιὰ κανένα ἀπολύτως λόγο νὰ παρομοιωθῆ μὲ τὸ ποτάμι. Πῶς νὰ διψᾶς βρὲ παιδί μου μὲ τὰ ἄφθονα νερὰ τοῦ Ἀράχθου;

∴ Καὶ τὸ ποίημά σου καὶ τὸ πεζὸ εἶναι ἀρκετὰ καλά, ἀγαπητὲ φίλε ΚΩΝ. ΣΑΒΒ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ.

∴ Καὶ τὸ δικό σου ποίημα ΑΡΣΕΝΙΕ ΣΑΒΒΑ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ εἶναι καλό. Καὶ εἶναι τόσο καλό, ὅσο καὶ τοῦ ἀδερφοῦ σου. Θὰ τὰ δημοσιεύσω φυσικά.

∴ Ἕνας καλός μου φίλος ἀπὸ τὸ Ζηρὸ μοῦ ἔστειλε 4 ποιήματα μὲ τοὺς τίτλους «Τὰ καλὰ παιδιά», «Τὰ ἄνθη», «Στὸ Ζηρό», «Στὴν Παιδόπολη». Δὲν ἔβαλε σὲ κανένα ἀπὸ αὐτὰ τὸ ὄνομά του. Τὸν πληροφορῶ ὅμως πὼς καὶ τὰ τέσσερα ποιήματά του δὲν εἶναι καλά. Ἀλλὰ ἂν κρίνω ἀπὸ τὰ γράμματά του — καὶ τὶς ἀνορθογραφίες του — μπορῶ νὰ βγάλω τὸ συμπέρασμα πὼς εἶναι ἀρκετὰ μικρός, ὥστε οἱ στίχοι του αὐτοὶ νὰ εἶναι μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἀρχή.

∴ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου «21 Φεβρουαρίου» ἀγαπητὲ φίλε ΣΩΤΗΡΙΕ Β. ΦΑΣΟΥΛΗ.

∴ Ἡ «Ἀνοιξιάτικη ἡμέρα» ἀρκετὰ καλὴ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ.

∴ Ὄχι ἀγαπητὲ ΒΑΣ. ΙΩΣΗΦΙΔΗ. Δὲν λέει τίποτα τὸ ποίημά σου. Γιὰ διάβασε καὶ σὺ τὸ πρῶτο σου τετράστιχο ποὺ τὸ παραθέτω ἐδῶ ἐπὶ λέξει καὶ χωρὶς διόρθωση οὔτε τῶν ὀρθογραφικῶν λαθῶν:

Σαν μιριωλόγη ἀκοῦς παντοῦ
εἶναι τὸ κλάμα τοῦ πουλιοῦ
ποῦ σκότωσαν τὰ μικρὰ
μέσα ἀπὸ τί φωλιά!

∴ Ἀρκετὰ καλό, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Μ. ΚΟΤΣΑΡΙΝΗ, τὸ πεζό σου. Ἀλλὰ μὴ μεταχειρίζεσαι λέξεις σὰν τὸν «κοσμοχτίστη» κλπ.

∴ Τί νὰ σοῦ πῶ ΣΤΑΜΑΤΗ ΔΗΜ. ΜΕΘΕΝΙΤΗ. Εἶναι τόσο ὡραῖο τὸ ποίημά σου ποὺ ἀμφιβάλω ἂν εἶναι δικό σου. Πολὺ ἀμφιβάλω. Ἂν εἶναι δικό σου, τότε νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλης μὲ βεβαίωση ὅτι τὸ ἔφτιασες μόνος σου.

∴ Τὸ ποίημά σου ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΘΕΟΔΩΡΟΥ δὲν εἶναι καθόλου καλό. Γιὰ διάβασε αὐτοὺς τοὺς στίχους:

Ἐσὺ ποὺ ἐποτίσθηκες
μὲ αἷμα τοῦ Δαβάκη
ποὺ πολεμοῦσε ἀκούραστα
σὰν ἄξιο παλληκάρι...

∴ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΕΥΘΥΜΙΕ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Κάνεις πολὺ καλὰ — καὶ εἶσαι γι' αὐτὸ ἄξιος συγχαρητηρίων — νὰ δίνης τὸ περιοδικὸ νὰ τὸ διαβάζουν παιδιὰ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὸ ἀγοράσουν. Τὸ ποίημά σου ὅμως δὲν εἶναι καλό. Ἔχει πολλὰ ἐλαττώματα καὶ χωλαίνει καὶ στὴ στιχουργία καὶ στὴ ρίμα:

Γιὰ διάβασέ το καὶ μόνος σου:

Ἀράδα - ἀράδα λάμπουν
τὰ σπίτια στὴν πλαγιὰ
καὶ τὰ πουλάκια τραγουδοῦν
στοῦ λόγγου τὰ κλαδιά.

Πρω - πρωΐ ὁ ἥλιος
ἁπλώνει τὴν χαρὰ
μοσχοβολοῦν τὰ δάση
καὶ χύνουν μυρωδιά.

Ἀνάρια - ἀνάρια ἀσπρίζουν
τὰ σπίτια στὴν πλαγιὰ
καὶ τὰ λουλούδια τοῦ Μαγιοῦ
σκορπίζουν εὐωδιά.

Καὶ μέσ' τὸν ἥλιο λούζεται
φαιδρὸ κι' εὐτυχισμένο
τὸ ὄμορφο χωριὸ
μὲ τ' ἄνθη στολισμένο.

Τὰ κάτασπρα σπιτάκια
μικρὰ καὶ μετρημένα
σὰν τὶς φωλιὲς μικρῶν πουλιῶν
στὰ δέντρα εἶναι κρυμμένα.

∴ Ἀρκετὰ καλὸ τὸ «Οἱ δυὸ δρόμοι» ΑΠΟΣΤ. ΧΟΥΛΙΑΡΑ. Χρειαζόταν μόνο λίγο πιὸ προσεχτικὸ γράψιμο.

∴ Ἀρκετὰ καλὸ ΦΩΤΗ ΑΙΓΙΑΛΙΤΗ τὸ ποίημά σου «Θύμησες». Τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Θύμησες ἀχνὰ θαμποφέγγουνε μεσ' στὸ μυαλό μου
Θύμησες σκληρὰ βασανίζουνε τὸ φτωχὸ λογικό μου
Θύμησες μοῦ θυμίσανε τ' ὄνειρά μου τὰ πλάνα,
που ἀπομειναν μεσ' στὸ νοῦ θαμπαχτίδες μονάχα.
Θύμησες μοῦ θυμίσανε τῆς μάνας τὸ χάδι
ποὺ τώρα τὸ σκέπασε τῆς λήθης σκοτάδι
Θύμησες μοῦ θυμίσανε τὴ ζωὴ τὴ γλυκειά μου
ποὺ τώρα ἀπόμεινε ἕνα χάος μπροστά μου.

Πάντως ἢ γράφε μὲ ὁμοιοκαταληξία, ἀλλὰ σωστὴ ἢ μὴ τὴν μεταχειρίζεσαι. Και διάβαζε. Θὰ μπορέσης ἀσφαλῶς νὰ γραψης κάτι καλλίτερο.

∴ Πετυχημένο τὸ πεζογράφημά σου «Ἀγαπᾶτε τὰ δάση» φίλε Τ. ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ κάνω γιὰ πρώτη φορὰ τὴ γνωριμία σου ἀγαπητὲ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΕ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. Ἀλλὰ τὸ ποίημά σου δὲν εἶναι ὅπως θὰ τὸ περίμενε κανείς. Πολὺ πρωτόλειο καὶ χωρὶς μεγάλες ἐλπίδες καλῆς ἐξελίξεως: Γιὰ διάβασε καὶ σὺ τυπωμένους, μερικοὺς στίχους σου:

Ἔφεξε ἡ Ροδοδάκτυλη
τῆς νύχτας κόρη Αὐγούλα
κι' ἔπιασε πάλι τὰ βουνὰ
ἡ ὄμορφη Βοσκοπούλα.

∴ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς τὰ ποιήματά σου ΠΑΝΤΕΛΗ ΒΡΟΝΤΟ, εἶναι ἐξαιρετικὰ καλά, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ βεβαιώσω εἶναι ὅτι μοῦ ὑπόσχονται πολλὰ καὶ ἐξαιρετικὴ ἐξέλιξη. Γράφε καὶ πρὸ παντὸς διάβαζε. Πάντως σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

∴ Τὸ διήγημά σου ΛΕΩΝΙΔΑ ΠΑΝΤΕΛΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ἔχει ἀρκετὰ προτερήματα, ποὺ μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς πὼς καλύπτουν τὰ ἐλαττώματά του. Ἀλλὰ ἔχει ἕνα ἐλάττωμα: πολὺ μεγάλο. Ἂς δοῦμε ὅμως τί θὰ μπορέσουμε νὰ κάνουμε μ' αὐτό.

∴ Ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ χρόνου ΓΡΗΓΟΡΗ ΛΕΦΑ καθὼς εἶδες ἐγὼ προσωπικῶς κρίνω τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου. Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ μοῦ στείλης νέες σου συνεργασίες καὶ τότε θὰ σοῦ πῶ ἀπεριφράστως τὴ γνώμη μου.

∴ Ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸ τὸ ποίημά σου φίλε ΛΑΚΑΖ.

∴ Καὶ τὸ δικό σου πεζογράφημα ΧΡΙΣΤΟ ΣΑΜΑΝΙΔΗ.

∴ Θὰ μποροῦσε νὰ ἦταν πολὺ καλλίτερα τὰ ποιήματά σου ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΚΡΑΣΣΑ ἐὰν τὰ φροντίζης περισσότερο. Μὰ καὶ ἔτσι ποὺ εἶναι δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημα.

∴ Μοῦ γράφει ΛΙΤΣΑ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ ἀπὸ τὴν Χίο: «Ἕως τὸ μυροβόλο νησί μας ἡ φήμη τοῦ τόσο ὡραίου περιοδικοῦ ἔχει φτάσει καὶ ὄχι μόνον ἔφθασε ἀλλὰ καὶ διεδόθη παντοῦ. Ἀπ' τὰ ἀμμουδερὰ ἀκρογιάλια τοῦ νησιοῦ μου ὣς τὰ πιὸ ἀπόμακρα χωριὰ τὸ περιοδικὸ διαδίδεται καὶ γίνεται ἀπὸ παντοῦ δεχτὸ μὲ ἐνθουσιασμό. Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ λίγα περιοδικὰ τῆς Ἑλλάδος ἴσως καὶ τὸ μοναδικό. Στὶς σελίδες του βρίσκει κανεὶς μέσα ὅ,τι ζητεῖ. Τὸ μυθιστόρημα, τὸ διήγημα, τὴ στήλη τῶν παιδιῶν καὶ τόσα ἄλλα. Εἶμαι μιὰ μαθήτρια 13 χρονῶν καὶ πηγαίνω στὸ Γυμνάσιο. Ἡ μόνη μου χαρὰ εἶναι ὅταν καθισμένη κοντὰ στὸ τζάκι ἀκούω τὸ θόρυβο τῆς τρικυμισμένης θάλασσας νὰ διαβάζω τὸ ἐξαιρετικὸ περιοδικό. Εἶμαι πολὺ ἐνθουσιασμένη ἀπὸ ὅλα τοῦ περιοδικοῦ μας, μὰ ἰδίως ἀπὸ τὸ κεφάλαιο «Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν Ἑλλάδα». Καὶ ξάθελα πάρα πολὺ ἡ δεσποινὶς Παρρῆ νὰ ἀσχοληθῆ κάποτε γιὰ τὴ Χίο, τὸ νησὶ τοῦ Ὁμήρου, ποὺ τόσο ὁ Δροσίνης ἐξυμνεῖ».

∴ Ἀρκετὰ καλὴ ΓΙΩΡΓΟ ΖΗΔΡΟ ἡ «Ἀπελευθέρωση τῶν Ἰωαννίνων».

∴ Καὶ οἱ δικές σου συνεργασίες ἀγαπητὲ ΕΜΕΛΙ.

∴ Καὶ τὸ «περιμένει τοὺς συμμορίτες» ἀρκετὰ καλὸ Τ. ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ.

∴ Δὲν εἶναι ἄσχημο ἡ «Νοσταλγία» ἀγαπητὴ ΕΛΕΝΗ ΜΙΚΕΛΑΤΟΥ. Μὰ ἀπὸ τὶς Κεφαλλωνήτισσες περιμένω πάντα κάτι τὸ πολὺ καλό.

∴ Καὶ τὰ δικά σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ δὲν εἶναι ἄσχημα.

∴ Γράφεις πολὺ ὡραῖα ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΝΙΚΟΛΑΚΗ. «Τὸ ὄνειρό» σου ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον. Μπράβο.

∴ Δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς ἀξίζει τίποτα τὸ ποίημά σου ἀγαπητέ μου ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΖΗΚΑ. Εἶναι ἀρκετὰ κακογραμμένο. Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς θὰ γράψης κάποτε ποιήματα τῆς προκοπῆς. Ἀλλά... πρὸς τὸ παρὸν γράφεις στίχους σὰν κι' αὐτούς: (Τοὺς παραθέτω ὅπως ἀκριβῶς εἶναι γραμμένοι):

Σὺ μητέρα μας Ἑλλάδα
μὴν στενοχωριέσαι πιὰ
Ἑλλάδα κάτι θάρθῆ νὰ σοῦ πῆ
στὴν ἀγγαλιά σου θὰ σφικτῆ.

Στὴν πλατειὰ ἀγγαλιά σου,
θὰ σοῦ πῆ τὸ ἑλληνικὸ παιδὶ
θὰ τρέξη νὰ σὲ βρῆ
τ' ἁρπαγμένο σου παιδί.

∴ Δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημο τὸ ποίημά σου ΝΙΚΟ ΜΕΛΩΔΕ. Ἀρχίζουν καλὰ τὰ πρῶτα τετράστιχα. Ἀλλὰ ἀδυνατίζει κάπως πρὸς τὸ τέλος.

∴ Ἐξαιρετικὰ καλὸ ΚΩΝΣΤ. ΚΑΡΑ·Ι·ΣΑΛΙΔΗ τὸ πεζό σου. Μπράβο.

∴ Ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸ τὸ πεζογράφημά σου ἀγαπητέ μου φίλε ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΑΣΒΑΝΤΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο σου γράμμα. Θερμὰ εὐχαριστῶ.

∴ Διάβασα μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ἀγαπητὲ ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΥΒΕΛΑ. Καὶ ἔλαβα ὑπὸ σημείωση τὶς ὑποδείξεις σου. Εὐχαριστῶ.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΙΩΑΝΝΗ Κ. ΠΕΤΡΑΚΙ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Εὐχαριστῶ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΜΑΝΙΟΛΑ γιὰ τὴν προαιρετική σου εἰσφορὰ τῶν 1000 δραχμῶν. Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου.

∴ Ἐκεῖνο ποὺ δὲν κατάλαβα ΕΜΜ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ εἶναι γιὰ ποιὸ λόγο καὶ μὲ ποιὸ δικαίωμα ἐπέστρεψε τὸ τεῦχος ὁ ταχυδρόμος σας. Ἐμεῖς, βέβαια, δὲν ἔχουμε κανένα λογο νὰ δημιουργήσουμε ζητήματα μὲ ταχυδρόμους. Καὶ οὔτε πρόκειται φυσικὰ νὰ δημιουργήσουμε. Ἀλλὰ ρωτᾶμε: «Μὲ ποιὸ δικαίωμα;». Πάντως τὸ τόσο ὄμορφο γράμμα σου μᾶς συγκίνησε ἐξαιρετικά.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΣΙΟΥΤΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Παναγιώτη Μουντζούρη, Ἰωάννη Γ. Ρήγα, Παν. Κ. Παπατσώρη, Ἐνδοξου Πλατάνου, Ἰωάννη Καραγιάννη, Χαρίκλειας Ἀρμύρου, Κων. Δ. Θεοδώρου, Ἀθ. Ἀνδρέου, Περικλῆ Λεύκα, Νικ. Πάλμου.

∴ Πῆρα «Τὰ γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Μιχ. Ν. Νάκου, Παράσχου Κουντουράκη, Σπ. Γ. Σκαφίδα, Μαύρου Πάνθηρα, Ἰωάννου Γεωργίου Ρήγα καὶ Παν. Θ. Μουντζούρη. Τὸ κακὸ εἶναι ὅτι ὅλα ἀπερρίφθησαν γιατὶ εἶναι γνωστά.

∴ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες τῶν φίλων μου: Δ. Ἀνίκητου, Ι. Τζέλλου, Παυσανία Μυλωνᾶ, Παράσχου Κουντουράκη, καὶ Παύλου Βασιλειάδη.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Γιοῦ τῆς Λέσβου (ἀρκετὰ καλό), Λ. Ντὰ Βίντσι (ἀρκετὰ καλά), Ἡρακλῆ Θεοδοσίδη (ἀκατάλληλο γιὰ δημοσίευση), Μιχ. Παντελιδάκη, Παυσανία Μυλωνᾶ (ἔτσι κι' ἔτσι), Λ. Ντὰ Βίντσι (ἄλλη ἀποστολή: «Τὸ δημοτικό μου» καὶ «Ἐξοχή». Αὐτὰ ὅμως λόγω σχεδιάσματος μὲ ἀκατάλληλη μελάνη δὲν γίνονται κλισσέ). Ἀθανασίου Ἀνδρέου (ὄχι μέτριο). Γεωργίου Ζούλη (κακὰ σχεδιασμένο. Μιχ. Ἀγγέλου (καλά). Γουλιέλμου Τέλλου (καλό). Δημητρίου Καρμανιόλου (καλό). Παναγιώτη Θ. Μουντζούρη (ἔτσι κι' ἔτσι). Κων. Δεδοπούλου (ὑποφερτά).

∴ Ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὴ ἡ ἔκθεσή σου ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΚΩΝ. ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ.

∴ Τὸ ποίημά σου εἶναι ἀρκετὰ καλὸ ΙΩΑΝΝΗ ΤΣΑΚΛΙΔΗ. Καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

ΘΕΙΟ ΔΩΡΟ

(25η Μαρτίου)

Σήμερα... ὦ Χριστέ μου τί χαρὰ
ἀνοίξανε καὶ πάλι τὰ οὐράνια
κι' ἄνθισε πάλι ποθητὴ ἡ λευθεριὰ
ἀπ' τοὺ εἰκοσιένα τ' ἀντρειωμένα παλληκάρια

Σὰν σήμερα κατέβηκ' ἄγγελος φωτὸς
καὶ εἶπε στὴν Παρθένο τὴ Μαρία:
Ὅτι θὰ γεννηθῆ ὁ Μεσσίας ὁ Χριστὸς
καὶ λύτρωση θὰ βρῆ καθείς, παρθένα θεία.

Κι' ἤτανε ἄγγελος τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ
κι' ἦταν Ἑλλάδα ἡ Μαρία
κι' ἦταν ἐκεῖνο δῶρο θεῖο τοῦ Χριστοῦ
τὴν θεία ποὺ μᾶς χάρισε ἐλευθερία.

Σήμερα... ὦ Χριστέ μου τί χαρὰ
ἀνοίξανε καρδιὲς γιὰ νὰ χαροῦνε
τὴ θεία, τὴν οὐράνια λευθεριὰ
κι' αἰώνια πάντα σέ, αἰώνια θὰ ὑμνοῦνε.

❧ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΕΝΔΟΞΕ ΠΛΑΤΑΝΕ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου.

❧ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΘΕΟΔ. ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΗ.

❧ Καὶ ἡ δική σου πολὺ καλὴ ἀγαπητὲ ΙΩΑΝΝΗ Β. ΚΑΠΟΓΙΑΝΝΗ.

❧ Μοῦ γράφεις ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: «Κρίνετε σωστὸ νὰ ὑπάρχουν στὶς πεννομαχίες ψευδώνυμα ἀνήθικα, ψευδώνυμα ποὺ δὲν ἁρμόζουν νὰ μπαίνουν σ' ἕνα τόσο ἠθικὸ καὶ χριστιανικὸ περιοδικό;». Καὶ βέβαια δὲν ἁρμόζουν. Ἀλλὰ ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ ψευδώνυμα ποὺ τὰ χαρακτηρίζεις ἀνήθικα;

❧ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον «Τὸ χωριό μου» φίλε ΣΠ. Γ. ΣΚΑΦΙΔΑ.

❧ Δὲν κατάλαβα εἰλικρινῶς τί θέλεις νὰ πῆς ἀγαπητὲ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΔΕΔΟΠΟΥΛΕ μὲ τὸν «Πλάτανό σου». Πάντως γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια στὸ ὄμορφο γραμματάκι σου σ' εὐχαριστῶ θερμά.

❧ Ἡ «Κατάρα τῆς Μάνας» δὲν εἶναι ἄσχημη ἀγαπητὲ ΧΡΙΣΤΟ ΓΙΟΥΡΟΥΚΗ.

❧ Τὸ «ἀραπορμιάνι» δὲν εἶναι ἄσχημο ΚΩΝ. ΔΗΜ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΕ.

❧ Καλὰ τὰ πεζογραφήματά σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΚΑΡΑ.

❧ Χρειάζεται, δυστυχῶς, ΠΕΡΙΚΛΗ ΛΕΥΚΑ, πολὺ διόρθωμα ἡ ἔκθεσή σου γιὰ νὰ γίνη δημοσιεύσιμη.

❧ Δὲν εἶναι ἄσχημο ΠΑΡΑΣΧΟ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗ. Ἀλλὰ μεταχειρίζεσαι μερικὲς ἐκφράσεις ποὺ δὲν στέκουν. Ἐκεῖνο π.χ. τὸ «σιγάζει ὁ θόρυβος» ποῦ τὸ βρῆκες;

❧ Τὸ «25η Μαρτίου» σὰν πανηγυρικὸς ἀρκετὰ καλός, ἀγαπητὲ ΕΥΓΕΝΙΕ ΧΑΤΖΗΕΥΓΕΝΙΔΗ. Καὶ τὸ «Εἰς τοὺς ἀθάνατους νεκροὺς» καλό.

❧ Ὥστε ΠΑΥΛΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΥΡΗ χρειάστηκες καὶ τὴ βοήθεια τοῦ ΙΩΑΝΝΗ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ γιὰ νὰ γράψης αὐτὸ τὸ «ἀριστούργημα» ποὺ μοῦ ἔστειλες; Τὸ δημοσιεύω λοιπόν, ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ δῆς καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι καὶ νὰ πεισθῆς πὼς τὸ ἀριστούργημά σου αὐτὸ δὲν ἀξίζει... τίποτα:

Τὸ μαῦρο πέπλο τῆς σκλαβιᾶς
σκέπασε τὴν λαγκάδα κι'
ἔπεσε μαύρη σκλαβιὰ
στὴν δοξασμένη Ἑλλάδα.

Ἐχάθηκε κι' ἔσβυσε
γιὰ λίγο ἡ ἐλευθερία,
καὶ τὴν Ἑλλάδα πίκρανε
πόνος καὶ ἡ δουλεία.

Πέρασαν χρόνια δύστυχα
καὶ πίκρα στὴν Ἑλλάδα
μὰ τ' ὄνομα τῆς Ἐλευθερίας
ἔκαιγε τὴν Ἑλλάδα.

Ὑψώνονται χίλια σπαθιὰ
περήφανα τὰ εἶδα καὶ μὲ
ἐκφρασμὸ ψυχῆς φωνάζει Ἐλευθερία
ἢ θάνατος ἡ ποθητὴ πατρίδα.

Ἐπέταξε ἡ Ἑλλὰς
σκλαβιὰ καὶ τὴν δουλεία,
γιατὶ χαράζει μιὰ αὐγὴ
κι' ἀστράφτει Ἐλευθερία.

❧ Ἐὰν πῆρα ΖΟΛΙΩ Π. ΛΑΔΑ τὸ γράμμα σου σοῦ ἀπάντησα. Μὰ φοβᾶμαι πὼς δὲν τὸ πῆρα, γιατὶ θὰ θυμώμαν τὸ ὄνομά σου.

❧ Καλὸ τὸ ποίημά σου ΚΩΝ. Γ. ΝΤΕΜΠΟ.

❧ Μπορεῖς νὰ τὸ στείλης τὸ γράμμα σου στὸ περιοδικὸ ἀγαπητὲ ΤΡΑΓΙΚΕ. Καὶ θὰ τὸ δώσουμε στὸν ΑΛΚΗ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟ.

❧ Τὸ ποίημά σου δὲν εἶναι ἄσχημο ΔΙΟΝ. Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ. Ἐὰν δούλευες μὲ περισσότερη προσοχὴ τὸ στίχο σου θὰ ἦταν θαυμάσιος. Μπορεῖς νὰ διαβάσης ἐδῶ τὸ ποίημά σου:

ΙΚΕΣΙΑ

Γονατιστὸς στὴ θεία σου μορφὴ
Σὲ παρακαλῶ, Θεέ μου,
τὴν ψυχή μου φύλαξε γερὴ
ἀπ' τὴν ὀργὴ... τ' ἀνέμου.

Βοήθα την νάρθῆ ψηλὰ
στοῦ Παραδείσου τὸ λιμάνι
κεῖ ποὺ ποτὲ πιὰ
... φουρτούνα δὲν τὴν πιάνει.

❧ Καλὸ τὸ πεζογράφημά σου ΓΙΕ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ.

❧ Δὲν εἶναι ἄσχημα τὰ ποιήματά σου ΝΙΚΟΛΑΕ ΓΙΩΡΓΟΥΛΑ. Θὰ μποροῦσαν νὰ ἦταν καλλίτερα ἐὰν τὰ ἐπρόσεχες κάπως περισσότερο.

❧ Ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸ τὸ ποίημά σου «Ὁ ἐρχομὸς τῆς ἄνοιξης» φίλε ΜΙΧ. ΕΛΕΥΘ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΑΚΗ. Γιατί ὅμως δὲν μᾶς θυμᾶσαι συχνότερα;

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΤΑ ΤΡΑΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΜΟΛΥΝΘΗ

Σᾶς ἔχω πῆ στὸ προηγούμενο, τί πρέπει νὰ κάνετε γιὰ νὰ μὴ μολυνθῆ μιὰ πληγή, καὶ γιὰ νὰ μὴν πάθη τέτανο αὐτὸς ποὺ πληγώθηκε. Ὡς τόσο καμμιὰ φορὰ συμβαίνει εἴτε γιατὶ δὲν κάναμε ἀμέσως ὅτι ἔπρεπε εἴτε γιατὶ δὲν ἔφτασαν βαθειὰ τ' ἀντισηπτικά, ἡ πληγὴ νὰ μολυνθῆ, δηλαδὴ νὰ πληθύνουν σ' αὐτὴ τὰ μικρόβια.

Τὰ μικρόβια, μπορεῖ νὰ βρίσκονταν στὸ πρᾶγμα (μαχαίρι, καρφί, ξυράφι) ποὺ ἐπροκάλεσε τὸ τραῦμα. Ἢ μπορεῖ νάταν στὸ δέρμα, καὶ νὰ μπῆκαν τὴν ὥρα τοῦ τραυματισμοῦ.

Τὶς πρῶτες ὧρες ποὺ τραυματίζεται κανείς, δὲν πληθαίνουν οὔτε μεγαλώνουν τὰ μικρόβια. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ κάνωμε ὅτι πρέπει νὰ κάνωμε ἀ μ έ σ ω ς. Ἂν περάσουν μερικὲς ὧρες καὶ τὰ μικρόβια ἀρχίσουν νὰ πληθαίνουν, ἡ φύση στέλνει στὸ τραυματισμένο μέρος ἕνα πλῆθος λευκὰ αἱμοσφαίρια, ποὺ σὰν μιὰ μικρὴ γενναία πολιορκητικὴ φρουρὰ περιζώνουν τὰ μικρόβια, καὶ δὲν τ' ἀφήνουν ν' ἁπλωθοῦν σὲ ὅλο τὸ σῶμα. Κάνουν σωστὸ πόλεμο μὲ τὰ μικρόβια, κι' ὅσα σκοτώνονται τὰ βρίσκομε στὸ πῦον ποὺ σχηματίζεται συνήθως γύρω ἀπὸ τὶς πληγές. Λοιπὸν ἂν σφίξωμε δυνατὰ μιὰ μολυσμένη πληγὴ ἢ ἕνα σπυρί, καταστρέφομε αὐτὸν τὸν μικρὸ στρατὸ τῶν λευκῶν αἱμοσφαιρίων. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ ζουλᾶμε τὶς πληγές!

Π ῶ ς κ α τ α λ α β α ί ν ο μ ε π ὼ ς μ ι ὰ π λ η γ ὴ ἔ χ ε ι μ ο λ υ ν θ ῆ;

Ἀπὸ ὡρισμένα συμπτώματα ποὺ εἶναι γνωστὰ σὲ ὅλους:

Π ό ν ο ς. Εἶναι ἕνας παράξενος πόνος. Ἡ πληγὴ ἀρχίζει νὰ «χτυπάη». Νιώθει δηλαδὴ ὁ τραυματίας (ἀρκετὲς ὧρες ἀφοῦ χτυπήση), κάτι σὰν παλμὸ στὴν πληγή.

Π ρ ί ξ η μ ο. Μπορεῖ κανεὶς νὰ πριστῆ ὑπερβολικά. Τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια μπορεῖ νὰ πριστοῦν καὶ νὰ φαίνωνται τρεῖς φορὲς μεγάλα!

Κ ο κ κ ί ν ι σ μ α γύρω ἀπὸ τὸ τραῦμα.

Ζ έ σ τ η. Συνήθως τὸ τραῦμα καίει.

Π ῦ ο ν. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ὑπάρχη. Μπορεῖ νὰ μὴ σχηματιστῆ πῦον.

Κ ό κ κ ι ν ε ς χ α ρ α κ ι έ ς. Ὅταν δὲν ὑπάρχει πῦο, συνήθως ἀπὸ τὴν πληγὴ ξεκινᾶν κάτι κόκκινες χαρακιές.

Π ρ ι σ μ έ ν α γ ά γ γ λ ι α (ἐλιές). Οἱ ἐλιὲς βρίσκονται στὴν ἀπάνω κλείδωση τοῦ ποδιοῦ, στὴ μασχάλη, στὸ λαιμό. Πρίζονται δὲ οἱ ἐλιὲς ποὺ βρίσκονται πιὸ κοντὰ στὸ τραῦμα. Ὅταν πριστοῦν, εἶναι σίγουρο σημεῖο ὅτι μολύνθηκε ἡ πληγὴ ἀργότερα, παρουσιάζεται καὶ πυρετός.

ΕΛΗΕΣ ΠΟΥ ΠΡΙΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΜΟΛΥΝΣΗ.

1. Ἐλιὲς στὸ λαιμό, ποὺ πρίστηκαν ἐξ αἰτίας κάποιας πληγῆς στὸ κεφάλι.
2. Ἐλιὲς τῆς μασχάλης, ἀπὸ κάποια μόλυνση στὸ χέρι.
3. Ἐλιὲς στὸ πάνω μέρος τοῦ ποδιοῦ ἐξ αἰτίας μιᾶς πληγῆς στὸ πόδι.

Τ ί π ρ έ π ε ι ν ὰ κ ά ν ω μ ε; Νὰ φέρωμε ἀμέσως τὸν γιατρό. Ἕνα μολυσμένο τραῦμα, εἶναι πάντα κάτι πολὺ σοβαρό, ποὺ κι' ὁ γιατρὸς ἀκόμα θὰ δυσκολευτῆ νὰ τὴν γιατρέψη.

Ἂν ὅμως ὁ γιατρὸς ἀργεῖ, ἢ δὲν ὑπάρχει γιατρός;

Θὰ βάλωμε ἀπάνω στὴν πληγή, πολὺ ζεστὲς κομπρέσες ἀπὸ σαλαμούρα. (Νερὸ κι' ἁλάτι). Βάζομε νερὸ νὰ βράση. Σὲ κάθε ὀκᾶ νερό, ρίχνομε ἐννιὰ κουταλάκια τοῦ γλυκοῦ κοινὸ ἁλάτι, ἢ διπλάσιο ἀγγλικὸ ἁλάτι (θειϊκὸν μαγνήσιο). Ἀφήνομε τὸ νερὸ νὰ κρυώση λίγο κ α ὶ χ ω ρ ὶ ς ν ὰ τ ὸ χ ύ σ ω μ ε σ ὲ ἄ λ λ ο δ ο χ ε ῖ ο, βουτᾶμε μέσα μεγάλες κομπρέσσες (μιὰ φρεσκοπλυμένη πετσέτα τοῦ προσώπου π. χ.) καὶ τὶς βάζομε στὴν πληγή.

Τὸ νερὸ πρέπει νὰ εἶναι τόσο ζεστό, ὅσο νὰ τὸ σηκώνη ὁ τραυματίας. (Προσοχὴ στὰ ἐγκαύματα!)

Τὴν ἀλλάζομε συχνά, ἔτσι ὥστε νὰ εἶναι ἀδιάκοπα καυτή, καὶ γι' αὐτὸ ἔχομε διαρκῶς νερὸ κι' ἁλάτι στὴ φωτιὰ (π ο ὺ ἔ β ρ α σ α ν). Βάζομε τέτοιες κομπρέσσες συνέχεια μιὰ ὥρα. Ὕστερα σταματᾶμε. Πασπαλίζομε τὴν πληγὴ μὲ σουλφαμίδες σκόνη, κι' ὕστερα ἀπὸ ἔξη ὧρες, ξαναβάζομε καυτὲς κομπρέσσες ἐπὶ μιὰ ὥρα. Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνεται ἀδιάκοπα σὲ κάθε ἔξη ὧρες, ὣς νάρθη ὁ γιατρός, γιατὶ αὐτὰ εἶναι προσωρινὰ πράγματα. Καλὲς εἶναι καὶ οἱ σουλφαμίδες ἐσωτερικά, ἀλλὰ μόνον ὁ γιατρὸς μπορεῖ νὰ πῆ ὑπεύθυνα ἂν ὁ τραυματίας πρέπει νὰ πάρη σουλφαμίδες, κι' ἂν πρέπει, πόσες.

Μὴν παίζετε μὲ τὴν ὑγεία σας! Ὅπου ὑπάρχει γιατρός, φωνᾶξτε τὸν γιατρό!

Ὁ γιατρὸς Κ.

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Μιὰ κυρία ρωτᾶ τὴ Σταυρούλα:
— Μοῦ χαρίζεις, μικρή μου τ' ὄνομά σου;
— Σ τ α υ ρ ο ύ λ α (ποὺ πρώτη φορὰ ἀκούει τὴ φράση): Κι' ἐγὼ νὰ μείνω χωρὶς ὄνομα;

⁂

— Πετράκη μου, ἔχεις τίποτα παλιὰ παιγνίδια, νὰ δώσω σ' ἕνα φτωχὸ παιδί;
Κι' ὁ Πετράκης ολοπρόθυμος: Ναὶ ἔχω μερικὰ σπασμένα. Νὰ σπάσω κι' ἄλλα νὰ τοῦ τὰ δώσετε; Δροσοπηγὴ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

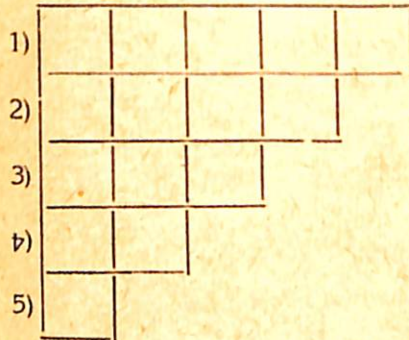
1) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Οἱ σταυροί, Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 1) Ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα. 2) Ἀδελφὸς τοῦ Ἕκτορα. 3) Αὐτή, δὲν πεθαίνει. 4) Μυθικὸς εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος.

Γ. Ζῆδρος. Ἀγριὰ Βόλου

2) ΤΡΙΓΩΝΟ

Ὁριζόντια καὶ Κάθετα: 1) Ἀρχαία θεά. 2) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 3) Καὶ ἄλλη ἀρχαία θεά. 4) Σύνδεσμος. 5) Φωνῆεν.

Ἀντ. Πατέλης

3) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	Α	Ν							
2		Α	Ν						
3			Α	Ν					
4				Α	Ν				
5					Α	Ν			
6						Α	Ν		
7							Α	Ν	
8								Α	Ν

Συμπληρῶστε τὰ κενὰ τετράγωνα μὲ τρόπο ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ὁριζοντίως 8 λέξεις τῶν 9 γραμμάτων μὲ τὶς παρακάτω σημασίες. Ἡ συλλαβὴ «ΑΝ» θὰ μετατεθῆ κλιμακωτά, ὅπως δείχνει τὸ σχέδιό μας.

1) Γιορτάζει τὸ Πάσχα. 2) Νησὶ τῶν Κυκλάδων. 3) Τότε στεφάνι φόρεσαν στὸ Χριστό. 4) Καταχθόνιος. 5) Μάγος τοῦ βιολιοῦ. 6) Ἀρχαῖος συγγραφέας. 7) Γνωστὴ πρωταγωνίστρια τοῦ κινηματογράφου. 8) Ὄνομα τούρκου Σουλτάνου.

Χρ. Σαμανίδης

4) ΣΥΛΛΑΒΙΓΡΙΦΟΣ

Ἂν σ' ἕνα φθόγγο μουσικὸ
ἕνα νησάκι βάνεις
γυάλινο πρᾶγμα στρογγυλὸ
καὶ χρήσιμο θὰ κάνης.

Ἀνδρ. Θεοδωρίδης, Δράμα.

5) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁριζόντια: Ἕλληνας ποιητής. Κάθετα: Εὐρωπαϊκὸ Κράτος. Διαγώνια: Πόλη τῆς Ἰαπωνίας καὶ ποταμὸς τῆς Ἰταλίας.

Εὐθ. Κάλλος,
Ζηρὸ Φιλιππιάδος

6) ΔΙΠΛΟΣ ΣΤΟΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσης
στὸ Αἰγαῖο θὰ μὲ βρῆς.
Ἂν μοῦ κόψης τὸ κεφάλι
γίνομαι θεὰ μεγάλη.
Μὲ τὸν ἴδιο πάλι τρόπο
καὶ χωρὶς μεγάλο κόπο
Θεὸς γίνομαι γνωστὸς
τῆς Αἰγύπτου λατρευτός.

Χρ. Παντούρης, Ἀμαλιάς.

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1 2 3 4 5 6 7 8 2 5
2) 2 1 4 8 2
3) 3 2 8
4) 8 4 5 4 5
5) 4 5 9 4

1) Ρήτορας τῆς ἀρχαιότητος.
2) Εὐχαρίστηση.
3) Χρονικὸ διάστημα.
4) Ἀνωμαλία τοῦ ὀργανισμοῦ.
5) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα.

Θεοχ. Χαροκόπος
Μεσοχώρια Καρπάθου

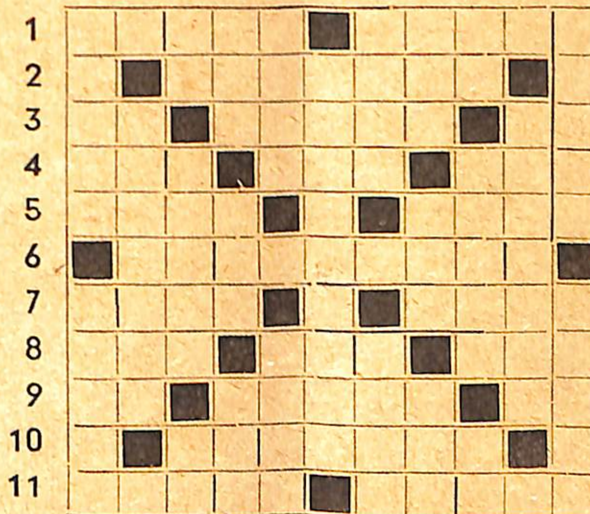
8) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων τοῦ ζητοῦμε, σχηματίζουν ἀρχαῖο σοφό:

1) Ἥρωας τοῦ 21. 2) Πόλη τῆς Μακεδονίας, 3) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 4) Ποταμὸς τῆς Ἀσίας. 5) Ἀναμάρτητος. 6) Νησὶ τῶν Κυκλάδων. 7) Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης. 8) Εὐωδιάζει. 9) Ὁ ποιητὴς τῶν αἰώνων. 10) Ἀσιατικὴ χώρα.

Κ. Καστσαντώνης, Βόλος

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 53

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: Φοβερὴ ἀρρώστεια. — Τὸ φροῦτο δὲν πρέπει νὰ τρώγεται ἔτσι. 2) Ἡ μητέρα καὶ γυναῖκα τοῦ Οἰδίποδος. 3) Βυζαντινὴ νότα. — Μιὰ ὄχι φιλική μας πρωτεύουσα. — Τὸ γουροῦνι στὴν ἀρχαΐζουσα. 4) Τελικὸς σύνδεσμος. — Ἀρχαία θεά. — Τὸ ἀκοῦμε στὸ τηλέφωνο. 5) Δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ. — Βασιλιᾶς τῆς Σπάρτης. 6) Ἐργάζεται στὸ δάσος. 7) Ἕνα ὡραῖο νησὶ τοῦ Αἰγαίου. — Ἔχουν ὑπόσταση. 8) Ἔτσι λέγονταν οἱ πρῶτοι Ρῶσοι. — Πρόθεση. — Περιβάλλει τὴν γῆ. 9) Παραλλαγὴ τῆς προθέσεως «εἰς». — Γυναικεῖο ὄνομα. — Δικά σου. 10) Δὲν εἶναι μικρά. 11) Δημητριακό. — Μεταφορικά: Καταπραΰνω.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Κοπτερὸ ὄργανο. — Ὑποχρέωση. 2) Χωρὶς ἀξία (ἐπίρ.). 3) Νότα. — Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα (ἀνάπ.). — Δυὸ σύμφωνα. 4) Ὑμέτερος. — Τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο κατὰ τὸν Ὅμηρο. — Τὸ ἴδιο μὲ τὸ Δ΄ τοῦ 4 ὁριζοντίως. 5) Αἴσθηση. — Τουρκικὸ ὄνομα. 6) Ἡ κάτοικος μιᾶς μεγάλης Ἠπείρου. 7) Ἡ μεγαλυτέρα τῶν Ἠπείρων. — Κεντᾶ. 8) Θὰ τὰ βρῆτε στὸ κεφάλι. — Πρόθεση. — Ἀλαλαγμός, ἀντάρα (ἀνάπ.). 9) Μισὸ ρῆμα. — Αὐτὰ τὰ ἐδάφη δὲν παράγουν τίποτε. — Σύμφωνο καὶ φωνῆεν. 10) Αὐτὸς ἐνδιαφέρεται μονάχα γιὰ τὴν ὕλη. 11) Εἶναι ἡ Κρήτη. — Αὐξάνω τὰ μεταξὺ ὁμοειδῶν πραγμάτων κενὰ διαστήματα.

Γ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ, Ἀριοχώριον Καλαμῶν

9) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Δημητριακὸ σπουδαῖο
ἂν τὸ ἀναγραμματίσης
εἰς τὰ πλοῖα μέσα εὐθὺς
κοίτα καὶ θὰ τ' ἀπαντήσης.

Πειραχτῆρι

10) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Βάζω δυὸ νότες
στὸ τέλος: α
καὶ βρίσκω πόλη
στὴ Στερεά.

Π. Ἀναστασάκης, Ἀργαστῆρι

●

ΛΥΣΕΙΣ 52ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	Α	Ν	Τ	Ω	Ν	Ι	Ο	Σ
2	Μ	Α	Ν	Τ	Ε	Ι	Ο	Ν
3	Ε	Ν	Α	Ν	Τ	Ι	Ο	Ν
4	Κ	Ο	Μ	Α	Ν	Τ	Ο	Σ
5	Μ	Α	Ρ	Ι	Α	Ν	Θ	Η
6	Κ	Α	Ρ	Α	Β	Α	Ν	Α
7	Α	Ρ	Τ	Α	Ν	Ι	Α	Ν

2) ΑΣΤΕΡΙ

Κ Δ Ν
Α Α Ω
Ν Β Θ
Β Α Ν Α Ν Ε Α
Ρ Κ Ρ
Α Η Η
Μ Σ Σ

3) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

1	16	15	4
13	6	7	10
8	11	12	5
14	3	2	17

4) ΡΟΜΒΟΣ

Π
Μ Υ Σ
Π Υ Λ Ο Σ
Σ Ο Λ
Σ

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΓΑΛΑ (Ὄλ—ΓΑ ΛΑ — κη ἤπιατε...)

6) ΜΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ

«Πᾶν μέτρον ἄριστον».

7) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

) Π—άνθη—ρ. 2) Μῆλα. 3) ΑΧ—άδι. 4) Ἧττα.

8) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Ἄρτεμις. 2) Ρόμβος. 3) Γαλλία. 4) Ὄξος. 5) Σινᾶ = ΑΡΓΟΣ.

8) ΤΟΝΟΓΡΙΦΟΣ

Λευκὴ — Λεύκη.

10) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΛΕΙΨ—ΙΑ = ΛΕΙΨΙΑ

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 52

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΚΡΟΝΟΣ — ΚΑΚΤΟΣ. 2) ΙΕ — ΕΜΑ —ΣΥ. 3) ΕΝΩ — ΟΜΝΥΩ — ΦΟΝ. 4) ΛΑ — ΝΑΣ — ΝΟ. 5) ΟΣΛΟ—ΩΝΙΑ. 6) ΝΗΜΑ — ΣΥΝ — ΑΡΤΑ. 7) ΡΑΦΤ — ΤΑΝΚ. 8) ΚΑΛΕ — ΙΟΝ — ΟΙΤΗ. 9) ΑΙΜΑ—ΟΠΛΑ. 10) ΡΜ — ΤΙΣ — ΑΕ. 11) ΔΙΣ — ΑΡΕΤΗ — ΣΟΣ. 12) ΟΣ — ΟΛΟ — ΥΙ. 13) ΣΟΥΡΗΣ — ΣΟΥΣΤΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΚΙΕΛΟΝ — ΚΕΡΔΟΣ. 2) ΡΕΝΑ — ΗΡΑ — ΜΙΣΟ. 3) ΟΜΑΛΑ. 4) ΝΙ — ΑΣΑΦΕΙΑ — ΕΡ. 6) ΣΕΜΝΟΣ — ΙΑΤΡΟΣ. 7) ΜΝΑ — ΥΠΟ—ΛΕΙ. 8) ΚΑΥΣΩΝ — ΝΟΣΤΟΣ. 10) ΚΚ — ΠΙΑΝΟΛΑ — ΟΥ. 11) ΑΡΑΙΑ. 12) ΟΣΟΝ — ΤΤΤ—ΑΟΥΤ. 13) ΣΥΝΟΡΑ—ΗΓΕΣΙΑ.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ

79) Τὸ θέατρο τῆς ὡραίας πολιτείας εἶχε στολισθῆ γιὰ τὴν ἑορτή. Πλῆθος κόσμου τὸ γέμισε ἀπ' τὰ χαράματα. Τὴν προηγούμενη μέρα εἶχαν γίνει οἱ γάμοι καὶ τώρα θὰ δίδονταν τ' ἀγωνίσματα.

Στὶς πρῶτες σειρές, σὲ τιμητικοὺς θρόνους, καθόταν τὸ ζεῦγος τῶν νεονύμφων, ἡ Κίνα μὲ τὸν Ἀλέξανδρο δίπλα στὴ νύφη, ἡ βασίλισσα δίπλα στὸ γαμπρό. Ὁ Φίλιππος μὲ τοὺς ἡγεμόνες θὰ ἔμπαινε ἐπίσημα, λίγο πρὶν ἀρχίσουν οἱ ἀγῶνες.

Καὶ νά, ἀντηχοῦν σάλπιγγες. Ἡ πομπὴ ἔχει ξεκινήσει ἀπ' τὸ παλάτι.

Ὁλόρθο στὶς θέσεις του, περιμένει τὸ πλῆθος. Ἀστραπολάμπουν ἀπὸ μακρυὰ τὰ κοντάρια τῶν δορυφόρων.

80) Στὸ στάδιο μπαίνουν πρῶτα οἱ ἕξη μεγάλοι Θεοὶ κι' οἱ ἕξη μεγάλες Θεές. Ὁ Φίλιππος παράγγειλε κι' ἔγιναν ἐπίτηδες δώδεκα ὁλόχρυσα ἀγάλματα στολισμένα μὲ πέτρες ἀτίμητες ποὺ λαμποκοποῦσαν στὸν ἥλιο. Δεκάτη τρίτη ἀκολουθοῦσε ἡ δική του εἰκόνα.

— Μεγάλη τόλμη μουρμούρισαν μερικοὶ π' ἀντιπολιτεύονταν τὸ Φίλιππο. Δέκατο τρίτο θεὸ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του.

— Σιωπή. Ἔκανε τὸ πλῆθος ποὺ κρατοῦσε ἀνυπόμονα τὴν ἀνάσα του.

Καὶ νὰ ὁ Φίλιππος μπαίνει στὸ στίβο πίσω ἀπ' τὶς εἰκόνες. Μὰ ποῦ εἶναι οἱ σωματοφύλακές του; Γιατὶ προχωρεῖ μονάχος, δίχως πανοπλία, ντυμένος λευκὰ σὰν ἀρχιερέας;

81) Προχωρεῖ χωρὶς δορυφόρους, εἶπε ἕνας ξένος στὸ διπλανό του. Εἶναι λοιπὸν τόσο βέβαιος πὼς δὲν ἔχει ἐχθρούς;

— Εἶναι τόσο καλὸς βασιλιάς, γιατί νάχη; Ποῦ θάβρη ἡ Μακεδονία καλλίτερο; Ὁ λαὸς τὸν λατρεύει.

Κι' ἀλήθεια, θέλοντας νὰ δείξη τὴ δημοτικότητά του στὸ πλῆθος ἐκεῖνο, π' ἀντιπροσώπευε ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ὁ Φίλιππος ἄφησε στὴν εἴσοδο τοῦ σταδίου τοὺς δορυφόρους του καὶ προχώρησε ἀφύλακτος, μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι, ντυμένος ὁλόλευκα πίσω ἀπ' τὶς εἰκόνες.

— Εἶναι μεγαλόπρεπος σὰ θεός, εἶπαν ὅσοι τὸν θαύμαζαν.

— Ἔχει ἔπαρση, εἶπαν οἱ ἐχθροί του.

82) Οἱ σωματοφύλακες στέκονταν στὴν εἴσοδο, παρακολουθώντας τὸ βασιλέα ποὺ προχωροῦσε.

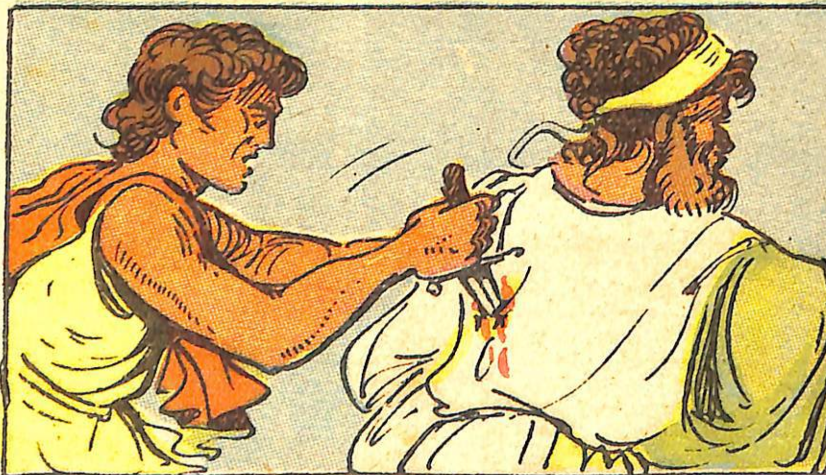
— Οἱ θεοὶ ἂς τὸν φυλᾶνε, φώναξε ὁ Περδίκκας, ὁ ἀρχηγός τους.

Ἄξαφνα ἕνας νέος ξεχώρισε ἀπ' τοὺς σωματοφύλακες, ἔσκισε τὸ πλῆθος καὶ πῆγε κατὰ τὸ Φίλιππο.

Κανεὶς δὲν ὑποψιάστηκε τίποτε κακό. Ἴσως νὰ μυρίστηκε κίνδυνο, ἴσως νάχε μιὰ τέτοια προσταγή.

— Ποῦ πηγαίνει ὁ Παυσανίας;ρώτησε ὁ Περδίκκας, τρέχοντας πίσω του.

Τὸ πλῆθος εἶχε ξεσπάσει σ' ἐπευφημίες γιὰ τὸν πανίσχυρο βασιλέα ποὺ προχωροῦσε σ' ὅλη τὴ δόξα του.

83) Ἄξαφνα ὅμως οἱ ἰαχὲς κι' ἐπευφημίες ἔγιναν τρόμου κραυγές.

Ὁ νέος σωματοφύλακας ἔφτασε τὸ Φίλιππο κι' ἔπεσε ἐπάνω του μὲ μιὰ μάχαιρα κελτική. Τὸ φονικὸ ὅπλο βυθίστηκε στὸ πλευρὸ τοῦ ἀνύποπτου ἡγεμόνα ποὺ ἔπεσε ἀμέσως νεκρός.

— Πιάστε τὸ δολοφόνο φώναξε ὁ Περδίκκας, μὰ τὸ πλῆθος ποὺ ἔτρεχε τώρα νὰ βγῆ πανικόβλητο ἀπ' τὸ θέατρο, ἔφραζε τὸ δρόμο στοὺς δορυφόρους.

Ὁ Παυσανίας πήδησε ἀπὸ τὸν τοῖχο κι' ἔτρεξε νὰ φύγη καὶ νὰ σωθῆ. Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια εἶχε τριγυρίσει τὸ θῦμα.

84) Τὴν ὥρα ποὺ ἔλυσε τ' ἄλογό του νὰ φύγη καλπάζοντας, τὸν πρόφτασε ἔξω ἀπ' τὸ θέατρο ὁ Περδίκκας. Ἡ ἀγανάκτηση φούντωσε στὴν ψυχή του. Χύθηκε ἐπάνω του καὶ τὸν ἄφησε ἐπὶ τόπου νεκρό.

Ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς ἐπίλεκτους, ἀπὸ σπίτι ἀρχοντικὸ καὶ φαινόταν ὡς τότε πιστὸς κι' ἀφωσιωμένος στὸ βασιλέα. Ποιὰ ἀφορμὴ εἶχε ὁπλίσει τὸ χέρι του μὲ τὸ φονικὸ αὐτὸ ὅπλο;

Ἦταν βαλτὸς ἀπὸ συνωμότες ἢ ἐκδικόταν γιὰ κάτι προσωπικό;

Κανεὶς δὲν τὸ ἔμαθε. Ὁ Περδίκκας, μὲ τὸ σπαθί του, βοήθησε τὸν Παυσανία νὰ πάρη τὸ μυστικό του στὸν τάφο του.

(Συνεχίζεται)